

7551

PAHLAVI, GUJARATI AND ENGLISH DICTIONARY.

BY

JAMASPJI DASTUR MINOCHEHERJI JAMASPASANA,

FELLOW OF THE UNIVERSITY OF BOMBAY, AND
MEMBER OF THE BOMBAY BRANCH OF THE ROYAL ASIATIC SOCIETY.

VOLUME III.

A. Y. 1251.

A. C. 1882.

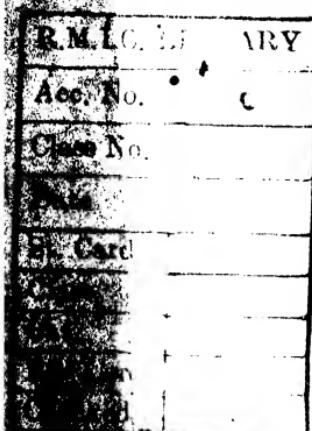
BOMBAY—JEHANGIR BEJĀNJI KARANI, 18, PARSI BAZAR.

LONDON—MESSRS. TRÜBNER & CO., 57 & 59, LUDGATE HILL.

(All rights reserved.)

BOMBAY:

PRINTED AT THE EDUCATION SOCIETY'S PRESS, BYCULLA.

પેહેલવી—ગુજરાતી અને ડિશ્રેલ શિફ્ટકોડ.

૨ ... ૨,

જમાસ્પ દસ્તુર મીનોથેહેર જમાસ્પ આસાના,

સુંખર્યની ચુનીવરસીઠીના કેલો, અને સુંખર્યની રાધલ એઝી-
આઠીક સોસાઈટીના મેઘર.

દશતર ત જું.

સને ૧૨૫૧ ૪૪૬૪૨દી.   સને ૧૮૮૨ ઈસવી.

સુંખર્ય—જેહાંગીર એજનજી કરાંની
નાં ૧૮, પારસી બજર.

લંદન—મીસીઅરસ કુભનરની કુંપની,
૫૭ અને પણ, લંદન હીલ.

(તરજુમો કરવાનો તથા બીજા સર્વે ઇઝો અંયકરીઓ પાતાને સ્વાધીન રાખેતા છે.)

મુખ્યમધ્યે

ગુરુકુળ સાસાઈનાં છાંપાનામાં છપાવી અગઠ કર્યું છે.

OPINIONS ON THE WORK AFTER THE PUBLICATION OF ITS SECOND VOLUME.

Pahlavi, Gujarati and English Dictionary, Vol.
JAMASPJI DASTUR MINGCHEHERJI JAMASP

II. By

(*Deccan Herald*, June 10, 1879.)

We have the pleasure to acknowledge receipt of your very interesting
and English Dictionary, the work of Mr. Jamasp Asana. Pahlavi scholars will doubtless be glad to welcome this book as a very great aid to them in their studies. The Parsis are not far behind in the work, which has been so attractive to Danish and German students of Oriental literature. The importance of such a work has long been felt, and we are glad to notice that this help to the Oriental student has now been furnished. It will be useful to Europeans, as the meanings are given both in Gujarati and English. The peculiarities of the language have been very carefully explained. In the body of the work the words are arranged in their phonetic rendering into Gujarati and English, and then their meaning is given. The Pahlavi language is the most ancient and difficult of all the languages spoken in Persia, though many recent words are derived from the Avesta, Sanscrit, and other languages. This book will be exceedingly useful to every Pahlavi student, and we trust it will be well patronized by students generally in Western India.

(*Indian Daily News*, June 18, 1879.)

There are some languages that are called dead, which yet live, there are some dying that can well be spared, and there would be some advantage if some that are dying could be helped in the process. There would be a gain to mankind if humanity could approach a little nearer to unity of speech, and the Babel of tongues be reduced once more to harmony. It will always happen, however, that as threatened men live long, threatened languages will die hard. The tendency to extinction as regards the Welsh tongue roused the patriotic fire of the people, and to preserve their distinctness as a people, they immediately set to work to cultivate the Welsh language,

and gave prizes for Welsh songs and books. Whether they will be able to preserve their language for popular use is doubtful in this age of Board Schools. No doubt it was similar inspiration that led Jamaspjee Minocherji Dastur to compile a Pahlavi, Gujarati, and English Dictionary. The work seems to have been undertaken in the same spirit, and the second volume has just been published. The language is quite strange to people on this side of India, and we cannot pretend to give any critical notice of it. We may observe, however, that the first volume was highly spoken of by Oriental authorities. Scholars and students of the language will doubtless find it a useful and acceptable work.

(*Madras Chronicle and Daily News*, June 20, 1879.)

We have received a copy of the above work which is published at the Education Society's Press, Byculla. It is beautifully printed and well got up, and reflects great credit on the publishers. It has been compiled by Jamaspji Dastur Minocherji Jamasp Asana, a Fellow of the University of Bombay and a Member of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society. We do not profess to be acquainted with the Pahlvi and Gujarati languages, and have therefore referred the work to a native scholar in Madras, a graduate of the University, whose opinion we give below. The author tells us in his preliminary note "that owing to the study of the language having been almost abandoned by the people, and to the negligence and unwillingness of its teachers in imparting its knowledge to some praiseworthy few who desire to penetrate the mysteries of their ancient tongue, it has day by day sunk into obscurity, and finally has become almost obliterated." It appears that the work was designed and commenced by the author's father, whose death made it incumbent on the son to complete it. Several individuals, including the late Dr. Wilson, appear to have taken much interest in its compilation, and to have rendered some assistance to the compiler, who is afraid that several errors may have crept into the work, as it is the first attempt of its kind. The native gentleman to whom we showed the work says that it is conscientiously compiled, and as a book of reference it should be received with favour in the Gujarati country, where it is likely to prove a useful and explanatory guide, both to classical students and to the boys in public schools in Bombay as well as to ordinary readers and men of business in that Presidency.

(*Bombay Review and Daily Advertiser*, June 28, 1879.)

We have before us a work which has been too long needed not to meet with a cordial welcome ; for though the learned Dastur may have left something to be desired from a scientific point of view, his book cannot fail to be of immense value to all who aspire to a practical knowledge of the Pahlavi tongue. In order to form an idea of the advantage accruing to students by the publication of a work of this description, it must be remembered that the Pahlavi language, though generally written in a character very similar to its parent, the Zend, has, by a traditional system of abbreviation,

to contain a vast number of words only symbolically represented. To illustrate this by an example, it is enough to open the Dictionary at the first page, where we find the Zend form of the letter *ā* used in Pahlavi as the equivalent of the Zend sounds *ā*, *ā*, *i. e.*, *kha* and *ha*; and glancing down the following pages we find this single symbol employed to represent no less than twenty-five words and prefixes of the most varied nature. Until a few years ago these readings were known only by tradition and by the aid of a few imperfect glossaries, and although Dr. West and the late Dr. Martin Haug laboured in this field, it was without any immediate result, for the former never completed his book and the latter died in the midst of his work. Moreover, it is to be feared, that owing to the small attention bestowed on the study of English and German by the majority of the Parsi priesthood, the works of European scholars would be of little or no use to the very class who would in reality most require their assistance. The learned Dastur has therefore not only bestowed a boon on Oriental scholars as a whole, but has fully doubled the value of his work by giving a full version with the pronunciation, in the Gujarati language, thus rendering the Pahlavi Dictionary perfectly accessible to his own nation.

The lexicography itself appears to be the result of a much more extensive perusal of Pahlavi works than is usually possible, and the compiler has had access to many rich private libraries ; so that in all probability his work contains a larger number of words than a European scholar would have been able to collect. It seems to us a matter to be regretted that the references to the authorities have been given only in a limited number of instances, though the author tells us that this has been done wherever the meaning of a word

appeared to him doubtful. It must indeed be evident to scholars that, by a more copious quotation of the sources used, the Dictionary, though essentially a popular work chiefly designed for the use of the Parsis themselves, would make a valuable foundation upon which to construct a more elaborate and scientific work.

The author, in his preliminary note, makes a brief statement of the system he has followed, which is an excellent one; indeed it is impossible to overrate the advantages gained by an alphabetical arrangement of the Pahlavi words according to their initial symbols, independently of their pronunciation . . . . . As a popular and reliable guide and assistant to the native student Dastur Jamaspji Minocheherji's Dictionary stands alone, while to the European scholar it will prove itself to be of the greatest value in any future attempt to compile a thoroughly scientific Pahlavi Lexicon.

(*The Contemporary Review*, October, 1879.)

A *Pahlavi Dictionary*, by Dastur Jamaspji Minocheherji Jamasp Asana, of which the first two volumes have just appeared (London, Trübner & Co., 1879), supplies a want long felt by students of the old Persian speech. Pahlavi is the name applied to the old Persian tongue, and more particularly to that phase of it which was spoken during the reigns of the Sassanian kings. It is of great interest to the philologist, inasmuch as it contains a large admixture of Semitic words, derived, however, from a different source than the Arabic element in modern Persian, and appears to be akin to the Assyrian.

Dastur Jamaspji Asana interprets the word *Huzvaresh* to mean the "language of Assyria"—a suggestion which, if correct, throws some light on the origin of the language. The etymology of the word Pahlavi has been the subject of much discussion, but the latest as well as the most reasonable conjecture is that of Dr. Haug (followed by the author of this Dictionary), that it is identical with *Parthva*, the Parthia of the classical writers; the most warlike and important nation having given its name to the language, just as the province of Pars has given the name to the language of modern Iran. The great difficulty in compiling such a Dictionary as the present, apart from the unsatisfactory nature of the available texts, is that the alphabet is so very vague and confused. The language

contains a very great number of sounds which the alphabet, borrowed from the Semitic, is incapable of expressing ; the same letter, therefore, is often used for different sounds, and combinations of the various letters again often express simple sounds. This makes the arrangement very difficult, but the author of this work has adopted the only safe method—that of arranging the words according to the alphabetical order of the letters rather than in order of sounds. A table, in which the various combinations of the letters are explained, also much simplifies reference. The author has in all cases followed the traditional reading and interpretation of words, leaving to the more critical scholars of Europe the task of investigating them from a scientific point of view.

(Native Opinion, June, 1879.)

The second volume of this valuable work, compiled by Mr. Jamaspji. Dastur Minocheherji Jamasp Asana, Fellow of the Bombay University and Member of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, is now before the public. It continues the Dictionary from page 169 to page 440 in the same painstaking, detailed and instructive manner which had been pursued in the first volume in four different characters and languages ; a peculiarity which alone is calculated to impart to this Dictionary a marked pre-eminence over any other hitherto published work. The opinions of the late Professor Westergaard, of Dr. Haug, as well as of the living scholars, such as Darmesteter, West, &c. prefixed to this volume are of more weight than anything we could say of its value, so that we may be excused for not adding our poor eulogy. The clearness of the various types used is conspicuous and the paper good, which external recommendations will also contribute to enhance the intrinsic worth of the book to students.

From a private letter dated January 26, 1880, from Dr. WILHELM GEIGER, Professor of Oriental Languages at the University of Erlangen (Germany).

. . . . I am quite of the same opinion as our authorities—West, Darmesteter, &c., who find your Dictionary to be of great value and advantage to all people studying the Pahlavi. The thing I especially appreciate is your arrangement of the words, by their signs and not by their sound ; in a similar way as West has done it in his capital Dictionary to Arda Viraf Nameh. By this way your

Pahlavi Dictionary has become a valuable and quite indispensable book. At the same time you have opened to your learned men fresh resources, so far unknown to them, smoothing especially many disputes with regard to the Ritualism. . . . .

Accept, dear Sir, my best thanks for having sent to me your valuable work. You may be sure that I use it constantly in my studies, and that I take it for a great honour to have made your acquaintance in this way. I am convinced that, especially by working together (the Parsee and European learned men), the investigations of your religious and the sacred documents of the old Iranian nation will be more and more brought to perfection. . . . .

Yours, &c.

DR. WILHELM GEIGER.

Translation of a Review of the second part of Pahlavi Dictionary written in the "Revue Critique" of 31st May 1880, by Dr. James Darmesteter, Professor of Iranian Languages at Paris.

The learned Dastur Jamaspji has now published the second part of his Pahlavi Dictionary, (see the review of the first part in the *Revue Critique* of 15th September 1877), in which he takes us as far as the group *ash*. For this part we have to repeat the same remarks that we said for the previous one. . . . .

When this work will be finished the Pahlavi scholars will have an immense material. At first it may not have been easy for them to find everything in it, but they will surely find a great deal at last. We unfortunately learn that it is very improbable that it would be finished. The third volume is in the press, but it is to be feared that this would be the last. The times have been hard at Bombay it appears, and the subscribers of the Dastur seem to withdraw their promises. The subscription of the English Government is not sufficient to cover its expenses. We hope that the fellow countrymen of Mr. Jamaspji will come to better feelings, more in keeping with the commandments of Vendidad and with the interests of that beautiful and great Zoroastrian literature of which they have the sacred trust, because the subscription is in fact a kind of contract of the kind *Zasta marsho Mithra* (زاستا مارشتو میثرا) and is not less sacred, and it would be unworthy on the part of the intelligent

community of Bombay to neglect and lose by its lethargy the treasures which are bequeathed to them by their ancestors. Should they mind spending a few rupees every year? The work of their learned Dastur will for a great part contribute to make the word of Zoroaster and the good law of Mazda better understood in the whole of Europe, as they have before them such a prosperous wealth. What would the soul of Sir Jamsetji Jijibhoy say in the Gurothman?

JAMES DARMESTETER.

Translation of the Review of the Second Part of the Pahlavi Dictionary written in a German periodical called "Das Literarische Centralblatt," of June 1880.

It is the want of a clerical hand-book, which makes the study of the Pahlavi Literature so very difficult. It is true we have a few special Dictionaries, such as Arda Viraf of West, and the Bundehosh of Justi; but a Dictionary of the whole literature, containing especially the translations of the Avesta, has always been a great necessity for all Iranists. For this reason we may well express our joy, that the learned Parsee Priest Jamaspji, whose knowledge in the Pahlavi literature surpasses by far all Europeans, has continued and finished the great work of the Pahlavi Dictionary, begun by his father.

This Dictionary contains 440 pages, about 4,000 words, written in original types, as well as in Gujarati and Roman letters, with their meaning in the Gujarati and the English languages. The whole book is arranged in the same way as Dr. West's Dictionary of Arda Viraf; the last word of the 2nd volume being *ashuftan*.

We sincerely hope that this Dictionary will progress more and more; it will certainly meet with great success. . . . . A certain number of letters, just printed, prove that the completion of this Dictionary is looked for with interest by all learned men.

*Translation of a Review by Dr. C. de HARLEZ, of the University of Louvain (Belgium), in the *Bulletin Critique* of 1st January 1881.*

. . . . . The religious books of the ancient Persians and of the Zoroastrians of the posterior times are still in obscurity. A complete Dictionary of the Pahlavi language is one of the principal

desiderata of Oriental science. Certainly there are some special lexicons explaining certain texts; but a complete glossary of the language has not yet been compiled. It is therefore very satisfactory that a Zoroastrian priest, a Dastur of Gujarat, has undertaken this work so difficult and important.

It is evidently not a long time since Europe taught India to understand its religious books. The Indian Parsis, instructed by our great masters, have taken the lead in their turn, and are now the pioneers of science. But their zeal could only be admired chiefly because a religious sentiment and some opinion of their faith instigates them.

It was therefore with a lively sympathy that the commencement of the work of Dastur Jamaspji Minocherji was received. Two volumes of the Pahlavi Dictionary are already published, notwithstanding the material difficulties which detained our author up to this moment. We sincerely hope that his work may be brought to a successful end.

Although the method of the author is not that of European science, yet his book constitutes a collection of the most precious materials. Dastur Jamaspji Minocherji was perfectly prepared for the execution of this great work. He possesses numerous Pahlavi works and manuscripts, several of which were yet unexplored; he has studied them thoroughly; and knows the whole of the contents. His work is received with great favour, as could be seen from the Introduction of the 2nd volume, where the opinions of some princes of European science are given. In fact we see among them the editors of our principal reviews: West in the *Academy*, Angelo de Gubernatis in the *Bulletino*, Ferd. Justi in the *Bibliographisches Anzeigen*, and Haug in his *Essays*.

In his preliminary notes he first gives the explanation of his method of compilation, on reading which the student must engrave it in mind if he wishes to profit by the use of the book.

It is sufficient for us to say that the work of the author has all the characters of a true scholarship, and that it will render good service to Oriental science. Everybody like us will wish that it may be finished soon, and will be thankful to its talented author for his efforts and his services.

(*Revue Critique Internationale*, of April, 1881.)

When a report of the two first volumes of this important work was published, the learned author informed us that the third part is on the point of appearing. We content ourselves to-day to communicate to our readers this excellent new hope that the third volume will be obtained by us.

A complete Pahlavi dictionary is certainly one of the principal desiderata of the Oriental science; many parts of the version of the Avesta and some other books of the Parsis are yet obscure, and consequently many Pahlavi words are left unexplained and also cannot be read with certainty. The learned head of the Dasturs of Bombay is one of the scholars, the best prepared to bring to a good end this difficult enterprise. He possesses numerous manuscripts, several of which have not yet been explored by any one but him, and he is the sole inheritor of books of his father who left behind him an illustrious name in the learned world. He is wholly destined to accomplish the commenced monument. The most distinguished Iranists—as West, Haug, Justi, and Westergaard—have given their unanimous eulogies to the first volume of the Pahlavi Dictionary. We cannot but associate ourselves with it, and wish the most happy success to the work of the learned Dastur.

(From a private letter dated 2nd December 1881 from Dr. MEURIN, Roman Catholic Bishop of Bombay.)

"The *Pahlavi Dictionary* is undoubtedly of the greatest and, indeed, of an everlasting importance, and for which the scientific world is highly indebted to you."

(Translation of an article from the *Journal Asiatique* of 1881.)

A complete Dictionary of the Pahlavi of the Persian books is still one of the principal desiderata of the Oriental science. It exists well in the form of special lexicons, explaining the texts of certain books in particular, such as the Pandnamch, the Ardashiraf Nameh, the Goshte Faran and of certain fragments, such as are given in the second volume of the "Traditional Literature of the Parsis" by Spiegel, and our "Pahlavi Manual," but a complete one of the

language has not yet been attempted, and arranged in order. Many important books are, therefore, in some measure obscure up to this time. It was therefore with a lively satisfaction that European savants learnt that a Zoroastrian priest, a Dastur of Gujarat, had undertaken this task, equally difficult and important. They now see that the time when Europe taught the Indian Zoroastrians to understand their religious books has passed away. The Indian Parsis, instructed by our own qualified masters, have taken the lead in their turn, and the science will be soon indebted to them for the remarkable progress.

Amongst the books destined to favour this progress we can mention the Pahlavi Dictionary of the Chief Dastur of Bombay. His rank as a Fellow of the University of Bombay already tells us that we have to do with a man of science.

It will not at all be astonishing, therefore, for the favour with which the commencement of the work of Dastur Jamaspji Minocheherji was received. The author was besides perfectly able for the execution of this great work. He possesses a rich library and precious manuscripts, several of which are still unknown to Europe. He has managed to turn his literary riches to good account. The savants of India as well as of Europe are pleased to give their unanimous eulogium to this new Dictionary. The reviews taken by Drs. West, Justi, Angelo de Gubernatis, Haug, and Westergaard are to be found in the Introduction of the 2nd volume. It is also with profound surprise that we have learnt that this interesting work is threatened to be interrupted by want of perseverance of its supporters. It would do honour to the Indian Government if it should take such means as could bring the work to a successful end—the learned Europeans would certainly co-operate with all the power that lies in them.

In the beginning of his work, Dastur Jamaspji Minocheherji gives some indications relating to the alphabetical order adopted in the Dictionary. It is not at all an easy thing to arrange the Pahlavi words in such an order as could make the reference easy. The author, according to our notion, has followed here the most wise plan, and it is likewise what we are resolved upon. He has only taken into account the form of letters—the scholar has thus an assured guide. In the arrangement of letters the author has followed, contrary to the adopted usage, the linguistic order (order relating to the Science of

Language), placing first the vowels, then the gutterals, palatals, dentals, &c., following. The Dictionary of the Dasturan Dastur of Bombay will certainly be a rich thesaurus of the Zend (Pahlvi) language, and the most precious assistance for the Iranists. Numerous are the words for which one could vainly search in the usual lexicons printed as well as unprinted. With a modesty which honours him greatly, the author recognizes how it is easy to be misled in a work of this kind, undertaken for the first time, and he begs of his readers to point him out his errors. He has tried to rectify the readings adopted by his co-religionists, and has, for this purpose, very much compared them with the system adopted in Europe. However, we think, it would have been better if he had followed it completely. . . . . The Introduction, which is not at all without scientific value, treats of the Pahlavi language and of the signification of the words *Pahlavi* and *Huzváresh*. The author naturally follows the Zoroastrian and Avestic traditions—he takes the origin of the language from the Kayanian and the Peshdadian Kings. We are not to discuss here the questions of this kind which only indirectly concern the Dictionary. Everybody like us would wish that the learned Dastur may be able to finish the work soon, and will eagerly recognize the services which it would render to the science. We have learnt that he has been able to overcome the difficulties which retarded his publication, and that the third volume of the Pahlavi Dictionary is now on the point of appearing.

આંશ્વિક પુરતકનો બીજો ભાગ છપાઈ આહે પડીઝા પઢી તે
ઉપર જાપાયલાં મંતો.

પદ્મલવી-ગુજરાતી અને હિન્દેજ શાળા કોષ, ભાગ ૧લો
અને ૨૦નો, રચનાર દસ્તુર જમાસ્પણ મીનો-
• • ચેહરણ જમાસ્પ આસાના.

જમેજ મરોદ—તાં ૧૧ મી જુન ૧૮૭૬.

પેહલવી લેવી પુરાણી અને મરણું પામેલી ભાષાને રાજુનન કરનારા તથા
એવી એક ભાષાનો રાખ્યા કોષ બનાવનારા તરીકે દરાતુરણ શાહેબજમા-
રાણ મીનોચેહેરણ જમારાપાચારાનાંનું નામ હુંબે પઢીની તવારીઅમાં
અને અકરાર કરીને જરથોરાતી શીરકામા અમરગ રૈહેરો. દરાતુરણ શાહે-
બનું આ બીજું વાલમં માન રાણીત સ્વીકારતાં હમેને તેમની તારીખમાં
થાડક રાખ્યો લખવાની ફરજ પેઢે. આ પુરતક બનાવવામાં તેમને
જર અને લેહેમત બેનો મોટો ખરચ કર્યો પડતો હો, એવું એ પુરતક
હાથમાં લેતાંજ વાચનારને જહત માલમ પડી આવિષ્ઠે. આ પુરતકની
તારીખ હમો પોતાજ કરીએછે, એમ નથી, બીજાં વરતમાન પતરોએજન
કરીએછે, એમ નથી, પણ પ્રોફેશાર વેસાટ, ડાક્ટર હાઉસ અને જરમનીના
બીજા કાસેલ વીદ્યાનો અને જરનોરાતી ધરમના અભ્યાશીએંસી કરી
છે. એ ગ્રથ જરથોરાતી પુરતકોનાં કેતાખખાનાંને શારી જેખ દેશ એ-
માંતો કશી નવાઈ નથી. જુની ચોપડીએસી અને બીજાં પુરતકોમાંથી
ઉતારા કરી તેને નવી ધરમાં બનાવવાં શેહલ છે, પણ એક મરણું પામેલી
ભાષાને રાજુનન કરી તેનો કોષ બનાવવો કાંઈ શેહલ કામ નથી. દરાતુર
જમારાણે એ કોપના ગુજરાતી શાથ અંગરેજ અરથો પણ આપી-
આંશ્વિક, અને તેથી ૪૭રોપના વીદ્યારથીએની પણ તેઓએ એક
માણી અગત પુરી પાડીષે. એવણું મરનાર આવા દરાતુરણ શાહેબ
મીનોચેહેરણનાં પગલાં ઉપર ચાલી તેમનીજ માફુક તેઓએ ફીરથોરાતી
કોમનીઓવા ખજાવવી જરી રાખીષે તે નોઈદ્દોનો આનંદ ઉપનેષે. પાં
તાના ધંધાના કામથી એવણું કુરરાદ ધણી થાડી મલતી હો અને તેનો
ફૂપીએસી આવાં એક અગતનાં પર્ણું બીકત કામ પાછલ તેઓએ 'રાજેસા
નોઈદ્દોનો તેવણું મુખારકખાદી આપીએ છીએ તો પણ જરથોરાતી ધર-
મના એક વડા ધરમ ગરે તરફ એવણું ફરજ એવાં કાંભ પાછલ ચીત

*લગ્નાડવાની હમેં તો રાહમજુંએ છીએ. દરાતુરજુ શાહેણે ધણુક ભાપણે આપીએછે, ધરમ બાખં ઉપર ધણુક નીંબની છપાવી આછે. અને બીજી ધણાં પુરાતકો બાહુર પાડી આંથી તેમાં આ પેહલવી રાખ્યા કોષ પેહલી અગત ધરાવનારો છે, એવું હમેં કણીએછાએ. તેમનાં પેહલાં વાલમ ઉપર તેમ્યાએ લેટલી અદાગ મેહનત લીધેલી માલમ પડી છે, તેટલીજ આ બીજી ઉપર પણ એવે લીધેલી જણુંએછે, અને હમેં વડી રાખીએછે, કે તેવણું તેમનાં પાકીનાં રાધલાં વાલમો ઉપર પણ તેવીજ કાલજુથી મેહનત લઈ એ ભાપાને રામપુરણુંપણે પરજ અને વીદારથીએંબા હજુર મેલવાને પછાત પડરો નથી. એ પુરાતકનો રંગરહ કરવા તથા બોંબએ એજનુંડે. રાન રોરાએઠી પરેશ લેવાં મીધાં છાપાનામાં રાજ્યાધિકાર ૦અને રારા રીત છપાવવા પાછલનો તેમનો અરચ, તથા એ ઉપરની તેમની મેહનત જોતાં એના લે કીમત એચ્યોએં રાખીએ, તે હમેં નજીવી રાહમજુંએ છીએ. મુંઘળની, મધરાજની અને ચુદ હીંદુરાતનની રારકારે એ પુરાતક ઘરીની દરાતુરજુની મેહનતની કદર ચુલ્હે, અને પારશી કોસે એ પુરાતકને જરૂર આરારો આપી તેમનાં ધરમાં અને પુરાતકાનામાં તેને જલવી રાખું એવી લલામણ હુંમે દરેક જર્યોરાતી ભાઈને કરીએછાએ. એ કોરાના પેહલા વાલમ વિરો જરમનીના ધણુક કાખેલ વીદોનોએં આપેલાં મત આ બીજી વાલમમાં આપવામાં અવેલાં, અને તે વાંચી જોતાં માદી ચુશાલતિ એ પેદા થાએછે, કે, રારવે કોઈએ એ પુરાતકની અગત કચુલ રાખતી વખતે તે ઉપર કરા દીકા કીધા નથી, અથવા એક પણ ચુક કાહાડી નથી, એજ દરાતુરજુની રાધલી કાખેલીએત બતાવી આપેછે, તથા તેમની મેહનતનો બૂદ્ધાંતે માં વલલો દરાતુરજુ શાહેણ જમારાપજુ એરાક રાહમજતા હોવા જોઈએ.

બોંબે જેનેટ—તાં ૧૨ મી જુન ૧૮૭૯.

દસતુર જમાસજ માનાએહેરજુ જમારપ આરાનાએ અનવેલા પેહેલવી ચુજરાતી અને દશેજુ રાખ્યાએની પોહોચ હેં ચુશીસાથે સ્વીકારીએ છદ્ધએ. પેહેલવી ભાપાના વીઠી આરથીએંબા પોતાના અભ્યાસમાં એક માદી મદ્દ તરફિ આએ કેતાખને આવકાર દેવાને એરાક ધણુ ચુરી થરો. ચુરી દેરાની ભાપા જાનનાં દેનીરા અને જરમન અભ્યારીઓનું ધીઆન લે કામપર લાગું છે, તે કામમાં પારથીએંબા પણ કોઈ રૂત પછાત નથી. એવા એક ગ્રંથની અગત ધણુ સુદૃત થઈ ચાલતી આવી છે, અને હું જ્ઞાને ચુશી છદ્ધએ લે પુર્વ દેશની ભાપાના અભ્યાશીને એ મદ્દ હવે ચુરી પાડવામાં આવી છે. ચુજરાતી તથા દશેજુ ભાપાએંબા બોલાના અર્થ આપીએ છે, તથા ચુરોપીઅન વીદાર્થીએને પણ એ ગ્રંથ કામનો થઈ પડરો. પેહેલવી ભાપાની વીરોપતા એમાં ધણીજ સંભળવામાં

આપેલી છે. એ ગ્રંથમાં બોલાને ઉચ્ચાર પરમાણે ગુજરાતી અને કુશેળુખાં ગોડવીઆ છે અને પછી તેમ્યાના અર્થે આપીઆ છે. પૈહેલવી ભાવાના નેકે કેટલાક નવા બોલા અવસતા, સંસ્કૃત અને બીજુ ભાપાપરથી ઉપજલવ-વામાં આવીઆ છે. તોપણ એ ભાપા સધલી છરાની ભાપાચ્ચોમાં સરવેથી અસલ અને બીકુ છે. આચ્છે કેતાખ દરચેક પૈહેલવી અભ્યાશીને ઘણુંન અગત્યની થરો અને હને આરા રાખીએ છાચે ને પશ્ચીમ હિંદુરતાન-માંના સધલા અભ્યાશીચ્ચો તરફથી એને સારો આરારો. મલરો.—દેકુન હેરલદ.

નેઠીવ ઓપીનીચ્ચન—તાં ૧૫ મી જુન મને ૧૮૭૬.

દસતુર જમાસ્પણ મીનાચેહેરણ જમાસ્પ આસાના, તે સુખદની યુની-વરસીના એકો અને બોંચે ખાંચ રાયલ એપેશીઅસીક સોસાયટીના એક મેમબર એવને રચેલા આચ્છે કીમતી ગ્રંથનો બીજો ભાગ હવે બાહાર પડી-એછે. નેવી મેહનતથી એને તપસીલવાર અને ઉપરે કરીને પૈહેલો ભાગ રચીએ હુતો તેજ ધારણથી ચાર જુદી જુદી લીપી અને ભાપામાં આચ્છે બીજો ભાગ ૧૬૬ થી ૪૩૦ માં સકેસુધી રચીએછે; એકલી એજ વારોષતાના સખ્યથી આચ્છે રાખ્યેકાપને બીજી કોઢાભી આગલ પ્રગટ થયા હોય તેના કરતાં વધારે પ્રસિધ એષ્ટપણ ધેરે છે. મરહુમ પ્રોફેસર વેસટર-ગાડ અને દાક્તર હાઉિગ તેમજ વલી હાલના વીચાર્યાંએ; નેવા કે દાર-મેસટેતર, વેસ્ટ વગેરેએ આપેલાં મત ને આચ્છે દશ્તરના પૈહેલા ભાગમાં આપીઆં છે, તેમને એકેતાખની અગત્ય વીશે હમારા કાંઈભી વીચાર કરતાં વધારે વજનદાર છે; એટલા વાસને હમારી તરફની નાંદી તારીક કરી તેમાં વધારો કરતાં નથી. એની છપાઈની સફાઈ ઘણી સારી અને પ્રસ્તીધ છે અને વલી કાગળ ધણું સારાં વાપરીઆં છે; એવી આહુરની ભલામ-શુયી પણ અભ્યાશીચ્ચોની નજર માં એ ગ્રંથની ખરેખરી કીમતમાં વધારો કરશો.

છંડિયન દેલી ન્યુઝ—તાં ૧૮મી જુન ૧૮૭૬.

કેટલીક ભાપાચ્ચો કે ને ભુવેલી સમજવામાં આવે છે. તે હજુર જીવતી છે; કેટલીક ભાપાચ્ચો મરતી હોય તેને બચાવ સારી રીત થઈ રાકે છે અને તે-ચ્ચામાંની કેટલકિને મરતી અચાવવામાં જો મદદ મલી રાકે તો તેથી કેટલોક કૃપાદો છે. ભાણુસંજાત પોતાના ભાપણુને સેહેજ વધારે નજરીકીથી એક સરખુ કરી રાકે અને પોતાની જુદી જુદી વાચાને ફરીથી એકસરખી અને એકસંપ કરે તો તેને ધણું ફાયદાકરક છે. તોપણ ને મ ખાહીવડાવેલાં માણસો લાંબી મુદ્દ સુધી જુવેછે તેમ તેવી ભાપાચ્ચોનું મરહું છાચા નાખું થતું પણ હેરાં ધણું કરાણ છે. વેલરા ભાપા નાખું થવા લાગી ત્યારે રદ્દ-

“અને સુવેદાભીમાની જુરસો ઉસકેગયા, અને પોતાની રઘેષેત તર્કિની કોઈ સાચવા સાર તેણ્ણા તરતજ તે ભાષાને પાછી સુધારીને તાજ કરવા અને તે ભાષામાં છાપેલાં ગીત અને ખાળ કેતાએ સાર ઈનામ આપવા લાગા. તેણ્ણા પોતાની ભાષાને સર્વોપયોગી વપડાસ સાર સાચવી રાકરો કે નહીં તે વીવાલય સંબંધી હાલના જમાનામાં રાક ભરેલું છે. એરાક દસતુર જમાસળ મીનાચેહેરજીએ એવીજ ખસારત છા કલ્પનાથી એક પેહેલાં શુદ્ધશરીર અને છાગેજી રાખ્યેન્નું રચ્યેને. એવીજ કીમત અને ઉલાદ્યા એક કામ એમને માયે લીધું છે, અને એનો જીને ભાગ હમણાજ છાપાઈને બાહુર પડીએનો છે. હિંદુસ્તાનની આએ તરફના લોકોને એ ભાષા તદ્દન અનજાણું છે, અને એ વિશે ધાર્યા બારીશીથી વીચર આપવાને હુમે અરાકન છાયે. તો પણ એરલું તો કણી રાકીએ છાયેને પુર્વેદશની ભાષાના વીદ્યાર્થીએ એ કેતાખના પેહેલા ભાગપર ધાર્યા એટ અને ઉત્તમત આપ્યાં છે; અને એ ભાષાના વીદ્યાર્થી અને અભ્યાશીએને એરાક એક ધણેજ દુપયોગી અને પસંદ પડતો ગ્રંથ થરે.

“એથીન્યમ એન્દ દેલી ન્યુઝ” — સુકરવાર, તા. ૦.૨૦મી જુન સને ૧૮૭૬

ઉપલી કેતાખ, કે ને એલ્યુકેશન સોસાયટી પ્રેસ, ભાયઅલા મવે છપાયે, તેની એક નકલ હમુને મળીછે. એની છપાઈ ધણી સુદર અને ખનાવટ ધણી સારી છે, તેથી એને છાપી પ્રગત કરનારાએને ધયું જેણ આપેછે. એ કેતાખ દસતુર જમાસળ મીનાચેહેરજી જમાસળ આસાના-એ ખનાવીછે, કે નેવન સુઅધની યુનીવરસીની કુલે, અને બોએ એચ રાખ્યાલ એસીઆતિક સોસાયટીના મેન્યેર છે. પેહેલાં અને યુજરાતી ભાષા-એની હમુને માહિતી નહીં હોવાના સખ્યથી હુમોએ એ પુસ્તક મદરાસના એક વીદ્યાર્થી અને યુનીવરસીની ગ્રાન્યુએને સોપીડ હતું અને તેવનું મત હતો નીચે આપીએ છાયે. એ કેતાખના ખનાવનાર દીબાચામાં એમ લએછે, કે લોકોએ હાલ એ ભાષાનો અભીભ્યાસ ધણે ખરો છો-ડાહેવાના સખ્યથી અને ને થાડાક કોઈવાન લોકા ને એ પોતાની એસલી ભાષાનો બેદ ભમજવાની આહેશ રાએછે, તેએને એ ભાષાનું જાન. આપવાની તચ્ચોના શીક્ષકાની બેદરકારી અને નાયુરીના સખ્યથી એ ભાષા દહોડે દહોડે અંધારામાં દુખી જવા માંડીછે, અને સેવટે નજરીક મહૂદ થદ્ય પડીછે. એ ગ્રંથ એના ખનાવનારના બાવાએ પહેલ વેહેલું શુરૂ કોઇ હતું, પણ તેવના ભરણુથી એને સંપૂર્ણ કરવાની કરજ તેવના પુત્ર ઉપર ઉત્તરીછે. એ કેતાખની ખનાવટમાં ધાર્યા એક સાહેયાએ ઉલટ તથા કાલજ ખનાવી હતી કે નેએની મરહુમ ડાક્ટર વીલસનથી હતાં; વળી તચ્ચોએ એના ખનાવનારને એ બાબુદમાં કાંઈક મદદ કીધેલી પણ દીસછે. એવાં દીકત કામમાં પેહેલ વેહેલુંજ પગલું હોવાને લિધિ એ ગ્રંથ-

કરતાં ધ્વાસતી રાખેછે ને એમાં ધણીએક ચુક દાખલ થઈ હશે. ને દેશી અહસ્યને હોયે એ કેતાખ દેખાડી હતી તેવન કેહેછે, કે એ કેતાખ દેખાના નતદારીથી અને પાક દીલથી બનાવવામાં આવેછે, અને એક સાધનની ચોપડી તરીકે ગુજરાતી દેશમાં એને જેહેરબાની ભરેલો આવકાર મલવો ધેણે, કારણું કે તે, દેશમાં પ્રવીણ વીદ્યાર્થીઓને અને સુનુખના જાહેરે મકટઅભાનાઓના નીરાલીઓને અને વળી તેમજ તે છલાકાના સાધારણ વાંચનારાઓને અને એ ધંધાના માણસોને એક અગત્યનો સહમજ આપતારો ભોગ્યો થઈ પડશે.

બોફેરિયુ એન્ડ ઇન્ડિયન એન્ડવરતાઇસર—તા. ૧૦ ૨૮ મી

જુન ૧૮૭૮.

આંધ્ર એક કેતાખ હસુતે એવી મલી છે, કે નેને એક દીલથી આવકાર મલવાની ધણી અગત્ય છે; કારણું કે ને એ પઢેલું દસતુરજીએ કોઈ રીતે વીદ્યા હુનરની બાબત એમાં બતાવવાનું રાખ્યું હોય, તો પણ પેહેલવી ભાગ શીખનારાઓને એ કેતાખ ધણીજ કીમતી થયા વગર રહેનાર નથી. એવીએક કેતાખ છપાઈને આહાર પડવાથી અભ્યાસીઓને થતા ફાયદાનો વીચાર કરવા સાર છિઅાદ રાખ્યું જોઈએ, ને પેહેલવી ભાગ જોડે એવી વડીલ જંદ ભાગને ધણી ખરી એક મલતી રીતે લાખવામાં આવે છે, તો પણ અસલથી સંકેપ માં લાખાતી આવેલી રીતથી હાલ તરત એ ભાગના ધણ્યાએક બાલને કુક્ત એકજ આકારથી એલાખવામાં આવે છે. એનો એક દાખલો એ કોષને પેહેલેન પ્રાને ભાલમ પડશે કે જ્યાં જંદનો ચ્યા રાખ્ય પેહેલવીમાં જંદના ચ્યા ચ્યા એ અને હું તરીકે આપીઆ છે; અને વલી આગળ કુટલાંડ પાનાપર જોઈ એ છધાએ તો એન શીકલથી એણામાં એણા પચીસ જુદા જુદા બોલા લાખવામાં આવીઆ છે. થાડાંડ વરસાની ચાગમજ તો એ ભાગનું વાંચણું અસલી રૈવાજ માકુક અને થાડાંડ અંગુરા રાખ્ય કોષની મદદથી ઉકલાવામાં આવતું હતું અને જોકે દાકતર વેસતે અને મરહુમ દાકતરે મારતીન હાઉંગે એવા કોષની બાબત માં કેટલીક મેહનેત કીદ્દી તો પણ કોઈઓ રીતે એનું પરીણામ મનમાનતું નાખી કારણું ને દાકતર વેસતે પોતાની કેતાખ સંપુરણ કીધી નહીં અને દાકતર હાઉંગ પોતાના કામની અધવચયમાંજ મરણ પામીએ. વલી એવી શીકર રાખવામાં આવે છે, ને પારસી કોમના મોબિલામાં ધણો અરો ભાગ અંગેજ અને જરમન ભાગના અભ્યાસિપર ધિઅાન થાડું આપે છે, તેથી કુરોણીયન વીદ્યારથી એવી રચેલાં કામો ને વર્ગને અરેખર મદદના થવાં જોઈએ તેણાને તો તે ધણુંઝ આડાં અથવા તદ્દન નક્કમાં થઈ પડશે. વાસતે એ પઢેલા દસતુરજીએ એ પુર્વ દેશની ભાગના વીદ્યાર્થીઓપર એક પુરૈપુરી બખરોશ કીધી છે, એટલુંજ નહીં પણ પોતાની કેતાખમાં બોલેના અર્થ અને ઉચ્ચાર ગુજરાતી ભાગમાં

આપીઓ છે તેથી પોતાના કોમને એવડી કીમત અને ઉપરોગનું ક્રીદું છે. અને એ પહેલવી દીકરનેરી પોતાની કોમને પુરૈપુરી અગત્યની અતે મદદની કીમતી છે.

સાધારણ પહેલવી કેતાઓ કરતાં વધારે બોહાલાં વાંચણથી આએ કોષ રચવામાં આવ્યો છે. એવું એ ખુદ કોપપરથી માલમ પડે છે. અને એના રચનારને ધણા એક કીમતી જ્ઞાનગી કેતાખાનાની મદદ મળી છે. તેથી એક પુરોગીએન વીદ્યાર્થી બાલ એકંદા કરી રહે તે કરતાં વધારે મારી સંખીઓ આએ કોપમાં સમાવેલી છે. એટલું દલગીર બવાળેગ છે ને બાલને જે કેતાઓપરથી ઉપજવવામાં આવ્યા છે. તેમોના સાધનો એ કોપમાં ચોકસ ડેકાણોજ આપ્યાં છે, જે કે એના રચનાર આપણને જણાવેશે ને જે બાલના અર્થ વીરો રાક ભરેલું જણાયું છે. તેજ બાલા જ્યાંથી મળીઓ છે. તેના સાધનો જણાવીઓ છે. વીદ્યાર્થીએન ખુલું માલમ હરો ને એથી વધારે બોલિના સાધનો એ કોપમાં આપીઆયો એ કેતાખ, જે કે મુખ્ય કરીને પારસીએનાજ વપરાસનો જરૂર કરીને એક લાક્ષ્રીય અને સર્વોપમેળી ગ્રંથ છે, તોપણું એક વધારે બોહાલા ગ્રંથ એપરથી રચવાને એ એક કીમતી મુજા થઈ પડે.

એ કેતાખના મુજા વીપયમાં એના બનાવનારે ને ટપથી એ ગ્રંથ રચ્યો છે, તેના દુષ્કષુલાસા શીધો છે; એ રીત ધ્યાનોજ સારી છે. પહેલવી બાલને તેએના ઉચ્ચાર વત રોગે તેએના પહેલા રાખેની શીકલ પ્રમાણે મુલાકૃતના કાયદામુજલ્ય ગોડવીઆયી થતા ક્ષયદા વીરો વધારે કહેલું અરાક્ય છે. .... દસતુર જૂમાર્સપજુની દીકરનેરી દેશી આભ્યાસીએન એક વાખણ્યદો અને ભરારાદાર ભોમાયા છે, અને છરોપીયન વીદ્યાર્થીને હવે પણ એક ખીંચે સંપુર્ણ પહેલવી કોષ રચવામાં એ સર્વથી મારી કીમતનો થઈ પડશે.

વિદ્યામન્ત્ર—જુલાઈ ૧૮૭૬.૦

Great works are performed not by strength, but by perseverance
JOHNSON.

દસતુરજુ સાહેબ જમાર્સપજુનાં પહેલવી રાખ્ય કોપનાં પહેલા વાલમની અખ્યર લેતાં જેકે અમોએ સને ૧૮૭૭ નાં અક્રોબર મહીનાનાં અંકમાં અમારા વિચાર લંબાંનથી જણાયા હતા, તોપણું આંડ્રોકાણે વલીતેજ ખુલ્લરગ પહૈરેજગાર તરફથી નીકલેલાં પુસ્તકનાં ખીંચે વાલમની પોહાય ધણાં મેયા માન રાથ સ્વીકારતાં અમોને જણાયા વગર ચાલતું નથીકે તેજોઈ અમોને ભારે હર્ષ પેદા થાયશે. એક દેશની જાલુ ભાપામાં તે ભાપાના રાખ્ય કોષ રચવો એ કોમ કેટલું ખીકુટ છે. તે એટલા ઉપરથી માલમ પડરી કે ડાક્ટર જનસન નેવા સાખરાને પોતાની મૃતુશ્રી ભાપાનો રાખ્ય કોષ રચવાને એક

દાયકી કરતાં વધારે વર્ષ લાગાં હતાં; પણ એક નજદીક નાખું થયલી ભાધાનો રાખ્ય કોષ રમ્યો, અને તેણી વલી તેનાં બાકરણ વગેરે ઉત્પત્તીએ. સાથ, એ કંસ કંચ થાકું એકટ નથી. આ કામમાં, અલખત, દસ્તુરજી જમાંસપજીને કેટલી બધી ધીરજ અને માથાદુઃખ અમૃતું પડયું હશે, તેનો વીચાર ધણા થાડાંએનો આવરો. આ રાખ્ય કોષ રચી આપણા દસ્તુરજી એક ગોયા નારા પામેલી ભાષાને હસ્તીમાં લાયાછે. ડાકતર, જોનરાન, જેના મથાલે સુદીલા હંગરેજ જાણો ઉપરથીજ માલમ પોછે, કે એવું એક માહાભારત અતે ખીકટ કંસ કંચ એંગ બલથી થછ રાકતું નથી પણ તેનો એક દીલથી તે કંસની પાછલ લાગવાથી પાર પોછે, તેમજ દસ્તુરજી સાહેબ્ય જમાંસપજીને આ કંસ પાછલ અંતને લાગવા સાઝ કેટલી બધી ધીરજ અને વીચાર રાકતી વાપરવી પડતી હશે? એટલું કરીન આપણા દસ્તુરજી એથી નથી રહ્યા, પણ આ ફરહેંગપરથી માલમ પોછે, કે તેનાવાએ તેને સંપુર્ણ અનાવાને તેનાવાથી અની આંદું તરફું કીંચું, કેટલેક તેકાણે સંસ્કૃત રાંદો લયાં મલી આવ્યા ત્યાં નેપણ ટાંકી બતાવાની કોરોચા તેનાવાએ કીંચું. એમાં હી મતથી કંઠીએ કે આપણા બુજરગ જમાંસપજી જેને પહેલવીમાં અડૂર્જમ-રદ કાંદુંછે, તેનાકી દરી ચુકાયે, જે બોલનો અરથ દસ્તુરાન દસ્તુર થાયછે, અને જે બોલ એમાંએ આ બાબુને મથાલે લાગુ પાડવાને દર્શાત વીચારુંછે.

હીદુસ્થાનમાં વિદ્યા કેટલી મોદી પો છે, તે જે ધરહસ્યો એપડીએ. બાહાર પાઓ છે, તેણોનેજ ખખર પોછે. ધણીએવાર હીદુસ્થાનનાં દેશી વિદ્વાનોને પોતાનાં પુરતક અંદરાં મુશ્કી નાશીપાશીથી હાર્શી કેસટું પડેછે, તે તરફ વીચાર કરતાં અને આ પુરતક તરફ નજર એરવતાં એમાને વધારે સંતોષ એટલા માટે થાપણે કે આપણા દસ્તુરજી સાહેબે પોત માથે લિંગિલાં કામમાં તોવો ઇતિહસં ઉત્તર્યાંછે.

જરથોસ્તી ધર્મનાં ફરમાનાંનું મુલ તત્ત્વ “સફ્ઝાઈ” છે, તે સફ્ઝાઈગોયા દસ્તુરજી સાહેબે પેતાનું પુરતક રચવામાં પણ વાપરી હોય એકુંદેખાયછે. કુકત એણોજ પુરતક નથી, પણ તોવાનાં “એન્જિન પુરતક” અને વાણેજે વઢીક જે એમાને જોવાને ધણીવાર તક મલેલી છે, તે સભવાં છપાવાનો તેનાવાનો સવાદ ધણો વખાણું લાયક છે.

આજના પારસી વિદ્યાએણો જેણો પોતાની ખીજુ ભાષાએમાં તરૈહ-વાર ભાષાએ પસંદ કરેછે, તેણોને લાને મંદે કે આ એક પુરાંણી ભાષા જે તેણોનાં વડવાએણો ઘરાંન સરજમીન ઉપર એકવાર પોતાની માતુશી ભાષા નરકિ વાપરી હતી, અને જેના નાદર નમુના અને લેણો હાંલ પણ આપણુંને આ કુની દુનિયામાં કેટલાક એમુલ ધડા શીખેછે, તેનો એભ્યાસ કરી આ ભાષાને એકવાર ફરીથી સળવન કરવી યોગ્ય છે. એમ થવાથી તેણો પોતનાં પુરતાનું અને ભારે બોજું આપવા લાયેક પુરતકો, જેવાં કે

દાર્દેતાંત, નીરંગસ્તાંત, અને પેહેલવી રૈવાયેતો વગેરે જે આજે ગોયાં અધારામાં પેટલાંછે તેમ્યા ઉપર પ્રકાશ નાંખવાને તેમ્યા શક્તીવાંત થરો; દીન-કુરદ અને ખુલુનદિશા જેવી નામીયી કેતાયોના તેમ્યા ઘણી થરો; અને આ દુનીયાંતા કેરલાક ઘુપા બેદ્દા આ ભાષાની મદદથી તેમ્યા જાંયુટાં શીખરો.

અમેયે આ પુરલકાંના પેહેલા વાલમને માટે જે વીચારો જણાવ્યા હતા તે આ ડેક્ષાએ પણ એકવાર ફરીયી લાગુ પાડી અમે આપણું ખુલ્લરગ દસતુરજીને તેમ્યાએ હાથ ધરેલાં એક બીકુઠ કામસાં અરાં જુગરથી મુખાર-કબ્યાદીસાથે કિંતુ ઈધીએ છે.

યજદાં પરસ્ત.

“પેહેલવી ઝરહુંગ” — દસતુરજી સાહેબ જમાસપજી મીનોચેરજી જમાસપ આમાનાએ બનાવેલી પેહેલવી ઝરહુંગનો ખીજે ભાગ છપાઈ બાહેર પડ્યો છે, તેની એક નકલ અમેને મળ્યાંછે, જેની પોછોચ માન સાથ શ્વીકારીએ છે. દસતુરજી સાહેબ જમાસપજીના આ પુરલકની ખુણી પર દુરધના નામીયા વીદ્વાનોએ જે મત બાહેર કરીયાંછે, તે આ ખીજે ભાગમાં સંધલાં દાખલ કરવામાં આવીયાંછે, જે જીપરથી માલમ પડ્યેછે કે દસતુરજી સાહેબ જમાસપજીના આ કાંમને મોતાયર અને જીતેજન આપવા લાયક ગણુંવાને એ વીદ્વાની પછાત પડ્યા નથી. દસતુરજી સાહેબના આ ખીજે ભાગ પર અમે જોગવાઈએ વીચાર આપીશું.

“યજદાં પરસ્ત” ૩૧ મી આગસ્ટ ૧૮૭૬.

પેહેલવી ઝરહુંગ, ભાગ ખીનો— દસતુરજી સાહેબ જમાસપજી મીનો-ચેરજીએ બનાવી માર્ગલી પેહેલવી ઝરહુંગનો ખીજે ભાગ છપાઈ બાહેર પડ્યોછે. જે મ એ ઝરહુંગના પેહેલા ભાગપર સરવે તરફથી સારા વીચારો બાહેર પડ્યા હતા, તેમ આ ખીજે ભાગને પણ તેટલીજ રેહેન નહીંરથી પુરવ ભાષાના અભ્યાસીએ અંગીકાર કરરો એ ચોકસ છે. દસતુર સાહેબ જમાસપજીએ જોણલું કાંમ કાંઈ નાહનું જેવું નથી. તે કાંઈ અંગીકાર રમાલો લખી કાહુડવાનું અથવા એકાદ વાચ્યાજ લખવા જે રહ્યું સેણ્યું નથી. પણ તે જીડા અભ્યાસ, આહેલી રોધ, અને ખરી દીલસાજુનું કાંમ છે, જે કાંમમાં એ દસતુર સાહેબ હમણા શુદ્ધી જે રીતે કૃતેમદ જીતરેલા ‘દીશી-યા છે, તે રીત જેતાં તમને હાથ ધરેલું એં “પેહેલવી રાણ્ણ કોપ” નું કાંમ અછી રીત સરનભલ જીતરવાની આપણે આરા રાખીશું. પેહેલવી ઝરહુંગ આજ શુદ્ધી કોણે બાહેર પાડી નથી, જેથી દસતુર જમાસપજીનું કાંમ નહું તેમજ માહાભારત છે. તમના એ કામની ખરી કદરદાની પીણાનરા જે મ આ દેરામાં તેમજ દુરૌપમાં છે, એ જ્યાણીને કેટલોક સંતોષ પેદા થાય

છે. 'તેમના કંભને પુરપના વીદ્વાનો જેવા કે પ્રોફેસર ઈ. ડિલ્લુ. વેસ્ટ, જે મસ દારમેસ્ટેટર, એક યુસ્ટિશી, પ્રોફેસર વેસ્ટરગાર્ડ, અને ડાક્ટર મારાઠીન હાઉસ જેવાઓએ પસંદ રાખ્યું છે, અને તેમાં તેવોએ એ દસ્તુર સાહેબને ફૂટે હથીછે. હું મેથાં હૈરેક નહું કંભ તેની રાંઘાતમાં આંભી વગરનું તો હૈરું નહીં જોઈયે. તેમાં કંઘ નહીં ને કંઘ આમાતો હેખાવીન જોઈયે. અને તે પ્રમાણે જોકે દસ્તુરજી સાહેબના જ્ઞા શબ્દ કેવાં યોડી ધણી આંભી રહેલી હોય, 'પણ તેઠલા માટે તે કંભ નાપસંદ તરફિ ગણ્યું જાયક અથવા દ્વેપભાવી દીક્કાને પાત્ર ફરતું નથી. તેપર આલેસ દીકાંખો થવાથી અને આરાં દીલથી તે માહેલી આંભીઓ બતાવી આપવાથી તે શુધારવાને એ દસ્તુર સાહેબ જેઠલા મધન થરો તેઠલાનું તેવો એવા આલેસ દીકા કરતારાઓના આભાર તલે જરો.

" જાનવર્ધક " સપ્તેમ્બર ૧૯૭૬.

પોણાએ વરસાની લાંબી સુદૃઢ વેર હેલા તનાલી મજકુર પેહલવી-ગુજરાતી અને હુંગેજી રાખ્યેનું દફુતર ઝીંગું હાલ બાહેર પડ્યું છે, જેની એક નકલની પોહચ અવે માન સાથે સ્વીકાર્યે છીએ. આ પુરતકના પેહલા ઉર સફ્ટાંગ્ઝમાં જે મજકુર પરહેલા જાગ ભાગ ઉપર આપાયલાં મળો જીતારી લીધાંછે, તેપરથી માલમ પોછે કે એ કેતાખ અવેની તેમજ પુરોય અંડની ભાષેલી પ્રજાને પસંદ પડતી થઈછે. તથા પુરોયના નામીચા ઉગમણું તરફની ભાષા જાણુનારાઓએ એની કદર થુંબું સારાં વાખાણું કર્યા છે. આ કદર સનાસીથી આપણા જાણીના દસ્તુરજી સાહેબ જામારપણુંને એવનની ભારે મેહનતનો જેકે પુરતો ને અવેજદાર બદલો મળ્યો નથી તો પણ એવને માથે ઉડાવી લીધેલાં બોહલા ઉપયોગના આ કામમાં આ માઝા સખુનોથી એવને પોતાનો રસ્તો જેસભરી જિલાથી કાપવાને બની આવસે. વલી હોંડુસ્થાનના વણે છલાકાંખ્યાની નામદાર સરકારે આ પુરતક અરીદીજે નાહનો આશરો આપણા અંથકની દસ્તુરજીને આપ્યોછે, તે એક સુવેલી પણ કદીમ, નામીચી, પાદરાહ પેહલવાંનોની જખાંનને સળવન કરવામાં મદદ કરવાની બાહેરનો સરકારને જેણ હેનારો માત્ર નમુનો છે, જે આહેશ, આરાં જે આપણી માયાલુ સરકાર, ઉત્તેજન આપી વધારવાને ચુક્શે નહીં.

એલ્યુકેરાન સોસાઈટીના મોધા પ્રેસના ખીંદે કામો માફું આ વાંલમની છપાઈ સફ્ટાંદાર તથા આંધણી સારી છે. આ તકે હુમો એક સુચના કરું જાણી રજ લીજુએ છીએ કે હેવે ર્ફાઈ બાહેર પડતાં વાંલમની પીંડ પર, તેમાં જે એલા સમાયલા છે, તે ક્યા અક્ષરથી તે ક્યા વેરછે, તે જાણુનારા અક્ષરો નાખ્યા, જેથી એને વપરાસમાં લેતાં અમસથાં વાંલમો એલવાની જરૂર પડે નહીં. સેવે, આ ખેડોપ્યોગી શુભ કામમાં દસ્તુરજી સાહેબ

જમાસ્પજુને પુર ઇતેહ છચ્છતાં, તેને જહડ્ય સાથ ચોકસાઈથી સંપુર્ણ કર્ણ
વાને હમો તેમને મજબુત ભલાંભણું કરીએ છીએ.

કાનતે મપ્રશી રીયુ.—અક્તોબર સને ૧૮૭૬ નો અંક.

દસતુર જમાસ્પજુ મીનોચેહેરજુ જમાસ્પ આસાનાએ રચેલી પેહેલવી
દીકરાનેરીકું જેના પેહેલા એ ભાગ હાજ બહાર પડી આછે (લનડન: તુલનર
અને કુંપની, ૧૮૭૬) તેથી અમલ છરાની જાણતાના અભીઆશીએની
એક ધર્ણી લાંખી મુદ્દતની ગરજ પુરી પડીછે. “પેહેલવી” એની નામ અસલી
છરાની ભાપાને અને ચોકસ કરીને સાસાની વંશના રાજ્યોની વખતમાં
જે ભાપા ચાલુ એલીમાં વપરાતી હતી તેને આપવામાં આવ્યું છે. એ
દીકરાનેરી ભાપા રાખીએને ધર્ણી અગતની છે, કારણ જે એમાં ધણ્યાએક
સેમેટીક બાલિનો જેલી કરવામાં આવ્યોછે. અને તે બાલો હાલની ફરસી
ભાપાના આરણી તત્ત્વ બીપરથી નહીં પણ એક, બીજું રીતી કાહાડવામાં
આવ્યાછે, અને એસીરીએન ભાપાને મલતાછે. ..... દસતુર
જમાસ્પજુ “હુનજવારેશ” એ બાળનો અર્થ “પારથી અન ભાપા” એવો કહે-
છે, કે જે સુચના જે અરી હોય તો એ ભાપાના અસલીએત પર કાંઈક અજ-
વાલું નાએછે. “પેહેલવી” બાળના ધાતુ વીરો ધર્ણી એક તકરાર આલી રહીછે,
પણ છેહેલા અને સંજીવી વાજ એ ગણ્યવાળેગ અટક્યો, દાકતર હોગનો છે,
કે જેને મલતોજ વીચાર આએ દીકરાનેરીના અનાવનારનો બી છે, કે એ
આદ “પેરેચ્ય” છાને અસલી માદા ગ્રંથકારોના લખાણ મુજબ
“પારથી આ” પરથી નીકલેલોછે, કારણ કે જે સુજલ્ય “પારસ” ના પરગણ્ય-
પરથી હાલની છરાન દેરાની ભાપાને પોતાનું નામ મદેલું છે તેનું સુજલ્ય એ
સર્વેચી બાહારુ અને ભારદસ્ત પ્રજાએ પોતાનું નામ એ ભાપાને આવ્યું
હતું. એવી એક દીકરાનેરી અનાવવામાં મોદી અડચણ એ છે, જે ને એ
ભાપાના અસલ બાલો તથા લખાણો મનમાનતી રીત મલી આવતા નુથી,
એટલું નહીં પણ એવા પુરતા અક્ષરો ધણ્યાંજ અર્થપદ અને શુચવારા
ભરેલાછે. એ ભાપાના ઉર્ચચારો ધર્ણી એક તરંહથી થાએછે, કે જે
ઉર્ચચારો એવા સેમેટીક પરથી લિખિલા મુળાક્ષરો પરથી બરાબર નીકલી
રાકતા નથી. એટલા વાસતે એક રાખને વારે ધડીએ જુદા જુદા ઉર્ચચા-
રોને વાસતે વાપરવામાં આવેછે, અને તેમજ જુદા જુદા રાખ્યોની મેળવ-
ણીથી વારૈધડી એ સાદા ઉર્ચચારો નીકલેછે. એથી કરીને એ દીકરાનેરીની
ગોડવણ ધર્ણી અધડી થછ પેછે, પણ એવા અનાવનારે એકજ સાયેત
ધારણ પર્કડી છે, તે એ જે બાલાને તેના ઉર્ચચાર પ્રમાણે નહીં પણ તેના મુળા-
ક્ષરો પ્રમાણે ગોડવી આછે. વળી, એક કોડો કે જે માં રાખની જુદી જુદી
નોડનીએ સમજવામાં આવીછે, તેથી પણ બાલાનું સંધાન સહેલથી અનેછ.
એવા અનાવનારે બાલાનું વાંચણ અને તેનાં અર્થ સંઘલી બાખ્યોદામાં પુર્વેથી

આલ્ટી આવેલી શીત મુજાહ આપી છે, અને તેમાંના વીદ્યા રાખ્યના નીચે પ્રમાણે નીકલતા અર્થને રોધવાનું કામ હુરોપના વધારે પરીક્ષા વીદ્યાર્થી-એને સેખુંછે.

જરમની દેશનાં ચેરલાન જન શહેરની યુનિવર્સીટીનાં પ્રોફેસર વિલહેન ગચ્છેગરનાં ચેક કાગજ ઉપરથી:—

.....દાક્તર વેસ્ટ, દાર્મેસેન્ટેઝર વગેરે લેઝ્મા તમારા રાખ્ય કોષ્ટને
સઘલા પેહેલવી ભાવાના અભીભાસી થકી ધણે કીમતી અને કાયદા કારક
સમજે છે તેમાંના મતને હું તદ્દન મલતો હું, લેબાખદને હું આસ પસંદ
કરુંછું તે તમોચ્ચ આવેલી એલોની ગોઠવણું છે, અને તે એ છે લે જે મન
દાક્તર વેસ્ટ પ્રાતાનો અરદાચ્ચ વીરાઙ્નો કીમતી રાખ્ય કોષ્ટ રચીએ છે તેમજ
તમોચ્ચ પણ એલોને તેમાંના ઉચ્ચચાર પ્રમાણે નાણી પણ તેમાંની શીકલ
પ્રમાણે ગોઠવીએ છે. ચ્ચથી કરીને તમારી પેહેલવી રાખ્ય કોષ્ટ ચેક કુ-
મતી અને અગત્યનો અંધ્ય બનીએછે. વલી આપણું કોણે વીદ્યાનોને
લે ઉપાયાહણુર સુધી એમાલમ હતા તેવા નવા ઉપાયો તથા મારગો તમોચ્ચ
તેમાંના હણુર ચુંલાં કીધા છે, અને ચેકસ કરીને ધરમને લગતી કિયા-
એની રીતભાત સંખ્યા ધર્ણીએક તકરારે તથા વીદ્યાનો તમોચ્ચ સાંત
કીધાછે.

ખ્યારા સાહેય, તમોચ્ચ લે તમારી કીમતી કેતાખ મારી પર મોકલીછે,
તે વીશેનો મારી તરફનો ધણો મોટો ચેહેરાન માન્ય કર્યો. તમે
નિઅય જાણુંને એ તમારી કેતાખ હું મારા અભ્યાસમાં હુમેરાં વાપરુંછું,
અને એ બાખદમાં તમારી સાથે આલખાન થવાથી મને મોટું માન સમ-
જુંછું. મારી આતરી છે લે પારસી અને હુરોપીએન વીદ્યાનોના સાથે
મલીતે કામ કરવાથી તમારા ધરમ સંખ્યા અને અમલી મરાનીએના પવીન
દરતાંજેની રોધ વધારે સંપૂર્ણ થરો. તમારો નમનતાઈ ભરેલો સેવક.

દાર્મેસેન્ટેઝર—(દાક્તર.)

ચેરલાનાઝન, તાં ૨૬ મી જાનેવારી ૧૮૮૦.

પેરીસવાલા ઈગની ભાધાના પ્રોફેસર મો. જેમ્સ દાર્મેસટેનેરે
સને ૧૮૮૦ ના મે મહીનાના “રેન્ડ કીટીક” માં
છપાવેલા પેહેલવી દીક્શનેરીના બીજી ભાગના
રીંધુનોં તરજુમાઃ—

દસતુર જમાસ્પજુંએ હવે પોતાની પેહેલવી દીક્શનેરીના બીજો ભાગ
આહાર પાડીએછે. (પેહેલા ભાગનો રીંધુ ૧૫ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૭૭ ના “રેન્ડ
કીટીક”માં જુનો.) આચ્છે બીજી ભાગમાં ચ્ચિવણે આપણને અરા સુધી

બોર્ની આપ્યાછે. પેહેલા ભાગને વાસતે હમે ને વીચાર આગલ આપ્યા છે, તેજ વીચાર આએ બીજા ભાગને વાસતે પણ પ્રગઠ કરીએ છુટ્ટિએ. જ્યારે એ કામ પુરુષ થારે ત્યારે પેહેલવી ભાષાના અભ્યાસીએને અતીશાય બેલાની સામગ્રી મલરો. પેહેલ વેહેલે તેઓને કદાચ સધલું સેહેલાઈથી નહી મલરો, તેપણું આખરે એ કામ પુરુષ થવાથી તેઓને બેલાના ઘણેજ મોરો જથ્યો મળી રાક્ષે.

• નરસા ભાયગે હમુને એવી ખખર મલીછે, ને એ કામ પુરુષ થવું ધારું અ-સંભવીત છે. એનો તીજો ભાગ ક્ષપાયછે, પણ એ ભાગ છલેલોજ ખાહેર પડ્યો એવી ધાસતી રાખવામાં આવેછે. મુંઅઘમાં હાલ વૃષ્ટિ ધણે કરુણ છે અને એ કેતાખતા કેરલાએક આગમજથી નોધાયલા ખરીદદારો પોતાની કયુલાતથી પાણી કરી જયાછે. અગેજ સરકારનો આસરા દિયા ઉધરાણું એનો ખરચ પુરો કરવાને પુરતાં નથી. હમે આરા રાખી એ છીએ ને “વંદીદાદ” માં જણાવેલાં કરમાન મુજબ ચાલવાને અને ને રસીલી અને મહાભારત જરયોસતી ધરમની વીધાનો હુલાલો તેઓને સર છે, તે વીધાના લાભને આતર દસતુર જમાસ્પજીના સ્વેદશી ભાઇએને એ બાંખદમાં વધારે લાગની તથા કાલજ રૈહેરો, કારણું ને, એ કેતાખ ખરીદવાનું આગમજથી ભરાએલું ઉધરાણું એ ખરં જેતાં તો એક જતનો કોલ આપીએ બરૈઅર દિયા છન્ના લીધા બરૈઅર છે. (શ્રીલાઙ્કાર્ણિક-શાસ્ત્ર)

અને એ કોલ ધણે પવીત્ર છે. મુંઅઘના ચાલાક અને ચંચલ લોક (જરથોરા-તીએનો) ને લાયક નથી ને પોતાના મુડદાર વીચારોથી પોતાના વડવાએને એ અર્પણ આવેલો અજણે જોહી દીએને. સારો અજણું તેઓની સનમુખ હોવાથી તેઓના દર વર્ષો થાડાક રૂપીએ ખરચશો તો તેઓના પહેલા વડા ધરમ ગુરુના આએ કામથી આખાં પુરોપમાં જરથોસતનું ભાષણ અને મજદુના નેક કાયદાએ વધારે સારી રીતિ સમજવામાં આવરો. સર જમશેરદજ કુજુભાઈનું રવાન ગરેયમાનમાં એ વીરો શું કહેરો.

નેમસ દારમેસ્તેતર.

તારીખ ૧ લી જનેવારી ૧૮૮૧ ના “યુલેનિન્કિતીક” માં બેલ-
જ્યામની લુવેનવાલી ચુનીવરસીટીના દાક્તર સી.

ડી. હાર્લેને પ્રગઠ કીપેલો પેહેલવી ડીક્શને-

ચીના રીયુનો તરજુમો:-

અસરી દરાનીએની અને ત્યાર પદીના જરથોશતીએની ધરમ
સંબંધી કેતાએ હજુર ધણી અપ્રસીધ છે. પુરુષ દેરાની વિદ્યામાં પેહેલવી
ભાષાના એક સંપુર્ણ રાખની એક સુષ્પ ખુર છે. એટલું તો ખરં છે
ને કેરલાએક ચોકસ મુળ પુસતદ્ધૂની સમજણું સાહેં થાડીક આસ કરહેગો।

છપાઈ બાહેર પડીછે, પણ એ ભાષાનો એક પુરૈપુરો કોષ હજુર સુધી રચામાં આવ્યો નથી; અને તેથી કરીને જરયોશાતીએના એક ધર્મ ગુરુ, કે જે વન ગુજરાત તરફના એક દસતુર છે, તેવણે એ ખીકુટ અને અગત્યનું કામ પોતાને માયે લીધાથી ધયું આતરી પુર્વક અને સંતોષ ઉપજાપેછે.

એટલું તો ખુલ્લું છે જે પુરાપના વિદ્વાનોએ હિંદુસ્તાનના લેકેને તેઓની ધર્મ સંબંધી કેતાએનો સમજવાને શીખ્યોંનું તેને કાંઈ દાંખી મુદ્દા થઈ નથી. હિંદુસ્તાનના પારસીઓના આપણા મોગ્રા શીક્ષકોથી કેલવછને હવે પોતાની વારીએ તેઓ પેહેલ કાહાઢી વિવાના આગેવાન થયા છે. પણ મુખ્ય કરીને ધર્મ સંબંધી વીચારાથી અને તેઓના મહાયાત્મને લગતાં અનુમતથી તેઓને એ બાબુદમાં ઉસકેરની મલેછે, તેથી તેઓની ઉલટ વાખ્યાણિવા લાએક છે. એટલા વાસતે દસતુર જમાસ્પણ મીનોએહેરળુના આચ્છે કામ તરફ તેની રાઝાતથીજ ધર્ણી ઉલટ ભરી મમતા દેખાડવામાં આવી હતી; એ કોષના ખનાવનારને અત્યારસુધી કેટલી માટી એઉંઘણે નડવા છતાં એના એ દક્ષતરો બાહાર પડી આં છે. અંતઃકરણથી આરા રાખીએ છીએ જે એવનું કામ ફૂટેહ મંદીથી પાર પડે.

નેકે ગ્રંથકરતાએ એ કામમાં વાપરેલી રીત પુરોધીએન વિદ્વાનોની માફક નથી તોપણું એ ગ્રંથ ધરણાજ કીમતી મજમુનોથી ભરપુર છે. દસતુર જમાસ્પણ એ માહાભારત કામ પાર પાડવાને પુરતા યોગ્ય અને પ્રવીણ છે. એવણના અસતકમાં પુષ્કલ પેહેલવી કેતાએનો અને અસલી લખાણો છે, કે જે માંનાં ધરણાએક હજુર ભીન માલિત છે. એવને તેનો પુરૈપુરો અભ્યારા કરયોછે, અને તેના આખા માયાને પુરતિશે સમજેછું. બીજાં દક્ષતરના દીબાચામાં આપેલાં પુરોધીએન વિવારથીએના મત પરથી માલમ પોંચે, જે એવનના એ કામને ધર્ણે ખુશી ભરેલો આવકાર મલીએનો. તેમાં એરાક આપણા મુખ્ય “રિંગુ” એના અધીપતીએના મત જેવામાં આપેનું,— જેવા કે “એકેહેમી” માં “દાકતર વેસ્ટ,” “બુલેતીના” માં “એનજેલો દી ગુબરનેતીસ,” “બીજાંએનો આરીકારો એનનજાઇગન” માં “કુરદીનોનંદ દુસ્તી” અને દાકતર હોંગે પોતાના લખેલા રસાલાએનાં એ વિરો લખીંદેછે.

ગ્રંથકર્તા પોતાના દીબાચામાં એ કેતાએની રચના અને વાંચણુંની સમજણું આપેછે, અને જે અભીઆશી એ કેતાએના વપડાસથી ક્ષયપદ મેલવવા આહે તો એ સમજણું તેણે પોતાના મતમાં કેતારી રાખવી જોઈએ. હમાએ એટલું કેહેલું બસ થરો જે એ કેતાએનાં અરેખરાજ વિદ્વાનપણાના અને પંડિત્યના ગુણ સમજેલાછે, અને પુર્વ દેશની વિવાને એ ધર્ણી કામની થરો. હમારી માફક દરએક જણું ચાહારો જે એ કેતાએનાં વિલદીથી પુરી થાએ, અને એના કાખેલ ખનાવનારની મેહેનત અને સેવા વિરો તેઓ આભારી થરો.

રબુ કિદ્દીક ચેતરનાશીઓનાલ—એપ્રેલ સને ૧૮૮૧.

આએ અગતની કેતાખના પહેલા એ ભાગનો હેવાલ લાયો ત્યારે એના પહેલા બનાવનારે હમુને લાખી ધણાંયું લે એના વીજે ભાગ છ્યાવાની તથાઓ પર છે. એથી કરીને હોથી વાંચનારાએને આંલે આએ નવી આરાની અધર આપવાને હમુને મંતોપ ઉપલેશે, કે એના વીજેને ભાગ હેવે આપણને મલી રાકરો. પૂર્વં તરફની વીદ્યામાં પહેલવી ભાપાના એક સંપુરણ કોપની ચોક્સ કરીને સુષ્પ્ય અગત છે. પારસ્પરીએની અવસ્તા ભાપાના એને ખોળું કેટલીક કેતાખના ભાપાંતરના ધણાએક જાગે હજુર ધણા અધુરા એને અપ્રસિધ છે, તથી કરીને ધણાએક પહેલવી બોલો. અર્થ વૃગરના રહીગયાંછ, એને વળી તેણો આતરીથી વાંચી રાકાતા નથી. સુંખાના દસ્તુરોના કાખેલ પ્રમુખ એક શીખેલા વીદ્યારીંછ, એને આએ ખોકર કામને સરેજામ પોડેંચાડવાને સહ્યો હુશીઆર એને પ્રવીણ છે. હાથની લખેલી પુછલૈકેતાખના એવન માલેંછ, કે જે માની ધણીએક કુકત એવન શીવાય ખીલ ડેઢિએ ઉકલાવી નથી; એવનના મુરબી આવા કે જેવન દુનિયાના વીદ્યારીએના પોતાનું નામ પ્રયાત કરી ગયા તેવનના કેતાખાએનાના એવન વારસ છે. આએ છાયાદગારીનું કામને શુરૂ કરવામાં અસયું છે. તે પાર પાડવાની પુરૈપુરી સરેજત એવનને છે. વળી દરિની ભાપાના સહ્યો જાણીતા વીદ્યારીએના જે વાકે વેસ્ટ, હોગ, યુસ્તી એને વેસ્ટરગાડ એંચ્યાએંચ એ પહેલવી દીકરાનરીના પહેલા ભાગના એક મનથી તારીકી કાંઈછ; હમે પણ તે તારીકની સાથે એક મલતા છછએ એને એ વીદ્યાન દસ્તુરના કામને ધણું ખુશીભરેલી કુટેહ ઘણીએ છુટ્યે.

સુંખના રોમન કેયલીકોના વડા બીજાપ દાકતર મ્યુ- રીનનો અભીયાય.

...તમારી પહેલવી દીકરાનરી એરાંક એક સરવેયી માણી એને ખરેખરે સર્વ કાલ અગત્યની કેતાખ છે, કે જે વીરી દુનિયાના શાસ્ત્રજ્યોતિ તમારા ધણાજ આભારી છે. ....

સુંખ, સારીએ રજુ ડિસેમ્બર ૧૮૮૧.

૧૮૮૧. નાં સાતના “ઝુરનાલ .આસીઆતીક” નામના ફેચ્યુ ચોપાણીએંમાં છ્યાએલી એક આરીકલનો તરજુમો.

પૂર્વ દેશની વીદ્યાની સુષ્પ્ય અગત્યે માહેલી એક અગત્ય, તે દરાનહેશની કેતાખનાની પહેલવી ભાપાનો એક સંપુરણ રાખ્યાએંપ છે. કેટલીક ચોક્સ

કેતાએં લેવીકે “પદનાસું,” અરદાવીરાફુનાસું, “ગોરાતેફરીઆન” અને સ્વીગતની “વેદીશનલ લીટરેચર આફ ધી પારસીમ” ખીજું વાલમ અને “ફેહેલવી મેન્યુઅલ” માંના ચોક્સ નાંધલા ભાગોના લખાંણે સમજવા સારે આસ ફરુંગોના આકર્ષણમાં એ દીકરાનરી ને કે બાહાર પડેલોછે તો પણ એ ભાવનો એક સંપૂર્ણ ફોષ બનાવવાનો અને તેને કાયદાસર રચવાનો યત્ન હજુર સુધી કરવામાં આવ્યો નથી. એથી કરીને ધણીએક અગતની કેતાએ હજુ શુધી કેટલે દરજને અંધારામાં રહેલીછે. કુરોપીઅન વીદાનો એ ઘણીજ જ્યુશીભરી આત્મિયા સાંભળીઓં કે એક જર્યોચાતી પાદરી કે લેવન ગુજરાત તરફના એક દસતુર છે. તેવને એ ખીકટ તેમજ અગતતુ કામ મૌખ લીધું. તેણો (હાજાને કુરોપીઅન વીદાનો) હવે જુદેછે કે, લેવખતે કુરોપી હોડુસ્તાનના જર્યોસતીએને તેણાની ધરમ સંબંધી કેતાએ શીકવી હતી તે વાયા હવે જોતો રહ્યો છે. હોડુસ્તાનના જર્યોસતીએના, કે લેવો હુમારા પોતાના ડેલવાએલા શીક્ષકીયી ભણેલા છે, તેણાની હવે પોતાની એં બાબુમાં આગેબાની કરવાની વારી આવીછે. અને સેહજ વખતમાં વીદાનો એ નામીચા સુધારાને લીધે તેણાના આભારી થઈ પડ્યો. મજૂરુર સુધારાને મદદ દરનારી જે કેતાએ છે તે કેતાએ માહેલી એક કેતાએ તે આપણા મુંબઈના વડા ધરમ ચુહની આએ ફેહેલવી દીકરાનરી છે. મુંબઈની ખનીવરસીનીના એક કુણો તરીકેની એવનની એક પદવીજ આપણને ખુલું હેખોડેછે જે આપણને એક ભણેલા રાખ્યાન સાથે એ આપણમાં વહીવર પડ્યો છે. વલી તેથી કરીને દસતુર જમારપજુ મીનોચે-દેરળના આએ ખીકટ કામની રાહસ્યાતને જે સારો આવડાર મલીએનું કોઈપણ શરીત આર્થિક કારક નથી; કારણ કે એએધંડુક કામે બજાવવામાં એવન પુરતા સામર્થ્યવાન હતા. એવનના અસતકમાં એક ધાર્યું મેતિબર કેતાએ આનું અને કીમતી લખાણે છે. કે લેમાના ધાણું એક વારો હજુ શુધી કુરોપાં કોઈનેણી અખર નથી. એવને પોતાના વીદાધનનો ધાણે સારો ઉપયોગ કીયોછે. હોડુસ્તાન તેમજ કુરોપના વીદાનો ખુશીયા એકમત થઈએને નવા રાખ્યું કોપની તારીઝ કરેછે. દાક્તર વેસત, યુસ્તી, એના જીલો દી શુષ્યરનાતીસ, હોગ, અને વેસરગારડે એ કોપની જે તપાસ લાધીએ તે એના ખીજે વાલમના દીબાચામાં આપેલીએ. વળી હસુને સાંભળીને અત્યંત ગમભરાઈ પેદા થયોછે જે એ અગતના કામને આગલે વધવામાં તેને અસરો આપનારાએની આમાયી કાંઈક અડચણું પડ્યો. જો હોડુસ્તાનની સરકાર હેવાકેછ ઉપયોગ કે જીથી એ કામ કૃતેહમંદીથી પાર પડે જો એરાક તેને ધાર્યું માનભારેલું છે, અને વલી ચોક્સ કરીને કુરોપના વીદાનો પણ પોતાથી બનતી મદદ એ કામને આપશે.

દસતુર જમારપજુએ પોતાની દીકરાનરીમાં મુલાક્ષરોની કેવી ગીતે ગોડવણું કીયોછે. તે વારો કાંઈક સમજણું એચ્ચે ચોપડીની રાહસ્યમાં આપી-

છે. "પહેલવી બોલાને સાધી કાહાડવાનું સેહેલ બની રહે એવી ગોડવણું કરવાનું કામ કાઈ સહેલું નથી. એવણે ને ગોડવણું કીધીછે, તે ગોડવણું હમારા વીચાર પ્રમાણે ધર્ણીજ જાહાપણ ભરેલાછે. અને તેજ હમો પણ સુકરર કરીએ છુટ્ટે. એવણું કરત રાખેને તેના આકાર પ્રમાણેજ ગોડવણી આછે, અને તેથી કરીને વીદારીને એ એક ખાતરી પુરવક બોમ્યો થઈ પડેછે. રાખેની ગોડવણું એવને આલુ કાયદાથી ઉલ્લીલાને જઈને "ભાપાની રીત" અભ્યત્યાર કીધીછે, એચાને ભાપાની વીદાને લગતો કાયદા પડીએએછે. અને પહેલે વેહેલે સ્વર, અને ત્યાર પછી "કંદસ્થ," "તાલુસ્થ" અને "દંસ્થ" હત્યાદી આચીએછે. સુંખદીના આચે દસતુરાને દસતુરની. બનાવેલી દીકરાનરી ચેકસ કરીને જંદ (પહેલવી) ભાપાનો એક કીમતી ભંડાર, અને ભરાની ભાપા શીખનારાએને સહથી મોઢી મદદ થઈ પડેશે. પહેલવી ભાપામાં ધાણાએક બોલા છે. કે ને સાધારણ છાપેલી તથા લખેલી કરુંગેમાં કોઈને મલી રહે નહીં. એકેતાખના બનાવનાર પોતાની ખુંજેરળાને વધારનારી અને માન આપનારી સમ્ભ્યતા તથા સાલેસાઈથી સારી રેવેરાથી સમનેછે. ને એવું એક ખીકડ કામ કે ને માં પહેલે વહેલેજ પગું ભરવામાં આવેલું છે. તેવાં કામમાં ભુલચુક પડવી ધર્ણી સેહેલું છે. અને તેથી કરીને પોતાની કેતાખના વાંચનારાએને અરજ કરેછે. ને કાંઈખી ચુક તેઓની નજરે પડે તો તેવનને દેખાડવી. એવને પોતાના જત ભાઈએના વાંચણું તથા ઉચ્ચારિ સુધારવાની કોરોશ કીધીએછે, અને તે કારણસર કુરોપીઅનોની વાંચવાની ધોરણું સાથે ધર્ણીએક સરખામણી કીધીએછે. તોપણું હમો ધારીએ છુટ્ટે એવું ને એ ધોરણું એવને પુરેપુરી અભ્યત્યાર કીધી હતે તો વધારે સારે થતે, ... એકેતાખનો દીખાયો કે ને કોઈઓ રીતિ કાંખેલી અતથી આલી નથી, તેમાં પહેલવી ભાપા વીરો અને "પહેલવી" અને "હુલવારેશ" બોલ વીરો સમજણું આપેલી છે. એકેતાખના અનાવનાર, જર્યોસતી અને અવસતાની અસલી કથા પ્રમાણે પોતાના વીચાર આપેછે, અને એ ભાપાનો જનમ કેયાની અને પેશાદારી વરના પાદરાહેથી આપેછે. એવી જતના સવાલો કે એ દીકરાનરીને લગતો નથી તે સવાલો વીરો અહીંઓં હુમે તકરાર કરતા નથી. એ ભણેલા ધરમચુર પોતાની કેતાખ જલદીથી પુરી કરે એવું હમારી ભાડુક દરએક જણું ચાહરો, અને વની વીદાનાહુકમાં એકેતાખ ને ઉપયોગની થરોતે વીરો પણ તેઓ હેંશથી તેની કદર ખુજરો.

હમારા સાંભળવામાં આવાડિંદે ને એવનની કેતાખના કામને ને અડચણેનડતી હતી તે સમલી અડચણે. એવન મટાડી રાજ્યા છે. અને વલી એ દીકરાનરીનો ક્રીને ભાગ છુપાવાની તદ્દારી ઉપર છે.

લીતરશીશે સેનત્રાલખાંત એવે નામનાં જરૂમન
યોગાન્યા ઉપરથી:—

એક સંપુર્ણ રાખ કોષની ખુરને લીવે પેહેલવી ભાપાનો અભ્યારા ધણે
ઝીડુટ થઈ પડ્યો છે. એટલું તો ખરું છે જે આપણી પાસ થોડાક જ્ઞાસ ના-
ધલા કોષ હાલ છે, જેવા કે—વેસ્તની અરદાવીરાફ અને યુહ્તીની ખૂનદેહેરાનાં,
પણ આખી ભાપાનો એક કોષ કે જેમાં મુખ્ય કરીને અવસ્તાના સધલા
એલાના અર્થ, સમાયલા હોય તેવા એક કોષની છરાની ભાપાના સધલા
અભ્યાશીએને હમેરાં ધર્ણી મોઢી જરૂર પડતી આવીછે. એકારણું સર
આપણ બુંશી થઈએ છાયે જે પારસીએના કાબેલ દરતુર જમારસળ, કે
નેવનનું પેહેલવી ભાપાનું જ્ઞાન સધલા પુરોણીએનો કરતાં ધણું વધારે છે.
તેવને પેહેલવી રાખ કોષનું ઝીડુટ કામ જે તેવનના બાવાએ શુરૂ કીધું હતું
ને આગલ ચાલુ કરીને પુરું કીધું છે.

એ રાખ કોષમાં ૪૪૦° પાના પર જ્ઞાસ (૪૦૦૦) બોલ સમવેલાંછે. એ
એદો અસલ ટાઇપિમાં આપી તેના ઉચ્ચાર ગુજરાતી અને રોમન હરકે ખતા-
વીએછે, અને ત્યાર પછી તેના અર્થ ગુજરાતી અને મંગ્રેજ ભાપામાં આ-
પીએછે. એ આખી કેતાણને દાક્તર વેરતના અરદાએવીરાફના રાખ
કોષની માફક રચીએ. એ રાખ કેવના ભીજ ભાગનો છેદો બોલ આશુરી-
ણથી આશા રાખીએ છાયે જે આચ્છે રાખ કોષ પુરો કરપાનું કામ
આગલ વધીઓ જરો. સેવટે એનું ચોકસ કરીને મોઢી કૃતેહ મલરો .....
..... કેટલાંક પત્રો છપાયાં છે. તેપરથી જ્ઞાને 'થાએ' છે જે સધલા
કાબેલ રાખરો. આચ્છે રાખ કોષ પુરો થાએલા જેવાને ધણું આતુર છે.

annoy, to vex ; to disperse, to scatter ; to irritate, to fret ; to agitate ; to hinder, to interrupt ; to change, to alter, to differ ; to exchange (money), to convert into small change. Per.

آشْفَتْنَ

۱۱۷۳۴ آشُوكْتَن, âshôftan. See ۱۱۶۷۲ ashnutan.

۱۱۷۴۰ آشُوكْتَه, âshôftê. ۲۰ ۱۰ گَبَرَانِيَّهُ ; بَهِيَّهُ ۲۰ ۱۰ دَهْمَهُ ; دَهْمَهُ ; دَهْمَهُ ; دَهْمَهُ ; دَهْمَهُ ; دَهْمَهُ ; دَهْمَهُ . Partic. adj. Distracted, confounded ; enamoured ; mad ; wretched.

۱۱۷۴۱ آشُوكْمَارَد, ashô-mard. ۱۰ ۱۰ پَرِيزْ پُرِيزْ. Subs. A pious—righteous man. Comp. Av.

۱۱۷۴۲ آشُورْدَن, âshurdan. ۲۰ ۱۰ شُعْدَهُ ; مَلَكَهُ ; لَجْنَهُ ; شُعْدَهُ ; بَانَهُ ; دَهْمَهُ . V. To knead, to mix up ; to bake ; to bruise, to break ; to wash. Per.

آشِرْدَن

دَهْمَهُ

۱۱۷۴۳ آشَك, آشَك, آشَك, ashka, ashk, ashak. ۱۰ ۱۰ دَهْمَهُ, آشَكْسُهُ ; آشَكْ مَاشَسَتَهُ نَامَهُ ; آشَكْ مَهْمَهَهُ نَامَهُ ; آشَكْ مَهْمَهَهُ نَامَهُ ; آشَكْ مَهْمَهَهُ نَامَهُ ; آشَكْ مَهْمَهَهُ نَامَهُ . Subs. A drop, a tear ; the name of a person of illustrious royal family ; a traveller in the path of godliness. Per.

۱۱۷۴۴ آشَك, ashak. ۱۰ ۱۰ آرَبَسَتَانَهُ نَامَهُ . Subs. The name of a king of Arabia.

۱۱۷۴۵ آدَك, âdâk. ۱۰ ۱۰ دَهْمَهُ, پَادَهُهُ دَهْمَهُهُ نَامَهُ . Subs. An island ; a tract of land surrounded by water. Comp. Per.

ଓ-ଶୁକ୍ର ଆଶକ, *âshak*. না० চাহনাৰ, আশକ. Subs. A lover, one deeply in love ; an *enamorado*.

ଓ-ଶୁକ୍ର ଖୋଶକ, *khôshk*. বি० সুକ্ষ. Adj. Dry. Comp. Pehl. ୧୩୩

ଓ-ଶୁକ୍ର ଜଶକ, *sashak*. সংঘ্যা० বি० নেতৃ, ৬০). Numer. adj. Ninety, 90.

ଓ-ଶୁକ୍ର-ଶୁକ୍ର ଅଶକହୁନି, *ashkahunî*. কି० আজା০ তুঁ পାଭ—
ମେଲବ—ହାତଲ କର. V. Imper. Get—acquire (thou).

ଓ-ଶୁକ୍ର-ଶୁକ୍ର ଅଶଗହାନ-ଶ, *ashgahâna-sh*. See ୭୩୭୦ ash-gahâni. ୭, ୫୩୧

ଓ-ଶୁକ୍ର-ଶୁକ୍ର ଅଶଗହାନ, অଶଗହାନ, *ashgahân*, *ashgâhan*. বি०
আলসু, সুস্ত, উদ্বেগ বଗରତୁ. Adj. Idle, sluggish,
not occupied. Comp. Pâz. ୩୩୩ଫାରିନ୍ (in Ham-
kâra Afrîn).

ଓ-ଶୁକ୍ର-ଶୁକ୍ର ଆଶକାରେ, *âshkârê*. বি० ভଶହୁର, জହେର, খୌଧୁର,
ପ୍ରଗଟ, ବେଗুଭାନ, ବେଶକ. কି० ୨୦ অଠ তুରତ, খାହେର. Adj.
Famous, well-known, evident, clear, apparent,
proclaimed ; undoubted. Adv. Immediately,
instantly ; outside, abroad. Corrupt form of
ଲୁହୁରୁଁ *âshkâr*.

ଓ-ଶୁକ୍ର-ଶୁକ୍ର ଆଶକାନାନ, *ashkânâñ*. না० পାଦଶାହী ତଥକାତୁ
নାମ ଛେ କେ କେ 'ଆଶକାନ୍ୟାନ' କହୁଛେ. Subs. The name
of a kingly dynasty called *Ashkânyân*.

ଓ-ଶୁକ୍ର-ଶୁକ୍ର ଅଶଗାନିଜ, *ashgânîz*. না० সুস্তী, কାହିଲী, আଲମାର୍. Subs. Laziness, idleness, indolence.

અશ્કહુની અશ્કહુની, ashkahunî. See અશ્કહુન અશ્કહુનિ.

અશ્કહુનાન અશ્કહુનાન, ashgahunân. નાં સુસ્તી—આથ-
સાઈનો દેવ. Subs. The demon of idleness—
indolence.

અશ્કહુનાદ, ashkahunâd. કિં મેલવે, હાંસલ
કરે, પામે. V. May get—acquire.

અશ્કહુની અશ્કહુની, ashkahunî. See અશ્કહુન અશ્કહુનિ.
અશ્કહુનીહેદ અશ્કહુનીહેદ, ashkahunîhêd. કિં તે પામેછે—
મેલવે છે. V. He gets—acquires.

અશ્કહુનેદ, ashkahunêd. કિં ચાહે, ઈચ્છા રાખે;
પામે, મેલવે. V. May wish—desire; may get—
obtain.

અશ્કહુનતન, ashkahunatan. કિં પામવું, આ-
હેશ કરવી, હાંસલ કરવું; આપવું. V. To get, to desire,
to acquire; to give.

અશ્કહુનમ, ashkahunam. કિં હું મેલવું. V. I
may acquire.

આશ્કાર, âshkâr. વિં અહેર, ટેઝિતું, આશ્કાર.
Adj. Obvious, manifest, clear. Av. એષ્કાર,
Per. આશ્કાર

એશ્કાર, êshkâr. નાં શેકાર, શેકાર કરવો. Subs.
Chase, hunting.

આશ્કારાક, âshkârâk. See એશ્કાર આશ્કારાક.
આશ્કારગીહા, âshkârgîhâ. કિં ચાં અહેર
—ખુલ્લી રીતે; સાચચું—અહેર કામ. Adv. Clearly,
openly, obviously.

આષ્કારો આશ્કારે, *âshkârê*. See *અષ્કાર* *âshkârê*.

આષ્કારગી આશ્કારગી, *âshkâragî*. ના० અહેરીઆત, પ્રસિદ્ધતા, આશ્કારાપણું. Subs. Abst. Publicity, celebrity.

આષ્કારગિહા આશ્કારગીહા, *âshkârgihâ*. See *અષ્કારગિહા* *âshkârgihâ*.

આષ્કાર-ગોખશનીહા, *âshkâr-gôkhshnîhâ*. ના० અહેરમાં બોલનાર, સ્વાષ બોલનાર. Subs. One who speaks before the people at large; one who speaks clearly—distinctly.

આષ્કાર-ગોખશને, *âshkâr-gôkhshnê*. See *અષ્કાર-ગોખશને* *âshkâr-gôkhshnê*.

આષ્કાર-વરજિદારાન, *âshkâr-varjîdârân*. ના० લોકોમાં અહેર કરનારા. Subs. Those who make known to people in general.

આશ્કાભુનતન, *a-shakbahumatân*. કિ० નહીં છુપાવવું, નિયે નહીં મેલવું; પડી નહીં રહેવું, નહીં દટાવવું, છુંનહીં થવું. V. Not to conceal, not to make a secret of; not to put down; not to be concealed, not to be hidden.

આશ્કાસ્તન, *a-shêkastan*. કિ० નહીં ભાંજવું—તોડવું; નહીં હરાવવું; ચીરી નહીં નાખવું. V. Not to break, not to tear asunder, not to defeat; no to tear away. Contrast Per. شકستن

આશ્કાના, *a-shakinâ*. ના० ખરાખ—ઝું—ન

ڈاکنے ن س تر—ڈری. Subs. A bad lanceet, a blunt—useless knife.

۱۹۷۷ء آ-شکبھونےد, a-shakbulunêd. ۱۹۰ نہیں پائے
—پائس ل کرے. V. May not acquire—obtain.

۱۹۷۸ء آشکم, آشکم, ashkêm, ashkîm. ۱۹۰ پےٹ, ہو-
جڑی. Subs. The stomach, the belly. Comp.
Pehl. ۴۱۷, Per. شکم . .

۱۹۷۹ء آشکو, ashkô. ۱۹۰ ڈر نو مانا—تباکوئے; آسماناں.
Subs. A story; a stage of a building; the sky.

۱۹۸۰ء آشکو, ashkô. See **۱۹۷۹ء**, ashkôf, ashkôp.

۱۹۸۱ء آ-شکنا, a-shaknâ. ۱۹۰ تونگر, پیساڈار, گریب
نہیں. Adj. Rich, wealthy, not poor. Contrast
Pehl. ۴۱۷ . .

۱۹۸۲ء آ-شکنائی, a-shaknâi. ۱۹۰ See **۱۹۷۹ء** a-
shaknâ. نہیں ڈاگیں—ٹوڈیں, چیری نہیں ناچیں. Adj.
Unhurt, uninjured, unbroken, unsplit, untorn.
Comp. Av. ۳۰۰۴۱ = Av. Rt. ۳۰۰۴۱ = چندا =
Per. شکستن

۱۹۸۳ء آشکوپنیدن, ashkôkhîdan. ۱۹۰ ڪسڈیاں
ماڑوان, پڈیں. V. To move slowly (as an infant),
to crawl.

۱۹۸۴ء آ-یاکن, a-yâkand. ۱۹۰ ڀرآپ یاکوئی. Subs.
A bad ruby—sapphire.

۱۹۸۵ء آشکوب, ashkôb. ۱۹۰ مانا; ۱۹۷۶ء, ۱۹۷۷ء;
آغاڻی. Subs. A story; a roof; eaves; a bal-
cony. Per. اشکوب

અશ્કન્દ અશ્કન્દ, આશ્કન્દ, અશ્કન્દ, ashkand, a-shakand, a-shkand.

વિ. નહીં વિધેલું, કુમારી, અમતુઓમ રહેલું.
Adj. Not bored—perforated; unwedded, unmarried; untouched, unused. Comp. Av. અશ્કન્દા

અશ્કનશ અશ્કનશ, ashkanash. ના. દીવાલ ઉપર લાવવી;
ઈમારત—અમલો બાંધવો. Subs. Raising a wall'; constructing and raising any edifice.

અશ્કુન અશ્કુન, ashkun. વિ. વરસીઆ—ગોધ્યા—ખલદ નેતું.
Adj. Like a white bull—ox—bullock.

અશ્કુન્તન અશ્કુન્તન, ashkuntan. કિ. પામવું, "હાંસલ કરવું,
મેલવવું. V. To get, to acquire, to obtain.

અશ્કોફ, આશ્કોફ, ashkôf, અશ્કોફ. ના. ધાપરે,
છળું, તખકો, માણ, ઘેરની ઉંચાઈ; થાંબલો, સ્તંભ, જરૂખો,
અગાસી, ઝુપડું. Subs. A roof, eaves, a stage, a
story, the height of a house, a pillar, a prop; a
portico, a terrace, a cottage. Comp. Av. અશ્કોફ, Sans. સ્કમ્ભ.

અશ્કોફ, ashkôf. વિ. શોકતવાલું, દ્વિપદભા બરેલું.
Adj. Majestic, pompous. Comp. Per. અશ્કોફ

અશ્કોફિદન, ashkôfidan. કિ. આરાસ્તે કરવું,
શીંગારવું. V. To adorn, to decorate, to embellish.

અશ્કોફ્તે, ashkôftê. See અશ્કોફ ashkôf.

એશ્કોફ્તે, êshkôftê. ના. કલી; કુલ. Subs. A
bud; a flower. Comp. Per. શ્કોફ્તે

અ-શેકોફ્ત-તગ, a-shékôft-tag. વિ. ઉતાવલી
આલનું નહીં તે; ધીમી આલનું. Adj. Not fast going,
slow-paced.

અશ્કુમ, ashkum. See અશ્કેમ ashkêm.

અશ્કુમે, ashkumbê. See અશ્કેમ ashkêm.

અશ્કુમે, ashkumbê. See અશ્કેમ ashkêm.

અશ્કમ, ashkam. See અશ્કેમ ashkêm.

અશ્કમ, ashkamb. ના० હોનરી. Subs. The stomach.

અશ્કમે, ashkambê. See અશ્કેમ ashkêm.

અશ્કમે, ashkambê. ના० લશ્કર, સેના, રીજિટ્રીટ્સ. Subs. An army, a force, a regiment.

અશ્મોગ, ashêmôg. ના० અશોઈને તોડનાર, પરહેણ-ગારીનો નાશ કરનાર ; આરમોગ. Subs. A destroyer of purity—righteousness—piety ; an *Ashmôgh*. Av. अश्मोगः, Pâz. અશ્મોગ

અશ્કર, ashkar. ના० કાલી પુષ્ટકી અને યાથ સાથનો રાતો ધોડો ; રાતા રંગનું ઉંટ. વિ० રાતું ; ચીકળું, ચીકાસવાળું. Subs. A red horse with a black tail and mane ; a camel of a red colour. Adj. Red ; glutinous, viscous. Comp. Per. اشقر

અદાઘ, a-dâgh. વિ० ડાહામ—ડાધ વંગરતું. Adj. Having no brand—scar—stain. Contrast Per. اغد

અયાઘ, ayâgh. ના० પીઆલું ; પીવાનું વાસણ ; કીરતી, ભરતખો ; ભખરોશ ; દયા ; જેહેલો ભારગ. Subs. A cup ; any' drinking-vessel ; glory, dignity ; a gift ; charity, compassion ; an easy passage. Comp. Per. اباغ

લુપ્ત

લુપ્ત અથાવ, ayâv. ઉભથાં અં અથવા, થા. Conj. Or, either. Per. બા

લુપ્ત અથાવ, ayâv. વિં પાણીવાલું; ભીનું, ઈજત બરેલું; આખરદાર. નાં ઈજત, માન. Adj. Full of water, watery; moist; respectable, honourable. Subs. Respect, honour.

લુપ્ત આગાજ, âgâz. નાં શરૂઆત, મંડાણ. Subs. Beginning, commencement. Comp. Per. آغاز
લુપ્ત અથાવાક, ayâvâk. નાં પામનાર, મેલવનાર. Subs. One who acquires—obtains.

લુપ્તાત્મ અથાવશેદ, ayâvshêd. કિં એવું જણાશે—માલમ પડશે. V. It will be found—discovered.

લુપ્તાત્મ અથાવીશેદ, અથાવશેદ, ayâviêd, ayâvashêd. કિં જણાય, માલમ પડે. V. May be known, may come to one's knowledge.

લુપ્તાત્મ અથાવીહેદ, આથાવીહેદ, ayâvihêd, âyâvihêd. કિં પામે, ઉપને. V. May obtain, may be realized.

લુપ્તાત્મ અથાવશ્ની, ayâvashnî. નાં આવવું, દાખલ થવું. Subs. Coming, entering.

લુપ્તાત્મ અથાવશ્ની, ayâvashnî. નાં આઓપત, આવક; મદદ; મેલવતું. Subs. Income, earnings; assistance; obtaining.

લુપ્તાત્મ અથાવશ્ની, ayâvashnî. નાં દાનાઈ, ચાહાવું. Subs. Wisdom, sense; wishing. Pâz. ચાન્દુષાણ્ણ

લુપ્તાત્મ અ-યાપશ્ને, a-yâpashnê. નાં નહીં મેલવતું—હાંમલ કરવું. Subs. Not obtaining—gaining.

એવાસને અયાવસને, આયાવસને, ayâvashnê, âyâvashnê.

ના० દિલથી જણતું, દિલથી પામી જતું. Subs. Knowing in one's heart.

એવાસન અયાવસન, અયાવસને, ayâvasna, ayâvasnê. See **એવાસની** ayâvashnî.

એવાસની એશ-ચીન, êsh-chîn. ના० આંખનો પલકારો, આંખનાં પોપચાં ઉપરની કરચલી. Subs. A twinkling of the eye; the wrinkles over the eyelids.

એવાવિની અ-યાવીની, a-yâvînî. કિ० તું નહીં પામે ; તું નહીં હાંજેદ કરશે—મેળવે. V. You may not acquire; you will not gain.

એવાસને અયાવસને, ayâvasnê. See **એવાસન** ayâvasna.

એવાવસ્તન અયાવસ્તન, ayâvastan. કિ० એતું, નેથાહ કરવી, પામતું, આહેશ કરવી. V. To see, to turn the eyes to, to acquire, to desire.

એવાવિનદ, ayâvînad. કિ० પામે, જોઓ. V. May obtain—see.

એવાવિનદ, ayâvîned. કિ० મદ્દ કરેછે, પાસખાન થાયછે, મેળવે છે. V. Assists; keeps watch; obtains.

એવાવિનમ, ayâvînam. કિ० હું પાસું ; હું મેળતું છું. V. I may acquire; I gain.

એવાવિદે, ayâvîdê. ભૂ० કૂ० મેળવેલું, પામેલું. Past partic. Got, acquired.

એવાવિદન, ayâvîdan. See **એવાસન** ayâvasnan.

એવાવોમ, ayâvôm. કિ० હુમો પામીયે ધીયે. V. We acquire—get. Pâz. એવાસન = Per. يابيم

જીત્તું અયારે, અ-યારે, ayâfî, a-yâfî. વિ. અહેર ધ્યાનું, ગુમાન—શકવાનું થયાનું; બેફું—બેવકુદી ભરેલું નહીં. Adj. Become public; doubtful; not absurd—foolish. Contrast Per. ياره

જીત્તું અયારે, ayâfî. ના. ઓદાતાખાનાં નામો મધેનું એક નામ; પામી નહીં શકવું. Subs. One of the names of the great God.

જીત્તું અ-યાવે, અ-યાવેહ, a-yâvî, a-yâvâh. વિ. મેલવવા જેગ નહીં, હાસેલ નહીં થઈ શકે રહેલું. Adj. Not obtainable; that may not be gained. Comp. Per. نا ياب

જીત્તું દો-શવે, dô-shavê. ના. એ રાત્ર. Subs. Two nights.

જીવુટું અ-યાવગી, a-yâvgî. See જીત્તું a-yâvashnê.

જીવુટું અયાવગી, આયાવગી, ayâvgî, âyâvgî. See જીત્તું ayâvashnî. Av. ૬૬૭૦૦૦૦ = Per. يافتگي

જીત્તું અયકૃત, આયકૃત, aynft, âyaft. ના. મોરાદ, ઈચ્છા, આહેશ; ક્ષાયકો, નક્ષો, આશેપત. Subs. Desire, wish; profit, gain, income. Av. ૬૬૭૦૦૦૦

જીત્તું અયાકૃત, ayâft. કિ. પામ્યું, મેલાંયું. V. Got, obtained (past tense).

જીત્તું અ-યાકૃત, a-yâft. વિ. મેલવવા જેગ નહીં: જેનો અંત નહીં આવે રહેલું. Adj. Unobtainable, endless.

જીત્તું આશુકૃત, âshuft. વિ. ઘેરું, દેવારું, ભગન—અકૃલથી ખરેલું. Adj. Mad, insane; unsound in mind or intellect.

જીત્તું અયાકૃતાર, આયાકૃતાર, ayâftâr, âyâftâr. ના.

પામનાર, મેલવનાર, નહો મેલવનાર. Subs. One who gains—acquires ; one who obtains profit.

અયાસ્તોમન્દી આયાક્તોમન્દી, ayâftômandî. ના० ન! બેસેટી ; નહો મેલવી શકાય તે. Subs. Hopelessness ; unobtainableness.

અયાસ્તીનીદારી આયાક્તીનીદારી, ayâftînîdâri. નુ० ચાદાસ્ત. Subs. Memory.

અયાસ્તે અયાક્તે, ayâftê. કૂ० વિ० મેલવેણું, તપાસી તપાસીને. Partic. adj. Acquired ; after careful examination, searchingly.

અયાસ્તું અ-યાક્તે, a-yâftê. ભૂ० કૂ० નહો પામેણું—મેલવેણું. Past partic. Not obtained—acquired.

અશોક્તે, ashôftê. કૂ० વિ० પરેસાંન હાલનું, ધભરાયણું, દેવાનું, આસક થયણું. Partic. adj. In a distracted state, confounded, mad, enamoured. Per. آشنا

અયાસ્તોમન્દી અયાક્તોમન્દી, ayâftêomandî. See અયાસ્તોમન્દી ayâftômandî.

અયાક્તન, આયાક્તન, ayâftan, âyâftan. કુ० ઉપ-જનું, નિપજનું ; મેલવનું, પામવનું ; અણવનું ; દાખલ થવનું ; સોધવનું, સોધી કાઢવનું. V. To be produced ; to turn out ; to acquire ; to obtain, to get ; to examine ; to be profited ; to discover, to find. Comp. Pehl. "આપ, Av. ૧૩૪ = Sans. આપ = Per. زیافت

અયાવતન, a-yâftan. કુ० નહો પામવનું—હાંસલ કરવનું, V. Not to obtain—gain. Contrast Per. زیافت

અયાવતન, ayâvtan. કુ० આવવનું, V. To come.

અયાકૃત આયાકૃતે, *ayâftê*. કૂઠ વિં પુમેલું, મેલવેલું. નાં ભત-
લખ, સારાંશ, સાર. Partic. adj. Obtained, acquired.
Subs. Purport, substance ; moral.

અયાકૃતગી આયાકૃતગી, *ayâftagî*. નાં હાંસલ ; નક્કો, આવક.
Subs. Profit, grain ; income. Av. *અયાકૃતગી*

અયાકૃતા આયાકૃતે-તર, *ayâftê-tar*. વિં વધારે મેલવવા જેગ.
Adj. More obtainable.

અયાકૃતે આયાકૃતે, *ayâftê*. See ૧૯૪૭ અયાકૃતે.

અદા આદા-ચ, *âdâ-cha*. નાં જે આત્મા, જીવનીઓ ; જેમણે
ગુણ્ણા “કોઈની રીતે આત્માને.” Subs. The soul
which ; even to the animal life ગુણ્ણા (*âdâcha-*
chand)=anyhow to the soul.

અદા

અદા અઈખત, *aibat*. નાં આત્માનાં શોખા. Subs. Flames
of fire.

અદા અ-દાદ, *a-dâd*. વિં ઘગડેલું, લુચાઈ બરેલું, ઉલટું,
નારાસ્ત, જુદું ; બેદાદ, ગેરઈનસાક, જુલમ બરેલું ; ઓદું
કરનાર. નાં ગેરઈનસાકી, બેદીની, જુદો ડાથ્યો ; નહીં આપ-
નાર. Adj. Corrupt, roguish ; despotic, wrong,
unjust. Subs. Injustice ; irreligion, a contrary
rate ; not giving. Av. *અદા*

અદા અ-બખત, *a-bakht*. વિં નહીં બરડેલું—છડેલું. Adj.
Not ground coarsely ; not beaten (rice). Av.

અભાદ, *abâd*. નાં દુવા, આખાદી. વિં વસ્તીવાલું, ખુ-
શુભા ; બેતી કીયેતી. Subs. A benediction, prayer ;

prosperity. Adj. Populous; pleasant; cultivated. Per. آباد

જીતું અયાદ, ayâd. ના० યાદ, નકશ, ચિતાર; યાદટારેત; અગૃતી, અજભર. Subs. Remembrance; painting, a drawing; memory; wakefulness. Per. يادگار

જીએતું અસ્ત, હસ્ત, asht, hasht. સંખ્યા० વિ० આઠ, ૮. Numer. adj. Eight, 8. Av. જીએત, Sans. અષ્ટન्, Per. هشت

જીએતું અસ્ત, asht. Vand. XIX. ના० પેગભર—દીન લાવનાર. Subs. A prophet, a messenger from God; he who brings down religion from God—that is, one inspired with divine revelation. Corrupt form of એત = Av.

એત

જીએતું અશાદ, અશાદ, ashad, ashâd. ના० એકવીસે તુસ્ક મધેનાં એક તુસ્કનું નામ છે. કેને “પાચમ” કહેછે. Subs. One of the 21 Nôsk, called *Pâcham*.

જીએતું આયાદ, એયાદ. ના० આવતું, પોણોયતું, આવડ; આવજે, આવો. Subs. Coming, arrival, income; good-bye! welcome!

જીએતું આશત, એશત. ના० દોસ્ત, ભિન્ન, સોખતી, બાઈબંધ. Subs. A friend, a comrade, a brother, a kinsman.

જીએતું એશત, khêsh't. ના० કેટ, કેટરડી. Subs. A brick. Av. એશત, એશત, Sans. ઇષ્કા, Per. خشت

જીએતું દસ્ત, dasht. ના० નંગલ. Subs. A desert, a plain without water. Comp. Per. دشت

જીએતું હસ્ત, hasht. કું છે. V. Is.

અસ્તુદુ અર્થાબ, ashtâb. કું અં જલઠી, તુરત, પહેલવા-
રમાં. Adv. Soon, quickly; in an instant.
Comp. Per. شتاب

અસ્તુદુ આરતી, âshti. નાં સુલેહ, સંપર્ય, દોસ્તી, બાઈબંધી,
ભીજનસારી. Abst. subs. Peace, concord, friend-
ship, brotherly intercourse, affability. Av.
અસ્તુદુ Per. آشتی. Comp. Pehl. ۷۹۴

અસ્તુદુઅસ્તુદુ આરતાઈનેદ, âshtâinêd. કું ફાયદેમંદ થાયછે.
V. Becomes advantageous—profitable.

અસ્તુદુ } આરતાઈનેદ, âshtâinêd. See " અસ્તુદુ"
અસ્તુદુ } âshtâinêd.

અસ્તુદુ અ-જાદાન, a-jâdân. વિં નહીં જણેલાં, પેદા થવાનાં.
Adj. Unborn, not brought forth, unborn (plu.).
Comp. Av. ۷۹۵

અસ્તુદુઅસ્તુદુ અ-દાદ-ખાહી, a-dâd-khâhî. વિં મદ્દ વગરતું.
નાં જુલમને ચાહનાર. Adj. Destitute of help. Subs.
A lover of tyranny—despotism.

અસ્તુદુ અ-જાદાન, ajâdân. See અસ્તુદુ a-jadân.-

અસ્તુદુ અર્થાને, ashtânmê. નાં બેડી ; વાસણ. Subs.
A fetter ; a vessel, a pot.

અસ્તુદુ સે-દો-તાક, sê-dô-tâk. નાં પાંચ દુકડા ; બરસમની
પાંચ તાંબે. Subs. Five bits—pieces ; five twigs
of the *Barsom*.

અસ્તુદુ અર્થાવ, ashtâv. See અસ્તુદુ ashtâb.

અસ્તુદુ ખરતાવ, khashtâv. નાં નાખુશી, ગમગીની, દલગીરી,
દેદાસી ; દરદ, દુઃખ ; લડાઈ, ચુછ. Subs. Displeasure,

grief, sorrow ; sadness, depression in spirits ; disease, pain, affliction ; battle, war.

અસ્તાવીદન અસ્તાવીદન, khashtâvîdan. કું ખાતું. V.

To eat.

અસ્તાદ અસ્તાદ, આસ્તાદ, ashtâd, âshtâd. નાં એક તુલ્યનું નામ ; એક ઇરેસ્તાનું નામ છે ; છવીસમાં રોજનું નામ છે. Subs. The name of a Nôsk ; name of an angel ; the 26th day of every month.

અસ્તાદ અસ્તાદ, hashtâd. સંખ્યા ૮૦ એંસી, ૮૦. Numer. adj. Eighty, 80. Av. અસ્તાદ, Sans. અસ્તાદ, Per. હેષ્ટાદ.

અસ્તાદહજાર અસ્તાદહજાર, ashtâd-hazâr. સંખ્યા ૮૦ એંસી હજાર, ૮૦,૦૦૦. Numer. adj. Eighty thousand, 80,000. Per. હેષ્ટાદહજાર.

અસ્તામે અસ્તામે, ashtâmê. See અસ્તાન્મે ashtânmê.

અસ્તરશીલ અસ્તરરી, ashtarî. •નાં ખંજર, હથિઆર. Subs. A dagger ; a weapon.

અસ્તરશીલ અસ્તરશીલ, ashtara-sh. નાં તે ખંજર ; તે હથિઆર. Subs. That dagger ; that weapon.

અસ્તરશીલ આસ્તારી, âshtârî. નાં શુનહગારી, વાંક, તકસીર. Subs. Sinfulness, fault, offence, crime.

અદાદે અદાદે, a-dâdê. નાં ઉલઠો—ઓઠો ભાર્ગ, ઓદાઈ કાયદાચી ઉલઠો ભાર્ગ, અનીતિ. Subs. A contrary—wrong path ; path, contrary to divine laws ; immorality.

અસ્તી આસ્તી, âshti. See અસ્તિ âshti.

ક્ષાત્ર ખરતે, khashtē. ના० જીવમ, અપતો, ચેતમ, હુંમ. Subs.

વિ० જખમી થાએલો, ખીમાર, થાકી ગાએલો, નખલો. Subs.

Oppression; undue restraint, tyranny; affliction. Adj. Wounded, sick, infirm, fatigued.

Comp. Per. خستہ

ક્ષેષ્ટ ખેરતે, khêshṭē. See ક્ષાત્ર khêshṭ.

ક્ષાદા અ-દાદી, a-dâdî. See દાદ a-dâd.

ક્ષાત્રશ અશત-શ, ashta-sh. સંખ્યા० વિ० તે આઠ. Numer. adj. Those eight (persons or things).

ક્ષાત્રદેહ, asht-dêh. સંખ્યા० વિ० ઓંસી, ૮૦. Numer. adj. Eighty, 80.

ક્ષાત્રિ અશતી, ashtî. ના० આઠ ભાણસની મંડળી. Subs. An assemblage of eight men.

ક્ષાત્રિઃ આદાદી, âdâdî. ના० નેકી, સલાહ, ઈનસાહ. Subs. Virtue, peace, justice.

ક્ષાત્રિઃ આશતી, âshtî. See ક્ષાત્રિઃ âshtî.

ક્ષાત્રિહા અ-દાદીહા, a-dâdîhâ. ક્રિ० અ० બેદાદીથી, જીવ-મથી, બેકાયદે ; અનીતિ બરેલી રીતે. Adv. Unjustly, despotically, irregularly ; immorally.

ક્ષાત્રિહાનેરદ અ-દાદીહા-નેરદ, a-dâdîhâ-khêrad. ક્રિ० અ० બરાબર અકુલ પ્રમાણે નહીં, બેઅકલીથી, મૂર્ખીઈપણે, બેવકુકી બરેલી રીતે. Adv. Not according to common—ordinary sense ; senselessly, unwisely, foolishly.

ક્ષાત્રિહાનેરદિ અ-દાદીહા-નેરદી, a-dâdîhâ-khêradî. ના० ડેકાશા વગરનું ધેઅાન ; અકુલનું બગડનું. Subs. Heedless attention ; the impairing of the intellect. Comp Av. નોદુ-નોદાન

અષ્ટાસત્તવું આશતી-ખવીહુન, *âshtî-bavîhûn*. વિ. સુલેહ શોધતું—ચાહાતું, મનમનાવતું, રીજવતું, કૃપા સંપાદન કરતું, સમજુતી કરતું, નરમ પાડતું, શાંત કરતું, દેલાશો હેતું. Adj. Peace-seeking, conciliating, pacifying, appeasing, bringing to a just understanding, bringing round or over, consoling.

અષ્ટાનાર-દ્વારું આશતી-ખવીહુનાન, *âshtî-bavîhunân*. ના. સલાહ શોધનાર—ચાહનાર. Subs. A peace-seeker; a lover of peace.

અબાદ્ય આભાદ્યાન, *âbâdyân*. ના. મેહેઆભાદ ('દસાતીર') પ્રમાણે દુનિયાનો ભગ્નથી પેહેલો માણસ); મેહેઆભાદી ઠોલો. Subs. Mêhêâbâd (the first of the creation-world according to the *Dasâtîr*); the Mêhêâbâdi sect.

અસ્ત-દહુમ, *asht-dahum*. સંઘા. વિ. અદારમું, ૧૮ સું. Numer. adj. Eighteenth, 18th.

અયાદગાર, *ayâdgâr*. ના. યાદગારી; કેવાખ, ચોપડી; ઐત, કવિતા. Subs. A remembrance-token; a book, a verse; poetry.

અદાદી અ-દાદી, *a-dâdî*. See અદાદ a-dâd.

અશ્તિ આશતી, *âshtî*. See અશ્તિ *âshtî*. ના. જુશ—મારી અખર. Subs. Good news, joyful tidings.

અદાદેસ્તાની અ-દાદેસ્તાની, *a-dâdêstâni*. ના. ગેરફન-સાકી, જુલમ. Subs. Injustice; oppression.

અદાદેસ્તાની અ-દાદેસ્તાની; *a-dâdêstâni*. See અદાદેસ્તાની a-dâdêstâni.

હષ્ટાસદ અશ્ત-સદ, હશ્ત-સદ, *ashta-sad*, *hashta-sad*.

સંખ્યા ० વિ ० આઠસો, ८००. Numer. adj. Eight hundred, 800. Av. અદાદ, પ્રદાદ, Per. અદાદસ્તાન, a-dâdastân. See અદાદ a-dâdê.

અદાદસ્તાન અદાદસ્તાન, a-dâdêstan. ના ૦ ગેરઈનસાક્ર કરનાર; જુલમ ચલાવનાર; ઓઠો ભાર્ગ, બેદાદી. Subs. One who does injustice; a tyrant; a wrong path; unfairness; mismanagement.

અદાદસ્તાની અદાદસ્તાની, a-dâdêstânî. See અદાદસ્તાની a-dâdêstânî.

અદાદસ્તાનીહા અદાદસ્તાનીહા, a-dâdastânihâ. કિ ૦ અ ૦ ગેરવાજબી રીતે, અનીતિને લિધે; ઉલટી રીતે. Adv. Unjustly, immorally; in a contrary way.

અદાદસ્તાની અદાદસ્તાની, a-dâdêstânî. વિ ૦ ભુંડી દીનના ભાર્ગને લગતું, ગેરઈનસાક્રને લગતું, જુલમ બરેખું. Adj. Appertaining to a bad creed; unjust, unfair; despotic.

અશ્વિ અશતીની, અશીનીને, a-shatînî, ashînînê. વિ ૦ ખશી કર્યા વગરતું; નખલું નહીં. Adj. Uncastrated; not weak. Comp. Av. અશ્વિષ્ણુલું.

અયાદિનેદ અયાદિનેદ, ayâdînîed. કિ ૦ યાદ રાખે; યાદદાખિલ રાખે. V. May remember; may keep memoranda.

અયાદિનીદારી અયાદિનીદારી, ayâdînîdârî. વિ ૦ યાદ કરવા લાયકતું, યાદદાસ્તને લગતું. Adj. Worthy to be remembered; relating to memory.

અષ્ટિનેહ અષ્ટિને, આષ્ટિને, ashtînêh, âshînêh. ના ૦ ભરધીતું ઈંકું, મોરગ—પક્ષીતું તોખમ. Subs. The egg of a hen; what is laid by birds.

૧૭, આદ્વાદમ् અ-દાદ-જકનીસુનેદ, a-dâd-jaknimûnêd. ૬૦
નહીં આદ્વાદ છે, તેણે નથી આદ્વાદ ; તે બેદાદ—ઈનસાક વગરતું
છે. V. He has not given ; it is unjust—in-
equitable.

ફ્રેલ્પમ् 'અશ્તીમ, ashtîm. ૧૦ અરકીન, પરું ; નજીસાત.
Subs. Purulent substance ; matter, filth.

એલ્પમ् અશ્તો, ashtô. See એલ્પ ાશ્ત. Av. એલ્પ

એલ્પમ્ અશ્તો, ashtô. ૧૦ આંગલી. Subs. A small
finger.

એલ્પમ્ આભાદ, ábhâd. ૧૦ પાણીવાખું, શોભાયમાન, સુશોભિત,
વનસ્પતી—ભાજ પાણીવાખું ; વસ્તીવાખું. Adj. Abound-
ing with water (lit.) ; elegant, beautiful ; full of
vegetation ; peopled, populous ; prosperous.

Per. એલ્પ

એલ્પાલ્પમ્ અ-દા-તોખ્મે, a-dâ-tôkhmê. ૧૦ ખદ તોખ્મ—
જતવાખું. Adj. Of low birth ; of ignoble parent-
age. Corrupt form of એલ્પાલ્પ

એલ્પાલ્પમ્ અશ્તવીન, ashtavîn. સંખ્યા૧૦ ૧૦ આઠસું, ૮) સું ;
૧૦ આઠમો શણસ. Numer. adj. Eighth, 8th.
Subs. The eighth person.

એલ્પાલ્પમ્ અ-દાતોખરાન, a-dâtôbarân. ૧૦ ઈનસાક નહીં
આપનારા—કરનારા, મદ્દે નહીં પોણોચનારા. Subs. De-
niers of justice ; those that do not hold out a
helping hand ; those who do not come to the
rescue.

એલ્પમ્ અઈખ્તુન, અ-ઈખતન, aîkhtun, a-îkhtan. ૧૦
એખ વગરતું, ખોડખાપણ વિનાતું. Adj. Free from
blemishes—defects—deformities.

॥૧૮૭૨ આઈખ્તન, આએખ્તન, એખ્તન, એક્હતન. ૧૦

બાગિયા—પંત્યાલા વગરતું, એખ્તનું; મીસાલ વગરતું: જેના નેતું બીજું નહીં તે, આપખખત્યાર; ખોટાતાલાનાં નામો મેધેતું એક નામ છે. Adj. Having no partner; single; incomparable, unequalled; independent; one of the names of the Creator.

॥૧૮૮૨ હેશ્તન, hēsh̄tan. કિ૦ છોડતું, છોડી દેતું, પડવા દેતું, છાંટવું; લટકતું, V. To dismiss, to leave; to let fall; to sprinkle; to hang loose. Per. هشتن

ગમાલ્લું અ-જતુનાનદ, a-jātunānad. કિ૦ નહીં આવે—પોણુંચે. V. May not come—reach.

જી॥૧૮૯૨ આજતુનેદ, એજતુનેદ. કિ૦ આવેછે; પોણુંચે છે. V. Comes, reaches; arrives (pres. 3rd sing.).

૨॥૧૯૦૨ અશતોહ, ashatôh. Gloss. વિ૦ તંગીમાં—કબજનમાં આવેલું, ઘરાઈ ગયલું. ના૦ કામતી, ધાભરી. Adj. Straitened, embarrassed, perplexed; surrounded by. Subs. A blanket.

૩॥૧૯૦૩ અશતવદ, ashtavad. ના૦ ખીજ શાથાતું નામ છે. Subs. The name of the second Gâthâ. Comp. Pehl. ૪૪-૯૬૦૪૭૩

૪॥૧૯૦૪ અશ્તુદે, ashtûdê. સંખ્યા૦ વિ૦ આઠસું, ચ સું. Numer. adj. Eighth, 8th. Av. ૬૭૩૦૩૪૩

૫॥૧૯૦૫ અશ્તુમ, ashtum. સંખ્યા૦ વિ૦ આઠસું, ચ સું. Numer. adj. Eighth, 8th. Av. ૭૬૦૪૩, Sans. અષ્ટમ, Per. هشتم

૬॥૧૯૦૬ અશ્તુલુમ, ashtulum. ના૦ મનજુતી; પાર્તી, બય

ઘબરાઈ ; અધીરાઈ ; પોકાર ; લડાઈ ; ટંટો. Subs. Firmness ; terror, dread ; consternation; impatience ; exclamation ; war ; contest. Comp. Per. شتم

ખશથ્રવર ખશથ્ર-વર, khshathra-var. નાં સુરાદનો સાહેખ ; ઉમેદની ધણી ; પાદશાહ ; શેહેરેવર અમેશાસ્પંદ, ધાતુ, ખજનો. Subs. Lord of hope ; master of wishes, a king ; *Shéhérévar Amshāspand* ; metals ; treasure, riches. Comp. Av. آمશાસ્પંદ, Pehl. ፩મશાસ્પંદ, Per. شهریور

જાદુદે જાદુદે, a-jâdê. વિં આડ મારણે, ઉલટે રસ્તે. Adj. Deviating from the straight path, going astray. Contrast Per. جاد

જાહેદે જાહેદે, azhdê. વિં દુઃખી, આજેરદે, રંજદા, હેરાન. Adj. Distressed, afflicted, vexed, harassed.

જાદુદે, a-dâdê. See જાદુદે a-dâdê.

જાશ્તી જાશ્તી, ashti. Nêrang. નાં આવી પોહોંચવું. Subs. Coming, arriving. Av. ૭૨૭૫૮

જાસ્તક, ashitak. નાં કપડાં, લુગડાં. Subs. Clothes, garments.

જાબાદે, âbâdê. વિં સર્વથી ઉચ્ચું—મ્હોઢું. Adj. Highest, largest.

જાસ્તે જાસ્તે, âshtê. નાં આશાએશ, સુલેહ. વિં મધ્યમ રીતે ખાનાર—પીનાર ; લાયક. Subs. Repose, peace. Adj. Moderate in eating and drinking ; worthy, fit.

જાસ્તે, éshté. Vand. XIII. બું કું ચાહેણું, ઈચ્છેણું. Past partic. Wished, desired.

કાશ્ટ ખર્તે, khashtē. See કેષ્ટ khēshṭ. Comp. Av.

સંકૃત, સિંહાસન = Sans. ઇष્ટકા = Per. خشت

ગાશ્ટ ગર્તે, gashtē. ભૂં કૂં કરેલું; કરી વલેલું. Past partic. Turned; run over; gone round. Per.

હાશ્ટ હર્તે, hashtē. ભૂં કૂં થયલું, ખનેલું, હયાતીમાં આવેલું. Past partic. Been; happened; come into existence.

આશ્તગી આશ્તગી, âshtagî. વિ. સુલેહ—સંપન્જવાલું, મિનાચારી બરેલું. Adj. Peaceful, friendly.

અશ્ટ અર્થે, ashtē. See અસ્થ asht.

કાશ્ટમાસ ખર્તે-મસા, khashtē-masâ. વિ. ઈના જેટલું હોલું. Adj. Of the size of a brick. Av. અસ્થમાસ-સંકૃત.

આશ્તતુમ આશ્તતુમ, આશ્તતુમ, âsht-tum, âshta-tum. વિ. સર્વથી સુલેહ—સંપન્જ બરેલું, અતિશય દોરતીવાલું. Adj. Most peaceful—friendly.

અસ્થવદ અસ્થવદ, ઓસ્થવદ, ashtavad, ôshtavad. See અસ્થવદ ashtavad.

હેશ્તમ હેશ્તમ, hêshtam. કિ. મેં છોડી દીધું, મેં સુકી દીધું. V. I left off—dismissed. Per. هشتم

અસ્થમહિ, અસ્થમહિ, ashta-mahî. વિ. આડ મહિનાનું. Adj. Of eight months. Comp. Av. અસ્થમહિ સંકૃત = Per. ماهی

અસ્થમહિ અસ્થમહિ, ashta-mâhî. See અસ્થમહિ ashta-mahî.

અશ્ત્રક્રમાનુસાર એશ્ત-મસા, ઈશ્ત-મસા, khêsh-t-masâ, ishta-masâ. See અશ્ત્રનુસાર khashtê-masâ.

અશ્તર, ashtar. નાં એક શિક્ષાનું નામ છે, કે જેથી શુનેહગાર માલાસનાં આંખનાં પાપણ ઉભેડી નાખવામાં આવતાં હતાં ; છરી, છરીનો કાપણો ; ખંજરુ, હથિયાર ; આશતરો ; ભારવાનું હથિયાર ; ચાખુક ; ડોરડો ; એક વૃંજન—તોલનું નામ છે. Subs. A sort of punishment by which the eyelashes of an offender used to be pulled out ; a knife ; the blade of a knife ; a dagger ; a weapon, a tool ; a razor ; an instrument for striking ; a whip ; a scourge, lash ; the name of a weight. Av. અશ્ત્ર = Sans. અષ્ટ્ર = Per. اشتر

અશ્ત્રાથ, khashathra. નાં જાહેબ, પાદશાહ, હાકમ. Subs. A lord, a master ; a king ; a ruler, a governor. Av. અશ્ત્રાધુલુ

અશ્તલીન, ashtalîn. See અશ્તવિન ashtavîn.

અશ્ત્રવર, khashathravar. See અશ્ત્રવાર khsha-thra-var.

અશ્તરે, ashtarê. See અશ્તર ashtar.

અશ્તરક, ashtarak. નાં મોઝે, પાણીનો ધોત. Subs. A wave, a billow ; a cascade, a cataract.

અશ્ત્ર

અશ્તગાહાન, aêvagahân. See અશ્તગાહાન aêba-gahân.

અશપિરાન, a-shapîrân. વિંઠ બલાઓ નહીં, જુરાઓ, જુંડાઓ ; ફોરો. Adj. plu. Not good—virtuous persons ; bad men.

અશ્વાષ-જીવ એશ્વોષ્ત્રન, eshpôkhtan. કું છાંટવું, છંટકાવ
કરવો, બોંડવું, વિંપવું. V. To sprinkle, to water; to
prick, to pierce. Comp. Per. سپوختن

અયાવગી-જીવ અયાવગી, ayâvagî. નાં મદદ, સહાયતા, આશ્રો.
Subs. Help, assistance; support.

અખાકત-જીવ અખાકત, abâft. નાં એક જતવું જરૂરું કપડું. Subs.
A kind of coarse cloth. Per. ابا فت

અયાકત-જીવ અયાકત, ayâft. નાં મોરાદ; ખાહેશ, ઈરાજ. Subs.
Wish, desire; longing.

જીવ

અખામ-જીવ અખામ, abâm. નાં ધરનો તખુક્કો—માર. Subs.
A story, a loft.

અયામ-જીવ અયામ, ayâm. નાં દાહાડા, વખત, મોસમ. Subs.
Days (lit.); times; seasons; plu. of **જીવ**; comp.
Per. ایام

અશામ-જીવ અશામ, asham. નાં ઝુલંઠી, ઉચાઈ, વિંચું; મરત-
ખાવાળું, આખરખાળું. Subs. Altitude, height. Adj.
High; dignified, respectable. Comp. Ar. اشم

આખામ-જીવ આખામ, âbâm. નાં કરજ; ઉધીતું લેવું. વિં તંદ-
રોસ્ત. Subs. Debt; borrowing. Adj. Healthful.
Comp. Per. ارام

એશામ-જીવ એશામ, ešham. નાં કાઠી, ખાલવાનાં લાકડાં; સુખડની
એક જલીકે ને “ઓરવીસધાહ”ની કિયા કરતાં આકરેગાનીઓ
ર્ણાગલ સુકવામાં આવેછે. Subs. Dry wood for
burning, fuel; a chip of sandalwood which is
placed near a censer during the performance
of the ceremony of *Orvisgâh*.

કુલ અશમ, ખશમ, éshma, khashma. ના० કોથ, ગુસ્સો, કીનો, વેર, કપઠ ; ગુસાનો હેવ જેને બથેંકર હથિયારવાલો 'અશમ' હેવ કરીને કેહેછે. Subs. Anger, wrath ; revenge, spite, enmity ; the demon of anger called *Aéshma* of horrible weapons. Av. **એશ્મા** Per. خشم

કુલ દો-ગામ, dô-gâm. ના० એ પગલાં—કદમ. Subs. Two paces—steps. Av. **એચ્મ**, Per. دوگام

કુલુલુ અશમેભી, khashmêbî. ના० આહુનવદ ગાથાના ભીજ હાતું નામ ; ઈજશેના રેખ માહાતું નામ જેને 'અશમેભીઆ' કેહેછે. Subs. Name of the second chapter of the *Ahûnvad Gâthâ* ; the 29th Hâ of the Yaçna called *Khshmaébyâ*.

કુલુલુ અશમેભીએ, khashmêbîê. See **કુલુ** khashmêbî.

કુલુ અ-દહમાન, a-dahmân. • વિ० નેક—અશો નહીં ; અધિ-વિન, નાપાક, શુનેહગાર, પાપી. • Adj. Not virtuous—pious—holy ; impure, guilty, sinful. Comp. Av. **એદ્માન**

કુલુ અ-દહમાન, a-dâhmân. See **કુલુ** a-dahmân.

કુલુ અશેમહુક, ashêmhuk. See **કુલુ** ashêmvôhû.

કુલુ અશમાર્ડ, khashmârd. વિ० સખત, કઠણ, નૃકુકર, યુદ્ધ. Adj. Hard, strong, solid.

કુલુ અશેમ-એ, ashêm-é., ના० એક "અશેમ વોહુ." Subs. • One *Ashêm Vôhû*; *Ashêm Vôhû* to be recited once.

દોગમે, dô-gâmê. નાં એ કદમ—દગમાં. Subs.

Two paces—steps.

ખાશું ખરમીહા, khashmîhâ. ક્રિ. અ. ફોથ બરેલી રીતે,
ગુર્સાથી. Adv. Angrily, wrathfully.

ખાશુદ્દ ખરમશેદ, khashmashêd. કુંગુસો કરશે, દેહ-
શત—ધૂસ્તી આપશે. V. Will make (one) angry;
will intimidate; will strike terror.

કાશ્મેબિ ખંમબિ, khasmabî. See કાશ્મે khashmêbî.

કાશ્માયા, kashmabyâ. See કાશ્મેબિ kashmêbi.

અરમગની, khashmaganî. ના० ફોય, ગુર્સો, રીશ.

Subs. Anger, wrath; offence.

અશ્મીન અશ્મીન, ashmîn. ૭૦ ઇપેરી. Adj. Silvery.

ପ୍ରାଣିଦର୍ଶନ ଆଖନିଦନ, *âshnîdan*. କ୍ଷିତି ପିତୃ. V. To drink.

Corrupt form of آشامیدن "آشامیدن" Per.

અશેમ-વોહુ, ashêm-vôhû. નાં એક ધર્મી જની

અંગળિનું નામ છે કે જોનો “અષેમ વોહુ” કૃત્તિષી. Subs. Name of a very ancient prayer called *Ashêm Vôhû*. Av. अशेम वोहु

આશમોએ, આશમોગ, *âshmôê*, *âshmôg*. See

ashmôg. Av. *ءَشْمَوْغ*

અશ્મુઈ આશ્મુઈ, આશ્મોગી, *âshmuî*, *âshmôgî*. See *અશ્મુ*
âshmuî.

॥શમનું અ-શમન, a-shaman. નાં ખુતપરસ્ત નહીં તે. Subs.

One who does not worship idols. Contrast
Per. شمن (an idol, image; idolatry). "

॥અશુ અશ-મવન, ash-mavan. ભર્વો તે કે જે. Pron.
He who.

ાશમું અ-શમું, a-shamû. નાં કાંઈબી કામ જારી રીતે નહીં
થવું તે. Subs. The doing of any work unsatisfactorily.

ાશ્મુન આરમ્ભુ, આરમ્બુન, *âshmû*, *âshmun*. See *ાશ્મુ* *âsh-*
môê.

ખશ્મા ખરમ-વન, khashma-van. નાં ગુર્સાં ભાંજનાર, કો-
ધને તાબે કરનાર. Subs. One who subdues his
anger; one who crushes his wrath.

“ଖେମ” ହେଖମୁ, hêshmû. See ଖେମ୍ ଏଶମା, khashma.

ଓମ୍‌ବୁଦ୍ଧିମ୍‌ଭାଷମ-ପୋହୁ, ashēm-vôhû. See ଓମ୍‌ବୁଦ୍ଧିମ୍‌ ashēm-vôhû.

આશ્માની અથવા આશ્માની, *âshmûî*. See આશ્માની.

અશ્મો આશ્મોએ, *âshmôê*. See *અશ્મા* *âshmôê*.

ઓછું ખરમોક, khashmôk. નાં અસખાબ, સામન, મતા.
Subs. Goods and chattels, furniture, property.

અશ્મગુમુહ આરસુગી, *âshmugî*: See અશ્મગુમુહ *âshmûhî*.

૧૧૭, ૫૮ આશમોગી, *âshmôgî*. See ૭, ૫૮ *âshmûî*.

અશ્મોધ, *âshmôgh*. See „ફુ“ *âshmôê*.

શમોરદાર, a-shamôrdâr. નાં નહીં પણનાર ;
સુભાર—ગણની નહીં કરનાર ; નહીં ધાં કરનાર. Subs.
One who does not recite—count—compute—
remember.

૧૧૭) ખશમુરદન, ખશમોર્ડન, khashmurdan, khash-murdan. કુંગ શુભાન—શક—જાતી લઈ જવું; જમજવું, અશવું; વિચાર કરવો. V. To doubt, to suspect; to understand, to know, to think.

જામું અ-જમે, a-jâmê. વિ૦ કપડા વગરતું, નાચું. Adj.

Without clothes, naked. Contrast Per. جام

જામું દો-ગામે, dô-gâme. ના૦ એ કદમ. Subs. Two paces —steps.

જામું દો-જમે, dô-jâmê. ના૦ એ ધ્યાલાં, એ ધડા. Subs. Two cups, two pitchers. Per. دو جام

જાખું અશમ-ગિની, khashma-gînî. વિ૦ ફેધાયમાન, ગુસસાવાણું. ના૦ એક ચુનાહતું નામ છે. Adj. Wrathful, angry. Subs. Name of a crime.

જાખું અશમનાની, khashma-ganî. See **જાખું** khashma-gînî.

જાખું અશમ-કોશ, khashma-kôsh. ના૦ ગોર્સાને વશ કરનાર. Subs. One who subdues his passion.

જાખું અશમગીન, khashmagin. See **જાખું** khashmaganî.

જાખું અશમદાર, khashmadâr. વિ૦ ગોર્સાવાણું, જેસમા-વાણું, તુંદ ભીજનતું. Adj. Angry, furious, fiery. Comp. Per. خشمگر

જાખું અશમદાર-તર, khashmadâr-tar. વિ૦ વધારે ગોર્સા—જેસમાવાણું. Adj. More angry—furious.

જાતું અ-જમતુનશને, a-jâmtunashnê. ના૦' નહીં પોતોં-શતું—પુગતું. Subs. Not reaching.

જાતું અ-જમતુન-દવાનદ, a-jâmtûn-davânad. ક્ર૦ દોડાવી—ધસડી નહીં લઈ જાઓ. V. May not make to run, may not drag.

અનુભૂતિ

અકાર અકાર, અગાર, akâr, agâr. વિ. એકાર, નકારું ; અનુભૂતિ 'અકાર' નો બગડેલો આકાર. Adj. Out of service, unemployed ; useless. Corrupt form of અકાર akâr.

અણાર અગાર, એહર, હિખ્રા, હેહર; agñâr, êhar, hîkhra, hêhar. ના. પક્ષીનો છેડ, હેર નસો, નજીસાત. Subs. Matter excreted and ejected by a bird ; dry impurity ; filth.

અજાર અજાર, ajâr. ના. તાજગી, લીલોતરી ; ઉંચી નીચી જમીન. વિ. સાથે ઓકટું થાયેલું, મલીગાયેલું. Subs. Freshness, verdure; rugged ground. Adj. Assembled together; mixed. Comp. Per. اجار

અદાર a-dâr. વિ. અદ વગરનું. Adj. Destitute of trees. Contrast Av. અસ્વાર

અખાર abâr. ના. વાદળ ; જથો, ટગ ; વખાર. Subs. A cloud ; a mass, a collection, heap; a godown.

અયાર ayâr. ના. દોસ્ત, સૌખ્યી, રનેણી, બાઈબંધ્ય. Subs. A friend, a comrade, a lover, a brother, a clansman. Per. پا

અશર ashar. ના. ઘણી ઝુશી બોગવવી. Subs. Enjoying a good deal of pleasure.

અશીર ashar. વિ. ખુદ, ખરાખ, ખદ. Adj. Bad, evil, wicked. Comp. Ar. اشر

અશલ ashal. ના. ટુંકું કરવું. કિ. અ. ઈત્યાદિ, વગેરે. Subs. Abridging. Adv. Et cetera, so forth—on.

અશેર અશેર, ashēr. ના० ધણી ખુશીઓગવનાર. Subs.

One who enjoys a good deal of pleasure.

અશો અશો, ashō. See અશો ashō.

આદાર, àdâr. ના० લાકડું. Subs. Wood ; timber.

આદાર, àdâr. નિ० હમેલદાર. Adj. Pregnant.

આભાર, àbhâr. ના० તાવેટું સીસું. Subs. Molten lead. Comp. Per. بابا

આહેર, âhēr. કિ० અ० પઢી ; પછવાં. Adv. Afterwards, subsequently ; backward, behind.

ખયર, khayar. નિ० ખહાદુર, હીમતવાન, દસેર. Adj. Brave, bold, intrepid. ૮, ૫૩

ખયાર, khayâr. ના० કાકડી. Subs. Cucumber. Per. خیار

દોખાર, dô-bâr. કિ० અ० એ વખત—વાર. Adv. Twice. Per. دوبار

હયાર, hayâr. ના० ખોદાના નામો મધેટું એક નામ છે. Subs. One of the names of God.

હિખર, hikhar. ના० ત્યાગ, છોકી—તજ દેટું તે. Subs. Leaving, abandoning, giving up.

અગારોમન્દ, હેરોમન્દ, agârômand, hérômand. નિ० હગાર—છેડવાટું ; અરડાશેલું. Adj. Full of excrement—dung ; dirtied.

હયારોમન્દ, hayârômand. See હયારોમન્દ hayârômand.

અગ્રારોમન્દ આગારોમન્દ, એહેરોમન્દ, agârômnand, êhêrômmand. See અગ્રારોમન્દ agârômand.

આગર્હેદ આગર્હેદ, âgârhêd. કું છેરે ; હોંધે. V. May evacuate; discharges excrement (pres. 3rd sing.).

એહેરહેદ એહેરહેદ, êhêrhêd. See આગર્હેદ âgârhêd.

અયારે અયારે, ayârê. નાં એક મિત્ર—દોસ્ત. Subs. One friend; one comrade.

અદારી અદારી, adârî. નાં કોઈથી ખરાખ વસ્તુ. Subs. Any bad thing.

અભાલશ અભાલશ, abâlash. નાં એખલીશ; ઠગારો ; એક ખુસ માણસનું નામ છે. Subs. The devil; the deceiver; name of a wicked—bad man.

અ-યારી અ-યારી, a-yârî. નાં મદદ વગરની હાલત. Subs. Want of assistance—aid.

અયારી અયારી, હયારી, ayârî, hayârî. નાં મદદ, સહાયતા. Subs. Assistance, help.

અયારેહ અયારેહ, હયારેહ, ayârêh, hayârêh. નાં યારી—મદદ—સહાયતા આપનાર. Subs. A helper, one who comes to the aid of.

અશરીઆ અશરીઆ, અદારી, ashariâ, adârî. સંખ્યા 10 વિ. દશ ; ૧૦. Numer. adj. Ten, 10.

અ-દારશની અ-દારશની, a-dârashnî. વિ. વગર આધારે; અતરેંગ, છુદું. Adj. Having no support; unconnected, separate.

અ-દારશને અ—દારશને, a-dârashnê. વિ. સંભ—દોકા વગરનું,

નિરાધાર, ના० નહીં ટેકાવતું, Adj. Without a pillar—prop; supportless. Subs. Not propping up.

અ-ભારને સ્વરૂપ, અ-ભારને, a-bârashnê. ના० નહીં વરસતું—છંદ-કાવ કરવો. Subs. Not raining—sprinkling.

અ-ભાલને સ્વરૂપ, અ-ભાલને, a-bâlashnê. વિ० તકીઆ—ગાડી—ચાદર વગરતું. Adj. Having no pillow—cushion—sheet (of cloth). Contrast Av. સ્વરૂપ Sans. બાહ્યસ्. Per. بالش

અ-દારની સ્વરૂપ, અ-દારની, a-dârashnî. ના० નહીં રાખતું. Subs. Not keeping. 7551

આદારની સ્વરૂપ, આદારની, âdârashnî. ના० રાખતું, ધરાવતું, કયને કરતું. Subs. Keeping, having, possessing.

અગારી સ્વરૂપ, અગારી, agârî. See અગારોમંડ agârômand.

અભાલેશ સ્વરૂપ, અભાલેશ, abâlêsh. See અભાલશ abâlash.

અશ્રિગાન સ્વરૂપ, અશ્રિગાન, ashrigân. ના० નાયાક ભાષસો. Subs. plur. Impure persons.

હેખ્રગિરા સ્વરૂપ, હેખ્રગિરા, hêkhragîrâ. ના० હેર નસો. Subs. Dry impurities (as hair, nails, &c.).

અદારીન સ્વરૂપ, અદારીન, adârin. See અદારી adârî.

અદારીન સ્વરૂપ, અદારીન, adârin. See અદારી adârî.

અ-દારીન સ્વરૂપ, અ-દારીન, adârîn. વિ० લાકડાનું નહીં. Adj. Not made of wood, not consisting of wood.

આદારીન સ્વરૂપ, આદારીન, âdârîn. ના० લાકડાનું વાસણ. Subs. A wooden vessel.

• શ્વરૂપ આગારીનીદાર, શ્વરૂપિનિદાર. ના० છેડનાર પક્ષી.

Subs. A bird that excretes and ejects matter.

શ્વરૂપ એહેરીનીદાર, શ્વરૂપિનિદાર. વિ० નસો રાખનાર.

Adj., Keeping—possessing dead matter.

શ્વરૂપ અશ્રીજિદે, ashrijidē. બૂ० કું ઢોલાયાથું, નખાયાથું.

Past partic. Spilled, been thrown.

શ્વરૂપ અગારેદ, agārēd. ના० ખદન, શરીર. Subs. The body.

શ્વરૂપ અ-શરીતુનતન, a-sharītunatan. કું નહીં ખોલવું—ઉધાડવું—ખોલવું કરવું. V. Not to open—uncover ; not to lay open.

શ્વરૂપ અયારવન્દી, ayārvandī. ના० મિત્રાચારી, દોસ્તી. Subs. Friendship, intimacy.

શ્વરૂપ અહીર-વાનદી, ahīr-vānadī. ના० હેર નસો—નજ્ઞસાત હુર કરવી. Subs. Removing dry impurities—filthiness.

શ્વરૂપ અહેરવન્દી, ahērvandī. વિ० નસા—નજ્ઞસાત બરેધું. Adj. Full of dead matter, filthy, foul.

શ્વરૂપ અશ્રવાનીહા, આશરવાનીહા, ashrevānīhā, âshar-vānīhā. અધોરનાની રીતે, અધોરનાન તરીકે. Adv. In a priestly manner ; Athornán-like.

શ્વરૂપ એહેરવાની, ehērvānī. See શ્વરૂપ શ્વરૂપિનિદાર.

શ્વરૂપ અ-દારવન્દી, a-dārvandī. ના० શુનેહગારી વગ-રની હાલત. Subs. Freedom from sin and guilt.

દુર્ગુણ અ-દારવંદ, a-dârvand. વિંદુ દરવંદ—ખુતપરસ્ત નહીં
તે ; દીનદાર, ધર્મ ઉપર એટેકાદ રાખનાર. Adj. Not
ungodly—wicked, not impious ; not worship-
ping idols; religious; devoted to the practice
of religion.

હેખ્રા-નસા, hêkhra-nasâ. See હાર agâr, êhar.

હિરવદ અહિર-વદ-તર, ahîr-vad-tar. ના० વધારે તુકસાન-
કારક હેર નમો (ઈયાને સુક્કો નમો). Subs. More in-
jurious dry impurities (as hair, nails)..

અ-દારવંડ, a-dârvand. See દારવંડ a-dârvand.

અ-દારવંદી, અ-દરવંદી, a-dârvandî, a-darvandî
 See દારવંદિ adârvandî.

અહેરવન્દી, આગારવન્દી, ahērvandî, âgârvandî.
See અહેરવન્દી ahērvandî.

અયારવન્દી, *ayārvandī*. See અયરવન્દી, *ayārvandī*.

ખાડું-વન્દી ખયર-વન્દી, khayar-vandî. ૧૦ ખાહાદુર, હીમત
અરેણું. Adj. Bold, daring, courageous.

અદારણ અદારણ, આદારણ, adârun, âdârun. ના० ખરાય
વસ્તુ ; રાસ્તીના રસ્તાથી કરીન્તાં ; આડે મારગે ન્યાં. Subs.
A bad thing ; swerving from the path of recti-
tude—righteousness ; deviating.

અ-દારુ, a-dâru. વિ ૧૦ ૬૧—દારુ વગરતું, ઈકાજ—ગ-
પાય વગરતું. Adj. Having no medicine; remediless. Contrast Per. , ૧૦

અ-યારે, a-yârê. વિ ૦ ચુડા—ખાંગડી વગરનું, નાકીવત.

Adj. Having no bracelet—bangle ; without physical strength—power. Contrast Per. ياره

અ-યારે, ayârê. ના ૦ હિસાખનું દ્રક્તર, હાથમાં પેહેરવાના ચુડા—ચીતલ. Subs. An account-book ; a bangle, a bracelet.

અ-યારક, a-yârak. વિ ૦ નરમ ચામડીનું નહીં. Adj. Not having a soft skin.

અ-શરક, a-sharak. વિ ૦ સંગત—સોખત વગરનું. Adj. Having no society—company. Contrast Per.

અ-શર્ક, a-shark. વિ ૦ કૃપડા—ઝુગડાં વગરનું, નાચું. Adj. Having no clothes on ; naked.

અ-આગારે, âgârê. See આગાર agâr, êhar.

અ-શર્કા, a-sharkâ. ઉ ૦ જેહેરી નહીં. Adj. Not poisonous.

અ-યારેગિર, ayârêgîr. ના ૦ હિસાખ લખનાર, મેહિતો. Subs. An accountant ; a book-keeper.

અ-રાજ, ash-râz. સંખ્યા ૦ વિ ૦ પાંચશો, ૫૦૦). Numer. adj. Five hundred, 500.

અ-રત્ન, ayârtînêd. કુ ૦ ગાલેખ આવેછે, જરસ થાયાછે. V. Prevails over, surpasses.

અ-ગાર-દીનશ્ની, agâr-dînashnî. ના ૦ હધાર છરલો ; ખરડી નાખનું. Subs. Excreting ; bedaubing.

અયાર્તેદ, ayârtêd. કિં ગાલેખ આવે ; કાવે,
સરસ થાય. V. May prevail over ; may succeed
—surpass.

અશ-રતુ, ash-ratu. નાં ને શુરૂ, ને દીન ધર્મનો
દસ્તુર—ઉપાધ્યો. Subs. The religious teacher who ;
the Dastur or the spiritual preceptor who (lit.).

આર્ડે, ayârdê. નાં નંદ અવસ્તાની શરેહ. Subs.
A commentary on the *Zend Avesta*. Comp.
Per. આર્ડે

અશરફી, ashirafî. નાં એક સ્ત્રીક્કાળનું નામ છે.
Subs. Name of a coin. Comp. Per. અશરફી

અદ

અગી, agî. નાં ખટી, ખરાખી. Subs. Wickedness,
vice, badness. Comp. Av. અદ, Sans. અઘ.

અગે, agê. કિં અં જાયારે, ને વખતે. Adv. When,
at the time that.

અદદ, adad. નાં આંક, સંખ્યા. Subs. A number,
a figure.

અભદ, abad. નાં એક દેવનું નામ છે કે કેને “સામ નરી-
માને” માર્યો હતો. Subs. The name of a Dêv whom
Sâm Narimân killed.

અભદ, abad. કિં અં જવેદાન, હેમેશે. Adv. For
ever, eternally, always.

અભે, abê. શાખદં અં વગર, સિવાય, વતરોગો, ને મકે :—

ફ્રાણુ abēanjām. Prep. Except, without, exclusive of:— as ફ્રાણુ abēanjām.

ગ્રા અબે, abē. વિ० હૃભાખ—ગણની—છેડા વગરું. Adj. Countless, innumerable, endless.

ગ્રા અસ, as. ના० ધંઠી. Subs. A mill. Per. આ

ગ્રા આઈએ, ટિટે. ના० હરણ. Subs. A deer; an antelope.

ગ્રા આઈએ, ટિટે See ગ્રા ટિટે.

ગ્રા આએ, અએ, આએ, aē. દર્શી० સર્વો આએ. વિ० ધણું; જેતાખ, ઉતાપું. Demons. pron. This. Adj. Much; speedy, hasty—as ગ્રા આએક = this thine (lit.).

ગ્રા આભી, ટિબી. ના० સક્રનજન નામનો મેવો. વિ० પાણી નેતું, ભીતું. Subs. A quince. Adj. Watery, moist. Per. આ

ગ્રા આસ, આસ. ના० શરાખ, દાર ; કાંચ ; એક જનવરનું નામ છે ; દવા. Subs. Wine, liquor ; rice, gruel ; name of an animal ; medicine.

ગ્રા ખસ, khas. ના० ખુશી, ખુશહાલી. Subs. Delight, a happy state.

ગ્રા ખીગ, khîg. ના० છાગલ. Subs. A leathern bottle or bag for holding water.

ગ્રા ખોએ, khôê. ના० અસલત, અવાસ. Subs. Nature ; habit that has become natural.

ગુ ૨-૨-૨-૬, ra-ra-ra-da. સંખ્યા ૦ વિ ૦ સીચેર, ૭૦.
Numer. adj. Seventy, 70.

ગુ સે-એ, sê-ê. સંખ્યા ૦ વિ ૦ આર, ૪. Numer. adj.
Four, 4.

ગુ હિબ, hîb.. ના ૦ આડેખત—સેવટનું કામ; ધાર્થી.
Subs. Final work—business ; fear. Comp. Per.

ગુ અઈશ, aish. ના ૦ સીનો, છાતી. Subs. The breast
or chest.

ગુ અએશ, aêsh. ના ૦ ખગલ, કામ. સર્વ ૦ ને કોઈ, ને કોઈ.
Subs. The armpit. Pron. Whatever, whoever.

ગુ એશ, અએશ; êsh, aêsh. ના ૦ આંખ; કૂરનેંદ. Subs.
The eye ; an issue, offspring.

ગુ અજશ, ajash. કુ ૦ અ ૦ તેથી, તેને લીધે. Adv.
Consequently.

ગુ અએશ, આદશ, aêsh, adash. સર્વ ૦ કોઈ ; એક જાણ.
Pron. Any one, some one ; a person.

ગુ અશ, એશ, ash, êsh. સર્વ ૦ તે, ને. Pron. He,
who.

ગુ અસા, asâ. ના ૦ સાથો—ધાંયડો કરવો, છતર કરવું.
Subs. Shading, covering with a canopy.

ગુ અસ્યા, આસ્યા, asyâ, âsyâ. Vand. VIII. ના ૦
સીનો, છાતી. Subs. The breast or chest.

ગુ આદશ, અદોશ, આએશ, âdash, adôsh, âchêsh. ના ૦
કોઈ રાજ્ય; દાનેશમંદો. Subs. Any one, some one,
an individual ; learned persons.

અદ્વાતુનું આબી, *âbî*. See શુ *âbî*.

અદ્વાતુનું આસા, *âsâ*. ના० રોષાક, શીંગાર, શોભા ; બેહેઠિત, સ્વર્ગ ; આશાએશ ; રીતભાત ; કાતુન. Subs. Elegance, grace, beauty, ornament ; heaven, paradise ; ease, rest ; manners, ways ; rule.

અદ્વાતુનું આસીઆ, *âsiâ*. ના० શરાખ, દાડ. Subs. Vinous or spirituous liquor.

અદ્વાતુનું આસે, *âsê*. ના० અછોડો, લગામ. Subs. The reins or guiding strings of a bullock ; a bridle.

અદ્વાતુનું એદશ, *êdash*. ના० ઝુંસરી. Subs. A yoke.

અદ્વાતુનું ઓદશ, ખોદશ. *ôdash, khôdâsh*. ના० ચ્છી—ઓરતજતનો છુપો બાગ—શરૂમગાહ. Subs. *Pudendum mulieris*.

અદ્વાતુનું હસા, *hasâ*. વિ० બેશુમાર, હદ વગરતું. Adj. Countless, unlimited.

અદ્વાતુનું હઈશ, *haish*. ના० કંતાન વણવાતું હથિઆર ; જમીન એડવાતું હથિઆર ; હોલ એડનાર ઢોરની એક જોડી ; કાંઈ ચીજ. Subs. An apparatus or machine for weaving canvas ; an agricultural implement ; a team of ploughing cattle ; anything.

અદ્વાતુનું હેશ ; *hêsh*. See શુ *ajash*.

અદ્વાતુનું આસાખત, *âsâkht*. કિ. બનાયું, કીધું. V Performed, made.

અદ્વાતુનું-અદ્વાતુનું અદીઆ-અદારી, *adiâ-adârî*. સંખ્યા० વિ. અણિઆર, ૧૧. Numer. adj. Eleven, 11.

અદ્ધાન આસાએદ, âsâîed. ટું વિસામો—આશાએશ પામે.

V. May take rest—breath; may repose.

અદ્ધાન અદ્ધાન, adashân. નાં લોકો ; આદમીઓ. Subs.
People, individuals.

અદ્ધાનશ અદ્ધાનશ, adashâna-sh. નાં જે—તે લોકો.
Subs." The people who ; those people.

અદ્ધાન અઈશાન, એશાન, aîshân, êshân. સર્વો તેઓ,
જેઓ. Pron. They, who (plu.).

અદ્ધાન અસેશાન, અદ્ધાન, aêshân, adashân. See અદ્ધાન
adashân.

અસ્કુન અ-સ્કુન, a-sakhûn. નાં See અસ્કુન a-sakhûn.
Av. કષુણ

અસાન આસાન, âsân. વિં આસાન, સેહેલ. Avj. Easy,
convenient, simple.

દો-ગેહાન, dô-gêhân. નાં ખને જેહાન. Subs.
Both worlds.

અદ્ધાનચ અદ્ધાન-ચ, adashâna-cha. સર્વો વલી તેઓ ; બી-
અઓબી ; બીજ લોકોને. Pron. Even they ; others
also ; to other people.

અબશ્કુર આખશ્કુર, âbashkhur. નાં પાણીની ટાંકી—ત-
લાંબ, નસીબ, બાયગ, એક જગાએ મુડામ કરવો. Subs.
A cistern or reservoir of water ; fortune, luck ;
residence in a place. Per. آبشکور

અ-સાઈએ, a-sâîé. વિં છાયા વગરનું ; આપાર—

દેકાન વગરતું. Adj. Unshaded, unsheltered, unprotected. Per. ساير

અ-સાધું આસીઆન, âsiâv. નાં ઘંઠી ; અફકી. Subs. A mill ; a hand-mill.

અ-સાક્ષતાર અ-સાક્ષતાર, a-sâkhtâr. નાં નહીં ખાવનાર ; નહીં તૈયાર કરનાર. Subs. One who does not perform—prepare.

અ-સાક્ષતારી અ-સાક્ષતારી, a-sâkhtârî. નાં નહીં કરતું—ખાવનું—તૈયાર કરતું, Subs. Not doing—performing—preparing.

અ-સાક્ષેતે, a-sâkhtê. બૂં કું નહીં ક્રિયેતું—ખાવેલું—તૈયાર ક્રિયેલું. Past partic. Not done—performed—prepared.

અ-સાક્ષતન, a-sâkhtan. કું નહીં ખનાવતું—તર્દાર કરતું—રચતું ; આડાર નું ખનાવવો ; છારોખાર ન કરવો ; હકુમત ન ચલાવવી. V. Not to perform—make, not to prepare, not to arrange—shape ; not to manage—sway. Contrast Per. ساختن

અ-સાક્ષેતે, a-sâkhtê. See અ-સાધું a-sâkhtê.

અ-હામગુન, a-sâhamgûn. વિં બથ—દેહશત—બીહીક—ધાસ્તી વગરતું. Adj. Not formidable, fearless, free from dread—fear. Per. سہمگین

અ-ગીઆખ, agiâb. નાં ગાલ. Subs. A cheek.

અ-દકીઆ, a-dakîâ. વિં નાપાડ, અપવિજ. Adj. Impure, unholy. Contrast Pehl. چાં, چા

અદશો અદશો, adashē. સર્વો કોઈએક, એક શખસ. Pron.

Some one ; an individual.

અદશે અદશ-એ, adash-ē. See અદશ adashē.

અદશીહા અદશીહા, adashihā. સર્વો બીજાઓ, લોકો.

Pron. Others, people.

અદશીહા અ-સાખેહા, a-sâkhâha. નિંઠ છાયા વગર. Adj.

Having no shade—shelter.

અસાખેહ આસાખેહ, âsâkhêh. નાં આસાખેશ ભોગવી.

Subs. Enjoying rest—repose.

આસાહિદન આસાહિદન, âsâhîdan. કું ખુશી થતું ; આસુદે

—કરબે થતું. V. To be pleased ; to unbend one's self ; to be fat—plump.

અદશાન અદશાન, adashân. સર્વો બીજાઓ, લોકો. Pron.

Others, people.

અદેહશને અ-દેહશને, a-dêhêshnê. નિંઠ પૈદાખેશ વગર.

Adj. Having no creation.

અસહશને અ-સહશને, a-sahashnê. નાં નહીં ચાહાતું—

ઈચ્છતું. Subs. Not loving—wishing.

આસાખેશને આસાખેશને, âsâkheshnê. નાં આસાખેશ પામવી.

Subs. Taking one's ease, gathering breath.

આસાખેશો આસાખેશો, âsâkheshê. નાં આસાખેશ, નીરાત,

Subs. Repose, rest.

આસાઈનદ આસાઈનદ, âsâînad. કું આસાખેશ, આસાખેશ,

લેછે, રાહત પામેછે. V. Takes rest ; enjoys happiness (pres.).

અસાસે, asâsê. ના० ધરસામાન ; દોલત. Subs. Household furniture; wealth. Comp. Ar. اٹاٹر, اٹاٹ

અસાસુદ્ગુદ્ગુ અ-સાસતાર, a-sâstâr. ના० જીલમ નહીં ગુજરનાર, જેતમગાર નહીં તે, કૃપા દ્યા કરનાર, દાદ આપનાર. Subs. One who does not exercise tyranny—unlawful authority, one who does not harass others with unreasonable severity, a compassionate—merciful man. Contrast Av. અસાસ = Sans.

શાસ્ત્ર.

અસાદ્ગુદ્ગુ અ-સેહસ્તાન, a-sêhastan. કું નહીં ચાહું—ઈ-ચાહું ; નહીં ખીણું—ધાસી ખાવી ; વેહેમ નહીં કરવો. V. Not to like—wish; not to be afraid, not to dread; not to be doubtful.

અસાદ્ગુદ્ગુ જેશિનીદારી, khêshînîdârî. ના० જગું, જેશ. Subs. A relative, a kinsman.

અસાઈદ્ગુ આસાઈનીદન, âsâinîdan. કું આસાએશ કરવી—પામવી, નીરાત લેવી. V. To take rest—breath, to repose.

અસાદ્ગુદ્ગુ અએ-દાખુનદ, aê-dâbunad. કું તે સુકે—આપે. V. He or she may put—give.

અસાઈદ્ગુ અ-સાઈએ, a-sâîê. See અસાસ, a-sâsê.

અસાદ્ગુદ્ગુ અસાએહ, અસાએ, asâêh, asâê. ના० માખ ; જંગ ; છાયડો. Subs. A fly; the thigh ; shade.

અસાદ્ગુદ્ગુ અ-શાઈએ, a-sâîê. See અસાસ, a-sâsê.

અસાદ્ગુદ્ગુ અદશી-ચ, adashî-cha. જર્વો કોઈ એકબી, કોઈ પણ. Pron. Evén one person—any one.

જ્ઞાનુદ્વારા અ-ગશેદ, a-gashēd. કિં નહીં કરે—ચાલે; સુન કેર
નહીં અથ. V. May not walk—go; may not
deny—disbelieve.

જ્ઞાનુદ્વારા આસાએદ, âsâêd. કિં આસુદે રેહે; તંદરોસ્ત રેહે.
V. May get rest, may remain healthy.

જ્ઞાનુદ્વારા આસાઈદન, âsâidân. કિં ઉધતું, આસાએશ લેવી,
આરામ પડ્ડવો. V. To sleep, to rest, to repose.

જ્ઞાનુદ્વારા અદદાન, adadân. નાં અંડો, હીસાબો. Subs. Num-
bers, accounts.

જ્ઞાનુદ્વારા અદશન, adashna. નાં ખાહિશ, મરજ. Subs.
Wish, desire.

જ્ઞાનુદ્વારા અભદાન, abadân. નાં ખાન્દાન, ઓલાદ, વંશ. વિં
સત્ત્વપાર, લાયક. Subs. Family, parentage, lineage.
Adj. Worthy, fit.

જ્ઞાનુદ્વારા આસાન, âsân. વિં શાંત, ચુપ, જેહેલ ; જેતાં, સગવડ
ભરેલું, ટેલાશા ભરેલું, ખુશ, સુખી, સભ્ય, કૃપાળુ, દથાવંત,
મેહેરખાન. Adj. Quiet, calm, easy; hasty; con-
venient, consoling, pleasant, happy; modest;
compassionate, merciful, kind. Per. જાસા

જ્ઞાનુદ્વારા જે-દાંગ, sê-dâng નાં ત્રણ દાંગ ; "દાંગ" એઠલે એક
"દરામ" નો છઠો ભાગ; વલી કેટલાકો દરમનો ચોથો ભાગબી
લખેછે. Subs. Three *dângs*; a *dâng* = $\frac{1}{4}$ part
(and according to others $\frac{1}{4}$ part) of a dram.
Comp. Per. જાડાંગ

જ્ઞાનુદ્વારા અઈશની, aîshnî. નાં ઉડતું; તુર; પરંડાનો ભાણો.
Subs. Flying; light; a bird's nest.

જ્ઞાનુદ્વારા આસાની, âsânî. નાં સહેલાઈ; સુશકેલીથી વેગળું,
કરગુની સુખાકારી, ખુશી, સુખ, શાંતિ. વિં આશાનીવાળું,

ખુશહાતી બરેખું, પસેંદ પડું, આસાખેશ બરેખું. Subs. Facility, ease; healthy state; happiness, calmness; freedom from difficulty. Adj. Easy, delightful, pleasing. Per. આસાની

અસાની આસાનેશ, *âsânêsh*. ના० 'શહરેવર' અમસાસ્પંદની સાંભે થનાર ટેવનું નામ. Subs. The name of the evil spirit who opposes *Shaharévar Amishâspand*. Comp. Pâz. અસાની

અસાનિહાતર આસાનીહાતર, *âsânihâ-tar*. વિ० વધારે જેહેખું —સુદે. Adj. More easy—simple.

અસાનિહિદન આસાનીહિદન, *âsânihîdan*. કિ० આસાની—આસાખેશવાખું થવું. V. To be at rest—ease.

અસાનની આસાનની, *âsânashnî*. ના० See અસાની.

અસાનને આસાનને, *âsânashnî*. ના० See અસાની.

અગણીજે અ-ગાઢનીજે, *a-gashnizê*. વિ० નહીં ઉગતું. Adj. Not growing.

અસાનિદન આસાનીદન, *âsânidan*. કિ० આસાખેશ લેવી, સુખ બોગવતું. V. To take rest; to enjoy happiness.

અસાનિદન અસાનીદન, હસાનીદન, *khasânidan*, *hasânidan*. કિ० રેડવું, નામવું. V. To pour; to pour upon.

અસાનગરી આસાનગરી, *âsân-gariê*. ના० જેહેલાઈ, સુખ. Subs. Facility, ease, happiness.

અસાનગરીએ આસાન-ગરીએ. *âsân-gariê*. વિ० શાંતીવાળું, સુખી. Adj. Quiet, happy.

અનેજાન અને-જાન, *aê-jân*. ના० એક આત્મા; એક ભાષાસ. Subs. One soul; one living being; one person.

અશુન અશુન, *aêshum*. એઓ, તેઓ. These, they.

અદ્ધુન, adshûn. જર્વો ખીજાઓ, લોકો. Pro.

Others, people.

અબદાન, abadân. See અબદાન abadân.

અસ્કુન, a-sakhun. નાં ખરાખ સખુન, નાંથાયક વાત.

વિં વાચા વગરનું, સુણું. Subs. A bad word, an unworthy story—discourse. Adj. Without speech; dumb. Comp. Per. سخن سخن

આઈને, આએશને, આએશો. âishnê, âêshnêનું
âêshê નાં અસુમ; છુપો કાસદ; આવનું, આવનાર.
Subs. A spy; a secret emissary; coming; one who comes.

આસાન, âsân. See અસાન âsân.

આરીન, asin નાં લોડું. Subs. Iron.

ખેજાન, khêjân. નાં પાનખર રતુ. Subs. The autumn. Per. خزان

આસાની, âsânî. See અસાની âsânî.

આસાની, âsânî. See અસાની âsânî.

આશાન-તુમ, âsântum. વિં અતીશય આશાને;
જર્વથી જુશતુમા. Adj. Most easy; most pleasant.
Comp. Per. آسان ترین

આએશને, âêshnê. નાં આવનાર, આવનું; અશુશ્વ.
Subs. One who comes; coming; a spy.

અબેઅન્જામ, abêanjâm. નાં અહૃરમજદની વગર
છેડાની પાદશાહી—હકુમત, ખોદાતાલાના નામો મધેનું એક
નામ છે. Subs. The infinite reign of Ahura-mazda; one of the names of the Supreme God.

અન્જમ અંબે-અનજામ, abē-anjām. See **અન્જ** abē-anjām.

આસાન આસાન-તુમે, આસાન-tum વિ૦ Adj. See **આસાન** આસાન-tum.

એશુમ એશુમ, eshūm. કિ૦ હું ધોઢે. V. I may wash.

ઓમંડ આસ-ઓમંદ, આસ-omand. વિ૦ શરાખથી ભરપુર. Adj. With wines or liquor.

એશક એશક, aishak. ના૦ ખ્યાર, પ્રીતિ. Subs. Love, affection.

એશે એશે, aishē. ના૦ જસુસ ; વેરાન—ઉન્નત જાયા, વગડો. Subs. A spy ; waste land ; a desert.

એદશે એદશે, adashē. સર્વ૦ કોઈ, કોઈઓંક. Pron. Some one, any one.

એદની એદની, ehdnī. વિ૦ ખમનાર, સોસનાર, સંતોષી, ધીરજવંત. Adj. Enduring, tolerant ; contented, patient.

એદની એદની, sasak. સંયા. વિ૨ નેતું, ૬૦. Numer. adj. Ninety, 90.

એશગહનીનગી એશગહનીનગી, ashgahaningī. ના૦ આળસાઈ. Subs. Laziness, sloth.

એશકારી એશકારી, khēshkārī. ના૦ કારોખાર, કાર, કુશાખ, કામધ્યધો. Subs. Management, transaction, business, trade, occupation.

એદશા-ચ, adasha-cha. સર્વ૦ કોઈ પણ, જેખી, કાઈ, વળી કોઈખી. Pron. Even some one, whosoever, any one even, anybody.

એદશા-એદશા એદશા-ચ-એદશા, adasha-cha-adash. સર્વ૦ કોઈખી શાખસ. Pron. Any person.

અદશ આદશ-ચ, adasha-cha. See અદશ adasha.

આસાજુકાન આ-સાજુકાન, a-sâzâkân. નાં નહીં ગોઠવનારા—ખનાવનારા—તૈથાર કરનારા. Subs. Those that do not arrange—perform—prepare.

આસાજી આ-સાજી, a-sâzî. વિં રચના—ગોઠવણ વગરતું. Adj. Having no order—arrangement.

આસાજશની આ-સાજશની, a-sâzashnî. નાં નહીં ખનાવતું—તૈથાર કરતું; બેસતું નહીં કરતું. Subs. Not making—preparing; not adapting.

આસાજશને આ-સાજશને, a-sâzashnê. See આસાજી a-sâzî.

આસાન્દે આ-સાન્દે, a-sâzîdê. નાં તૈથારી વગરતું; રાગ વગરતું. Subs. Unpreparedness; want of harmony—concord. Contrast Per. સા

આસાગાન આ-સાગાન, a-sâzagân. નાં નાલાઓક ભાણસો. Subs. Unworthy persons.

આસાગળી આ-સાગળી, a-sâzagôli. નાં મીલનસારી નહીં; નરમાસ—નમન્તાઈ વિનાતું. Subs. Unsociableness; want of meekness—mildness.

આસાન્ડે આ-સાન્દે, a-sâzîdê. See આસાજી a-sâzî.

આસાત, a-gasht. વિં કરયા વગર; વિસામા—ગમત વગર. Adj. Without walking; having no re-creation—amusement, Contrast Per. કષ્ક

આસાથ, a-yasht. બૂં દૂં નહીં ઈનેલું—વખાણેલું. Past partic. Uninvoked; not praised. Contrast Av. આસાથ

આસાત, a-sakht. વિં સખત—ભારી—કઠણ નહીં; નરમુ, સેહેલું, દુરખલ, નખળું, અસ્થીર, દચુપચુ. Adj. Not

hard, soft, not heavy, easy, infirm, feeble, weak, unsteady, indeterminable, wavering.

Contrast Per. سخت

એદાદ, êdâd. વિ. એકલો, વગર સાથીએ. Adj.
Solitary, single, alone.

ખેશ્ત, khêsh̄t, khêsh̄t. ના. ઈટ, ઈટરડી. Subs. A brick.
Comp. Peh. ૧૫૩૮

અ-યશ્તાર, a-yashtâr. ના. આરાધના—ખંડની
નહીં કરનાર. Subs. One who does not invoke
—pray.

અ-યશ્તારી, a-yashtârî. ના. નહીં પુંજવું, થન-
શની નહીં કરવી. Subs. Not invoking, not offering
prayers to.

અ-સાખ્તી, a-sakhtî. ના. સુશકેલીઅત—સખત-
પણું નહીં તે ; નરમાસ, મેહેલાઈ, દુરભલતા, નભલાઈ, આના-
કાંની. Subs. Want of hardness—difficulty ;
softness, infirmity, weakness, indetermination.
Contrast Per. سختی

અ-બેસ્ત આબેસ્તત-ગાસ, âbêsh̄t-gâs. ના. હલાએટી—જુદી
—એકાંત જગ્યા ; Subs. A separate—detached
place, a solitary spot.

અ-બસ્તન, abashtan. કિ. ટોકેલું—છુપું રાખવું, સં-
તાડવું. V. To conceal, to keep secret, to hide.
Per. ابشن

અ-યશ્તન, a-yashtan. કિ. નહીં ઈનજવું—આરાધના
કરવી. V. Not to invoke—offer prayers to.
Contrast Sans. યજ्, Per. يشتون

અભસ્તન આખરતન, abashtan. ના० ઉંચી—નામીચી જગ્યા।^૧

Subs. An elevated place ; a first-rate spot.

અસતુનીનેદ અ-શાતુનીનેદ, a-sátunínêd. કિ० નહીં ચલાવે—

કેરવે. V. May not make to proceed or go ; may not set in motion.

હેશ્તન હેશ્તન, hêshtan. કિ० છોડવું, મુકી દેવું. V. To leave off, to forsake. Per. هشتن

અસતુનાન અ-શાતુનાન, a-sátûnân. વિ० નહીં ચાલતું—દોડ-
તું—વેહેતું, સ્થીર. Adj. Not walking, not running,
not flowing, steady.

અયશ્તની અ-યશ્તની, a-yashtanî. વિ० ધરણે—વખાણ
નહીં કરવા લાયકતું. Adj. Not fit for invocation—
praise.

અસતુનતન અ-શાતુનતન, a-sátûnatan. કિ० નહીં ચાલવું—
જવું, આગળ નહીં વધવું, પેટે નહીં ચાલવું, નહીં ભીશવું—વેહે-
તું ; સ્થીર—ઉભુ' રેહેવું. V. Not to walk—proceed,
not to go—creep, not to move—flow ; to remain steady.

આયશતને આયશતને, âyashtanê. વિ० ખુશામતવાલો ; ભીડી
જખાનનો, કરેબ દેનારો. Adj. Flattering ; having a
sweet tongue, beguiling.

અયશ્તે-મનશ્ની અ-યશ્તે-મનશ્ની, a-yashtê-manashnî. વિ०
ધરણે—આરાધના કરવાનો વિચાર નહીં રાખનાર. Adj.
Not thinking of offering divine honors.

અગશ્તે એ-ગશ્તે, a-gashité. વિ० નહીં કરેલું, નહીં બદલાએ-
લું—કરવાભેલું. Adj. Unturned, unchanged,,
unaltered.

સાહેબજી અ-યશત-કર્ડ, a-yashta-kard. નાં યજશને

નહીં કૃધેલું, ખુખ નહીં કૃધેલું. “ખુખ” એટલે પવિત્રાઈના

અમલમાં આવતું; “ખુખ” એ એક બંદગીતું નામ છે. ખુખની

બંદગી એ જતની યાએછે. એને અમલને નામે પણ ઓલ-

ખવામાં આવેછે. એક મહોઠો અમલ એને એક નાહાનો અમલ.

મહોઠી ખુખનાં અમલને “મીનોનાવર” ને નામે ઓલખવામાં

આવેછે. એને નાહાની ખુખના અમલને “પાંચતાંકે” ની ખુખને

નામે ઓલખવામાં આવેછે. “મીનોનાવર” ની ખુખ કોઈભી

~~કુરેશતાની~~ કે અશો કરોહરોની નહીં અતે “યજશને” ની બંદગી

કરવાની આગમન કરવામાં આવેછે. એ તે ખુખવાલા ધર્ષણી

ઉપર દશતાનવાલી ઓરતની નજર નહીં પડી હોએ, તથા કોઈ

જુદ્દીન વાલાનો છેડો નહીં લાગીઓ હોએ, તથા આખું આંગ

નહીં ધોવામાં આંધું હોએ એને જે કાંઈ ખાએ પીએ તે

“પાંચતાંકે” ની ખુખ કરીને ખાએ પીએ તો, તે; “મીનોના-

વર” ની ખુખનો અમલ આખા નણ દિવસ સુધી રેહેછે. એને

“પાંચતાંકે” ની ખુખ તે, કુરેશતાઓની કે અશો કરોહરોની

નહીં અતે “દર્શન” ની બંદગી કરવાની આગમન કરવામાં આ-

વેછે. એનો અમલ જ્યાંસુધી “દર્શન” ઈજવાની બંદગીઓ

યાએછ ત્યાં સુધીનો રેહેછે. એ “મીનોનાવર” ની ખુખ

ક્રાદ્યતી તઈઆર હોએ તો તેથીબી “દર્શન” ઈજાઈ શકાએ છે.

ત્યારે “પાંચતાંકે” ની ખુખની કાંઈ જરૂર પડતી નથી.

Subs. A-yashta-kard literally means an *Izashné* that is not recited or made *khoob*.

Khoob is the state of an officiating priest arriving at a higher degree of purification by the recital of the *Izashné* with due ceremonies.

Khoob is also' the name of a prayer, otherwise known by the name of *amal*, and is of two kinds.

One is called the higher *amal* or the *mino-*

návar khoob, and the other the lower or the *pánch-táé** *khoob*. The *míno-návar khoob* can be performed in honor of any heavenly angel or *Asho Farohar* before undergoing the *Izashné* ceremony. The efficacy of this prayer lasts for three days, provided the officiating priest is not seen by a woman in her monthly course, or is not touched by the skirt of a garment worn by a man of foreign creed, or has not washed his whole body, or has not taken his meals without the aid of the *pánch-táé khoob*. The *pánch-táé khoob* is performed in honor of heavenly angels or *Asho Farohar* before the *darun* ceremony. Its efficacy lasts for a short time, viz., till the *darun* ceremonies are performed. *Darun* ceremonies can be performed with the *míno-návar khoob*, there is then no need of the *pánch-táé khoob*.

શેશાવ, sê-shav. ના.૦ તથા રાત્રિ, Subs. Three nights. Comp. Av. ફાલાલુલુ—૧૬

આઇશામ, aisham. ના.૦ સુરવાલ, ઈજર. વિ.૦ આગમચેતી કરતું. Subs. Breeches, trowsers. Adj. Predicting. Comp. Per. ايشيم

આએ-ગામ, aê-gâm. ના.૦ એક કદમ—પગાણું. Subs. One pace—step.

* A *táé* is a twig of the *Barsam* tree; now-a-days thin short metal wires are used in its place. The number of these *táés* depends on the nature of the ceremony to be celebrated.

ફુડુ અચે-અમ, aē-jām. ના० એક પીયાલું, એક જમ.

Subs. One cup, one goblet.

ફુડુ અઅશમ, aēshma. ના० ગોસ્સો, રીસ, જેસ્સો, અંજ,
રોષ, સંતાપ. Subs. Anger, rage, fury. Comp.

• Av. ~~ફુડુઅ~~, Per. خشم .

ફુડુ અગ્દામ, અથામ, agdām, āyām. ના० વખત, રતુ ; મો-
સમ. Subs. Time, season ; a recurrent period.

~~ફુડુ~~ અસહમ, asham. ના० વાદળ, અંધારું, રાત, દાધ, લોહી.
Subs. A cloud; darkness, night; a blot; blood.

ફુડુ અ-સેહમ, a-sēham. વિ० પાસ્તી—ભય વિનાતું. Adj.
Free from dread—terror—fear. Contrast Per.

ફુડુ આઈયામ, āiyām. ના० ખામદાદ, પરોદિયું ; રોજ, વખત.
Subs. Dawn, daybreak; a day, time.

ફુડુ આઈશમ, āishma. ના० ચંદ્ર—માહતાખની રોશની,
ચાંદરણું. Subs. The light of the moon.

ફુડુ આસામ, āsām. ના० આસાની, ઝુશી. Subs. Easi-
ness, delight.

ફુડુ એશમ, ēsham. ના० કાઠી, લાકડા. Subs. Fuel.

ફુડુ સે-ગામ, sē-gām ના० ત્રણ કદમ. Subs. Three
steps—paces. Comp. Av. ~~ફુડુ-ફુડુ~~, ~~ફુડુ-ફુડુ~~

ફુડુ હસામ, hasām. ના० પક્ષીનો માળો ; પીંજરું. Subs.
A bird's nest ; a cage.

ફુડુ હેશમ, hésham. ના० ગુર્સ્સો, ક્રોધ, ગુર્સાનો ટેવ, સરોશ
યઝદની સાંબે થનાર દેવનું નામ. Subs. Anger,

wrath ; the demon of wrath ; the name of the evil spirit who opposes Sarosh Izad. Av. અસ્તુતું, Per. خشم

અસ્તુતું અ-સામાન, a-sâmân. વિ० બેહદ, સીમા વગરતું ; પૈસા વગરતું ; હુશીઆરી—અકુલ—સમજ વગરતું ; વગર ધીરજતું ; વગર પાથાતું ; બેડોલ, પ્રમાણ વગરતું, ધાતકી. Adj. Boundless, unlimited; moneyless, penniless; wanting sense—understanding; destitute of patience; baseless; deformed, ugly; disproportional. Comp. Per. سامان بی سامان ; contrast.

અસ્તુતું અ-સામાની, a-sâmânî. વિ० માપ—ધીરજ વગરતું ; બેહદ. Adj. Measureless; wanting patience; unlimited.

અસ્તુતું અ-સામાન, a-sâmân. વિ० See અસ્તુતું a-sâmân.

અસ્તુતું આસામાન, âsâmân. ના० આસમાન. Subs. The sky.

અશ્વાદું અશ્વમગાન, aishmagân. ના० ગુર્સે થખેલા લોકો. ગોરસો રાખનારા. Subs. An indignant people.

અસ્તુતું આસા-મીનશે, âsâ-mînashnê. ના० સુતરો વિચાર. Subs. An easy idea; corrupt form of અસ્તુતું âsâ-mînashnê.

હેશમ-ગાનશે, hêsham-ganashnê. ના० હેશમ—ગુર્સાના દેવને ભારવાતું કામ. Subs. Striking the demon of anger—wrath.

અસ્તુતું આસામીદન, âsâmidan. કિ० કેરવતું; હીલવતું; મસૂલતું. V. To turn, to move round; to shake.

નાનુદ્વારા આઈશમે, aishmē. ના० ગોરસો, કરોધ, હેશમ દેવ.

Subs. Anger ; passion ; the demon of wrath.

નાનુદ્વારા ખેશમેતન, khêshmē-tan. ના० કોધાયમાન પુરુષ.

Subs. A passionate man.

નાનુદ્વારા આસામે, asāmē. ના०, "નાવર." નહીં થયલો શરૂઆત,
‘ઓસ્તો’. Subs. One who has not undergone
the *Nâver* ceremony.

નાનુદ્વારા સે-ગામે, sē-gâmē. See નાનુદ્વારા sē-gâm.

નાનુદ્વારા એબે-બાર, aē-bâr. કિં અ० એક વખત—વાર, Adv.
Once, one time.

નાનુદ્વારા અદભાર, adbâr. ના० યાર, જેમણે નાનુદ્વારા “મતુન-
અદભાર.” Subs. A friend :—as નાનુદ્વારા matûn-
adbâr.

નાનુદ્વારા અસાર, asâr. વિ० નાકરમાન, Adj. Disobedient.

નાનુદ્વારા આસાર, âsâr. ના० રાહજન, વાટપાડો, પુઠારો, આજબ,
કુઃખી, દુઃખ દેનાર, જીલમ ચુઅરનાર. વિ० ઐથુમાર.
Subs. A highwayman ; a freebooter ; affliction ;
a tormenter ; a tyrant. Adj. Innumerable.

નાનુદ્વારા આસાર, અસાર, âsâr, asâr. વિ० પુષ્પણ, ધાણ ; ઐથુ-
માર, બેહદ. Adj. Abundant, much ; innumera-
ble, unlimited.

નાનુદ્વારા આસાર, સાસાર, સિસાર, asâr. ના० નાકરમાની કરનાર, હુકમ બજુલા-
વનાર નહીંતે, આગાહી ; વાકેકી ; નિશાનીઓ, ચિન્હો. Subs.
A disobedient—insubordinate person ; intel-
ligence ; information ; acquaintance with ; signs,
marks.

અદ્વીત આસાલ, âsâl. ના० મૂલ, જરૂર, તોખમ, જુનિયાદ. Subs. Root, source, origin, extraction, lineage.

અસારી, asârî. ના० કરમાનખરદારી; અશોઈ, પરહેજગારી; તેલી, તેલ કહાડનાર. Subs. Obedience; purity; righteousness; an oilman.

અસારેશ, âsârêsh. ના० અશોઈ, પવિત્રાઈ. Subs. Purity; freedom from ceremonial defilement.

અસાલીઉન, asâliun. ના० ખડક ઉપર ઉગતે રોપો. Subs. A plant of the genus *Petroselinum*; a plant growing among rocks.

અદશ-રવાન, adash-ravân. ના० ફોઈ શખસનું રવાંન. Subs. The soul of a person.

અસારવાન, a-sârvân. વિ० સરદાર વગરનું; ખોટાઈ નહીં બોગવતું. Adj. Not headed by a chief; not enjoying superiority.

દો-સાલે, dô-sâlê. વિ० એ વરશનું. Adj. Of two years, two years old. Comp. ساله دو, sal-e do.

અચે, aê. ઉભયાં અં અંચે ! અરે ! ઓ ! Oh !

Ah ! Alas ! Comp. Pehl. ـ، ـ، Av. ـ

અદસ, adas. See **અદશ**, adash.

અબે, abê. શબ્દો શિવાય, વગેરે, વતરોગે. Prep. Except, without, exclusive of. Comp. Per. ا (from پ a privative particle meaning without.)

અયસ્ક, a-yask. વિં વગર હૃદિ—આજર. Adj.

Free from pain—disease. Comp. Av. એયસ્કા; .

Contrast Pehl. એયસ્ક.

અસ્બા અરથ્ય, asba. નાં એખ, ઈલાત, ખુરો ખવાસ ; મેલ-
વણું, હાસેલ કરવું. Subs: Blemish, failing, bad
nature; acquiring, obtaining.

અદાશ આદસ, âdas. See અદાશ adash, adash.

અસ અસ, âs. નાં ખબાં અને છાતી વચેનો ભાગ ; માણસનું
હૃદય. Subs. The part between the shoulder and
the breast or chest ; the heart of man. Comp.
Av. એસાસ્પદ Ar. اس

અસગ અસગ, khasag. નાં કાંઠો, કથરો, નથ ધાર—અણીવા-
લો કાંઠો. Subs. A thorn, straws, rubbish ; a
three-edged thorn. Comp. Per. خس

અખિગ, khig. See ખિગ khig.

અસક {ર-ર-ર-ર-દ, સસક, ra-ra-ra-ra-da, sasak.

અસ્ય {સંખ્યા ९० વિં નેત્રું (૯૦). Numer. Adj. Ninety ; 90.

હેસ, hēs. નાં સીંગડું ; ડાળ. Subs. A horn ; a
branch or bough (of a tree).

અએટી, aêdi. ઉભયાં અં વળી ; એટલું છતાં પણ.
Conj. Also ; notwithstanding.

અએશ, aêsh. નાં લંબાઈનું એક માપ છે ; બીલસ, વંત.
Subs. A measure of length ; a span. Comp.
Pehl. એશ, Av. એશ (in કષાય-કષાય)

અગેશ, agêsh. કિં અં તેથી, તેને લીધે ; એવી રીતે,
એ રેખેશે. Adv. Consequently ; by that means ;
in such a manner, thus.

અદ્કીઆ, a-dakiâ. વિં નાપાં, અપતિત્ર ; નહીં પી-
શેણું—દળેણું ; સાંક નહીં શીધેણું. Adj. Impure, un-
holy ; not ground, not reduced to powder,
uncleaned.

અબદી, abadî. નાં અવેદાની, હુમેશાની. Subs.
Perpetuity, eternity. Comp. Ar. ابادی

અભેશ, a-bêsh. નાં ખોદાતાલાનું એકં નામ છે ; કોઈને
ઈજ—તુડસાન—દુઃખ નહીં દેનાર. વિં હ્રષ્ટ—કીના વગરતું.
Subs. One of the names of God ; one who
does not molest, or give pain to, any one. Adj.
Free from spite—malice. Comp. Av. آسٹر

અસ્ગા, asgâ. નાં ચાલયલણ. Subs. Behaviour,
manners.

આદેશ, âdêsh. નાં આતસ, બળતું લાકડું ; આદર ;
એક રોજનું નામ છે કે જે જરૂરનો દાહાડો કહેવાય છે, તે
રોજ કરેને આતરાખાનાઓમાં જઈને ખંદળી કરવી.
Subs. Fire, a fire-brand ; *Adar* ; the name
of a day which is considered festive. It is
enjoined to say prayers in fire-temples on such
a day.

આસીઆ, âsiâ. નાં ચકડી, ઘંઠી ; શરાબ, ટાર ; સીનો,
છાતી ; ખ્યાંયો તથા અનવરોનાં થાન—ધાવણ ; શિક્ષા ; રાહ,
રસ્તો ; કુતરા—મગને છાંયો આપવો. Subs. A hand-
mill, a mill ; wine, liquor ; the chest ; the

breast, the nipple; punishment; a way, a path; giving shelter to a dog. Comp. Per. آسیا

આસ્યા, આસ્યા, *âsyâ*. See આસીએ.

હડીયે, *hadîyê*. ના० નજરાણું, હડીઓ. Subs. A present especially offered to a superior; a gift. Comp. Per. هدیه

હસ્યા, *hasyâ*. ના० પાઠ—ધડો લખવાની પાઠી; ગરમી; મસ્કેટ; રાખનાર. ઉભયા० અ० અગર એ. Subs. The writing board of school-boys; heat, warmth; a lord, master; a keeper. Conjunc. If.

અસધહનિશ; *asgahâñesh*. ના० સુસ્તી—આલ-જાઈનો દરજ; રોહેવર અમશારપંદની સાંબે થનાર દેવનું નામ. Subs. The *Drûj* of sloth—laziness; the name of the evil spirit who opposes Shaharêvar Amshâspand.

અસગહાન, *asgahân*. ના० સુસ્તી, કાહેલી, આલસાઈ. Subs. Laziness, idleness.

અ-બેશોભંડ, *a-bêshômand*. વિ० શીતાખોર નહીં. Adj. Unrevengeful. Contrast Av. જ્ઞાતુષ્ણાતુષ્ણ

અસ્યાબ, *asbâb*. ના० સામાન, રાચરચીંઝ. Subs. Goods and chattels; household furniture. Comp. Per. اسباب

અ-દકીઆઈ, *a-dakiâî*. ના० નાપાકી, અપવિત્રાઈ, નજીસાત. Subs. Impurity, defilement, pollution; filthiness.

અભેશી અ-બેશી, a-bêshî. ના० કીના—કૃપા વગરની હાથત.
Subs. State of being without malice—spite.

અસ્થાએશને અસ્થાએશને, asbâêshnê. ના० મદદ—ધારી કરવી ;
ભાગીઓ—શરીક થવું ; ખાડી આંખે જોવું. Subs. Helping,
assisting ; becoming a partner ; squinting.

અદ્ભાર અઈભાર, અદ્ભાર, aibâr, adbâr. ના० મદદ કરનાર,
સહાય થનાર ; મદદ ; એર ; ટેકો. Subs. A helper, an
assistant ; assistance, help, strength, power ;
prop, support.

અસ્થાએશને અસ્થાએશને, asbâêshnê. See **અસ્થાએશને** asbâ-
êshnê.

અસાસરને અસાસરને, asbâsashnê. ના० ભરસામાન, રાચ-
રચીવું. Subs. Goods and chattels ; household
furniture.

અસ્થાએશને અસ્થાએશને, asbâêshnê. ના० આવવું, પોહોચવું.
Subs. Coming, reaching.

અસ્થાએશને અસ્થાએશને, asbâêshnê. See **અસ્થાએશને** asbâ-
êshnê.

અભેશિદારી અ-બેશીદારી, a-bêshîdârî. ના० કૃપા નહીં
રાખવું ; ફુલ નહીં દેવું. Subs. Not harbouring
vindictive feelings ; not tormenting.

અસ્થાઈદન અસ્થાઈદન, asbâîdan. કૃ० મદદ—સહાયતા—
ધારી કરવી. V. To assist, to help.

અહશન અહશન, ahashna. ના० રાહત, સુખ, મોજમજા, શાન્તિ.
Subs. Quiet, ease, happiness, pleasure.

આસીઆવ, âsiâv. ના० ખાગ, વાડી ; દાર ; ઉંબર ; ધંઢી.

Subs. A garden, an orchard; spirituous or vinous liquor; the threshold; a mill. Comp. Per. آسیا ب، آسیا

આસ્તીન, âsîn. નાં લોંગુ. Subs. Iron. Comp.
Pehl. ۱۳۵۴

અસાની આસાની, આસાની. નાં જેહેલાઈ, સુનાઈ. Subs.
Ease, facility. Per. آسانی

આશેને, *âshnê*. See سُورَانَ asbââshnê.

આદેશો, *âdêshô*. See આદેશ.

આસરને, આસાંશ, શાન્તિ, આસુદગી.
Subs. Rest, quiet, repose.

۱۴۵ آسٹی آنے, *âsîânê*. نا० پکھنیનો ભાલો. Subs. A
bird's nest. Comp. Per. آشیان، آشیانه

۱۴۵۷۶ بھاسھنے, khasashnē. نا० بھڑੁ ਥਾਂ ; ਭਿਨੁੰ ਕਰਾਂ ; ਲੁੰਜਾਂ ;
ਆਂ ; ਭਿਣੀਂ। Subs. Becoming old; moistening;
baking; eating; fearing. Comp. Per. خسیدن

અસીએ આસીએ, *âsiâv*. See અસું, *âsiâv*.

અબેદાદ, abêdâd. ના. જુલમ, જખરદરસ્તી. Subs.
Injustice, force, compulsion. Comp. Per.

بی داد سوچنی آ-بےشت، a-bêshît. ویو ٹھیں جی نہیں اپنے لئے؛ کیا

વગર, Adj. Not afflicted ; having no malice.

Av. અણુધૂ; Comp. Pehl. અણ

અદ્ભુત અ-બેશ્તી, a-bêshti. નાં કીના વગરની હાલત,
દુઃખી થયા વગરની હાલત. Subs. State of being not
revengeful—afflicted.

અદ્ભુતુ આહીષ્તી, ahîkhtî. તે ખેંચ્યું—તલવાર મેઆન-
માંથી બાહાર કાહાડી. V. You pulled ; you un-
sheathed a sword (past tense 2nd per. sing.)
Comp. Per. آبیختنی

અદ્ભુતુ આયેઈશ્મ, âyêishma. નાં ચંદ્રપ્રકાશ, ચાંદરણી.
Subs. The light of the moon.

અદ્ભુતુ આભસાલ, absâl. નાં બાગ, વાડી. Subs. A
garden ; an orchard. Comp. Per. ابسال
અદ્ભુતુ અગદી, agdî. નાં થોડીક વસ્તુ. વિં થોડુ. Subs.
A few things. Adj. Little, few.

અદ્ભુતુ અ-યસ્ક, a-yaska. વિં દુઃખ—દરદ વિનાનું. Adj.
Free from pain—disease. Av. અદ્ભુતુ

અદ્ભુતુ આસેબ, âsêb. નાં ખલા, આકૃત, સુસીધત. Subs.
Misfortune, calamity, hardship. Comp. Per.
آسیب

અદ્ભુતુ આબેહી, abêhî નાં આસુ નામની નદી. Subs.
The river Amoo.

અદ્ભુતુ અબેખાદગી, aêbâdagî. નાં મદદ, ધારી.
Subs. Help, succour.

અદ્ભુતુ સે-શોદ, sê-shôdê. વિં કીજે હિસ્સો, એક તૃત્યાંશ, હાં.—
Adj. A third part, one-third ; $\frac{1}{3}$.

અધ્યા અ-અદ્દસ્ત, અ-જસ્ત, aē-dasta, aē-jasta. ના० એક હાથ ; આએ હાથ. Subs. One hand ; this hand.

અધ્યા અમસ્ત, khasast. વિ० ઐઅક્કલ. Adj. Senseless, imprudent.

અધ્યા સે-જસ્ત, sē-jasta. ની० ત્રણ હીથ. Subs. Three hands.

અધ્યા હેસીદન, hēsidan. કુ० ખીહીવું, ડરવું, ભય લાગવો.
V. To fear, to dread ; to be afraid.

અધ્યા અસસ્તે, asastē. વિ० ઐઅક્કલ, બેન્ડુક્ક, મૂર્ખ. Adj. Senseless, foolish, silly.

અધ્યા આબેસ્તે, abēstē. ના० ગર્ભસ્થાંન ; હેલદાર સ્વી ; ગર્ભ, હેલ ; તરતતું જન્મેલું ઘરચું ; વાવળી ડરવાને તૈયાર કીધે-લી જમીન. Subs. The womb ; a pregnant woman ; foetus, embryo ; a new-born child ; ground prepared for sowing. Per. آبستن

અધ્યા અ-ખૃસીભ, a-basīm. વિ० નાખુશ, આનંદી નહીં ; ના-સવાદ. Adj. Not cheerful—jovial ; tasteless. Contrast Per. بسیم

અધ્યા અ-ખૃસીભી, a-basīmī. ના० Subs. ખુશી—આ-નંદ વગરની હાલત ; સવાદ વગરનું તે ; દલગીરી. Subs. State of being not cheerful—jovial ; tastelessness, sorrow.

અધ્યા અ-ખૃસીભીતુમ, a-basīmītum. વિ० ધણોજ ઉ-દામ—દલગીરી બરેલો. 'Adj. Most melancholy—sorrowful. Corrupt form of નિરૂપણ

અગ્રજીવિ અસસર, assar. ના० ઐતી, જુરજાગરી, Subs. Agriculture.

અંગ્રેજીલીફ્ટ અંગ્રેજીસુસ્ક્રેમ, āvēsrūsrēm. ના० દાહાડાની ચોથી ગેહતું નામ છે. Subs. The fourth sub-division of the day.

આસીન આસીન, આઈયૈન, âsīn. âiyēn. } See આસીન આસીન, આઈન, asin, âiñ. }

સ્થ્રીના સે-ખીના, sē-bīnā. ના० ત્રણ માસ—મહીના. Subs. Three months.

ખાખે-વાખે, khâchē-vâchē. ના० પરેદાંતું બેઢું. Subs. The egg of a bird.

અગ-દીનાર, ag-dīnār. ના० ખરાખ—ઓઠો દીનાર—સ્વીક્રો. Subs. A false *dinār* (a coin). Comp. દીનાર = Av. دینار; دینار = Av. دینار, Sans. दीनार.

અ-સંવાર, અસ્વાર, a-saṁvâr, asvâr. ના० સવાર, ધોડા દ્વપર બેસીને હાંકનાર. Subs. A trooper, a rider.

આશને-ખેરદ, âsnē-khērad. ના० See આશનીદાદ આશનીદાદ-khērad.

અસ્પંદીઆર, Asbandiâr. ના० ઈરાનના કથાની વાદશાહ શુસ્તાસ્પનાં ઘોકરાતું નામ, કે જેને “તેહમતન અસ્પંદીઆર” બી કહેછે. Subs. The name of the son of Gushtâsp, the Kayânian king of Persia—otherwise known as *Téhémતન Aspandiâr*. Comp. એસન્ડિયાર

ઝંડુ આસીન, આયન, *âsîn*, *âyan* નાં લોઢું. Subs. Iron.

Comp. Pehl. *ઝંડુ*

આસીનીન આસીનીન, *âsînîn*. નિં લોઢાનું બનાવેલું, લોઢાનું.

Adj. Made of iron, iron. Comp. Av. *ઝંડુલુદુરુદુરુ*,

ઝંડુલુદુરુદુરુ

આસીનીન અયસ્નીન, *ayasnîn*. See **ઝંડુ** *âsînîn*.

ક્ષાસીનેદ ખસીનેદ, *khasînêd*. કિં બીહે, ધાસ્તી રાખે; સુંદુ.

V. May fear—dread.

હાએચિનેદ હાએચિનેદ, *haêchînêd*. કિં સુકાવે; સુકાઓ. V.

May dry; may be dried. Comp. Av. Rt. *ઝંડુ*

હાએચિનેદ-હોમનાદ *haêchînêd-hômanâd*.

કિં સુકાયું હોઅઓ; સુકાયું હોઅઓ. V. Might have dried, might have been dried. Comp. Av. *ઝંડુલુદુરુ*

આસીનીદ-ખેરદ *âsînîd-khêrad*. નાં જતી આ-
કુલ. Subs. Natural intelligence.

આસીનીદ *âsînîdê*. See **ઝંડુ** *âsînîd-khêrad*.

આસીનીદ-મલ્કા *âsînîdê-malkâ*. નાં જતી
અકુલ રાખનાર. Subs. Possessor of natural
intelligence (lit.).

આસીનીદ *âsînîdê*. નિં કભાલીઅત પામેલો, નાભીયું.

Adj. Accomplished; first-rate, excellent.

આશિનગર *âsîngar*. નાં લોહાર. Subs. A black-
smith. Per. આંન્ગર

અગ-દીન, *ag-dîn*. નાં બદદીન, જુદી દીન. Subs. A
bad religion; a different creed.

આઈએન આસ્તીન, આસ્તીન, *âîêna*, *âsîn*. ના० આરસી, આઈનો.

Subs. A mirror, a looking-glass.

આઈએન આઈએન, અયસન, આસીન, *âîn*, *ayasan*, *âsîn*. See આસીન *âsîn*.

આઈએન અ-દીનાન, *a-dînân*. ના० દીન વગરનાં. Subs. Ir-religious persons. Per. بી દીનાન

આઈએન અગદીની, *agdînî*. વ્રી० ખરાય—જુદ દીનને લગતું. Adj. Relating to a bad—foreign religion.

આઈએન અસ્તોદાન, *astôdân*. ના० સુવેલાં માણસના હાડકોં રાખવાની જગ્ગા. Subs. A repository for bones of dead bodies.

આઈએન-વર, *âîêñ-var* ના० લોટાંની કગરસ. Subs. Particles of iron.

આઈએન આયનગર, *âyangar*. See આયનગર *âysîngar*.

આઈએન આસ્તનતાર, *âsnatâr*. ના० મોબેદનો એક પંથ જે નું કામ નાહાન નહુંવાટું હોયે છે. Subs. An order of Mobeds whose business is to administer ablution for purposes of sanctification. Comp. Pehl. آયનગર

આઈએન આસુદન, *âsudan*. કુ० આશાઅશ લેવી, આરામ લેવો. To take rest, to repose.

આઈએન આસીન-પેતાર, આઈએન-પેતાર, *âsîn-pêtâr*, *âiyênpêtâr*. ના० લોહાર, લોહોડું ઓતનાર. Subs. Blacksmith, iron-founder.

ાશીન-પતગર આશીન-patgar, *âśin-patgar*. See **ાશીન** *âśin-pêtâr*.

અસીનમ, asînam. કું ધોં, કરે. V. I may wash —do.

અદ્કીઉર, a-dakîur. વિં અપુવિન, નાપાક, પરહેજ-ગાર નહીં. Adj. Impure, unholy, impious.

ઓષ્ટ અ-યસ્ક, a-yask વિં નીરોગી, તનદરોસ્ત. Adj. Free from disease; healthy.

દુઃખ-યસ્ક, do-yask. એ દરદ. Subs. Two diseases.

Comp. Av. *દુઃખયસ્ક*

અસેન, આ-સીન, a-sêz, a-sîj. વિં નાશ નહીં પામે તેવું, હેશનું, અમૃત. Adj. Imperishable, eternal; immortal. Comp. Av. *અસેનાનુંઠા*

અસેફ, âsêf. નાં સુલેમાનના વડા વળરતું નામ. Subs. Name of the grand *vizir* of Solomon. Comp. Av. *અસેફ*

અસીજ-ઓમન્, a-sîj-ômand. See **અસેજ**, a-sîj. Comp. Av. *અસીજાનુંઠા*

અસીજની, a-sîjashnî. નાં નહીં નાશ પામે તેવી હાથત, હેશાગી. Subs. Imperishableness, eternity.

અસેજ, a-sêz. See **અસેજ**.

અદીવિસેમ, aîvîsrêm. See **અદીવિસેમ** aêvas-rûsrêm..

અસેજદન, a-sêzîdan. કું ચાલુ ન રાખવું, નાલાયક થવું, હઠીજવું. V. To discontinue, to recede —retreat, step back; to become unworthy.

અસ્વરૂપ અ-સેજશની, a-sêzashnî. વિ ૦ મોત વગરતું, હુમેશે જીવતું. Adj. Deathless, ever-living.

અસ્વરૂપ અ-સેજિદ, a-sêzid. કિ ૦ નાલાયક થયું. V. Became unworthy.

અસ્વરૂપ અ-સેજ-તન, asêz-tan. ના ૦ વગર મોતતું તન. Subs. A body not subject to decay or liable to perish.

અસ્વાદ અ-સીજગ, a-sâzag. વિ ૦ દુઃખ—સહ્યતી વગરતું. Adj. Free from pain—hardship.

અગ્રદુષ આગ-દીદ, ag-dîd. ના ૦ જુરી નજર ; અરાઅ નિષા. Subs. An evil eye ; a wicked purpose—design.

અભસ્ત abast. ના ૦ તોરેગ (ઈઆને લીધુની જતના એક કુળ) નો ગર—માણો. Subs. The pulp of a citron. Comp. Per. ابست, ابستر, ابستا.

અભસ્ત અભસ્ત, abast. ના ૦ સખત ગોસ્ત કે ને હજમ થતા ધથો વખત લાગેછે અને 'તેથી માંદને તુકસાન પોઢાયે છે. Subs. Tough meat which is hard to digest and injurious to the stomach.

અભસ્ત ખેજિદ, khêjid. ના ૦ ઝીકર, ચિન્તા, અંદરો. Subs. Care, anxiety, solicitude.

અભસ્ત ખેસ્ત, khêst. See અભસ્ત khêsh.

અભસ્ત સગ-દીદ, sag-dîd. ના ૦ કુતરાની નજર ; કુતરાતું જેવું ; સગડીદ. Subs. Sight of the dog ; to be seen by the dog ; Sagdîd. Comp. Per. سک + دید

અભસ્ત સે-સત, sê-sat. સંખ્યા ૦ વિ ૦ નણસો, ૩૦૦. Numer. Adj. Three hundred, 300.

સ્વરૂપ અ-એ-ગેતી, a-ê-gêtî. ના० આ દુનિયા—પૃથ્વી. Subs.
This world—earth.

સ્વરૂપ અખસ્તા, abastâ. ના० કેતાખતું ખયાન, અવસ્તા.
Subs. The description of a book, the *Avesta*.
Comp. Per. استاء، وستا، ابستا .

સ્વરૂપ અ-એસ્તાદ, a-êstâd. કિ० નહીં હતો ; 'નહીં ઉભો
રહ્યો. V. Was not; did not stand.

સ્વરૂપ અ-એસ્તાદન, a-êstâdan. કિ० ઉલ્લં—અર્થ—
દારનહીં રહેતું; પાછું હક્કું. V. Not to stand, not to
be upon the feet in an erect position; to step
back. Contrast Per. ایستادن .

સ્વરૂપ અખસ્તે, abastê. ના० જસુસ, બોમીઓ ; છુપો કાસદ,
ચાપલુચી કરનાર. Subs. A' spy, a guide; a secret
emissary, a flatterer.

સ્વરૂપ ખેસ્તે, khêstê. See સ્વરૂપ khêstê.

સ્વરૂપ એસ્તેદ, êstêd. કિ० છે ; હોય ; ઉભો થાય. V.
Is; may be; may stand up.

સ્વરૂપ અ-જસ્તે, a-jastê. ભૂ० કુ० નહીં પોણુંચેયું—પુરોણું;
ભેદબ્ધ્યા વગરતું. Past partic. Not reached, not
acquired.

સ્વરૂપ આસ્તુનિનેદ, âstunînêd. કિ० એએ ; નજર કરે;
ધ્યાન આપે. V. May see—look at; may pay
attention to.

સ્વરૂપ અ-દસ્તોખર, a-dastôbar. કુ० રજ—હોકમ વગર;
ધરમના કાખેદાથી ઉલટું, રજ—હોકમ નહીં આપનાર, નાખુશ-

વાચેદા પ્રમાણે નહીં. Adj. Without permission; mandate; contrary to the religious law— injunction, not giving permission—license— unpleasant; not according to one's promise. Comp. Per. بے دستور

અ-દસ્તોભરી અ-દસ્તોભરી, a-dastôbarî. ના० રજ વગરની હાલત, ધરમના કરમાન વગરની હાલત, ગેરવાજખીપણું. Subs. State of being without permission; state of being contrary to the religious injunction; illegality.

અ-દસ્તોભરીહા અ-દસ્તોભરીહા, a-dastôbarîhâ. કુ० અ० કા-યદાથી ઉલટી રીતે; ધરમના કરમાનથી ઉલટી રીતે. Adv. In violation of law; in opposition to religious injunction.

અ-બસ્તન, a-bastan. કુ० નહીં ખાંધવું; છુદું રાખવું; બંધ—દખાણમાં નહીં રાખવું. V. Not to bind, to let loose; not to put under restraint. Contrast Av. رسو, Sans. બન્ધ, Per. بستن

અ-ક્ષાદન, khasîdan. કુ० આવવું; ખાવું; ભીનું કરવું; જુંઝવું; ખીઠીવું; ખુદું—જુનું થવું. V. To masticate; to eat; to moisten; to bake; to be afraid; to be old. Per. خسیدن

અ-દસ્તુર, a-dastûr, વિ० હોકમને નહીં માનતાર, ધર્મ-ગુરુ—દસ્તુર વગરતું. Adj. Refusing to obey; without any religious preceptor—Dastur.

આસ્ત-વર, âsta-var. વિ० સુલેહ—સંપત્ત બરેથું;

શાન્તિવાણું. Adj. Peaceful, calm, quiet, undisturbed.

તૃદુદ્દમ્ જે-સેતોર, sê-sêtôr. ના० ત્રણ ભારખરદ્વારી અનવર,
ત્રણ ચોમગાં અનવર. Subs. Three beasts of burden; three quadrupeds. Comp. Av. તૃદુદ્દમ્
લ્લુદ્દમ્, Per. سرستور .

અબસ્તે, abastê. See અબસ્તે abastê.

ક્ષેત્રદ્દમ્ જેસ્તે, khêstê. વિ० એક હંટ—હંટરડીના જેટલું—
પરખાણતું. ના० એક હંટરડી. Adj. Of the size of a brick. Subs. One brick. .

ક્ષેત્રદ્દમ્ જેભીટિ, khêsîdê. ભૂ० હું ખુદું થએલું; ભીતું ક્ષિયેલું;
ભુનેલું; ખાયેલું, ખીધેલું. Past partic. Become old; moistened; baked; eaten; afraid. Comp. Per.

خسیدہ

અબસ્તગી, a-bastagî. ના० નહીં ખાયેલું તે, ઢીખા-
પણું, ઓછલું થતું, છુદું થતું. Subs. State of being unbound; looseness, opening, unclosing.

અસમ, aîsam. વિ० નરમ, નાજુક, પોચું, નખલું. Adj.
Not hard, tender, soft, weak.

અસમ, aîsam. ના० બાલવાનાં લાડડાં; સુખદ.
Subs. Fuel; sandalwood. Av. સંદુક = Sans.
ઝધમ = Per. Av. Rt. جزرم = Sans. Rt. ઝધ = To burn.

અસીમ, asîm. વિ० આશ્વર્ય પાખેલો; બહાવરો થઈ
ગાખેલો. Adj. Amazed; stupefied; confounded.
Comp. Per. سر ا سیم، سر ا سیم

ફુંગ અસીમ, asîm. ના० પથ્યર. Subs. A stone. Comp.

Av. વિંગું Sans. અર્દમન्.

ફુંગ અસીમ, આસીમ, asîm, âsîm. ના० એક મોટા ભરતભાનો જેતાખ છે, કે ને અરદા વીરાદને આપવામાં આવ્યો હતો. Subs. A title of high honour given to Ardâ Vîrâf.

ફુંગ આઈએમ, âiêm. ના० દણાડા ; વખત ; હીંગામ. Subs. Days ; time, season.

ફુંગ આએસમ, âesma. See ફુંગ હીચિશ્મા.

ફુંગ આસીમ, અસીમ, âsîm, asim. ના० આસ્માન, આકાશ ; રસ્પું. વિ० રંપેરી. Subs. The sky, heavens ; silver. Adj. Silvery. Comp. Per. سیم

ફુંગ આસીમ, âsîm. વિ० ઉચ્ચું, વખાણવા જોગ, જુલેરગ, ભરતભાવાખું. ના० ચઠતા દરજનો ભાષસ ; શિક્ષાગુર. Adj. Elevated ; praiseworthy ; of an exalted station. Subs. A man of an exalted position ; the principal or head of a school.

ફુંગ એસમ, êsam. ટું હું ધોઉં, પાડ કરું. V. I may wash—purify.

ફુંગ હેસમ, hêsam. See ફુંગ hêsham.

ફુંગ હેસમ અસીમ-ગેરાન, âsîm-gêrân. ના० રસ્પું ગાલનારા—સાક કરનારા ; સોનીઓ. Subs. Those that fuse—purify silver ; silversmiths.

ફુંગ આસ્માન, âsmân. ના० આસ્માન ; ૨૭) મા રોજતું નાસુ ; ખોદાતાલાની એક શક્તિતું નામ. Subs. The sky,

heavens; the 27th day of every month; one of the powers of God. Comp. Pehl. 𐭃𐭄𐭆, Av. 𐏃𐏄𐏆, Per. آسمان

અદ્વિતીય એસીમી, êsîmî. વિ. ખાલવાનાં લાકડાં—કાઠને લગતું; લિધણ—કાઠ—સુખને લગતું. Adj. Pertaining to dry wood for burning; pertaining to sandal-wood.

અસીમીન આસીમીન, âsîmîn. વિ. ઇપેરી ; રૂપાના જેવું. Adj. Silvery; like silver. Comp. Per. سیمین

અસીમા-ગુન, aêsmâ-gûn. વિ. ઇમાના રંગતું. Adj. Having the appearance of silver.

અસીમિન અસીમીન, aêsmîn. વિ. ઇપેરી. Adj. Silvery, made of silver. Per. سمعین

અસીમિન આસીમીન, asîmîn. વિ. પથ્થરતું બનાવેલું ; પથ્થરના જેવું. Adj. Made of stone; like a stone.

અસીમિન-પેસીદ આસીમીન-પેસીદ, âsîmîn-pêsid. વિ. ઇપાંથી શીંગારેલું, ઇપાંથી ભરત ભરેલું. Adj. Decorated—embroidered with silver. Comp. Pehl. 𐭃𐭄𐭆 = Av. Rt. સંસ = Sans. પિંગ = to decorate.

અસીમ અ-યદમન, a-yadman. વિ. હાત—ટેકા વગરતું. Adj. Having no hands (lit.); unsupported.

અસદમન, as-daman. ના. વાધ. Subs. A tiger.

અસમ એસમ, êsam. See માં ાસમ.

અસીમે, asîmê. વિ. અંશુર્થ થાંશો ; ખાહાવરો થઈ ગાંશો. Adj. Astonished, stupefied, confounded.

આસીમ-ગરાન, *âsîm-garân*. See **આસીમ**.

હેસ્મા-તન, *hêsmâ-tan*. ના० ગુર્સા—કોષવાલું આ દ્રો. Subs. A passionate man.

આસીમ-પતગરાન, *asîm-patgarân*. ના० ફ્યાને ગાલનારા—સાંક કરનારા. Subs. Those that fuse—purify silver. Av. આસીમ Sans. અદ્રમન.

આ-ગેર, *a-gêr*. વિ० રંગ વગરતું ; આકાર વગરતું. Adj. Colorless ; shapeless.

આ-ડેર, *a-dêr*. વિ० લાંખા વખતનું નહીં તે ; થોડા વખતનું બનેલું ; હમણાતું. Adj. Not long past ; of late occurrence ; recent. Contrast Per. سير

આસ્દર, *asdâr*. See **અસ્દમાન**.

આસીર, *asîr*. ના० કેઢી, બંદીવાન ; ગોલામ. Subs. A prisoner, a captive ; a slave. Per. اسیر

આ-સીર, *a-sîr*. વિ० નહીં ધરાયલું—તૃપુથ થએલું ; અસંતોષી. Adj. Not satiated—satisfied ; discontented. Contrast Per. سير

આસેર, *asêr*. વિ० અગણીત, બેશુમાર ; ધળુંજ. Adj. Countless, innumerable ; excessive.

આસ્બરી, *asbarî*. વિ० જેવટ આવેલું, જમામ થએલું ; પુરું. Adj. Concluded, terminated ; complete. Comp. Per. اسپری

સે-સરેશુતે, *sê-sarêshutê*. વિ० એક તૃયાંશ, નીંભે હિસ્સો. Adj. One-third ; a third part.

અન્ય

અન્ય અણેદુન, aêdûn. કિં આ એ રવેશો, એ તરેહ, એવી રીતે,
એ પ્રમાણે; Adv. In this manner—way, accord-
ingly. Per. ايدون

અન્ય અગેન, અદીન, agêñ, adîñ, ઉભયાં આ પણ ; કિં આ
જે ; અગર ; ત્યારે ; જ્યાંસુધી, તે ઉપરથી, તે વખતે, એ રવેશો.
Conj. But. Adv. If; then; as far as, thereupon,
at that time, in this manner.

અન્ય અ- દુઈ, a-duî. નાં ઐક્રેબ ; ઓદાતાલાનાં નામો ભધેતું
એક નામ. Subs. One who is not deceived; one
of the names of the Almighty Creator. Comp.
Av. ايدون

અન્ય અ-ખીન, a-bîn. વિં નહીંઓનાર ; અહેર નહીં ; છુપું,
ખાનગી. Adj. Not seeing; not apparent—clear;
secret, private. Comp. Per. نابیسان

અન્ય અખીન, ખીન, abîn, khabîn. નાં ભરદ—પુરખની
છુપી ઈંદ્રી—અવયવ. Subs. *Pudendum viri.*

અન્ય અસુ, આસુ, asu, âsû. વિં છુદું, એલાહેદું, એક બોરદ,
એક જગાએ. Adj. Separate, apart, aside; in
one place.

અન્ય આઈંન, આઈયેન, આઈઓન, âiin, âiêñ, âiyêñ. નાં
એક ગામનું નામ છે. Subs. Name of a village.—
town. See **અન્ય** âsâ.

અન્ય આઈંન, આઈન, âidîn, âîñ. નાં ઉપમા, દાખલો, દખીલ,
આરાઓશા ; રશમ, આદત, એક ગામનું નામ છે. Subs. A
simile; an example, an instance; argument;

ornament ; usage, habit; name of a village—town.

આયન આયન, *âyan*. ના० ધાતુ, ચાલ, રશમ, કાખેદો, ટેજ. Subs. Metal, custom, usage, a rule, a habit. *Ay.* *અયન* = Sans. અયન = Per. آئین

ખાચ ખાચે, *khaâc*. ના० માધલીનાં ઈડા—ગરબ. Subs. The spawns of fish.

અભેના અભેના, *aêñâ*. ઉભયા० અ० અથવા, યા. Conj. Or, either.

અ-દીના, *a-dînâ*. ના० ગેરઈનસાક ; બેદાદ, જુલમ. Subs. Injustice, iniquity ; tyranny.

અસ્નીય અસ્નીય, *asniya*. વિ० દહાડાને લગતું, ના० હુંગામ. Adj. Relating to a day (lit.). Subs. Season, time. *Av.* અસ્નીય

આસના, *âsnâ*. વિ० જહેર, ઓછું ; પ્રસિદ્ધ, ચાલાક, ઝુંશિયાર. Adj. Apparent, open ; generally known; nimble, intelligent.

દો-શનેહ, *dô-sanêh*. ના० એ કૃદકા—અદકા—અ-પાઠા ; એ હથિઆર. Subs. Two strokes—stripes ; two weapons. Prohib. એ + અણ, અણ, અણ, અણ = *Av.* અણ *Av.* Rt. અણ = Sans. શ્વાથ.

અસ્નીય અસ્નીય, *asniya*. વિ० See અસ્નીય, *asniya*.

અસંગી અ-સંગી, *a-sangî*. વિ० ભાર વગરતું, હલકું. Adj. Not heavy, light. Prohib. એ + અણ, અણ = Per.

સુધૂરા આઈનહા, દીનહા. ના० હીંગામ, વખત ; મોસમ. Subs.

Season, time ; a recurrent period.

સુધૂરા દો-સનેહ, dô-sanêh. See સુધૂરા dô-sanêh.

સુધૂરા હીવહા, hîvhâ. ના० ખરાખી, તુકશાન ; ગેરકાયદો ; તોટો. Subs. Evil ; harm, injury ; disadvantage ; loss.

અ-દિનાભન્ડિ અ-દીના-ઓભન્દી, a-dînâ-ômandî. વિ० ગેરઈ-નસાકી ભરેલું ; જુલમી, બેદીન. Adj. Unjust, unfair, despotic ; irreligious.

અ-સોખરીગી અ-સોખરીગી, a-sôkhrîgî. ના० સોરખ નહીં, રાતી છાંટ—રંગ વગરતું. Subs. Want of redness, want of a red tincture.

સુધૂરા દો-સનેહ, dô-sanêh. See સુધૂરા dô-sanêh.

અ-દીનાઈ અ-દીનાઈ, a-dînâî. ના० ગેરઈનસાકી ; બેદીની. Subs. Injustice ; irreligiousness ; ungodliness.

અ-સુદીએ, a-sûdiê. વિ० બીનકાએદે, ક્ષાએદાકારક નહીંતે. Adj. Disadvantageous, unprofitable, not lucrative. Comp. prohib. ન + એ = Av. સુદીએ Av. Rt. એ = Per. سود

અ-દીનાઈહેદ, a-dînâîhêd. ક્રિ० બેઈનસાકી ખમે. V. May suffer injustice.

અ-દેવ-યસ્નાન, a-dêv-yasnân. ના० દેવને નહીં ભા-નનારા ; ખુતપરસ્ત નહીંતે ; એકજ ખોદાને માનનારા. Subs. Those that do not worship *Dêvs* (i. e. evil spirits) ; non-idolators ; believers in one true God. Av. અ-દેવ-યસ્નાન

માનું આ-દીનાન, a-dînân. ના० દથાનત—પ્રમાણીકૃપણાં વગરનાં—દીન વગરનાં ભાષસો. Subs. Faithless—dishonest—irreligious persons. Per. بِي دِيَنَان

માનું આઈનાન, âinân. ના० ઉપમાઓ, દાખલાઓ. Subs. Similes, examples, instances.

હિબવંદ, hibvand. ના० પાહાડ—પર્વતનું પાણી. Subs. Mountain water.

યાસનાન અસનાન, યસનાન, asnân, yasnân. ના० આરાધના—બંદળી કરનાર ; પુંજનારા. Subs. Those that invoke —put up prayers ; worshippers.

અસુખાન અસુઆન, asûnân. plural of અસુ asû—which see.

અદીન-ખોહ, adîn-khôh. ના० એવી ખાશીઅત. Subs. Such a nature—habit.

અદીન-ખોહ, a-dîn-khôh. વિ० વગર દીનની ખાશી-અતનું. Adj. Not of a religious mood—nature.

હિબવાન્ત, hibvânt. See હિબવંદ hibvand.

અ-દીનાક, a-dînâk. વિ० એદીન, કાકર, ઈનસાક-વગરતું. Adj. Irreligious, infidel ; unjust. Comp. Per. بِي دِيَنَان

અ-શુદ્ધતન, a-sûkhtan. કુ० નહીં ખલતું—પ્રકાશતું: V. Not to burn, not to shine. Prohib. + "અસુખ" = Av. Rt. અસુખ = Sans. Rt. શુદ્ધ = Per. سوختن

અભેવાર, aêvâr. ના० સૂર્ય અસ્ત પામવાનો વખત ; સમી-સાંહાંજનો વખત. Subs. The time of sunset ; the evening.

અસ્વાર અસ્વાર, asvâr. ના० ધોડા ઉપર સવારી કરનાર ; પેહે-
લવાન, લડાયક. Subs. A.rider ; a hero, a warrior.
Comp. Per. આસોર

દો-દીનાર, dô-dinâr. ના० એ દીનાર. Subs. Two
. dinars. Comp. Av. دینار .

આસન-ખેરદ, âsna-khêrad. ના० જતી—ખુદરતી આ-
કડલ—ખુદ્ધિ. Subs. Natural intelligence. Comp.
Av. اسنے خرداد

આસને-ખેરદાંડિ આસન-ખેરદ-ઓમનદી. âsnê-khêrad-
ômandî. જતીઅકડલ બરેખું. Adj. Possessing
natural intelligence.

અસ્વાર-તર, asvâr-tar. ના० વધારે સરસ રીતે
સવારી કરનાર. Subs. A more skilful rider.

અયંગ, ayang. See અહાન ahân, âhan.

અશુદ્ધ આ-શુદ્ધ, આસોગ, a-sûd, અશુદ્ધ. નિ० ભુખું નહીં તે, ધરા-
એખું, તૃપું થએખું. Adj. Not hungry, eaten to one's
full, satisfied. Prohib. ન+ાન = Av. નાલું = Sans.
ક્ષુધ, ક્ષુધા.

અગેનોશ, aê-gôsh. ના० એક કાન. Subs. One
ear. Comp. એ = Av. એણા + એ = Av. એણું =
Per. ગોશ

અગીન-શ, અદીન-શ, અદીની, aginash, adinash,
adinî. ક્રિ० અ० જ્યારે તે ; પણ—જે તે, ત્યારે તો તેનેબી,
તેને ખ્રીધે. Gram. particle. But, if he (lit.); then
he, when he ; even to 'him ; on that account.

અડીન-શ, અગેન-શ, adina-sh, agêna-sh. ક્રિ० અ०

દ્વારે—તે પ્રમાણે—તે ઉપરથી તેને, adv. + pron.
Then to him, thereupon to him, accordingly
to him. (Comp. adv. + એ pron. suf. of 3rd pers.
sing.)

અનુભૂતિ અ-દીની, a-dīnî. વિંઠો ધેરવેલા, કાયદા—રીત પ્રમાણે નહીં,
દીન વગરતું, અધરમી, દુરાચારી. Adj. Not according
to established principles or customs; irreligious,
impious, following evil practices. (Comp.
એ + એ = Av. આનુભૂતિ + એ sign of adj.).

અનુભૂતિ અ-સનશ, a-sanash. વિંઠો તુકશાન—તંગી—જાન
વગરતું. Adj. Free from harm—want—injury.

અનુભૂતિ આહની, âhanî. વિંઠો લોઢાતું; લોહાડાંની બનાવટતું. Adj.
Consisting of iron; made of iron.

અનુભૂતિ દોષનેહ, dô-sañêh. See અનુભૂતિ dô-sanêh.

અનુભૂતિ આઈનીહા, âinihâ. કુંઠો અંઠો એવી રીતથી ; નાં આ-
એનાઓ. Adj. By such ways—means. Subs.
Mirrors.

અનુભૂતિ અએવગાહન, aêvagahan. નાં કુસ્તી. *Kushtri*.

અનુભૂતિ અગીન-શાન, agîn-shân. કુંઠો અંઠો + સર્વ, જ્યારે
તેઓ પણ—એ તેઓ; ત્યારે તેઓ. Adv. pron. But if
they; then they (lit.), when they, thereupon
they. Comp. એ adv. + એ pron. suf. of 3rd pers.
plu. See અનુભૂતિ agînash.

અનુભૂતિ આઈનરને, âinashnê. નાં રોનક—શીંગાર કરવો.
Subs. Adorning, decorating.

અનુભૂતિ અ-સનશની, a-sanashnî. See અનુભૂતિ a-sanash.

અસનાજનેવદર અ-સનાજને-વદર, a-sanazhnē-vafar. ના० ખરકુ-
કરાંતું નહીં વરસાનું—પડનું. Subs. No raining of
snow or hail, no falling of snow. Prohib. ✕ +
અસ = Av. اس سانازھنے Av. Rt. سانازھنے Sans. Rt.
سُનાજ + اس = Av. سانازھنے Ay. Rt. سانازھنے Sans. Rt. بَدَ.
અગેનીઆવ, agēniāv. ના० મગનતું લોહી. Subs.
Blood of the brain.

અસુખ અસોખાર, અસુખાર, asôbâr, asubâr. See **અસુખ**
asuâr.

અસુધારી અ-સુધારી, અ-સરદારી, a-sudârî, a-sardârî. વિ०
વગર ધણીઆતું, જરદારી વગરનું, અધિપતિપથાં—માલેકી—
સત્તા વગરનું. Adj. Having no owner—leader,
state of being without mastery—command—au-
thority, state of being without an editor—owner.
Prohib. ✕ + **અસુધારી** = Av. ساری = Per. سرداری

અસુખારી અસુખારી, asubârî. સવારી કરવી; Subs.
Riding upon.

અસુખારીદન અ-સુખારીદન, a-sûbârîdan. કિ० નાઓદેદ થતું.
નાઓદેદી થવી, આશા બછું થવી. V. To be disappoint-
ed—despaired, to be hopeless.

અદીની અ-દીની, a-dinî. ના० બેટીની, જીદીની. Subs.
Irreligiousness; belief in a foreign creed.
Comp. Per. بِي دِينِي

અસ્નીએ, asniê. ના० દાહાડો, હિવસ. Subs. A day.

અસુસ, asus. ના० ખતાં, ચુનાહ, લુલ. Subs. A
crime, a fault, a sin; an error.

અસુદી અ-સુદી, a-sudî. વિ. તુકશાનકારક, ક્ષાયદા - હાંસલ —

નક્ષા વગરતું. Adj. Harmful, disadvantageous, unprofitable. Contrast Per. سود مند

અસંગી અ-સંગી, a-sangî. See અસંગી a-sangî.

માનશની મે-ગોભરની, sô-gôhashnî. ના. ચણે વચન, થાને 'મનશની,' 'ગવશની' અને 'કુનશની.' Subs. Three words (*i.e. manashnî, gavashnî, and kunashnî*).

અદીનીગાન, a-dînîgân. ના. દીન—ધર્મ વગરના લોકો; મહાજ્ય નહીં પાલનારાઓ. Subs. Irreligious persons; infidels.

અસુખશે અસુખશે, asubashnîc. ના. મલીજતું, બેલઈ જતું; સામેલ થતું. Subs. Mixing up, becoming familiar; associating with.

આસોગશે, âsôgashnîc. ના. ખાધા વગર રેહેતું. Subs. Abstaining from food.

આસ્નીખેરદ, âsnî-khêrad. ના. See આસ્નીખેરદ, âsnakêrad.

આદેવ-યસ્નાન, a-dêv-yasnân. ના. શુતપરસ્તો નહીં તે, યજદાં પ્રસ્તો. Subs. Worshippers of God; non-believers in Dêvs (evil spirits); non-idolators.

અગનીન, agnin. કિ. અ. એક ખારગી; એકદમ; એટથું છતાં. Adj. From one point of view, in one sense; at once; notwithstanding.

આઈનીન, âinin. ના. રેવાજ, રસમ, શીંગાર; આધર, માન, ભરતખો. Subs. Mode, usage, decoration; honour, respect, dignity.

આણું આહનિન, âhanin. See અણ ાહનિ. અણા ાસિનિન.

અણું અ-દીનીનદ, a-dininad. કિં તેઓ નહી આપે. V.

They may not give (something).

આયનું આઈયનીન-ગુન, âiyanin-gun. વિં લોહોડાંના રંગતું ;
લોહોડાં કેવું સખ્ત. Adj. Iron-colored ; hard as iron.

આયનું આઈયનીનિન, âiyaninin. See અણ ાહનિ.

આયનું આઈયનિન, âiyanin. See અણ ાહનિ.

આયનું અ-શોઈન, a-sôîn. વિં કાંજ—લાહી—સરસતું નહી
બનાવેલું. Adj. Not made of starch—paste, not
made of glue.

આયનું અ-દીની, a-dîni. વિં અધરમી. Adj. Irreligious.

કાયનું ખસ્વેદ, khasvêd. કિં, ખીં, ડર કરે. V. May
dread—fear.

આસનીદાર, âsnidâr. નાં મોખેટોના એક પંથતું નામ
જેતું કામ નાહાન નહવાડવાનું હોય છે. Subs. An order
of Mobêds whose business is to administer
ablution for purposes of sanctification. Comp.
Av. *આસનીદાર*, Pehl. *આસનીદાર*

આસનીદાન, a-dînidan. કિં અં અધરમી થવું ;
પોતાની દીન તજ દેવી. V. To be irreligious ; to
apostatize.

આસુગ-તુમ, âsug-tum. વિં ઘણુંજ ધરાએલું. Adj.
Most satisfied, extremely satiated.

આસનીદે, âsnidê. વિં દાનાવ, શિખેલો, જમજી, શી-
આણો. Adj. Wise, learned, sensible

આદુન, aêdûn. See અદુન aêdûn.

અદીન, adin. કું અં ત્યારે, તે ઉપરથી, એ, વળી, હીઆં, જેઆરે, એ રવેશે. Adv. Then, consequently ; if ; also ; here ; when ; in this manner.

અદીન, a-din. વિં દીઆંનત વગરતું, અનીતિવાહું, બેટીન. Adj. Irreligious, immoral, dishonest. Per. બીડિન

અભીન, abîn. વિં હમેલદાર. Adj. Pregnant.

અબીન, a-bîn. See અબિન.

આઈન, âîn. See આઇસાન.

આઈઈન, âîîn. કું અં એ રવેશે—રીતે. Adv. In this way—manner.

આઈએન, આઈન, âîen, âhan. See આઇસાન.

આચીન, 'Achin. નાં ચીન દેશના લોકો, ચીનાઓ. Subs. The Chinese.

આદીનો, âdinô. નાં ખીસ્તીઓનો ખોડા. Subs. The scripture name of the Supreme Being.

આસીન, âsin. નાં વિનંતી, કાલાવાલા, ઉપકાર, હેસાંન. Subs. Entreaty, earnest beseeching ; an obligation, a favour.

આસુન, âsun. કું અં તે વખતે, ત્યારે, જ્યારે, તે ઉપરથી, તે માઝક, પણ ; એ ; હજુર, હમણા, એ રવેશે. Adv. At that time, then ; when consequently ; according to that ; but ; if ; still ; now ; in this manner.

અ-જનાક, a-jînâk. See અ-જનાક.

આ-ગુરાક, â-gurâk. નાં તે હાવનીમ. Subs. That. *Havanîm.*

અસુવાર અ-સુવાર, a-suvâr. See અસુવાર asudârî.

અસોવાર અસોવાર, asôvâr. See અસોવાર asvâr.

દો-દીનાર, dô-dinâr. See દો-દીનાર dô-dinâr.

આસ્ને-ખેરડી, âsnê-khêradî. વિ૦ જતી—ખુદ-રતી અકુળને લગતું. Adj. Pertaining to, natural intelligence.

આસનવદ, asnavad. ના૦ એક પાહાડનું નામ છે. Subs. Name of a mountain. Comp. Av.

અદીન-શ, આસુન-શ, adinê-sh, âsuna-sh. See અદીન-શ adina-sh.

અગેન-શાન, adin-shân. See અગેન-શાન agêñ-shân.

આસુન-શુન, âsun-shun. મર્વી૦ ત્યારે તેઓ. Pron. Then they (lit.)

અએ-ગોખાક, ê-ગોખાક. ના૦ એક સાક્ષી—માહેરી. Subs. One witness.

આસ્નેદ-ખેરદ, âsnêd-khêrad. See આસ્નેદ-ખેરદ âsna-khêrad.

અ-દીની, a-dînî. વિ૦ અધરભી, દીન વગરનું, બેદીન, દુરાચારી. Adj. Irreligious, ungodly, following evil practices. Comp. Per.

આહની, âhannê. See આહની âhanî.

આસ્નિદે, âsnidê. See આસ્નિદે âsnidê.

અ-દીની-તગે, a-dînî-tagê. વિ૦ દીન—પરમને લગતા એસ—દીલસોજ વગરનું. Adj. Void of religious zeal—ardour.

આસ્નવદ અસનવદ-ગર, asnavad-gar. ના० ‘અસનવદ’ નામનો
પાહાડ. Subs. The *Asnavad* mountain. Comp.
Av. આસ્નવદ પાહાડ

આઈએને-વદાખ્તે આઈએને-વદાખ્તે, *âîêñê-vadâkhtê*. ના० બ-
કીમાં ગરમ કૃષિયિલું લોઢું; કોઈબી તાવેલી ધાતુ. Subs. Iron
heated in a furnace; any metal heated to a
red heat.

આસુનીન, *âsuniu*. જે આએ, અગર પેલું. If this,
if that (lit.)

અ-દીનીક, *a-dîník*. વિ० અધરમી. Adj. Irreligious.

આદુન, *aêdûn*. કિ० અ० એ રવેશે. Adv. In
this manner.

આસ્નવન્દ-કુન્દરી, *âsnavand-kundarî*. ના०
ઓક પાહાડનું નામ છે. Subs. Name of a mountain.

આસુન-ચ, *âsuna-cha*. ઉભથા० અ० એ ; તોપણઃ
Conj. If; however.

આસને, *a-sandê* વિ० આણસુ નહીં; ચાલાક. Adj.
Not idle; active.

આસ્નવદ, asnavad. ના० ઓક પાહાડનું નામ છે. Subs.
Name of a mountain. Comp. Av. આસ્નવદ

આસુન-તુ, *âsun-tû*. જેવારે તું. When thou (lit.)

આસ્નવદ-ગાહ, asnavad-gâh. ના० ઓસ્તવદ
ગાથા; બીજ ગાથાનું નામ. Subs. *Oshtavâd Gâthâ*
(name of the second Gâthâ). Comp. ઓસ્તવદ-ગાહ,
સ્તુતાનું Pehl. ૩૪ ૯૫૮૭

આઠયેન-તન, *aiyēn-tan*. વિ. લોઢાના નેવા ખદન—શરીરતું. Adj. Of an iron constitution.

અ-દીન-તન, *a-din-tan*. ના. અધરભી માણસતું શરીર, અધરભી જાણસ. Subs. The body of an irreligious man, an irreligious man.

આસુન-તન, *âsun-tan*. જ્યારે તન—શરીર. When the body (lit.)

અસન્દેહ, *asandêh*. See આસન્દેહ.

આસન્દિદ, *âsnidê*. See આસન્દિદ.

આસનુદે, *âsnudê*. ના. તેજ, પ્રતાપ, દખદબો. Subs. Lustre; grandeur, majesty, pomp.

આસન્દેહ-ક્હેરદ, *âsnidê-khêrad*. See આસન્દેહ-ક્હેરદ.

આસન્દિદ અ-ગૂમાન, *a-gûmân*. વિ. શક વગરતું, ઐશક, ઐગુમાન. Adj. Undoubted; doubtless.

અ-થનુર, *a-thanur*. વિ. કામઠાં વગરતું. Adj. Having no bow. Contrast. Av. દુઃખ, Sans. ધન્વન्.

દો-સનુર, *dô-sanûr*. ના. એ સ્નાયુ—રગ—નેસ. Subs. Two muscles—tendons, two sinews. Av. દુઃખ એ Av. Rt. એ = to extend, to stretch.

આદીવક, અએવક, *adivak, aêvak*. સંઘા. વિ. એક. Numer. adj. One.

આશુક, *a-shûk*. વિ. ખીનકાશેદે, વગર હાસેલતું. Adj. Profitless, void of gain—advantage! Prohib. + એ Av. એ Av. Rt. એ

જીવન આઈને, *âinê*. ના० રોનક, રવેશ, રીત. Subs. Elegance, beauty; custom; manner.

દોષુએ, દો-અવે, *dô-suê*, *dô-avê*. ના० બંને ખાજુ, એક તરફ, એ બાગ. Subs. Both sides, two sides, two parts. = Adv. + **જીવ** = Per. سو، سو

અગેન-ચા, અદીન-ચા, *agêna-cha*, *adina-cha*. See **જીવ** agên, adin.

અગેન-ચા-શ, *agen-cha-sh*. અગર—એ તેથી. If he also (lit.)

અસુજિદાર અ-સુજિદાર, *a-sujidâr*. વિ० રોશન નહીં કરનાર—આપનાર. Adj. Not making bright; not giving lustre.

અગેન-અત, *agên-at*. કુ० અ० ત્યારે તું. Adv. Then thou (lit.)

અસુદ, *a-sud*. વિ० લગર કાયદાનું. Adj. Unprofitable. Contrast Per. سو

અસુદ, *asud*. વિ० નેકીવાળું; પવિત્રાઈ—પરહેણ્ણગારી બરેલું. Adj. Virtuous; pious, devout.

આસુદ, *âsud*. વિ० સુખી; નીરાત; મેહેનતથી વેગણું. Adj. Happy; at rest; free from trouble—labour.

આસુદાન, *a-sudân*. Plural of **જીવ** *asud*, which see.

આસુદાન, *âsudân*. Plural of **જીવ** *âsud*, which see.

હસુદાન hasudân. ના० અદેખાઓ, એકલપેટાઓ.
Subs. Envious persons; selfish men.

હસુદાક અ-સુદાક, a-sudâk. વિ० ગેરકાયદો કરનાર, તુકશાન-
કારક. Adj. Disadvantageous; hurtful.

હસુદાન આસનતાર, âsnatâr. See **હસુદા** âsnîdâr.

હસુદારી અ-સુદારી, a-sudârî. વિ० ભરદારી—માહેણી
નહીં બોગવતું; બીન કાયદાકારક. Adj. Not ruling,
not exercising authority. Contrast Per. سرداري

હસુદા અ-સુદી, a-sudî. See **હસુદા** a-sudî. Pâz. **હસુદા**

હસુદા અ-સુદી, a-sûdî. See **હસુદા** a-sudî.

હસુદાનાક અ-સુદીનાક, a-sudîmâk. See **હસુદા** asudâk.

હસુદાનીદાન અ-સુદીનીદાન, a-sudîmîdan. કુ० કાયદાકારક
નહીં થવું, ગેરકાયદો કરવો. V. Not to be advan-
tageous; to cause disadvantage.

હસને અ-મને, asandê. See **હસને** a-sandê.

હસદે અ-સુદે, a-sudê. See **હસદે** a-sudî.

હસદગી અ-સુદગી, a-sudgî. ના० ગેરકાયદો; તોટો. Subs.
Disadvantage; loss.

હસદગી અ-સંદગી, a-sandgî. વિ० સુસ્ત નહીં; છોઠ—વગર
અક્કલનું નહીંતે. Adj. Not lazy—indolent; not
dull—senseless.

હસદગી આસુદગી, âsudagî. ના० નીરાંતપણું, શાંતિ; સુખ.
Subs. Rest, quiet; happiness. Per. آسودگي

હસદગીહા અ-સનદગીહા, a-sandgîhâ. કુ० અ० વગર
કાહેલીથી. Adv. Not lazily—indolently.

અસુદગીહા આસુદગીહા, *âsûdgîhâ*. કું અં આસુદાપણાંથી; સુખથી. Adv. With ease, happily.

અદુપ, *adup*. ઉભયાં અં યા, અથવા. Conjunc. Or, either.

દોસુમ દો-સુમ, *dô-sûpt*. નાં એ—બંને ખબાં, એટ ખાંધ. Subs. Two shoulders. Comp. એ = Av. એ + એ = Av. એ = Sans. શુસ્તિ = Per. سفت

અસુક્તન અ-સુક્તન, *a-suftan*. કું નહીં વિંધવું, વેહે—આંધરે નહીં પાડવું. V. Not to bore—perforate. Contrast Per. سفت

અસુપતન આસુપતન, *âsûptan*. કું વેહે—સુરાખ પાડવો, ઉથલપાથથ કરવું. V. To bore, to perforate. Prefix એ = Av. એ + એ = Av. Rt. એ = Sans. Rt. શુપ = Per. سفت

અગેન-અમ, *agêñ-am*, *adîñ-am* કું અં પણ મને, પણ મારે વિશે, તોપણ હું; થારે હું—મૈં, થારે—એપ્રમાણે—તે ઉપરથી મને. Adv. But to me—about me; however I; then I (lit.), then to me, there-upon to me, accordingly to me. Comp. એ adv. + f pron. Suf. of 1st pers. sing.

અસુમ આસુમ, એસુમ, *âsum*, *êsum*. નાં કાઈ, સુખડ Subs. Firewood; sandalwood. Comp. Pehl

ઓયુમ, *ôyûm*. જર્વો મને. Pron. To me; me.

અ-દયુમ, *a-dayum*. વિં દર્શમા વગર, દર્શમે દાહુંડે નહીં. Adj. Without performing the ceremony on the tenth day after one's death; not on the tenth day.

સેચુમ, sē-yum. ના० ત્રણ દાહાડા, કૃત્ત ત્રણ દાહાડા.

Subs. Three days; only three days.

એદિમ, adīm. ના० દમ, સાસ. Subs. Breath.

અદીઉર, a-dīūr. વિ० દરૂન—ખોરાક વગર. ના० બા-
હેલા દરૂન. Adj. Without *Darun*-food. Subs.
Unhallowed *Darun*.

અનદર, andar. શખ્ટ૦ અ० અંદર, માં; નીચે. Prep.
In, within, into; below, under. Comp. Av.

અનતર, Pehl. અન, Sans. અનતર. Per. ران

અસુર, આસોર, asur, âsôr. ના० ગઈ પરમનો દિવસ—
દાહાડો. Subs. Day before yesterday.

આસુર, âsura. ના० ઐતી. Subs. Agriculture.

આસુર, âsur. ના० પોહેર; વખત. Subs. An
eighth part of the day, equal to three hours;
time.

આસુરી, âsurî. ના० અથોરનાનતું ડામ; આભીરીઅન
લોકોની ભાષા—યોધી. Subs. The business of an
Athornân; the Assyrian language.

અસુરી, અથુરી, asurî, athurî. વિ० અથોરનાનને
લગતું. Adj. Relating to an *Athornân*.

આસુરી, âsurî. વિ० આસીરીઅન ભાષાને લગતું.
Adj. Relating to the Assyrian language.

અ-સુર-સ્તાન, a-sûra-stân. ના० જરણ—ખુશી
વગરનું મથક. Subs. A place without feasting—
jollity. Priv. + س = Per. سور; س = Per.
suffix. س્તાન

આસવરીક, આસવરીક, asvarîk. ના० પાંડા, પાતરાં ; કન્યારાશી.

Subs. Leaves; Virgo (a constellation of the zodiac).

અદ્વાર્જ, અદ્વાર્જ, advarj. વિ० ધણુંજ સરસ. Adj. Most excellent.

કહદ્વાર્જ, કહદ્વાર્જ, khadvarj. ના० એક ભરતબે. Subs. One time.

અદ્વાર્જ

અબદે, abadê. વિ० શરાત વગરનું તે ; ખોટાતાથાતું એક નામ છે. Adj. Having no beginning ; one of the names of the divine Creator. Comp. Ar.

ابدی،

આસે, આસે. ના० એતી, એતી કરવાને સારુ તૈથાર કરેલી જગ્ગા. Subs. Agriculture ; ground prepared for cultivation.

એસ્કા, એસ્કા, êska. ના० આજર, ફાઘ. Subs. Disease, illness, ailment. Av. ૩૧૩૩૩ Comp. Pehl. ૧૭૮

સસક, ર-ર-ર-ર-દ, sasak, ra-ra-ra-ra-da. સંખ્યા૦ વિ० હુંશી ને દશ, નેતું, ૬૦. Numer. Adj. Eighty and ten, ninety, 90.

સસક, sasak. See ૧૭૮, sasak.

અસ્વાર્ષ આસીઆએ, âsîâé. ના० ધંઠી, ચકડી. Subs. A hand-mill.

અસગહન, asgahan. વિ० આલસુ. Adj. Lazy, indolent.

યસ્નાન, yasnân. ના० આરાધના—બંદગી કરનાર ; પુજનાર. Subs. Adorers, those who put up prayers.

અસ્કુહ અસ્કુહનાન, askahumân. નાં આત્મસાઈનો દેવ.

Subs. The demon of sloth—indolence.

અસ્કુહ આસેહ, âsêh. નાં ઐતી ; ઐતી કરવા લાગેકની જમીન. Subs. Agriculture ; land fit for tillage.

અસ્કારશ્વિની અસ્કારશ્વિની, khaskârashvînî. નાં ડહાપણ, સા-
મજ. Subs. Wisdom, sense. Pâz.

અસ્કારિદન અસ્કારિદન, khaskârîdan. કું સમજવું ; દર
અંદેશો કરવો ; આગમચથી જોવું. V. To understand,
to know ; to forecast ; to foresee.

અસ્કન્દ અસ્કન્દ, askand. નાં હુમખીસ્તર નહીં થયલી—મરદની
પાસે ન ગયલી ઓરત. Subs. A woman who has
had no carnal knowledge of man. Comp. Av.

અસ્કુન અસ્કુન, askun. નાં એક દરિઆનું નામ છે. Subs.

Name of a sea.

અસ્કોફ અસ્કોફ, askôf. નાં અગામી ; છ.જું. Subs. An
open gallery ; caves.

અસ્ક-રઘ સસક-રઘ, sasak-ragh. સં. વિ. નેતું ૯૦૨,
૬૦૦૦૦, Numer. Adj. Ninety thousand, 90,000.

અસ્કાર્ધે અસ્કાર્ધે, asghadé. નાં અરધું ખલેલું લાડકું. Subs.
Half-burnt wood.

અસ્ક અદીએજ, aîez. નાં આતશની ચીખગારી. Subs.
sparks of fire. Per. આદીએજ.

અસ્ક અબેજ, અબેજ, abez, aêzh. નાં આતશની ચીખગારી
Subs. Sparks of fire. Per. આદીએજ, આદીએજ.

અસ્પ અસ્પ, aspa. ના० ઘોડો. Subs. A horse. Av.

અસ્પ = Sans. અશ્વ = Per. اسپ، اسپ

અ-સેન, a-séñj. વિ० નારા પણે નહીં એવું. Adj. Not liable to perish; not subject to decay. Comp. Av. اسپاھی

અ-સેપાહી અ-સેપાહી, a-sépâhî. વિ० લશ્કર—સિપાહી વિનાતું. Adj. Having no army—soldiers. Per. بے سپاہ

અ-સાજેશને, a-sazêshnê. વિ० નાલાયક, અધિત. Adj. Unworthy, improper.

અસ્ફહાન એસ્ફહાન, êsfahân. ના० ઈસ્ફહાન, ઈરાનમાં આવેલું એક શહેર. Subs. Ispahân (one of the cities of Persia). Per. اصفهان

અસ્વીઆન આસ્વીઆન, ásvîâan. ના० આથવીઆન, જે પાદશાહ જમશેદનો ભાઈ, અને પાદશાહ ફરેદુનનો ડાકો યાથથે ; એ શાખ્સ પરહેજગાર હતો. Subs. Athvyán (brother of king Jamsheed, and the paternal uncle of king Feridoon); he was a pious man. Comp. Av. اسپاھی

અસ્પ-અશતર, aspa-ashtar. ના० ઘોડાનો ચાણુક.

Subs. A horsewhip. Comp. Av. اسپ-અશતર

અ-સજી, a-sazâî. ના० નાલાઓકી. Subs. Impropriety, unfitness.

અ-સેપાસ, a-sépâs. વિ० ઉપકાર નહીં માનનાર, અધીરે.

Adj. Unthankful; impatient. Per. ناسپاش

અ-સજાએશની, a-sazâêshnî. ના० નાશજવારી, નાલાઓકી. Subs. Unworthiness; impropriety.

મંદુલ અભેવાન, aēvān. ના० મેહેલ ; રહોટો ઓરડો ; દરખાર.

Subs. A palace; a hall, court. Per. ايوان

ગુમલુલ અ-સજ્ઞક, a-sazâk. See ગુમલુલ a-sazêshnê. ૭૦

કંજેડ, વિરુદ્ધ, વિપરીત, એકોકથી ઉલદું. Adj. Incongruous, incompatible, inconsistent.

ગુમલુલ અ-સજ્ઞક-શ, a-sazâka-sh. ૭૦ તે. નાલાઓક.

Adj. He or that unworthy (lit.)

ગુમલુલ અ-સજ્ઞગી, a-sazâgî. ૭૦ નાલાઓકી. Subs.

Unworthiness.

ગુમલુલ અ-સજ્ઞકીહા, a-sazâkîhâ. કુ'૦ અ० નાલાઓકી

બરેલી રીતે, નાલાઓકીથી, અધિતી રીતે, ખરાખ—ખુરી રીતે.

Adv. In an unworthy manner, unbecomingly, improperly, unsuitably, badly. Prohib. +
ગુમલુલ = Per. سزا + ગુમલુલ Adv. suf.

ગુમલુલ અ-સજ્ઞકવાર, a-sazâkvâr, ૭૦ નાલાઓક, અણ-

ઘટું. Adj. Unworthy, undeserving, improper.

Per. سزاوار

ગુમલુલ અ-સજ્ઞાદ, a-sazâd. કુ'૦ નાલાઓક થાએ, ગુજરે, જાએ.

V. May become unworthy; may pass away—roll on.

ગુમલુલ અભેવાર, aēvâr. ના० ઓજરન ઘેહેનો વખત, મૂર્ખી

અસ્તં પામવાનો વખત, સમીજાંહાંજ. Subs. The time
of the *Ozîran Gêh*; the latter part and close
of the day; evening.

ગુમલુલ અસ્પારેહ, aspârêh. ના० ઓજરન ઘેહેનો વખત.

Subs. The time of the *Ozîran Gêh*.

અસ્તુરુ અસ્કોરે, asfârê. Sec સુરુ aêvâr.

અસ્તુરુ અસ્પારમ, aspâram. ના० એકવીસ તુસુક મધેના એક
તુસુકનામ છે. Subs. Name of one of the twenty-
one Nôsk.

આસ્તુરુ અએવધહાન, aêvaghahân. ના० કુશી, પેહેરવું.

Subs. *Koshti*; a sacred girdle worn by a Zoro-
astrian round the waist; putting on (clothes).

આસ્તુરુ અ-સજશાન, a-sazashân. ના० નાતાએક—આખર
વગરના પુરુષો. Subs. Unworthy—disreputable
persons.

આસ્તુરુ અસ્કેહાન, asfêhân. ના० “માહરોએ” નામતું આ-
લાત, જે થંડનેની કિયા કરવામાં આવેછે તેમાં લીધામાં
આવેછે. Subs. One of the ceremonial vessels
or apparatus in the celebration of the Izashnê,
called from its crescent-shaped tops, *mâh-rûl*.

આસ્તુરુ અએવગહનેદ, aêvagahânêd. ક્રિ० આસપાસ
વીઠાલે. V. May wrap closely about; may gird.

આસ્તુરુ અએવીઆધહન, aêvîaghahan. ના० એવ્ય-
ધહન, જે પાવ મેહેલની ઝીરીઆ મધે ભરભર ખાંધવાને સાર
ખજુરીની પાતરીની બનાવવામાં આવે છે, કુસ્તી. Subs.
The girdle or tie, prepared from a leaflet of
the date-palm, with which the Barsom is to be
tied together; *koshti*.

આસ્તુરુ અએવ્યાસ્ત, aêvyâst. ના० અલ્યાસ કર્યો; શિખતું;
કુસ્તી ખાંધનાર. Subs. Studying, learning; one
who girds round the *koshti*.

શુદ્ધ-પુલુષ અ-એવ્યાસ્તી, a-ēviāstî. ના० અભ્યાસ નહીં
કરવો. Subs. Not studying.

શુદ્ધ-પુલુષ અ-એવ્યાસ્તશની, aēvyāstashnî. ના० પેહે-
રવું; અભ્યાસ કરવો, કુરીતી. Subs. Putting on
(clothes); studying; *Koshtî*. •

જ્રિ-પુલુષ અ-એવ્યાસ્તે, aēvyāstê. ભૂ० કુ० આસપાસ
વીઠાલેલું; અભ્યાસ છીધેલું; જ્ઞાન મેળવેલું, વાતીને. Past.
Part. Girded round (lit.); studied; acquired
knowledge; having twisted—bent.

જ્રિ-પુલુષ અ-એવ્યાસ્તન, aēvyāstan. ક્રી० પેહેરવું; કુરીતી
ખાંધવી; અભ્યાસ કરવો, શિખવું. V. To put on
(clothes); to gird up the *Koshtî* round the
waist; to learn; to study.

જ્રાંગિલુષ અ-એવગહિનેદ, aēvagahînêd. ક્રી० પેહેરે, આસ-
પાસ વીઠાલે, અભ્યાસ કરે. V. May put on
(clothes); may wrap closely about; may study.

જ્રાંગિલુષ અઈવગહિન, aīvagahîn. See જ્રાંગિલુષ, aēbagahân.

જ્રિ-પુલુષ અસ્પર્શીદ, aspashîd. ક્રી० દુરઓદેશો કરે. V.
May foresee.

જ્રિલુષ અ-સેન્ગાન, a-sézgân. વિ० અવિનારી; અમર. Adj.
plu. Imperishable; immortal.

જ્રાંગિલુષ અ-સાજરની, a-sazashnî. ના० નાલાયકી, અધિત-
પણું. Subs. Unworthiness; unfitness. •

જ્રાંગિલુષ અ-સાજરની, a-sazashnî. વિ० નાલાયક, અધિધટણું.
Adj. • Unworthy, improper.

જ્રાંગિલુષ અ-સાજરનીગી, a-sazashnîgî. ના० નાલાયકી.
Subs. Unworthiness.

આપણાઅટલું અખેવીઆનઘહન, aêvîângahan. See આબહણ ાએવગહણ.

દ્રોગાચુલું અખેવ્યાકસ્ત, aêvîakast. ના० બેઠક, વિ० અખરદાર. Subs. A seat. Adj. Clever.

ઝરુલું અસ્વદાદ, asvadâd. વિ० અખરદાર, હુશિઆર. Adj. Skilful, well-verses ; intelligent.

ઓસ્પાલું અસ્પ-ખારે, aspa-bârê. ના० જરસ ધોડો ; બોજે—ભાર ઉઠાવનાર ધોડો. Subs. An excellent horse ; a draft-horse.

આપણાન અસ્પિગાન, aspigân. ના० ધોડીઓ. Subs. Mares.

આસ્વિગાનાન અસ્પીગાનાન, aspîgânâñ. See આષણ ાસ્વિગાન.

ઓફ્લાલુંછાલું અખેવેસુસેમ, aêvêsrûsrêm. ના० ઓથી છે-હેતું નામ, તથા તેની ઉપરનો મવકેલ ક્રેસ્તો. Subs. Name of the fourth *Gêh* or sub-division of the day ; also the angel presiding over it.

આપણા અખેવસ્ત, aêvast. See આષણ ાએવ્યાસ્ત.

આપણાન અસ્પસ્તાન, aspastân. ના० ધોડાનો તેખીલો. Subs. A horse-stable.

આપણાનિદન, a-sazînîdan. કિ० જતું ન રેહેતું ; પાયદાર—કાયમ રેહેતું ; લાયક નહીં થતું. V. Not to pass away ; to be everlasting ; not to be worthy.

આપણાન, a-sêzîn. See આષણ ાસેઝિન.

આપણાનેદ, a-sazêd. કિ० નહીં જતું રહે—લાયક થાય. V. May not pass away ; may not become worthy.

આપણાસ્પિત, a-spît. વિ० સકેદ—ઉન્નાં નહીં ; નાપાક,

અપવિત્ર. Adj. Not white—fair; not pure; un-holy.

॥૧૫૭૮॥ અ-સજીદન, a-sazîdan. See ॥૧૫૭૯॥ a-sazînîdan.

સજવાર ને થારું, ન શોભવું. Not to be deserving—fitting, not to look well or elegant. Prohib.

” × ॥૧૫૭૯ = Av. ॥૧૫૮૦॥ Av. Rt. ॥૧૫૮૧॥ = Per. سزیدن

॥૧૫૮૦॥ અસ્પનાર, aspnâr. ના० જેવું. Subs. Ornaments, jewels.

॥૧૫૮૧॥ અસ્પનારગાન, aspanârgân. ના० મશાહુર થખેલાઓ. Subs. Those that are well-known.

॥૧૫૮૨॥ અસ્પનારગાની, aspanârgânî. વિ० આરાસ્તગી આપનારાં. Adj. Embellishing, giving ornament to.

॥૧૫૮૩॥ અસ્પનારગાન, aspanârgân. ના० આરાસ્તગી આપનારાઓ. Subs. Those that add ornament to; those that decorate.

॥૧૫૮૪॥ અસ્પનારગાનીતર, aspanârgânîtar. વિ० વધારે આરાસ્તગી આપનારાં. Adj. Giving more embellishment.

॥૧૫૮૫॥ અસ્પનદીઆર, Aspandiâr. ના० અસ્પનદીઆર; શુરતાસ્ય પાદશાહના વડા છોકરાતું નામ, જેને “હઈન-તન” ઈઆને પીચલના જેવી દેહનો કરીને કહેતા હતા. એ પેહેલવાન વિશે એવું કહેલું છે કે લડાઈમાં એના બદનની ઉપર કોઈભી હથિયાર લાગતું નહીં હતું. એણે પોતાના બાપની તરફથી ઘણીઓક લડાઈઓ જતી, અને મુલકોને હાત કરી લીધા હતા. આખીરે એ બહાદૂર નર નામાંકિત ઇસ્તમ પેહેલવાનને હાતે તેની બેહુ આંખમાં તીર માર્યાથી મરણ પામ્યો. Subs.

Aspandiar; the name of the eldest son of King Gushtâsp, called *Ruin-tan* or brass-framed. It is said of this hero that his body was invulnerable in battle. He had successfully fought several battles, and conquered many countries on behalf of his father. At last this brave warrior died of the arrows shot into his eyes by the famous *Rustom*. Per. اسفندیار

અસ્પન્ડાદ અસ્પન્ડાદ, Asphandâz. ના० અસ્પંદારમદ મહિનો ; અસ્પંદારમદરોજ. Subs. The last month of every year; the fifth day of every month.

અસ્પન્ડાદ અસ્પન્ડાદ, Aspandâd. See અસ્પન્ડાર Aspandiâr.
અસ્પે-દીનોદે, aspê-dinôdê. ના० ધોડી. Subs.

A mare. Comp. Per. અસ્પે-દીનોદે

અસ્પુનતન અસ્પુનતન, aspunatan. ક્રી. જેતું ; દોડાવદું. V.
To see ; to make or have to run, to send forth-with.

અસુકીહા અ-સપુકીહા, a-sapukîhâ. ક્રી. અ० સુરક્ષાલીથી ;
એર જુલમથી. Adv. With difficulty; forcibly.

અસ્પન્જ અસ્પન્જ, aspanj. ના० મકાન, ઉતારો, પર્મશાળા. Subs.
A residence ; a halting place ; an inn. Comp.
Per. سپنج

અસ્પન્જાની અસ્પન્જાની, aspanjânî. See અસ્પન્જ aspanj.

અસ્પન્જાની અસ્પન્જાની, Asphandmad. ના० ત્રીજ ગાથાનું
નામ. Subs. Name of the third Gâthâ. Comp.
Av. अस्पन्ज-अस्पन्ज, Pehl. અસ્પન્જ

અસેપોર અ-સેપોર, a-sêpor. ક્રી. મુરતું નહીં, અપૂર્ણ, અધુરે,

આમીવાણું, ઓછું. Adj. Insufficient, imperfect, incomplete, defective, less, deficient. Per.

સ્પેકર, સ્પેરિ

અસ્પુરીગીએ a-spurîgîê. V. પુરાતમ નહીં, અધૂરું, અશુદ્ધ. Adj. Not ancient—antique; imperfect, inaccurate, incorrect.

અસ્પોરિદન a-sépôrîdan. V. છેડોન આણવો, પુરું ન કરવું, અધૂરું રાખવું. V. Not to finish—complete, not to give the last finish, not to bring to an end, to leave unfinished—incomplete. Prohib. + **અસ્પોરિદન** = Per. સ્પેરિદન

અસજગીહા a-sazagîhâ. V. પ્રમાણ પરમાણેતું નહીં. Adj. Disproportionate.

અસ્પાજગી a-sépazgi. V. ચુગલી—નીંદા—આત—તોહોમત—કલંક—ખદગોઈ વગરનું. Adj. Free from slander—calumny—backbiting, free from any calumnious accusation or aspersion—unspotted, unstained. Prohib. + **અસ્પાજગી** = Av. + **અસ્પાજગી** afst. suf. = Per. સ્પેરિગી

અગેવર, agêvar. N. નેહાન, ગર્ભસ્થાન. Subs. The womb; the uterus of a female.

અસ્પરીસ, asparîs. See **અસ્પરાસ**.

અસ્પરાસ, અસ્પરીસ, asparâs, asparîs. N. ધોડાનો રસ્તો; ચોરસ; મૈદાન; એક જાતવું માય; એક ધોડો ચાલિશિકે એટલો રસ્તો. Subs. A way for horses; a square; a plain, a meadow; a kind of measure; a road long enough for a horse to be exercised.

અસ્પરાસ અસ્પરાસ, asprâs. See અસ્પરાસ asparâs.

અસ્પરાન અસ્પરાન, asparân. નાં ધોડાનો તખેલો. Subs. A horse-stable.

અસ્પરિ અસ્પરિ, asparî. વિં પૂર્વ, તમામ. Adj. Complete, perfect. Comp. Per. سپری

અસ્પરિશ અસ્પરિશ, asparîsh. See અસ્પરાસ asparâs.

અસ્પરસ્પ અસ્પરસ્પ, asparasp. See અસ્પરાસ asparâs.

અસ્પરિક, asparîk. See અસ્પરાસ asparâs.

અસજરહ, asjarah. નાં જેહેરની મીશાળની એક ચીજ કે જે દોષાખીએને ખાવા માટે આપેછે. Subs. A substance like poison given to those residing in hell.

અએઝ, ayêz. See એઝ aiêz.

અબેઝ, abêz. See અબેઝ abêzh.

અ-સાજેદ, a-sazêd. કિં નહીં ચાલે—અથ; લાણેક નહીં થાએ. V. May not walk—go; may not be worthy. Comp. Per. نسزد

અ-સાજદ-ગુન, a-sazad-gûn. વિં દેહેશત—ભય વગરતું, કદર નહીં, દયાખુ. Adj. Not dreadful—frightful; not cruel, merciful. Per. سزگي

અ-સેઝ-દર, a-sêz-dar. વિં કાંઠાદાર નહીં, કાંઠ વગરતું. Adj. Not thorny—prickly. Prohib. + **અ-સેઝ**, **અ-સેઝ** = Av. سلسلہ

અ-સેઝ-દર, a-sêz--dar. See અ-સેઝ a-sez-dar.

એવું

એવું આસ્ત, ast. કું તે છે. V. Is (3rd sing. pres.).

Av. એવું, એસ્ત, એસ્ત

એવું આસ્ત, ast. નાં કાસદ. Subs. A messenger.

Av. એવું Av. Rt. એવું, લ્લું = Sans. અરા.

એવું આસ્ત, ast. નાં તન, ખદન, શરીર, હાડ, હાડકું. Subs.

The body, the frame or material substance of an animal, make of a man, a bone. Av. એવું,

એવું = Sans. અર્થન, અસ્થિ = Per. استخوان

એવું આસદ, asad. See એષ્ય ાહાન.

એવું આઈએત, એટ. કું લાવે, મંગાવે. V. May bring —send for.

એવું આસ્ત, એસ્તા. વિં જતી, ખુદરતી. Adj. Natural, innate as એવું એવું એસ્તાખરાદ.

એવું આસ્ત, એસ્ત. નાં સુલેહ, દોસ્તી, મિત્રાચારી. Subs.

Peace, amity, friendship. Comp. Pehl. એવું

એવું હસ્ત, hast. નાં હસ્તી ; હનિયા. Subs. Existence ; the world. Comp. Per. هستي

એવું આસ્તા, astâ. નાં અવસ્તા. Subs. The Avesta.

Comp. Per. استا

.એવું એસ્તા, êstâ. નાં વખાણ, તારીક, ધ્યાન. Subs.

Praise, commendation ; description.

એવું આસ્તાખ, astâkh. વિં ભગવાર, ગર્વિષ્ઠ ; એઅદખ.

Adj. • Proud, boastful ; uncivil. Per. گستاخ

એવું આસ્તાખાનાન, astakhâñân. નાં હાડકાંઓ ; ફનિયા, પૃથ્વી. Subs. Bones ; the world, the earth.

અત્યારેની આસ્તાઈનેદ, *astāinēd*. ક્રિ. કાયદેમંદ—નકા બરેખું
થાયછે. V. Becomes advantageous—profitable.

અત્યારેની ઓસ્તખાન, *ostakhān*. See અસ્ત asta.

અત્યારેની અસ્ત-અએ, *asta-aē*. ના. એક હાડકુ. Subs.
One bone. .

અત્યારેની અ-સ્તાઈ, *a-stāī*. વિ. આએ દુનિયાનું નહીં, પેલી
દુનિયાનું. Adj. Not relating to this world ; per-
taining to the next world.

અત્યારેની અ-સેતાએશન, *a-setāēshna*. ના. તારીક ન કરવી,
ખંદગોઈ, નિંદા. Subs. Want of praise—eulogy,
slander, backbiting. Prohib. ન + અનુ erd. of
અત્યારેની = Av. અસ્તાઈ Av. Rt. અસ્ત Sans. સ્તુતિ Sans.
Rt. સ્તુ. abst. suf. એ = Per. س્તાયિશ

અત્યારેની અ-સેતાએશની, *a-sētāēshnī*. વિ. તારીક—આ-
રાધનાને નહીં લાયક. Adj. Not worthy of being
praised—invoked.

અત્યારેની અ-સેતાએશને, *a-sētāēshnē*. ના. વખાણ—આ-
રાધના નહીં કરવી. Subs. Not praising—invoking.

અત્યારેની અ-સેતાએશની, *a-sētāēshnī*. See અત્યારેની
a-sētāēshnī.

અત્યારેની અ-સેતાએન્દ, *a-sētāēnd*. ક્રિ. સ્તુતિ—વખાણ નહીં
કરે. V. May not praise—glorify (3rd per. plu.)

અત્યારેની અ-સ્તાઈનેદ, *a-stāined*. ક્રિ. વખાણ નહીં કરાવે.
Not have (him or it) praised. Comp. Per. س્તાયિન્ડ

અત્યારેની અ-સ્તાઈનેદ-રદ, *a-stāinēd-rad*. વિ. વાલી
(ઝુથવા માખાપ)ના ખચાવમાં નહીં રહેલી. Adj. Not

under the protection of a guardian (or parents)
 અ-સ્તાઈદન ૧૧૧ = Av. શ્રોષ-ક્રોષદન શાયા (See
 Vend. Farg. 15, paras. 9, 11, 13, 15, 18.)

અસ્તાઈદન અ-સેતાઈદન, a-sêtâidan. કું ખદગોઈ—નિંદા
 કરવી, ખરાખ બોલવું, તારીક ન કરવી, આશીરવાદ ન દેવો,
 ઉપકાર ન માનવો. V. To slander, to backbite, to
 speak evil; not to praise—bless; not to thank.

અસ્તાઈનેદ આસ્તાઈનેદ, âstâinêd. See અસ્તાઈનેદ અસ્તાઈનેદ.
 અસ્તાઈનેદ આસ્તાઈનેદ, âstâinêd. કું ઘેસે, ઘેઠક—જાયા
 થે; કાયદો મેળવે. V. May sit; may occupy a seat;
 may profit.

અસ્તાઈદાર અ-સ્તાઈદાર, a-stâidâr. નાં તારીક—સુત્રિ
 નહીં કરનાર. Subs. One who does not praise—
 commend.

અસ્તાહિદન અસ્તાહિદન, astahîdan. કું મારામારી—કુલાઓ
 —કુકાસ—દીતનો કરવો. V. To quarrel, to wrangle;
 to revolt.

અસ્તાન આસ્તાન, âstân. નાં શુનેણાર, તકસીરવાર, પાપી.
 Subs. A criminal, a transgressor, a sinner.

અસ્તાનહા આસ્તાનહા, âstânhâ. નાં આદ્ધતો, મુસીખતો;
 મુશકેલીઓ; ઉખરો; પાદશાહી મેહેલો. Subs. Calami-
 ties, misfortunes; difficulties; thresholds, royal
 palaces.

અસ્તાખાન અસ્ત-અવાન, asta-khavâñ. નાં હાડકાં; હાડપ્રફર.
 Subs. Bones; a skeleton. Av. અનુ, અનુ = Per.
 ستخوان، استخوان

અસ્તારે આસ્તારે, âstârê. See અસ્તાન અસ્તાન.

અસ્તાનિદન, astânidan. ક્રિ. ઉભું રેહેતું; સ્થાપતું;
કખૂલ કરતું; લેતું; જણતું; ઉત્પન્ન કરતું. V. To stand;
to establish; to accept, to receive; to bring
forth, to bear. Comp. Per. અસ્તાનિદન, astânidan.

અસ્તાન અસ્તાન, astân. ના. કોઈ બાધદમાં એ મતતું આથવા
વિચારતું થતું; વિશ્વાસુ—ઈમાનદાર ભાષાસ. Subs. Being
of two different views or opinions on a sub-
ject; a trustworthy—faithful man.

અસ્તાન અસ્તાન, astân. ના. મથક, મડાન; સ્થાન. Subs.
A residence, a place; a situation, site.

આસ્તાન, âstân. ના. ઉભર, ઘેરતું ભોયતિંદિં; પાદ-
શાહી મેહેલ; પાદશાહની દરબાર. Subs. A threshold;
ground floor; a royal palace; a king's court.
Per. અસ્તાન

હસ્તાન, hastân. ના. હૃયાતી—જ્ઞાગીવાતાઓ; ઉભા
રેહેનારા. Subs. Those that are living; those that
are standing—remaining firm. Pâz. ૫૯૩૮

અસ્તાને, astânê. See અસ્તાન.

આસ્તાને, âstânê. વિ. સુશ્કેલ, જાત, અધરં. Adj.
Difficult, hard, arduous.

અસ્તાને, આસ્તાને, astânê, âstânê. See અસ્તાન,
astânê, âstânê.

અસ્તોમંદ, astômand. વિ. હાડમંદ; તનોમંદ,
શરીરવાણું, શરીરથી બરપૂર, હેવાનથી બરપૂર. Adj.
Corporeal, material; having a body (lit.), full
in body—beasts. Av. ૫૯૩૯

અસ્તોમંદ, astômand. વિ. સુખવાણું, નચીન્તાઈ

બરેલું, નીરાંત. Adj. Happy, free from anxiety or care, at ease.

જુલમ અબે-દાદ, abē-dâd. ના० જુલમ, ગેરઈનસાક. Subs. Tyranny, injustice.

આસ્તાદ આસ્તાદ, âstâd. ના० એક કુરેસ્તાનું નામ છે; ૨૬) મા રોજ તું નામ. Subs. 'Name of an angel; the 26th day of every month. Comp. A.v. ધૂષણી

સ્ટિલ એસ્તીદારી, êstidârî. ના० ઉસ્તવાર—ડાયમ રેહેલું; અરી રેહેલું. Subs. Remaining firm—permanent; continuing.

આસ્તાઈનેદ, âstâinêd. ક્રી. ઉસ્તવારી—મજખૂત કરો. V. May strengthen, may render firm.

અસ્તામ, astâm. See એસ્તાને એસ્તાને.

વિશ્વાસ અસ્તામ, astâm. ના० વિશ્વાસ; ઈમાનદારી; ટેકો; આધાર. Subs. Confidence, faith, prop, support. Comp. Per. اسْتَام

અસ્તહંબે અ-સેતહંબે, a-sêtahambê. નિ० જુલમ—અસ્તી—અલમી વગરતું; ધારે નહીં તે, જેરાવર—મજખૂત નહીં, વાજભી, પ્રમાણીક, નીતિવાન. Adj. Not tyrannical, not hard—thick, not powerful—robust, just, honest, moral. Prohib. ✗ + سُر = Pér. ستم ✗, adj. suf. = Per. ستنبَر

અસ્તહંમે અ-સતહંમે, a-satahâmê. See એસ્તાને a-sêtahambê.

અસ્તામે, astâmê. ના० અસ્તામા; પાવ મેહેલની કિયામાં પપરાતીં વાસણો. Subs. Astâmê; utensils used in the *pâv mêtâl* (higher ceremonies) of the Zoroastrian religion.

અસ્તામે અસ્તામે, astāmē. ના० દાંતના પારા. Subs. Gums.

અસ્તહંગી અસ્તહંગી, a-stahamgī. See અસ્તહંગી a-sêtahambē.

અસ્તામે અસ્તામે, astāmē. See અસ્તામે astānē.

અસ્તાર અસ્તાર, astār. ના० ખદનને બચાવ આપનારી ચીજે, જેમણે ટાલ, ખાતર, ધાતીખંડ; ખુરખો; અસ્તર; ખચ્ચર; દર્શામતું વજન; આસરે જવા રૂપિયાની કીમતનો એક સિકડો. Subs. Such things as afford protection to the body, as shields, armours, breastplates; a veil; the lining of a garment; a mule, a weight of $6\frac{1}{2}$ drams; a coin worth about 2s. 6d. Per.

અસ્તાર

અસ્તાર આસ્તાર, astār. (પાતું). પથરાવું; રીમન થવું. ના० પ્રસાર, ફેલાવો. (Rt.) To be spread over, to be defiled. Subs. Spread, diffusion. Comp. Av. Rt. અસ્ત + ર, Pehl. અસ્તાર Sans. આસ્તાર.

અસ્તાર આસ્તાર, astār. See અસ્તાર astānē.

અસ્તાર અસ્તાર, khastār. ના० જખમ કરનાર; હુખેનાર, અપમાન કરનાર. Subs. One who inflicts wounds, one who torments—insults.

અસ્તારોમન્દ આસ્તારોમન્દ, astārōmand. વિ० શુનાહ બરેલો, તકસીરવાર. Adj. Sinful, criminal.

અસ્તારોમન્દ અસ્તારોમન્દ, khastārōmand. વિ० જખમ કરતું; હુખે દેતું. Adj. Inflicting wounds, tormenting.

આસ્તારેહ આસ્તારેહ, astârêh. ના० સેતારો ; ખુદન, નક્ષત્ર.

Subs. A star; a constellation, the house or station of the moon or any other planet, a sign of the zodiac.

આસ્તારી આસ્તારી, âstârî. વિ० શુનેહગાર, તકસીરવાર.

ના० શુનેહગારી. Adj. Criminal, guilty. Subs. Transgression; a fine—penalty.

આસ્તારીહા આસ્તારીહા, âstârîhâ. ક્રી. અ० શુનેહગારીથી, તકસીર બેઠેલી રીતે ; શુનેહગાર થવાથી. Ady. Criminally, culpably.

આસ્તારીનદ આસ્તારીનદ, âstârînad. ક્રી. રીમન કરેછે. V.

Defiles, pollutes (pres. 3rd sing. from ॥સ્તરીનિદાર ॥)

Comp. Av. આસ્તારીનિદાર (see Vend. Farg. 5, paras. 3, 6).

આસ્તારીનીદાર આસ્તારીનીદાર, âstârînidâr. ના० રીમન કરનાર. Subs. One who or that which defiles—pollutes.

આસ્તારીનીદાર આસ્તારીનીદાર, âstârînidâr. ક્રી. રીમન કરતું ; શુનેહગાર કરતું ; શુનાહનો કેલાવો કરવો. V. To defile, to pollute; to make (one) criminal—guilty (causal); to disseminate crime. Comp. Av.

આસ્તારીનીદાર આસ્તારીનીદાર, âstârînidâr. See આસ્તારીનિદાર
âstârînidâr.

આસ્તારીદાર આસ્તારીદાર, âstârîdan. ક્રી. રીમન થતું ; તકસીરવાર થતું ; દુઃખ હેતું ; ઈજ કરવી. V. To be

defiled—polluted ; to become criminal ; to do harm (to some one).

આસ્તારે, *âstârê*. See અસ્તાર *âstâr*.

ଅସ୍ତଖେରା, asta-khērad. See ଅସ୍ନା ଅସ୍ନା-
khērad.

ଅନୁରୋଧ 'ଆସତାର୍ଥ' 'Astârd.' vi. ୧୦ ହରାମନୁ. Adj. Unlawful, iniquitous, forbidden. Av. **ଅନୁରୋଧ**

ગુણ આસ્તારદ, *âstârd*. ભૂં કૂં વિં પથરાએલું, રીમન
થાએલું, પસરાએલું, દેલાએલું. Past. partic. Adj.
Spread out polluted defiled Av Av

Rt. जग्दा + = Sans. Rt. आस्तार,

ଓଡ଼ିଆ ଆସ୍ତାରିନେଟ, *astârînêd*. See ଅକ୍ଷମାଳା ଆସ୍ତାରେନ୍ଦ.

અસ્તર્ડે, *âstârdé*. ભૂૠ કુૠ પથરાએલું; રીમન થાએલું; ચુનેહગાર—તકસીરવાર થાએલું. Part. Adj. Spread (lit.), defiled, polluted, criminated.

નીલું આસ્તાર-તુમ, astâr-tûm. વિ૦ ધણુંજ રીમન
થણું, ધણુંજ શુનેહગાર—પાપી. Adj. Most defiled—
polluted, most criminal—sinful.

અસ્તે, astē. See આસ્તા.

દાયુદ્ધમ એસ્તાદ, *êstad.* કિં છે; હોએ; અરી રહે; કાયમ રહે; રૈહેછે. V. Is; may be; may continue to be; may last for ever.

ਅਤੁ ਅਸਤੀ, ਹਉਂਦੀ, astī, hastī. ਨਾਂ ਹਉਂਦੀ ; ਹਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਵਾਂ ਹੈ, ਜੇਵਾਂ ਹੋਵੇ। Subs. Existence; being, life; eternity.

Comp. Per. هستی

—**ਹਾਸਤੀ**, hastī. ना० सर्वार्थ, रास्ती; ਖੁਦਪਸ਼ੇਟੀ; ਹਠ-

ાઈ ; આપમતલખ. Subs. Truth ; rectitude ; self-complacency ; obstinacy ; self-interest.

અસ્તશન એસ્તશન, éstashna. નાં જરી રેહેલું ; બેશક થતું ; હુમેશ સુધી રેહેલું ; ઉસ્તવાર રેહેલું, વાસો, સ્થીતિ, સખુરી ધીરજ. વિં કાઓમ, અથુકું, ટકુઓ, મજલુત, તેરવેલું. Subs. Continuing to be ; remaining for ever ; standing firm ; lodgings ; condition, patience ; calmness. Adj. Perpetual, everlasting ; lasting, durable ; firm ; fixed.

હસ્તશન હસ્તશન, hastashna. નાં હસ્તી, હયાતી, જન્મગી. Subs. Being, existence ; life.

અસ્તશને એસ્તશને, éstashnê. See અસ્તશન éstashna.

અસ્તશની અસ્તશની, એસ્તશની, astashnî, 'éstashnî. See અસ્તશન éstashna.

અસ્તશની અસ્તશની, astashnî. નાં આસાની, સુખ ; આસાએશ. Subs. Ease, happiness ; rest.

અસ્તશની એસ્તશની, éstashni. નાં કાઓમીઅત, કાઓમ, અથુક. Subs. Steadiness, uninterruptedness, continuance, fixedness, standing.

અસ્તશને એસ્તશને, અસતયો, éstashnê, astayô. See અસ્તશન astashnî.

હેસ્તશને હેસ્તશને, hêstashnê. See અસ્તશન astî.

અસ્તશની અસ્તશની, astashnî. See અસ્તશન éstashna.

અસ્તીઓમન્દ અસ્તીઓમન્દ, astîômand. વિં હસ્તી—આખા-દીવાલું : Adj. Having existence, prosperous.

અસ્તી અસ્તી, astî. નાં બેહદ ખજનો—દોષત. Subs. Immense wealth—treasure.

અસ્તીક અ-સ્તીક, a-stîk. વિ. અણી—ઠોંચ વગરતું. Adj.

Not pointed, not peaked. Prohib. + ના =

Per. سستیخ, سستیخ = a spear or anything straight.

એસ્ટેશની એસ્ટેશની, êstêshnî. See એસ્ટાશની êstashna.

અસ્તેવાદ અસ્તે-વી-દાદ, astê-vî-dâd.

અસ્તગવાદ astagavâd. ના. હાડકાં બાજનાર—કાપ-

અસ્તાન નાર દેવતું નામ. Subs. The name of the demon who breaks or cuts up bones.

Comp. Av. એસ્ટાનદ—નારા

એસ્ટિનાદ એસ્ટીનાદ, êstinad. કુ. કાયમ—અથુક રેહે; પાયદાર રાખે; સ્થપે. V. May remain firm—permanent; may keep fixed—firm; may establish.

એસ્ટેવિદાદ અસ્તે-વી-દાદ, astê-vi-dâd. See એસ્ટાનાદ

astê-vi-dad, Av. એસ્ટાનદ = Paz, س્ટાનાદ =

Per, استوار استوياد

અસ્તીનેદ અ-સ્તી-નેદ, a-satindê. વિ. સખત—મજૂત નહીં તે; નરમ, નખલું, નાજુક. Adj. Not hard—strong; soft, weak, slender.

આસ્ટીનેદ આસ્તીનેદ, આઈતગુનેદ, âstînêd, âitgunêd. કુ. લાવે; આવે. V. May bring; may come.

હસ્તીનેદ hastînêd. કુ. એક મત થાય; માંક આવે; કીમત થાએ. V. May agree; may suit; may be worth. Comp. Per. هستيدن

આઈતગુનીદાન, âitgûnidân. ના. લાવનારા. Subs. Those that bring (anything).

એસ્ટિનિદન એસ્ટીનીદન, *êstînîdan*. કિ૦ કાયમ રેહેતું; પા-
એદાર રાખતું; સ્થાપતું, ઉલ્લં રાખતું, મજબુત—કાએમ—નકો
કરતું, બંદોખસ્ત કરવો. V. To remain firm—per-
manent; to keep fixed; to be established; to
make stand, to establish, to confirm, to make
steady, to fix, to settle, to regulate. Per.
اسنا نيدن; استاندن

એસ્ટિન આસ્ટીન, *âstîn*. વિ૦ મજબુત; કાયમ; હેશતું. Adj.
Firm, fixed; everlasting, perpetual.

એસ્ટિનદ આસ્ટીન, *âstîn*. ના૦ ઓંહે. Subs. A sleeve.
Comp. Per. آستين

એસ્ટિનદ એસ્ટીનદ, એસ્ટીનંદ, *êstînad*, *êstînand*. See **એસ્ટિન**
êstînad.

એટગુનશને આઈતગુનશને, *âitgumashnê*. ના૦ લાવવાતું
કામ તે. Subs. Bringing.

એસ્ટિનન્ડ આસ્ટીનન્દ, *âstînand*. તેઓ જુવેછે—ટેખેચે.
V. They see—behold (pres. 3rd plu.)

ઓસ્ટિગાન ઓસ્ટીગાન, *ôstigân*. ના૦ ઉસ્તવારી, મજબુતી;
ભરણો, ઈતખાર; કલુલાત; પ્રવિષ્ટા, હુશિયારી; દીન ઉપર
મજબુત—ચુશ્ચ રેહેતું; કારીગરી. Subs. Firmness,
fixedness; confidence; faith; an agreement;
proficiency; intelligence; devotedness to reli-
gion; skill, workmanship.

એસ્ટેદ એસ્ટેદ, *êstêd*. See **એસ્ટિન** *êstad*.

એસ્ટિમ એસ્ટીમ, *êstîm*. કિ૦ હો ઉભા રહીએ. V. We
may stand. Comp. Per. ایستیم

એસ્ટેર અસ્ટેર, *astêr*. See **એસ્ટિન** *astâr*.

એસ્ટા આસ્ટી, આસ્ટે, *astî*, *astê*. See **એસ્ટિન** *asta*.

આસ્તિરેદ આસ્તિરેદ, *âstîrêd*. કું શુનેહગાર—અપરાધી—

પાપી થાય. V. May become guilty—criminal; may become sinful.

આસ્તુની આસ્તુની, આસ્તુનીએ, *âstunî*, *âstunîê*. See **આસ્તશની** *âstashnî*.

આસ્તીની ઓસ્તીની, ઓસ્તીનીએ, *êstînî*, *êstînîê*. કું તું ઉભો રેહે—કાયમ રેહે. V. You may stand—remain firm (2nd sing.).

આસ્તેવિહાદ અસ્ત-વી-હાદ, *ast-vî-hâd*, *astôhâd*. See **આસ્તેવિ** *astê-vî-dâd*.

આસ્તવાસ્તર ઓસ્તવાસ્તર, *êsadvâstar*. નાં હજરત જરૂરોસ્તના વડા છોકરાતું નામ, કે જે અધોરનાન ટોલાનો ભરદાર હતો, અને તે પેગમખર સાહેબનો ચેલો હતો. Subs. *Esadvâstar*; name of the eldest son of Zoroaster, who was the chief of the sacerdotal caste, and a disciple of the great prophet. Av. **ફાષસ્ત્ર-જ્ઞાન**.

આસ્તવાન અસ્તવાન, *astavân*. See **આસ્તિગાન** *ostîgân*.

આસ્તવાનીદન અસ્તવાનીદન, *astavânidan*. કું ઐશક થતું; જાતી નહીં લઈ જવી; રાકની નજરથી નહીં જોતું. V. To be certain; to make no doubt; not to look with an eye of suspicion.

આસ્તવાન અસ્તવાન, *astavân*. See **આસ્તિ** *astî* *astavân*,

આસ્તવાનમ આસ્તવાનમ, *âstavânam*. કું હું ઈમાનમાં ઉસ્તવાર છાંઠ, મને ધરમ ઉપર પૂરતો ઓંતેકાદ છે. V. I am unshaken in religious belief; I have perfect faith in religion.

આસ્તોદાદ અસ્તો-દાદ, *astô-dâd*. નાં તનની શુશી; ઈદ્રીઓનું

સુખ. Subs. Physical enjoyment; the gratification of the senses.

કહસ્તવાર ખસ્તવાર, khastavâr. વિ. મજબુત, ઉસ્તવાર, પાયદાર; દાનાઈ—માજ વગરનું. Adj. Strong, firm, steady, senseless, imprudent; wanting understanding. Pâz. કાલાફાલ

કહસ્તવારી ખસ્તવારી, khastavârî. See કાલાફાલ ઔસ્તિગામ.

ઓસ્તવારગાનીહેદ ઓસ્તવારગાનીહેદ, ôstavârgânîhêd. કુ. ઓસ્તવાર રેહેછે; ધરમ ઉપર પુરતો એંતેકાદ રાણે છે. V. Remains firm; keeps perfect faith in religion (pres. 3rd sing.)

અસ્તોખ અસ્તોખ, astôb. ના. થાંબ, થાંબુલો. Subs. A pillar, a post, a prop.

અ-ચેતોખ અ-ચેતોખ, a-sêtôb. વિ. કટાલેખું નહીં, થાડેખું નહીં. Adj. Not disgusted with, not tired of.

આસ્તુનદ આસ્તુનદ, âstumad. • કુ. જેથે, જાણેછે. V. Sees; knows (pres. 3rd sing.)

અસ્તે-ઓશ અસ્તે-ઓશ, astê-ôsh. કુ. તે છે; તેને છે. V. He or she is; is to him (lit.)

અસ્તોશ અસ્તોશ, astôsh. ના. ઉસ્તવારી. Subs. Firmness.

આસ્તુઈ આસ્તુઈ, âstuî. ના. વખાણ; તારીક; સુતી. Subs. Praise; eulogy; encomium.

કહસ્તવી ખસ્તવી, khastavî. See કહસ્તવારી khastavârî.

આસ્તુની—હસ્તન, âstunî—hastan. કુ. દેખાવ થવો, દિસતું. V. To be in sight; to appear, to seem.

અસ્તોભાન આ-સુઈહેદ, a-stuihēd. ક્રિ. તારીક—સુતી—વખાણ કરેછે. V. He or she praises—eulogizes (pres. 3rd sing.).

અસ્તોભાન અસ્તોભાન, astôbhân. વિ. મજબુત, સંલામત, નિર્બય, હેશાનું, સુસતકીભુ; નિમકૃહલાલ, એકીનવાળું, ધરમ ઉપર ઉસ્તવાર. Adj. Firm; safe; fearless; eternal; constant; faithful, grateful; firm in religious belief.

અસ્તોભાની અસ્તોભાની, astôbhâni. ના. ધરમ ઉપર પુરતો એતેકાદ; દીન ઉપર ઉસ્તવારી, બિશો રાખવો. Subs. Perfect faith in religion; firmness in religious belief, confiding in.

અસ્તોભાની અસ્તોભાની, astôbhâni. વિ. ઉસ્તવાર, મજબુત. Adj. Firm, strong:

અસ્તોભાનીદર્તુ આ-સેતોભાનીનીદારતુમ, a-sêtôbanîndârtum. વિ. જરાખી કંઠાલો ઉત્પન્ન નહીં કરનારું. Adj. Not causing disgust in the least.

અસ્તોદાન આ-સેતોભાનીદાન, a-sêtôbhâniâdan. ક્રિ. કંઠાલો ઉત્પન્ન કરવો. V. To cause disgust—dislike.

અસ્તોદાન અસ્તોદાન, astôdâna. ના. સુવેલાનાં હાડકાં રાખવાની જગ્યા. Subs. A repository for the bones of the dead. Comp. સ્તોડાન

અસ્તોભાન અસ્તોભાન, ઓસ્તોભાન, astôbhân, ôstôbhân. વિ. બેશક; ધરમ ઉપર ઉસ્તવાર. Adj. Doubtless; firm in religious belief. Comp. Av. અસ્તોભાન

અસ્તોભાનમ અસ્તોભાનમ, astôbhânam. See અસ્તોભાન અસ્તાવાપનમ.

અસ્તોદાદ અસ્તો-દાદ, astô-dâd. See અસ્તો astô-dâd.

અસ્તોયાદવાતર અસ્તોયાદ-વાત્ર, astôyâd-vâtvatar.

ના० મલેકુલમોત. Subs. The angel of death called in Arabic *Azrâil* (عزرائيل)

અસ્તોભાર અસ્તોભાર, astôbar. See અસ્તો astôbân.

અસ્તોબોસ દો-સેટોસ, dô-sêdôs. ના० એ શરોશની ઈજણે.

Subs. Two Izashnês (to be recited) in the name of Serosh.

અસ્તોભી અસ્તોભી, astôbhî. See અસ્તો astôbânî.

અસ્તોભી અ-સેતોભી, a-sêtôbhî. ના० થાકી ગીઆ વગરની—

કંટાલી ગીઆ વગરની હાલત. Subs. State of being not tired—disgusted.

અસ્તોભિપે અ-સ્તોભીપે, a-stôbhîpê. See અસ્તો a-sêtôbhê.

અસ્તોભદાસ્તન અ-સેતોભ-દાસ્તન, a-sêtôbh-dâstan. કુ०

આનેજ નહીં રાખવો ; કમજેર નહીં કરવો. V. Not to keep (some one) powerless ; not to deprive (some one) of strength.

અસ્તોભિદન અ-સેતોભીદન, a-sêtôbhîdan. કુ० આનેજ નહીં

કરવું ; નખું નહીં કરી નાખવું ; પિકારવું નહીં. V. Not to overpower, not to weaken, shun. Comp. Per.

ستو هيدين

અસ્તોભન અસ્તોભન, astôban. See અસ્તો astôb.

અસ્તોનદ એસ્તીનદ, êstînad. કુ० ઉલું રેહે ; મજબુત રેહે.

V. May stand ; may remain firm.

અસ્તુઈનિદે આસ્તુઈનિદે, âstuinidê. ભૂ० કુ० વખાણ - સુતી

કૃષેષું. Past partic. Praised, eulogized.

અસ્તોભિન અસ્તોભીન, astobhîn. See અસ્તો astôb.

॥૧॥ અસ્તોખુન, astôbun. વિ૦ દુઃખી, ઉદાહસ, લાર્દ્દાજ. Adj. Afflicted; sad, helpless.

અસ્તોખુન આ-દસ્તોખરીહા, a-dastôbarîhâ. કુ૦ અ૦ ના-કરમાંનીથી. Adv. Disobediently.

અએદુન અએદુન, aêdun. કુ૦ અ૦ એરેશે. Adv. In this manner. Per. ايدون

અદીદન આ-દીદન, a-dîdan. કુ૦ નહીં જેવું; નેધાહ—નજર નહીં કરવી. V. Not to see ; not to cast eyes on; Contrast Per. دیدن

આસ્તુન આસ્તુન, âstun. કુ૦ આજા૦ તું નેધાહ કર, ધ્યાન આપ. V. imper. Turn thy eyes to ; direct thy attention to.

અસ્તન અસ્તન, khastan. કુ૦ જખમ કરવો ; ભોકલું ; જખમ થવો ; બીમાર થવું ; કટ્કેકટા કરી નાખવા. V. To wound ; to pierce, to be wounded, to be sick, to cut in pieces. Per. خستن

હસ્તન હસ્તન, hastan. કુ૦ હોલું, થવું, બનવું. V. To exist, to be, to happen. Per. ہستن

આસ્તુનાદ, âstunâd. કુ૦ તે જેઓ. V. He or she may see.

હસુની હસુની, hastuni. ના૦ હસ્તી. Subs. Existence.

અસ્તવન્દાન, astavandân. See **અસ્તાદાન** astôdân.

આસ્તુનીદન, âstunîdan. કુ૦ જેવું, નજર કરવી, જણાવવું, માલમ પડવું, પામવું. V. To see, to cast eyes on ; to inform, to intimate ; to come to one's knowledge or ear ; to obtain.

અ-સેતુન, a-sêtûn. વિ૦ ટેકા—યાંભલા વગરવું. Adj.

Without any pillar—support, without any prop.
Prohib. + આતુ = Av. આતુ Av. Rt. આતુ = Sans.

સ્થૂણ Sans. Rt. સ્થા = Per. س્ટોન, س્ટોન

આતુનત, ાસ્તુનત, ાસ્તુન્તે, ાસ્તુન્તે. ક્રિ. જોયું, વિચાર કીધો. V.
Saw ; thought (past tense).

આતુનત, ાસ્તુન્તે, ાસ્તુન્તે. ભૂ. કુ. જોયું, નજર કીધેયું.
Past partic. Seen, observed.

આતુનતન, આદીદનેતન, ાસ્તુનતાન, ાદીદાનેતાન.
See આતુનત ાસ્તુનાન.

આતુનત અ-જક્તરાનતન, a-jaktarânaton. ક્રિ. ભારી નહીં
નાખતું. V. Not to kill.

આતુનત અ-સતોહ, a-satôh. વિ. હુમી નહીં થાયેલું ; લાઈલાં
નહીં. Adj. Not afflicted; not helpless.

આતુનત અસ્તોહ, astôh. ના. બય ; પીહીક, હૃપત, ભાન.
Subs. Fear ; dread ; awe ; veneration.

આતુનત અ-સ્તુકે, a-stukê. વિ. નખાર્દ વગરતું ; કૌવતમંદ,
જોરાવર. Adj. Not feeble ; strong, powerful.

આતુનત અસ્તોહદાન, astôhdân. See આતુનત astôdân.

આતુનત અ-સ્તુતી, a-stuti. ના. વખાણ વગરતું. Subs.
Want of praise. Contrast Sans. સ્તુતિ.

આતુનત અ-સતુદે, a-satudê. ભૂ. કુ. તારીક—વખાણ નહીં
કીધેલી. Past partic. Not praised—eulogized.

આતુનત આસ્તુતે, ાસ્તુતે. See આતુનત ાસ્તુતે.

આતુનત આસ્તુન્તે, ાસ્તુન્તે. See આતુનત ાસ્તુન્તે.

આતુનત અ-સતુદન, a-satudan. ક્રિ. વખાણ—સ્તુતી નહીં
કરવી. V. Not to praise—eulogize. Contrast
Per. س્ટોડન

આસ્તુનતન આસ્તુનતન, *astūnatan*. See **આસ્તુનિદાન**.

આસ્તોફરિદ આસ્તોફરિદ, *astōfarid*. ના० કોઈની ધરમસંખ્યી કૂરજ માથે લેવી. Subs. Taking on one's self some formal act of religion or other solemn duty for any one.

આસ્તોમન્દાન આસ્તોમન્દાન, *astōmandān*. કિ० કૃષુલ કરવું ; હા કરું. V. To agree, to accept ; to assent.

આસ્તોમન્દાન આસ્તોમન્દાન, *astōmandān*. વિ० હાડમંદ, શરીર-રૂપી. Adj. plu. Corporal, bodily, physical.

આસ્તુર અ-સતવર, *a-satvar*. વિ० મકભ—એરાવર નહીં તે; અ-સ્થીર, નખણું, મોદું—ખુઅનેરગ નહીં તે. Adj. Not strong —powerful, unsteady ; weak, not great. Prohib. + જાતુ = Av. સ્થાવુલા = Sans. સ્થાવિર, સ્થાવર, = Per. أستبر، ستبير

આસ્તુરી અ-સતવરી, *a-satvarī*. ના० મોટાઈ—ખુઅનેરગી વ-ગરની હાલત ; કોઈને પાલક નહીં કરી લેવો. Subs. Not a state of greatness—dignity ; not adopting any one as a son.

આસ્તુરાદાનચા અ-સ્તુ-રદાન-ચા, *a-stu-radān-cha*. ના० તારીક વગરના ધરમગુરુઓ—દસ્તુરોખી, નાલાખેક ઉપાધ્યાખોખી. Subs. Even religious teachers who are not deserving of praise ; even unworthy Dustoors —spiritual preceptors.

આસ્તુરાદાનચા અ-સ્તુ-રદાન-ચા, *astu-radān-cha*. ના० વખાણવા લાખેક ધરમગુરુઓખી, માન પામેલા દસ્તુરોખી. Subs. Even praiseworthy religious preceptors, even revered Dustoors.

અસ્તોરદન આસ્તોરદન, astôrdan. કું બોરવું ; છોલી કાહાડવું ;
સાક કરવું ; કાપી નાખવું ; છેકવું. V. To shave ; to
scrape ; to clean ; to cut off ; to erase. Per.

અસ્તોરેદ આસ્તોરેદ, àstôrêd. કું શુનેહગાર—પાપી—તક-
સીરવાર—અપરાધી થાયછે : V. Becomes guilty—
sinful—criminal.

અસ્તુ અ-બિટ, a-bidê. વિં નાહક, વાજખી નહીં તે, અધિત.
Adj. Unjust, unlawful, unworthy.

અસ્તે આસ્તે, astê. નાં હાડકુ, ખજુર—આખુનો ઠલીઓ ;
થાલી, જમ ; કાંસીઓ ; કુંડી. Subs. A bone ; the
stone of a date or plum ; a shallow flat round
vessel, a porringer ; a round metallic vessel of
some depth in which all the utensils of the
Izashnê ceremony are put.

અસ્તે અસ્તે, aste. કું છે. V. Is (pres. 3rd sing.)

અસ્તે આસ્તે, àstê. નાં દરતાનથી પાક થાખેલી ખાયડી.
Subs. A woman purified from menstruation.

અસ્તક આસ્તક, àstak. નાં કુંડી. (અસ્તામાં થાને વાસણ ભ-
રવાની). Subs. A round deep vessel made of
metal in which all the ceremonial utensils are
placed.

અસ્તે ખસ્તે, khastê. વિં બેઅકુલ, નાદાન, બેવકુક ; જખની
થાંલો ; નૃતવાન. Adj. Senseless ; thoughtless ;
foolish ; wounded ; infirm.

અસ્તેઓમનદાન આસ્તેઓમનદાન, astêômandân. વિં હાડવાખું ;
હાડમેંદ. Adj. plu. Corporeal, bodily, material.

અન્યોદ્યમ ઓસ્તગી, *êstgî*. ના० ઉસ્તવારી, મજૂતી, કાંઈમેં,
સુશતકીભી. Subs. Firmness; stability, constancy,
permanence.

અન્યોદ્યમ હસ્તગી *hastagî*. ના० હસ્તી. Subs. Existence;
being.

અન્યોદ્યમ એસ્તેકખાલ-માહ, *êstêkbâl-mâh*. ના० ચંદ્ર-
માહનું વધવું. Subs. The waxing of the moon.

અન્યોદ્યમ એસ્તગર, *êstagar*. વિ० કાંઈમ રેહેનાર. Adj. Re-
maining firm—permanent.

અન્યોદ્યમ ઓસ્તગરી, *êstagarî*. ના० કાંઈમ રેહેનું. Subs.
Constancy. a permanent state.

અન્યોદ્યમ આસ્તતુમ, *âst-tum*. વિ० ધાંંજ ખુશ—આનંદી.
Adj. Most joyful—gay.

અન્યોદ્યમ અસ્તવા, *astavâ*. વિ० અધુરા વિચારતું ; બેશક—
ગુમાન. Adj. Having an imperfect idea; un-
doubted.

અન્યોદ્યમ અસ્તવાન, *astavân*. See ॥ાણાદુ॥ *ôstîgân*.

અન્યોદ્યમ ઓસ્તવાની, *ôstvânî*. See ॥ાણાદુ॥ *ôstîgân*.

અન્યોદ્યમ અસ્તવીઆદ, *astaviâd*. See ॥ાણાદુ॥ *astê-
vi-dâd*.

અન્યોદ્યમ અસ્તકર, *astafar*. ના० કષુલ કરનાર. કિ० તું કષુલ
કર. Subs. One who agrees—assents. V. imper.
"Agree—assent (thou).

અન્યોદ્યમ અસ્તકરીદ, *astafarîd*. See ॥ાણાદુ॥ *astôfarîd*.

અન્યોદ્યમ ઓસ્તકરીદન, *ôstafarîdan*. See ॥ાણાદુ॥
astôfarîdan.

ક્રૂદ્ધ એસ્તમ, estam. કિં હું ઉલો રેહું; હું ઉસ્તવાર છેણા.

V. I may stand; I am firm—stable. Comp.

Per. ایستم, Eystm.

પ્રાતુર અભીતર, abîtar. નાં માખાપ. Subs. Parents
(from **ત**, Ar. أبو = a father).

અસ્તર અસ્તર, astar. નાં ઓક શુનાહતું નામ છે; ખચ્ચર;

બોરીઢિ બોરીડિ; અસ્તર; જભીન જોડવાતું ઓક હથિયાર.

Subs. Name of a crime; a mule; a cloth button;
the lining of a garment; a harrow. Per. اس્તર

અસ્તર અસ્તર, astar. See **અસ્તા** astâr.

આસ્તર આ-સ્તર, à-star. નાં પંથરાવતું, ફેલાવો; રીમનીતું
ફેલાવતું. Subs. Spreading; diffusion; the spread
of pollution. Comp. Av. Rt. **અસ્તર**-

અસ્તરાન અભીતરાન, abîtarân. નાં બાપદાદ, વડીલો, મા-
ખાપ. Subs. Ancestors; forefathers; parents.

અસ્તરાન અભીતરાન, abîtarân. See **અસ્તર** abîtarân.

અસ્તરાન અભીતરાની, abîtarâ. નાં નસલ, ખાનદાન; સગાઈ.
Subs. Parentage; family connection—tie; re-
lationship.

અસ્તરદાન આસ્તરદાન, àstardân. નાં શુનેહગાર—પાપી થતું.
Subs. Becoming criminal—sinful.

અસ્તરદી આસ્તરદી, àstardî. નાં શુનેહગારી. Subs.
Sinfulness; criminality.

અસ્તરસ્પાન અસ્તરસ્પાન, astaraspân. નાં એક અતના શુ-
નાહતું નામ. Subs. Name of a crime.

અસ્તરાસ્ત આસ્તરાસ્ત, astarast. ના० શુનેહગાર,—તકસીરવાર શખસ. Subs. A guilty—criminal person.

અસ્તરીએદ આસ્તરીએદ, ાસ્તરીએદ. કુ० શુનેહગાર—તકસીરવાર થાયછે. V. Becomes criminal—guilty.

અસ્તરીનેદ આસ્તરીનેદ, ાસ્તરીનેદ. કુ० રીમન કરેછે, રીમનીનો—શુનાહનો દેલાવો કરેછે; શુનાહ કરેછે, શુનેહગાર થાયછે. V. Pollutes; spreads or diffuses pollution—crimes. Comp. Av. અસ્તરીનેદ

અસ્તરેદ આસ્તરેદ, ાસ્તરેદ. See અસ્તરીએદ.

અસ્તરંગ અસ્તરંગ, astarang. ના० એક જતનો ભાષાસર્પી રોપો. Subs. Mandrake; the man-plant, on account of the strong resemblance of the root to the human figure. The Persians call mandrake also ابرو صنم (the face of an idol), and حراج اللطرب (the devil's candle, on account of its shining appearance in the night). Comp. Per. استرنگ

અસ્તરુન્તન અસ્તરુન્તન, અસ્તુન્તન, astaruntan, astrunatan. કુ० ખાંધાંદું; કેદ કરાંદું. V. To tie, to bind; to confine.

અસ્તરવર અસ્તરવર, astarvar. ના० એક પાહાડનું નામ. Subs. The name of a mountain.

અસ્તરત અસ્તરત, astart. See અસ્તરીએદ astâr.

અસ્તરદી અ-સતરદી, a-satardî. ના० સુસ્તી વનાતું, ગબરાઠ વગરાતું. Subs. Freedom from laziness—confusion, perplexity.

અસ્તરદી આસ્તરદી, *âstardî*. See **અસ્તર** *âstardî*.

અસ્તરદે અ-સતરદે, *a-satardê*. હું વિં ગુંચવાઈ ન ગાયેલું,
પાથરેલું નહીં, નહીં વિભરાયેલું, ગભરાઈ ન ગાયેલું, નિષ્ઠલ ન
થાયેલું, ન બીધેલું, સ્થીર, છોલેલું નહીં. Partic. Adj. Not
spread out—strewn—scattered, not entangled—
puzzled, not taken aback, not disappointed,
not frightened; not erased—shaven, composed,
steady, calm. Prohib. ન + **અસ્તર** = Av. અસ્તરદે

Av. Rt. અસ્તર = Sans. Rt. સ્તર = Per. સત્ત્ર
ગ્સ્ત્રદે

અસ્તરદે અ-સતરદે, *a-satardê*. See **અસ્તર** *a-satardê*.

અસ્પ

અસ્પ અસ્પ, *asp.* નાં ઘોડો. Subs. A horse. Av. અસ્પ
= Sans. અશ્વ = Per. اسب

અસ્પ અસ્પ, *asp.* નાં ઘોડ મુખનું નામ છે, કે જે ગરદનનું
હાડકું બાંજવાની થાયછે; કોરોશ ; મેહેનત ; ઝીલો ; નખરીયાં;
ખરી. Subs. The name of a punishment which
is inflicted by breaking the bone of the neck;
an endeavour, effort; a nail; claw, hoof.
Comp. Per. اسب

અસ્ફહાની એસ્ફહાની, *êsfahânî*. વિં ઈસ્ફહાન રોહેરને લગતું.
નાં ઈસ્ફહાન રોહેરનો રેહેવાસી. Adj. Relating to
Ispahâñ. Subs. A native of Ispahâñ. Comp.
Per. اسفہانی

અસ્પ-અશો, *aspashô*. નાં સારો ઘોડો. Subs.
A good horse, a noble horse.

અસ્પાદાન અસ્પ-દાન, aspa-dân. ના० ધોડા રાખવાની જર્યાં ;
તથીલો. Subs. A horse-stable. Comp. Pehl.

અસ્પાદાન

અ-સેપાસ અ-સેપાસ, a-sêpâs. વિ० નાસેપાસ, નીમકહરામ.
Adj. Not returning thanks; ungrateful. Per.
નાસેપાસ

અ-સેપાસ-દાર અ-સેપાસ-દાર, a-sêpâs-dâr. ના० આભાર—
ઉપકાર નહીં માનનાર ; નીમકહરામ માણાસ. Subs. One
who does not return thanks, an ungrateful
man. Contrast Per. સેપાસ દાર

અ-સ્પાકી અ-સ્પાકી, a-spâkî. ના० નાજુકી, સેહેલાઈ વગરનું.
Subs. Delicacy, tenderness, want of facility.

અસ્પારિનદ, aspârînâd. કિ० સેંપે ; સુકે. V.
May commit to—intrust; may put. Contrast
Per. સ્પારિનદ

અસ્પારે, aspârê. ના० ઓજરન ઘેહેનો વખત, સમી-
સાંજનો વખત, સૂર્ય અસ્તપામવાનો વખત. Subs. The
time of the *Oziran Gêh*; evening; sunset.

અસ્પ-એ, aspa-ê. ના० એક ધોડો. Subs.: One
horse.

અસ્ફીઅન, asfiân. ના० માહરોએ. Subs.
Mâh-rû; a ceremonial vessel, so called from
its crescent-shaped appearance; it literally
means ‘moon-faced.’

અએવધહાની, aêvaghahâñî. વિ० કુસ્તીને
લગતું. Adj. Relating to the *kushti*.

આવ્યાધહાન અદેવ્યાધહાન, *aēvyāgahâñ*. See **આવગહાન** *aēvaghahâñ*.

આવ્યાધહાન, અથવ્યાધહાન, *ayavyāgahâñ*. See **આવગહાન** *aēvaghahâñ*.

આવ્યાધશન અદેવ્યાધહન, *aēvyāgahan*. See **આવગહાન** *aēvaghahâñ*.

આવ્યાધશને અથવ્યાધશને, *ayavyāgashnê*. See **આવગહાન** *aēvaghahâñ*.

આવ્યાધશનિનદ, *ayavyāgashnînad*. કું
કુર્તી ખાંધે. V. May gird on the *kushṭî*.

આવ્યાધશનિનદ, *aēvyāgashnînad*. કું
પેહેરે, કુર્તી ખાંધે. V. May put on (clothes); may
gird on the *kushṭî*.

આસ્પદાન અસ્પ-દાન, *aspa-dân*. See **આસ્પ** *aspa-dân*.

આવગહનીઓ અદેવગહનીઓ, *aēvagahnîâñ*. નાં કુર્તી
રાખનારાઓ. Subs. Persons who gird on the
kushṭî.

આવગશને અદેવ્યાગશને, *aēvyāgashnê*. નાં પેહેરલું; કુર્તી
ખાંધવી; કુર્તી. Subs. Putting on (clothes); girding
on the *kushṭî*; *kushṭî*.

આસવીગાન, *âsvîgâñ*. નાં આથવ્યાન, કરેદુનના
બાપતું નામ. Subs. *Athvyâñ* (name of the father
of *Furidoon*). Comp. Av. કાંકઠા, Sans. આંત્ય,
Per.. آبتيين

આસ્પ-સખુન, *aspa-sakhun*. નાં ધોડાનો આવાજ
—ખનખાર. Subs. The neighing of a horse.

ઓડાસ્પાદગુણ અસ્પ-દીનોદે, aspa-dînôdê. ના० ધોડી. Subs. A mare.

ઓડાસ્પાદગુણ અસ્પ-દીનોદે, aspa-dînôdê. See નામાંશ aspa-dînôdê. Av. ગુણ-કૃતુણ

ઓડાસ્પાદગુણ અસ્પસ્તાની, aspastâñî. નિ० ધોડાના થાને લગતો—બાડિ રાખનાર, તથીલો ભાડે રાખનાર. Adj. Belonging to the horse-stable (lit.), one who has hired a horse-stable. Comp. Av. ગુણ-કૃતુણ

ઓડાસ્પાદગુણ અસ્પ-સ્તાન, aspa-stân. See નામાંશ aspa-dân. ના० ધોડાનો તખેલો. Subs. A horse-stable. Av. ગુણ-કૃતુણ Sans. અશ્વસ્થાન = Per. ا سٽستان

ઓડાસ્પાદગુણ અશ્વસ્રુસ્તેમ, aêvasrûsrêm. See નામાંશ aêvasarusrêm.

ઓડાસ્પાદગુણ અ-સજીનીદન, a-sazînidan. See નામાંશ a-sazîdan.

ઓડાસ્પાદગુણ અ-સપીત, a-sapît. ના० સર્કોટ—પવિત્ર નહીં. Subs. Not white, not pure. Prohib. × નામાંશ = Av. નામાંશ Av. Rt. ત્રણ = Sans. Rt. પ્રિત = Per. سفید

ઓડાસ્પાદગુણ અશફીરાન, ashafîrân. ના० બલાં માણસો નહીં. Subs. plu. Not good persons. Comp. Pehl. નામાંશ

ઓડાસ્પાદગુણ અ-સપીરાને-ચ, a-sapîrânê-cha. ના० બલાં માણસો નહીં. Subs. Not even good persons.

ઓડાસ્પાદગુણ અઈવસ્તુસ્તેમ, aîvasrûsrem. ના० ઐવેશરાયેભ ઘેણ. Subs. Name of the fourth sub-division of the day, the *Alviscruthrem Gêh*.

અસ્પેનારગાન અસ્પે-અસ્તર, aspē-astar. See અસ્પેનારગાન aspa-ashtar.

અસ્પનારગાન, અસ્પનારગાન, aspanārgān. ના० જીવેર.
Subs. A jewel, a gem. See અસ્પનારગાન aspanārgān.

અસ્પોખ્તારી અ-સપોખ્તારી, a-sapōkhṭārī. વિ० નહીં બો-
કનારું, અંદર પેવશ ન થનારું. Adj. Not transfixing—
piercing.

અસ્પોખ્તન અ-સપોખ્તન, a-sapōkhṭan. કિ० નહીં બોકલું
—અણી બોકવી—આરપાર વિંધ્યાં ; દાખલ ન કરલું, નહીં
ચાંપલું. V. Not to pierce,—to prick,—to transfix,
not to admit; not to thrust into. Contrast
Per. સ્પાખ્તન સ્પોખ્તન સ્પોર્ઝિદન .

અસ્પોખ્તે અ-સપોખ્તે, a-spōkhṭē. ભૂ० કુ० નહીં બોકલું—
આરપાર વિંધ્યાં. Past partic. Not pierced—
transfixed.

અસ્પનાર, aspanār. 'વિ० સાદ્યી સરસ. Adj.
Most excellent.

અસ્પનારગાન અસ્પનારગાન, aspanārgān. See અસ્પનારગાન
aspanārgān.

અસ્પનારગાન, અસ્પોહરગાન, aspanārgān, aspō-
hargān. See અસ્પનારગાન aspanārgān.

અસ્પનારગાનિહા, aspanārgānīhā. કિ० અ०
શંગાર ભરેલી રીતે. Adv. Ornamentally.

અસ્પનારગાન અસ્પનારગાન, aspanārgān. See અસ્પનારગાન
aspanārgān.

॥૧૩॥ અસ્પુનતન, aspunatan. કું જેણું, નેધાહ.. કરવી ;
દોડાવવું. V. To see, to behold ; to make to run.

અસ્પુગી અ-સ્પુકી, a-spûkî. વિં જેહેલાઈવાલું નહીં, છુપું
નહીં. Adj. Not easy, not secret—hidden.

અસ્પુગી અ-સ્પુગી, a-spugî. નાં જુઠાઈ વગરનું ; જચાઈ ;
પરહેજગારી. Subs. Freedom from falsehood ;
truth ; piety, devoutness.

અસ્પંજ aspanj. નાં મેહમાન, સુસાકર, પરોષો ;
ધર્મશાલા, દુનિયા. Subs. A guest ; a traveller ; a
stranger ; an inn ; the world. Comp. Per. سپنج

અસ્પાચરેશક aspa-charêshk. નાં ઘોડને
અરવાની જગા. Subs. Grazing ground for horses.
Comp. Per. حرش + اسب

અસ્ફંડિઅરાન asfandîârân. See અસ્પંજ aspandiâr.

અસ્ફંડિઅરાર-મદ asfandâr-mad. નાં પાંચમા
રોજ તું નામ ; બારમા ભહિનાતું નામ ; એક અમશાસ્પંદતું નામ ;
શુકર જેતારો ; મીનરાસી ; લાંખી મુછડીવાલો તારો. Subs.
The fifth day of every month ; the twelfth
month of every year ; name of an *Amshâspand* ;
the planet Venus ; the sign Pisces ; a comet.
Comp. Av. آسپند, آسپند Pehl. آسپند Per.

سپندار مد

અસ્પંતમાન aspantmân. નાં જો હજરત જર-
તોશતના એક વડાવાતું નામ છે, જેની ૧૦ મી પેહેડીએ તે પેગ-
મખર સાહેબ પેદા થયા હતા. Subs. *Aspantamân* is
the name of an ancestor of Zoroaster, from

whom he was descended in the 10th generation.

Comp. Av. અસ્પેરાશ, અસ્પારાશ.

અસ્પેરાશ અસ્પે-રાશ, aspē-râs. See અસ્પારાશ aspa-râs.

અસ્પોર્ડિદન આ-સેપોરદીદન, a-sêpôrdidân. કિ ૦ નહીં સોંપવું, સ્વાધીન નહીં કરવું, લાગુ નહીં પાડવું, યોગ્ય—લાગેક નહીં કરવું. V. Not to commit to the charge—care of, not to deliver over to, not to delegate—apply, not to make suitable—worthy. Contrast Per. નસ્પેરાશ = Paz. સ્પેરાશ

અસ્પરાશ અસ્પરાશ, asparâs. વિ ૦ દેખાઈવું, ઝુદ્ધાઈવું, જહેર. ના ૦ ધોડાની જરતનો રસ્તો ; ધોડાને દોડવાની જગ્ગા ; એક અતની લંબાઈવું ભાય. Adj. Evident; clear. Subs. A race-course ; a running place for horses ; a measure of length. Comp. Per. અસ્પેરિસ, અસ્પેરિસ

અસ્પરાશ-દરાના અસ્પ-રાશ-દરાના, aspa-râs-darânâ. વિ ૦ ધોડો દોડી શકે તેટલી લંબાઈવું. Adj. Of the length of the distance which a horse can run.

અસ્પરમ અસ્પરમ, અસ્પરહમ, asparam, asparaham. ના ૦ જખજો, ઝુશબોદાર પાંડાં. Subs. A green herb ; *ocymum pilosum* var *basilicum* ; odoriferous leaves.

અસ્પરાસ અસ્પ-રાસ, aspa-ras. See અસ્પારાશ aspa-râs.

અસ્પરિસ અસ્પ-રીસ, aspa-rîs. See અસ્પારાશ asparâs.

અસ્પરિન અસ્પ-રીન, aspa-rîn. , ના ૦ નગદ, રોકડ, દોરો ; એક ભાય અથવા જોખવું નામ ; એક સીક્કાતું નામ. વિ ૦ ધોડાની—

કીમત જેટખું, Subs. Ready money, cash; thread; name of a measure—weight; name of a coin. Adj. Of the value of a horse.

અસ્પરીક, asparik. See અસ્પરાણ asparâs.

અસ્પરિન, asparun. See અસ્પરાણ asparîn.

અસ્પરિન, asparûn. See અસ્પરાણ asparîn.

અસ્પરિન-મસા, asprîn-masâ. ના० “અસ્પરાણ” ના જેટખું હોઢું—કીમતનું, દોચાનાં જેટલા અંદાજનું. Adj. Of the size of *asparûn* (a kind of measure); of the value of *asparun*. Comp. Av. કૃત્તિ-કાર્યાલાય

અસ્પરિન-મજા, અસ્પરાણ-મસા, asparun-mazâ, asparun-masâ. See અસ્પરાણ asparûn-masâ.

અસ્પરિન-મસા, asparûn-masâ. See અસ્પરાણ asparûn-masâ.

અસ્પરક, asparak. ના० એક જાતનું પીલા રંગનું લાડકું, કે જે રંગને ભાટે ડામ આવેછે; એક જાતની વનસ્પતિ; શમશાદનું ઝાડ. Subs. A kind of wood of a yellow colour, used in dyeing stuffs; a kind of herb; the box tree. Per. اسپرک

અસ્પરાણ-ચા, asparun-cha. ના० નગદ—રોકડખી. Subs. Even ready money—cash.

અસ્પરાણ-રંજ, aspa-ranj. ના० ભારી ધોંને ખેંચનારે ધોડો. Subs. A draft-horse.

અસ્પરાણ-રાજ, aspa-raz. See અસ્પરાણ asparâs.

અસ્પારાજ અસ્પ-રાજ, aspa-ras. ના० સો ધોડિ. Subs.
One hundred horses.

અસ્પરામ અસ્પરામ, asparam. See ફુલામ asparam.

અસીમ

અસીમ અ-ભીમ, a-bhīm. વિ० વગર ધાર્તી—બિહીકતું ; હિમત-
વાન. . Adj. Fearless, dauntless; bold. Contrast
Per. بیم

અસીમ આસીમ, asīm. ના० રૂપું, ચાંદી. Subs. Silver ; pure
silver ; silver bullion.

અસીમ આસીમ, આભીમ, asīm, âsīm. See ફુલામ asīm, âsīm.

અસ્મ અસ્મ, asma. ના० આસ્માન, આકાશ. Subs. The
sky, the firmament. Comp. Pehl. اسما

અસ્મ આઈમ, âim. કિ० હમો આવીએ. V. We may
come; we come.

અસ્મ આયમ, âyam. સર્વો મને. Pron. To me.

અસ્મ એસમ, êsam. ના० કાઠી, લાકડું. Subs. Firewood;
wood. Comp. Pehl. اسما

અસ્મ અલ્જમ, klijam. કિ० હું ઉટું, હું ઉટુંય. V. I may
get up ; I get up.

અસ્માન આસ્માન, âsmân. See ફુલામ asma.

અસ્માન આસ્માન, âsmân. ના० આસ્માન. Subs. The sky.

અસ્માન આસ્માની, âsmâni. વિ० આસ્માન—આકાશને લગતું ;
આસ્માની રંગતું. Adj. Pertaining to the sky;
sky-coloured. Per. آسمانی

અસ્માનખનવદ આસમાને-ખ-વદ, *âsmânê-khanvad.* ના० અ-
લક્તો—પ્રકાશિત આસમાન. Subs. The shining sky.
Comp. A.v. ક્ષાણીયાનું

આસ્માન આસમાન, *âsmân.* ના० એક કુરેસ્તાનું નામ છે કે
જે આસમાન ઉપર, મધ્યકલાંથે ; સત્તાવીસમાં રોજનું નામ ;
આસમાન. Subs. Name of an angel presiding
over the sky ; the 27th day of every month ;
the sky. A.v. નાં, Per. આસ્માન

આસ્માન } આસમાન, *khasmân.* ના० કીનો, વેર, કૃપટ, અદે-
આસ્માનદ } આઈ, દુર્ભની. Subs. Revenge, malice, ran-
cour; jealousy, enmity.

આસ્માનદ અસ્માનું, *asma-khundâ.* ના० કરતો આસમાન.
Subs. The revolving sky.

આસ્માનદ આસમાને, *âsmânê.* ના० આસમાન ; છળાં ; છાપડં ;
ઘરનો માલ. Subs. The sky ; eaves ; a roof ; a
story. Comp. Per. આસ્માન

આસ્માનદ આસમાન-જીવા, *asmân-zîvâ..* ના० શોભાઈતું
—સણગારેખું આસમાન. Subs. The elegant—
adorned firmament. Comp. Per. જીવા ; આસ્માન (see Patet Irâni.)

આસ્માન અશમામ, *khasmâm.* ના० અશમ, માઠી. Subs. A
husband.

આસ્માન અએમાર, *aêmâr.* ના० શુભાર, ગણત્તી, અડસટો.
Subs. Rough estimate ; counting ; computation.

આસ્માન એસ્મી, *êsmî.* નિ० ખાલવાનાં લાડડાને લગતું. Adj.
Relating to fuel or firewood.

અદીમશને. અદીમશને, adîmashnê. ના० ચાહાતું, ઈરછતું, ખાહે-
શ કરવી. Subs. Loving, wishing ; desiring.

અદ્ધિય અસ્મીન, asmîn. વિ० ઇપેરી, ચાંદીની બનાવટતું.
Adj. Silvery ; made of pure silver.

અસ્મિતુનતન } અસ્મીતુનતન, aśmîtûnatan. ક્રિ० ઘણ્ણીઓ
ભારવો } ભારવો—ભરવો. V. To stitch closely.

અ-ગદમન, a-gadman. વિ० ખોરેહ—અલકાઠ—દય-
દખા વગરતું ; અપકૃતિવાતું ; આખર—માન વગરતું. Adj.
Void of lustre—brightness—pomp ; inglorious ;
having no respect—honour.

અ-દમુન, a-damûn. વિ० કચરા—ધાંશ વગર. Adj.
Free from rubbish—dirt—refuse, free from
dung of a bull, cow or buffalo. Contrast Per.

અ-યદમન, અ-જસ્ત, a-yadman, a-jast. વિ० હાથ
લાંબો કીધા વગર ; માંથા—હાથ ઓરીઆ—વિનંતી કીધા
વગરતું ; શક્તિ—એર વગરતું ; મદદ વગરતું ; હાથ વગરતું,
તુંકું. Adj. Without stretching out the hand ;
without asking—begging—requesting ; having
no power—vigour ; destitute of assistance,
having no hands, having short arms. Contrast
Ar.. ડ્ય (= the hand ; power).

અ-જસ્તે-ગરોબે, અ-જસ્તે-ગીરીઓ, a-jastê-
grôbê, a-jastê-gîrî. વિ० હાથ પડકચા વગર, દસ્ત-
ગીરી—મદદ વગર. Adj. Without holding the
hand (lit.), without any help—assistance.

અનુદ્ધવા અ-જસ્ત-ગરોબે, a-jast-grôbê. See **અનુદ્ધવા**
a-jaste-grôbe.

અસ્મન્ડ {આસમન્દ, âsmând. વિ० જુદું, ખોદું, રાચ્યાઈ વિનાતું.
અફલુણ } Adj. False; untrue.

અદુલ્લિન અદમુદીન, admudîn. વિ० તમામ, પૂરું. Adj.
Whole, entire ; perfect.

અસુન આસમુન, asmun. See **અસ્મા** asma.

અગદમન્કારી અ-ગદમન-કારી, a-gadman-kârî. ના० વગર
ક્રીતિની હાલત, નૂર—દયદયા વગરની હાલત. Subs.
State of being without dignity—majesty, in-
gloriousness, dishonourableness.

અશ્મોધ આસમોધ, âsmôgh.. See **અશ્મ** âshmôgh.

અદ્દિમે અ-દિમે, a-dîmê. વિ० રોણી—દિઅસ વગરનું; અંધારું.
Ad. Destitute of light—glare ; dark.

અભિમળિન-તર, a-bîmgîn-tar. વિ० વધારે ધા-
સ્તી ઉપાવનારું નહીં; વધારે ભય વગરનું. Adj. Not
exciting more fear, more fearless.

અસ્માજ આસમજ, âsmaz. See **અસ્મન્ડ** âsmând.

અબેમર, abêmar. વિ० અગલિત ; બેહદ. Adj. In-
numerable ; infinite. Comp. Per. **અસ્માજ**; Av.
Rt. અસ્માજ = to count.

અદગ

અદગ અ-દગર, a-dagar. વિ० બારી નહીં, હલકું. Adj. Not
heavy, light.

અદેર, adêr. શબ્દ અં નીચે, છેઠે. Prep. Below; beneath.

અદેર, adêr. See અદેર adêr.

અ-દેર, a-dêr. વિં મોહું નહીં; ધીમું નહીં. Adj. Not late; not tardy. Contrast Per. નિર્જ

અ-દેલ, a-dêl. વિં બેદીલ; નીરાશ થયેલો; હિસ્તેત વગરનું. Subs. Disaffected; dissatisfied; disappointed; spiritless. Per. બીડલ

અભીર, abîr. નાં પેહેરણ, અમીસ. Subs. A sort of shirt or frock.

અસર, asar. નાં નિશાન, નેમ, શરખાત. વિં કદીમ, અસલી, જુનું. Subs. Any object set or taken up as a mark; aim; beginning. Adj. Old, antique.

અસર, asar. વિં બેશુમાર, હદ વગરનું; હમેશાનું, અયુ-
દ્ધનું, કુદરતી, પોતાની મેલે નીકલેલું. Adj. Endless, unlimited; eternal, perpetual, natural, self-born.

અ-સર, a-sar. વિં માથા—મથાલાં વગરનું; સરદાર વ-
ગરનું, સરદાર વગર; જેવઠ—છેડા—અંત વગરનું. Adj.
Having no head—top (lit.); destitute of a chief
—leader; endless, unlimited; Av. અસર

આજિલ, âjîl. નાં એક નદીનું નામ છે. Subs. Name
of a river.

આસર, âsar. વિં જહેર, આશકારા. નાં માધું, સરદાર.
Adj. Public, manifest, known far and wide.
Subs. The head; a chief.

અહિર અહિર, éhîr. ના० હેર નસો, નજસાત, ખાહેલું, શુકું. Subs.

Dry impurities (as hair, nails); filthiness.

Corrupt form of જીરું.

હાસલ હાસલ, hasal. ના० વગર બરશતુમનો મોબેદ. Subs. A Mobed having no *Barshnûm*.

અસ્રાએશ્નાઓમન્ડ અ-સાએશન-ઓમન્દ, a-srâêshna-ômand. વિ० નહીં સંભલાવતો—ગાતો—ભણતો. Adj. Not reciting—singing—praying.

અસ્રાએશ્ને અ-સરાએશને, a-sarâêshnê. ના० નહીં પાલવું—પરવશી કરવી; નહીં ગાવું—ભણવું. Subs. Not feeding—nourishing ; not singing—reciting.

અસ્રાએશ્નિ અ-સાએશની, a-srâêshnî. See the preceding word.

અસરાસારાન અસરાસારાન, asarâsârâñ. ના० એક ફોભ—ટોલાવું નામ છે. Subs.. Name of a tribe—nation.

અસ્રાઈદાર અ-સાઈદાર, a-srâidâr. ના० નહીં પઠનાર—ગા-નાર. Subs. One who does not recite—sing. Comp. Av. અસરાઈદાર

આસ્રાન આસ્રાન, âsrâñ. ના० અથોરનાન. Subs. *Athornân* (the sacerdotal caste).

અસ્રાદન અસરાદન, asrâdan. કિં ખુશી મેળવવી—બોગવવી. • V. To enjoy; to experience pleasure.

અસરોમેન્દ અસરોમેન્દ, asarômênd. વિ० નજસાઈ—હેર નસા બરેલું. Adj. Full of filthiness—dry impurities.

અસરે અ-સરે, a-sarê. See જીરું a-sar. અસરે a-sarê.

અનુભૂતિ આનેરશ, aērash. ના० ગૃ. Subs. Kernel, pith.

અનુભૂતિ એનેરી, éérî. ના० આદમી, મરદ; મરદાનગી; કરમા-
ભરદારી, તાખેટારી. Subs. An individual, a man;
manliness; obedience, subjection.

અનુભૂતિ આ-દીરી, a-dírî. વિ० ધણું ભોકું અથવા ધીમું નહીં.
Adj. Not very late or slow. Contrast Per. دیر

અનુભૂતિ અબીરખા, abîrbâ. See અનુભૂતિ abîr.

અનુભૂતિ અસરી, asarî. ના० અતીશયપણું, પુરુષતા; બેહદપણું.
Subs. Excess; abundance; infinity.

અનુભૂતિ અસરી, હેરી, asarî, hêrî. વિ० ગલીચી—નજીશાતને
લગતું; હેર નસાવાણું. Adj. Relating to filthiness
—uncleanliness; full of dry impurities (as hair,
nails, &c.).

અનુભૂતિ અસરીઆ, asaria. સંખ્યા० વિ० દશ, ૧૦. Num.
Adj. Ten, 10. Ar. عشر، عشرون

અનુભૂતિ અ-સલીઆ, a-saliâ. વિ० ખુરું—ખરાખ નહીં તે.
Adj. Not bad—evil.

અનુભૂતિ આસરી, ásarî. ના० સરદારી, સરદારપણું. Subs.
Leadership; command.

અનુભૂતિ અ-સલીઆઈ, a-saliâî. ના० ખદી—ખુરાઈ વગર-
ની હાલત, વગર ખરાખીનું, બીગાડ—ખદખાતી—કાલી-
અત વગરનું, વગર ગરીખાઈનું. Subs. Freedom from
evil—corruption, exemption from depravity—
badness, freedom from misfortune, wretched-
ness—penury.

અનુભૂતિ અ-સરેશ્ત, a-sarêsh. વિ० અમીર વગરનું, નહીં

શુકુલું—મેળવેલું, ખરાખ વજુદ—અશલતનું. Adj. 'Un-leavened, not kneaded, not mixed up, of a bad nature—constitution. Contrast Per. سرشت

અસરેશ્તન **અ-સરેશ્તન**, a-sarêshthan. કું અમીર નહીં કરવું; માથે મેળવી નહીં નૃઘનું; આકાર નહીં આપવો. V. Not to leaven; not to mix together; not to form into shape. Contrast Per. سرشن

અસરેશ્ત **અ-સરેશ્ત**, a-sarêsh. See **અસરેશ્તન** a-sarêshtha.

આસ્રેસ, ાસ્રેસ. ના० ફોર્ડબી જતની કસરતને માટેની જગ્યા. Subs. A course or place for any kind of exercise. Comp. Per. اسریش

અગેરેસ્ટે **અ-ગેરેસ્ટે**, a-gêrêstê. ના० અપવિત્ર મકાન નહીં તે, સોઝું—સાડ—પવિત્ર મકાન; સાંકડી જગ્યા નહીં. ભૂ० કું રડેલું; વિલાપ કીધેલો. Subs. Not an impure place; a clean—holy place; not a narrow spot. Past partic. Wept; bewailed.

અગેરીઓ, a-gêriî. ક્રિ० સુરાખ નહીં પાડેલાં; નાડાં નહીં પાડેલાં. Adj. Not bored—perforated.

આસ્રીનશ્ની, ાસ્રીનશ્ની. ના० ખાંધવું, શુંથવું, ગાંઠ મારવો. Subs. Binding, knitting, braiding, knotting.

આસ્રીનશ્ને, ાસ્રીનશ્ને, ાસ્રીનશ્ને. See **અસરેશ્તન** a-sarêshtha.

અસરીન, asarîn. ના० નંદો. Subs. The bone of the leg.

અસરીન, અસરીન. See **અસરેશ્તન** a-sarêshtha.

દોસ્રિને. do-srīnē. નાર્થ ગાડના બેઠ થાપા. Subs.

Two hips—thighs—buttocks. = Av. دُوْسْرَى + سِنْ،

સિન = Av. سِنْ = Sans. શ્રોળિ = Per. سرین

હેરગંદાર. hēr-gandār. નાર્થ ગંધ—વાસ મારતો
નસો. Subs. Stinking dead matter.

અબીરેદ. abîrêd. નાર્થ મોખેદના એક પંથનું નામ છે,
જેની જગ્યા “હાવનાન” ની સામે તથા જેતીની ડાખી ભાજુએ
હોએ છે. Subs. The name of one of the orders
of Mobeds called *Abérêt* (in Zend), whose
assigned place is opposite to the *Hâvanân*, and
on the left side of the *Zôti*. Comp. Pehl. سر

અસરીત. a-sarît. See سارિયા a-salîâ.

અસ્રિદે. a-srîdê. વિચ નહીં ટકેખું—છુંપું ; અહેર,
સ્પૃષ્ટ. Adj. Not hidden—concealed ; open,
clear.

આબરેદ. âbarêd. કિં લઈ જય. V. May carry.

આસરીતરી. a-sarîtarî. નાર્થ અપજશ—ખદનાભી
વગરનું, નામવરી, ઈજાત. Subs. Freedom from
dishonour—infamy—blame ; honourableness,
conformity to the principles of honour.

આસરીતર-ચ. a-saritar-cha. વિચ વધારે ખરાણી
કરચા વગર. Adj. Without doing more harm—
injury.

આસ્રુનાન. આસ્રુનાન, આસ્રવાન, asrunân, âsravân. See
સરાન.

અસરોખ અ-સરોખ, a-sarôb. વિ૦ નામશહુર, પ્રાજ્યાત—અહીરમાં
નહીં આવેલું. Adj. Not renowned—famous;
not well known. Contrast Av. અસરોખ.

અસરુલ અ-સરુલ, a-sarûl. વિ૦ નખ વગરતું. Adj.
Having no nails. Contrast Av. અસરુલ, અસરુલ Per.

અસ્રુ આસ્રુએ, âsruê. ના૦ એક ઠોલાનું નામ છે, કે જેનું કામ
ઓદાતાલાની બંદળી કરવાનું તથા લોડોને ઓદાઈ મારગ બત-
લાવવાનું છે; પરહેનગાર, અથોરનાન. Subs. The
name of a sect whose object is to praise God
and point out to men the divine path ; a pious
man ; an *Athornân*. Comp. Av. અસ્રુઠુસ Pehl. અસ્રુ

ખસુખ ખસુખ, khasrub. વિ૦ નેકનામ, ક્રીરતીવાન. Adj.
Virtuous, good ; possessing renown ; glorious.

અસરોશ અ-સરોશ, a-sarôsh'. વિ૦ નાકરમાન, કાકર, ઓદાને
ઓદા કરી નહીં અણનાર; ઉપરીના હોકમને તાબે નહીં રેહેનાર;
એભક્ષિ. Adj. Disobedient ; unbelieving ; know-
ing not God.as God ; insubordinate ; senseless.
Av. અસરોશ

અસ્રુનુદ્ધ આસ્રુદ્ધ, âsruî. વિ૦ અથોરનાની. Adj. *Athornâni*
(relating to the sacerdotal tribe).

અસરોશાવરજ અ-સરોશાવરજ, a-sarôshâyarz. ના૦ તાબેદાર નહીં,
શાંભલતું નહીં ; એભતીઆર કરનાર, આધીન નહીં રેહેનાર,
તુરદ્ધકાર—ઈનકાર કરનાર. Subs. One who does
not bear obedience to, one who does not hear

(religious precepts), one who is not obedient—
submissive, one who treats with contempt
અસ્તુતી, અસ્તુતી = Av. અસ્તુતી, અસ્તુતી = Per. સરોશ
Av. Rt. અસ્તુતી = Sans. સુ + અસ = Av. અસ્તુતી = Per.

વર્જ વર્જની અ-સરોશવર્જ, a-sarôshvarz. See અસ્તુતી
a-sarôshâvarz.

અસ્તુતી અ-સર્યાદ, a-sarûyâd. કિં તે નહીં ગાએ ! નાં
નાકરમાની; સુસ્તી. V. May he not sing ! Subs.
Disobedience, insubordination ; indolence.

અસ્તુતી અસ્તોષ્ટ, a-sarôshât. વિં નાકરમાન ; ધરમ ઉપર
કીદા નહીં. Adj. Disobedient, not devoted to
religion.

અસ્તુતી અસુશ્તાને, asrushtâñî. નાં પવિત્ર આત્મા
રાખવાની જગ્યા, દરેમેહેર ; આત્માભેહેરામ. Subs. A
place where sacred fire is preserved and kept
burning, a *Dare-mêhér* ; an *Atash Beherâm*.

અસ્તુતી અ-સરોષ્ટી, a-sarôshîtî. નાં નાકરમાની,
હોકમને તાબે નહીં થવું. Subs. Disobedience, insub-
ordination.

અસ્તુતી અ-સ્રુદાર, a-srudâr. See અસ્તુતી a-srâidâr.

અસ્તુતી આસ્રુગી, âsrugî. નાં અથોરનાનનો પંથે—પણો.
Subs. The vocation of a priest.

અસ્તુતી દો-સરોભીન, dô-sarôbhîn. વિં એ શિંગડાંવાણું.
Adj. Having two horns.

અસ્રોદ્ધ આ-સ્રોદ્ધ, a-srôbhê. ના० આણઘટતો શખુન—કૃમાન.

Subs. Without a word, an ill-spoken word, an unreasonable order. Contrast. A.v. અસ્રોદ્ધ, અસ્રોદ્ધ, અસ્રોદ્ધ = Sans. અવસ્તા. A.v. Rt. અસ્રોદ્ધ

અહુલુભ અહુલુભ, ahlub. See અહુલુભ ahlub.

ગેરોબ, gérôb. ના० પ્રકાનાર; દસ્તગીર:—નેમકે અહુલુભ “દસ્ત-ગેરોબ.” Subs. One that grasps—lays hold of; a helper:—as અહુલુભ dast-gérôb.

દો-સ્રોદ્ધ દો-સ્રોદ્ધ, dô-srôbh. ના० બે સખુન, બે નખી. Subs. Two words, two nails. અહુલુભ = A.v. અહુલુભ, અહુલુભ

અસરે, asaré. નિ० હે—સીમા વગરતું. Adj. Unlimited, having no bounds.

આસુન, âsrûn. See આસુન âsrân.

આસુન આસુન, âsrûn. ના० પ્રવિત્ર આતશની જલવણી કરનાર; અશોઈ ઉપર કેદા થએલો શાખસ; અયોરનાન; મોબેદ; દસ્તુર; એરવદ; ખોડાની બંદગી કરનાર; પરહેજગાર માણસ. Subs. A guardian of the sacred fire; one devoted to holiness; an *Athornân*; a Mobed—Dustoor; a Herbed; one who prays to God; a pious man. Comp. Pehl. અહુલુભ

આસુન આસુન, âsrûn. See આસુન âsrân.

આસુન આસુન, âsrûn. કુ० તું ખાંપ; તું કેદ કર. V. Tie—fasten (thou); confine—imprison (thou) (imper. 2nd sing.)

આસુનાં આસુન-ઓમન્દ, âsrun-ômand. વિ. અથોરનાનને
લગતું. Adj. Relating to the *Athornan* (sacerdotal
tribe). .

આસુનશ આસુનશ, âsrunash. ના. અથોરનાન તેને. Subs.
Athornân to him (lit.).

આસુની આસુની, âsrunî. ના. મોખેદનો ધૂપો. Subs. The
vocation of a Mobed—priest.

આસુનીહા, âsrunîhâ. કુ. અ. અથોરનાન (મોખેદ
—દસ્તુર) ને છાને તેવી રીત. Adv. In a manner
befitting an *Athornân* (Mobed—Dustoor).

આસુનરતે, âsrunashtê. બૂ. કુ. ખાંધેખું. Past
partic. Bound ; tied.

અદેરવંદી, adêrvandî. ના. ઉત્તરણ ; દ્વારા. Subs. Declivity, descent.

હેરવંદી, hêrvandî. ના. સુક્કા નશા ભરેલી
હાલત. Subs. State of being full of dry impurities.

અ-દુનન્દ, a-dadrunand. કુ. તેઓ નહીં લઈજય.
V. They may not carry.

આ-દુનન્દ, â-dadrunand. કુ. તેઓ લઈજય.
V. They may carry.

આસુનીએદ, âsrunîêd. કુ. ખાંધે, કેદ કરે, ઐડી
પોએ. V. May fasten—confine—imprison ; may
put in irons.

આસ્રુનાં આસુનસ્તન, âsrunastan. ક્રિ. ખાંડતું, બેઠી પોવી, કેદ કરતું, આટકાવતું, ખંદીવાન કરતું. V. To fasten, to put in irons, to confine, to imprison ; to restrain.

આસ્રુનાં આસુનાન, âsrunân. See આસ્રાન âsrân.

આસ્રુનાં આસુનંદ, âsrunand. See આસુનિદ âsruniêd.

આસ્રુનાં આસુન, âsrûn. See આસ્રાન âsrân.

આસ્રુનાં આસુન-ચેહરે, âsrun-chêhîrê. વિ. અથોરનાનના ચેહેરા જેતું, અથોરનાન જેતું. Adj. Like the face of an *Athornân*, like an *Athornân*.

આસ્રુનત, âsrûnat. ક્રિ. ધોઅ. V. May wash.

આસ્રુનતે, âsrûnatê. ના. જે ખાંડિતું તે; ગાડ; ખાંડણી, લખત. Subs. That which is tied—bound ; a knot; construction ; a bond, a document.

આસ્રુનત અજદરનતન, ajdarunatan. ક્રિ. દર કરતું, કાપતું.

V. To remove ; to cut, to clip.

આસ્રુનત અ-દ્રુનતન, a-dadrunatan. ક્રિ. નહીં લઈ જતું ; પકડી નહીં રાખતું, છોડી દેતું, તજ્જેદેતું. V. Not to carry ; not to catch hold of, to leave off, to forsake.

આસ્રુનત આસુનતન, âsrunatan. See આસુનસ્તન âsrunastan.

આસ્રુનત આસુક, âsruk. See આસુચ âsruc. }
} આસુન }
} આસુગાન, âsrugân. ના. ધર્મગુરુઓ, મોદેશો, દસ્તુરો.
Subs. *Athornâns*; spiritual guides ; Mobeds ; Dustoors. Comp. Av. આસુગાન

આસુગી, âsrugî. See આસુનિ âsruni.

ચિલુકું અસુક-તુમ, âsruk-tum. વિ૦ અથોરનાનમાં જર્વથી નહોટો—શ્રેષ્ઠ, ધણોન પરહેજગાર. Adj. The highest among the *Athornâns* (Dustoors—Mobeds); most devout. Comp. Av. હર્માદ્યાશ્ટ (Hormazd yasht, para. 12.)

દોસ્રુક દો-સ્રુક, dô-srûk. See દુલું dô-sarînê.

દુલું આસુત, âsrut. See દુલું âsrûn.

એસ્રુડાર અ-સ્રુદાર, a-srudâr. See એસ્રાદાર a-srâidâr.

એસ્રુડાર આસુદાર, âsrudâr. ના૦ સાંભળનાર, ડાન ધરનાર, ક્ષયાન આપનાર. Subs. One who hears—lends an ear; one who gives heed.

એસ્રુડાન અ-સરુદાન, a-sarudan. કિ૦ નહીં પદ્ધતું—ગાવું. V. Not to recite—sing. + = Av. Rt. = Per. سرو

એસરે અ-સરે, a-sarê. વિ૦ ટાંચ—મથાલાં વગરતું. Adj. Having no top summit.

એસરુદ અખીલે, abîlê. ના૦ આતશનાં છતકલાં—ચીગારીઓ. Subs. Sparks of fire.

એસ્રુદ્દસ સે-એ-રગ, sê-ê-rag. સં૦ વિ૦ ચાર હજાર, ૪,૦૦૦. Numer. Adj. Four thousand, 4,000.

એસ્રુદ્દસ સે-એ-રન્દ, sê-ê-raz. સં૦ વિ૦ ચાર સો, ૪૦૦. Numer. Adj. Four hundred, 400.

એસ્રુદ્દસ સે-સ-રન્દે, sa-sa-razê. સં૦ વિ૦ આઠ હજાર એક, ૮૦૦૧. Numer. Adj. Eight thousand and one, 8001.

જીલુ અ-સર્ડ, a-sard. વિં થંડો થયા વગર, બિહીયા વગર; હિન્મતબરેખું. Adj. Without becoming cold (lit.); not fearing. Comp. Av. એદિલુ.

જીલુસ આખરત, અબરત. See **જીલુ**, a-bîrêd (a corrupt form of જીલુ).

જીલુસ આખ-ગર્મ, અબ-ગર્મ નાં હુંતું પાણી, આંસું. Subs. Warm water ; tears.

જીરુલુસાશનુદાત અસર-રોશન-ખોદાત, asar-rôshan-khôdât. નાં કુદરતી ઐનેહાએત રોશની. Subs. Endless light of nature.

જીરુલુસ અસર-રોશની, asar-rôshnî. નાં ઐહદ રોશની ; પોતાની મેલે નીકલેલી રોશની ; ઐહેરતના એક તબક્કાતું નામ છે, કે જે ગરોયમાનનીખી ઉપર છે. Subs. Endless light ; self-created light ; the name of one of the stages of heaven which is higher than even *Garothmân*.

જીરુલુસાશનુદાત અસર-રોશનીએ-ખુદાદ, asar-rôshnî-
khudâd. See **જીરુલુસ** asar-rôshan-khôdât.

જી

જી અ-ઈન, a-in. સર્વો આએ—એ નહીં. Pron. Not this.

જી અએન, a-en. નાં આંખ, પાણીનો ચશમો. કોઈભી ચીનતું મૂર્ખ. Subs. The eye ; a fountain, source ; the best part of anything. Comp. Pehl. એ, Ar.

عین

જી અએવ, અયુ, એઉ, a-ev, ayu, eû. સંખ્યાં વિં એક ;

એકખું; એક તરફ. Numer. Adj. One; alone, single; one side. Comp. Av. એકું = Sans. એક = Pâz. એક = Per. يك

અખ, akh. નાં દુષા, આશીરવાદ; ભાઈ. Subs. A blessing, a benediction; a brother. Per. خا

અ-ગવ, a-gava. વિં દલેર—હિમતવાન નહીં તે; હીચડારું, બિહીકણ. Adj. Not brave—courageous, cowardly, timid.

અ-ગો, a-gô. કિં ના કહે—ખોલ. વિં ગરિખાન વગરતું. V. Don't say, don't speak. Adj. Having no collar or breast of a garment.

અદુ, adu. નાં દુર્મન, વેરી, શત્રુ. Subs. An enemy, a foe, an antagonist. Ar. عدو

અ-દુ, a-du. વિં અરાખ—ખું નહીં, નેક, બલું, સારું. Adj. Not bad—wicked; good, virtuous, honest. (Comp. Prohib. ન + ર = નર evil : as in નરીન નરીના)

અયુ, થાવ, અદ્વ, ayû, yâv, aduv. ઉભથાં અં થા, અથવા, કિંના. Conj. Or, either. Per. ي

અયો, ayô, નિશેં ઉપ્યો વગર, ઉલદું, વિરધ્ય. Negat. pref. Without, except, contrary to, opposite, against (as in એઓ ayômok).

અધિન, કિંન. નાં તરેક, રીતબાત, તરીકો, રવેશ. Subs. Manner, way, custom, law, usage. Per آئين

આયન, âyan. નાં લોઢું, લોખંડ. Subs. Iron. Comp. Pehl. آયન âhan, آસિન âsîn.

અ ખાએર, khaēr. નાં નેકી, ખુખી ; નેક. Subs. Goodness, virtue, merit ; good. Comp. Per.

અ ખીન, khīn. નાં ક્રીનો, વેર, કૃપટ, હેશભાવ. Subs. Revenge, enmity, spite.

અ ખીવ, khīv. નાં મોહોડાતું પાણી, થુક. Subs. Water ejected from the mouth, spittle. Comp. Per.

અ ખેર, khēr. નાં ખસેશ, નવાનેશ, લેઠ. Subs. Gift, present, favour.

અ દાન, dān. કું આજાં તું જાણ—સમજ. નાં એક. જતનો પ્રત્યય છે. કે જેનો અર્થ રાખનાર થાયછે :—નેં મેકે અજ આવદાન. V. Know thou, understand—feel thou; a sort of suffix meaning holder, keeper : as in અ i.e. a water-keeper (lit.), a reservoir.

અ દીન, દ્યન, dîn, dayan. નાં દીન, ધર્મ. Subs. Religion, faith, any system of faith—worship. Comp. Pehl. અ

અ દો-દો, dō-dō. સંખ્યા ૦ વિ ૦ બંધે, એ અને એ, ચાર, Numer. Adj. Two by two, two and two, four, 4.

અ યસન, yasna. નાં આરાધના, ઈજશને. Subs. Adoration, worship, invocation, yaçna. Comp. Av. અસાધુ, Pehl. અસાધ

અ યાન, yân. નાં ઝુશી, ઝુરરભી ; નેકી. Subs. Pleasure, gladness, pleasantness; virtue, goodness. Comp. Av. અસાધ

અ હીન, hîn. વિ ૦ શેતાખ, જલદી. કું અ ૦ એ પ્રમાણે. સર્વો આણે. કેવલ ૦ અ ૦ અખરદાર રેહ ! Adj. Hasty, quick.

Adv. Thus, in this manner. Pron. This. Inter.
Have a care! Per. *हीन*

અ હીવ, hív. ના० ખરાખ. Adj. Bad, evil.

અ હીર, hîr. ના० આતશ ; બંદગી, એભાદ્રત. Subs. Fire ;
prayer, worship, adoration. ,

અ અખેના, aêñâ. ના० નાંખુશ કરાવતું. વિ० વગર ઠેરા-
વતું; થાકવી નાખતું. Subs. Causing to be dis-
pleased—uneasy. Adj. Undetermined ; fati-
guing. Comp. Ar. *આયા*

અ અ-ગાના, a-ganâ. વિ० નહીં તુટનાર—ભાગનાર—દે
થનાર. Adj. Not breaking up, not falling to
pieces, not being removed—driven away.

અ અ-ગુવા, a-guvâ. વિ० સાક્ષી—સાહેદી વગરતું ; નીચ-
ખત વગરતું. Adj. Having no witness, uncon-
nected. Comp. Per. *ગોડા*

અ અદના, adnâ. વિ० નાધ્યણું, હલદું, ગીતરતું. Adj. Small,
insignificant, inferior. Ar. *નાડા*

અ અદુખ, adukh. વિ० જેહેલું—સાદું નહીં, બેલાયણું, બા-
હારી. Adj. Not simple, not easy, not unmixed,
heavy.

અ આઈને, âînê. ના० આઈનો, આરશી, તખતો. Subs.
A mirror, a looking-glass, a pane of glass.

અ હીવહા, hîvhâ. ના० ખરાખી. Subs. Evil, harm.

અ અ-ગોહર, a-gôhar. વિ० કુમજત. Adj. Of low
birth.

અ અએવ-અહલાશ, aêva-ahlâsh. ના० એક અશેમ,
Subs. One *ashêm*.

અનુભૂતિ અ-ગોહરીહા, a-gôharîhâ. ક્રિ. અ० એલુનીઆ-
દીથી. Adv. Ignobly, basely.

અનાંસ અ-એ-નાએ, aê-nâe. ના० એક વામ. Subs. One
fathom.

અનાંસ અદવાએ, advâjë. ના० ચરૂવાની જગ્યા. Subs. Pas-
turage, grazing ground.

અનાંસ અદવાજ, advâj. ના० આવાજ, શબ્દ, સાદ, હંક મા-
રવો. Subs. Voice, sound, calling to, noise,
(other forms are અનાંસ, અનાંસ) Per. آواز

અનાંસ-અનાંસ અ-દોશારમીહા, a-dôshârmîhâ. ક્રિ. અ०
વગર પીઆરથી. Adv. Not affectionately. Contrast
Pâz. અનાંસ

અનાંસ અધોખસત, ayôkhishast. ના० ધાતુ. Subs. A
metal, a mineral. Av. અનાંસ

અનાંસ અ-ગવાએશ, a-gavâjêsh. વિ. ગવાહી—માબેતી—
દલીલ વગરનું. Adj. Having no witness—proof—
demonstration.

અનાંસ અ-ગવાહી, a-gavâhî. વિ. ઓઠી જાખશી—દલીલવાધું.
Adj. Having a false witness—proof.

અનાંસ આઈન-આઈને, âîn—âînê. વિ. પોતપોતાની મેલે કરતું,
આઈનાની મીશાલ. Adj. Turning—revolving by
itself, like a looking-glass.

અનાંસ અ-દુઈસ, અ-દોઈથ, a-duîsra, a-dôîthra. વિ.
રતાંજધું, જેને નહીં દેખાય તે. Adj. Afflicted with
night-blindness, purblind, not seeing. Contrast
Av. અનાંસ, Pehl. અનાંસ

મહુ અભેવાન, aēvān. ના० મેહેલ, હવેલી, ખોટી ઈમારત.

Subs. A hall, a palace; a mansion, a large building. Per. ایوان .

મહાજુ અભેવાનાન, aēvānān. ના० અભેવાનો, મેહેલો, ખોટી ઈમારતો. Subs. Halls, palaces, large buildings.

મહાજુ અગ-વાનાન, ag-vānān. ના० ઘડી—ખુરાઈ તોડનારા —નાશ કરનારા. Subs. Those who destroy—sweep away vice. Comp. Av. مل + Av. Rt. فس

મહાજુ અદનાવાન, adnāvān. વિ० અદનાની ભીશાલ, ઉત્તર-તાંની માઝક. Adj. Like low—worthless persons, like inferiors.

મહાજુ આઈનેવાન, aīnēvān. વિ० આઈનાની ભીશાલ—તરે-હતું, ખોલ્ખું, અહેર. Adj.' Like a looking-glass, manifest, clear.

મહાજુ આઈનાન, aīnān. ના० રસ્તાઓ, રીતિઓ. Subs. Ways, manners.

મહાજુ અ-ગુસ-વરદ, a-gūs-vard. વિ० અખેતરમાં—કાદવ કુચરામાં નહીં ચાલનાર. Adj. Not moving about in filthiness—dirt.

મહાજુ અભેનાએ, aēnâê. ના० નાખુશ—દલગીર કરું. Subs. Displeasing, making sorry.

મહાજુ અ-ગનાક, a-ganâk. વિ० નહીં તુંઠનાર—બાંગનાર. Adj. Not breaking up, not falling to pieces.

મહાજુ અદવાક, અદવાએ, advâk, advâê. See مه adj.

મહાજુ અભેનાએ-ગેહાન, aēnâê-gêhân. ના० દુનિયામા

લોકોને નાખુશ કરનાર. Subs. One who displeases the people of the world.

અંગનાદુષમારુ અ-ગના-કેશાન, a-ganâ-kêshân. ના० હુણનારા તરીકાને લગતું નહીં તે, ગનાભીનોના તરીકાને લગતું નહીં તે. Subs. Not relating to the law of one that falls off or decreases, not pertaining to the way—custom of *Angra-minî*.

અદ્વાચે-ગેહાન, advâê-gêhân. ના० જેહાનનો આવાજ, દુનિયાનો પોકાર. Subs. The voice of the world, the opinion of all men. Per. آواز جہاں

અથ અભેવાન્, aêvâz. કિ० અ० એ રવેશો, એ પ્રમાણે, સુક-રર. Adv. In this manner—way, settled, certain, certainly, positively. (Comp. ઉ + એ = Per. وح)

અથ અભે-વાન્, aê-vâz. વિ० ખાજમાં નહીં બોલતું, જ્યાન વગર, વાચા વગર. Adj. Not speaking with closed lips; without description—narration, without speech. (Comp. ઉ + એ = Av. અસ્ત્ર = Sans. વાત્તા.)

અથ અદ્વાન્, advâz. વિ० અહેર, બોલ્યું, દેખ્યાતું, પ્રસિધ્ય, એખલું, એકન્. કિ० અ० અશુસન, સુકરર, એખલું, એકન્. ના० આવાજ, પોકાર, ખાંગ, કલામ, વખાણ, મશહૂર થતું. Adj. Manifest, open, evident, published, alone, only one. Adv. Particularly, especially. Subs. Sound, voice, bawling, & word, a speech, praise; becoming renowned. (See અદ્વાચે.)

અજુ આવાજ, avâz. શબ્દો એં પાછું, પછી, Prep. Back, again, afterwards.

અજુ આવાજ, âvâz. નાં સાં, ખોલાવવું. Subs. Voice, calling some one.

અજુ અભેવ-આજ, aâva-âzî. નાં એક લોભી માણસ. Subs. An avaricious—covetous man.

અજુ અદવાખેહ, advâch. કું એં ખશુશન. Adv. Particularly, especially.

અજુ અદવાજાએ, advâzâê. નાં જહેરી, મશહૂરી, આવાજ. Subs. Fame, renown; noise, report. (See અજુ advâz.)

અજુ અદવાજાએ, advâzâê. See અજુ advâzâê.

અજુ અદવાજ, advâzî. નાં જહેરાત; પોકાર—આવાજ—હાંક મારવો. Subs. Publicity; vociferating, calling (some one), bawling, shouting.

અજુ દો-વાજ-એ, dô-vâzâ-ê. નાં એ જન જોડ વલગી ખાજ લઈને. Subs. Two persons coming into close contact with a *Bâj*.

અજુ અદવાજ, advâzî. નાં આવાજ, પોકાર, આવાજ મારવો. Subs. Sound, a loud cry, noise, bawling. Comp. Pehl. અજ, અજ

અજુ અભેન-આજ, aên-âzî. નાં લોભી આંખ. Subs. A greedy—covetous eye.

અજુ અદવાજ, આવાજ, અભેવાજ, advâzî, âvâzî, aâvâzî. નાં આરાસ્તગી, શીંગાર, કરીઆદ, પોકાર:

Subs. Preparations, decorations, a complaint, a loud cry. Per. આજાર

ગુજરાતી અદુ-આજાર, adû-âzî. ના० લોભી દુઃખન. Subs. An avaricious enemy, a covetous foe.

ગુજરાતી આવાજ, âvâzî. વિ० આવાજથી બરેખું; મશહૂર, વખણાખેલું, શીખામણની રીતે. Adj. Full of noise—clamour (lit.); renowned, famous; by way of advice.

ગુજરાતી અચેવાજગાન, aêvâzîgân. વિ० વધારે બોલાખેલા; વખણાખેલા. Adj. Plu. Much talked of; famous.

ગુજરાતી અદવાજગાન, આવાજગાન, advâzîgân, âvâzîgân.

Plu. of એવાજ, which see.

ગુજરાતી આવાઝે, આવાચે, âvâzê, âvâchê. ના० આવાજ, શરોદ. વિ० ડેલાવો પામેખું, મશહૂર થયખું. Subs. Sound, a song, a tune. Adj. Spread, diffused, widely known. Per. એજાર = Av. અદવાજ + એ

ગુજરાતી અદવાજ, advâzî. ના० કલામ, આવાજ; નિશાન પીછાન; વખાણ. ક્રિ० અ० ખોલ્ખી રીતે. Subs. A word, sound, voice, acquaintance with, knowledge, fame, renown. Adv. Openly, plainly.

ગુજરાતી અદવાઝે, advâzê. ના० મ્હોટે બોલનાર, ખુમ પાડનાર, શોર કરનાર. Subs. One who speaks loudly, one who bawls out—raises up the voice. (See એવાજ.)

ગુજરાતી અચે-વાવર, aê-vâvar. વિ० ભાવર—બહસેદાર—કખુલું નહીં, કખુલાત વગરતું. Adj. Not credible—

faithful, not acceptable—believable. (Comp.
અ + જા = Per. بارا)

અદવાજ અદવાજ-ર, advâz-ra. ના० મારો આવાજ, મારું ધ્યાન.
Subs. My voice—sound, my description.

આખાયર આખ-આવર, âkh-ayar. ના० ખરતર—ઉંચી દોલા.
Subs. A sublime benediction, a blessing exalted in nature.

આવાજ અએવાજ, aêvâz. વિ० શીંગારેખું, આરાસે કીધેખું.
Adj. Adorned, decorated.

અદોષત, a-dôkht. વિ० સંબંધ વગરનું, સંબંધ નહીં
પરાવનારું. Adj. Unconnected, irrelative.

અભોષત, a-bôkht. વિ० નાખાલેશ, ગડખું. Adj. Not
pure—unmixed; turbid. .

અયોજ્ઞોમંદ, ayôkhtômand. વિ० કોરોશવાલું,
ભેણતુ, તેજવાલું. Adj. Endeavouring, exerting,
labouring, brisk, sharp. (Comp. અષ + અંત =
Av. Rt. અષ = Sans. યુજ् = to endeavour. અષ =
Sans. યુક્તિ.)

અયુક્તાર, ayukhtâr. ના० દોડનાર, કુદનાર, અડ-
પવાલું, તેજ ચાલનાર, દોડાવનાર, સવાર, લડનાર, લડાઈ કર-
નાર, હોમલો કરનાર, મોરાદ રાખનાર, કોરોશ કરનાર. Subs.
One who runs—jumps, quick, one who goes
fast, one who makes run; a rider, a fighter,
warrior, an attacker, one who entertains hopes,
one who endeavours—exerts. (See અયોજાય)

અયોજ્ઞારી, ayôkhtârî. ના० કોરોશ, યુક્તિ, ઉધોગ, .

ઉજમ. Subs. Effort, endeavour, exertion, activity. (See અનુભવ)

અયુક્તારીહા અયુક્તારીહા, ayukhtârîhâ. ક્રિ. અઠ ઉદ્ઘોગ-
ની રીતે, અનુભવ પ્રમાણે. Adv. Industriously, experimentally, in a familiar manner.

અ-દોખતી અ-દોખતી, a-dôkhtî. નાઠ એડાયા વગરની હાલત,
સંબંધી વગરની હાલત. Subs. The state of being not joined—associated.

અ-બોખ્તશની અ-બોખ્તશની, a-bôkhtashni. વિ. છુટકારો
આપનાં નહીં. નાઠ છુટકારા વગરની હાલત. Adj. Not giving release. Subs. State of being not released.

અ-બોખ્તશને અ-બોખ્તશને, a-bôkhtashnê. નાઠ નહીં છુટકો
કરતું. Subs. Not releasing.

અ-દોખ્તિદન અયુક્તિદન, ayukhtîdan. ક્રિ. સેતાખ ચાલતું,
દોડતું. V. To walk or run fast. (See અનુભવ
ayôkhtomand.)

અ-દોખતન, a-dôkhtan. ક્રિ. નહીં સીવતું—માંધવું—
એડવું, સંબંધ ન કરવો, દુપ્ય ન દોહોવું. V. Not to sew,
not to stitch, not to join—associate—attach,
not to milk. Contrast Per. دوشیدن—دوختن

અ-બોખતન, a-bôkhtan. ક્રિ. છુટકારો ન કરવો,
ઓડવતું નહીં. V. Not to release—liberate.

અ-યુક્તન અયુક્તન, ayukhtan. ક્રિ. કોરોશ, કરવી, ઉદ્ઘોગ
કરવો, ઉજમ કરવો. V. To endeavour, to strive,
to be active, to work, to long for work.

અ-યુજિદન, યુદીતન, ayujîdan, yudîtan. ક્રિ. લડાઈ

કરશી, લડવું, તંદો—જથડો કરવો. V. To fight, to wage war, to war against, to quarrel, to fall out, to brawl, to break with, Av. યુષ્ = Sans. યુષ् = to fight.

યુજિદન, yujídan. કું ખાંધવું, લેડવું, મજલુત કરવું. V. To tie, to bind, to connect, to strengthen. Av. યુજ્ = Sans. યુજ् = Per. يوجيدن

અ-દોષ્ટે, a-dôkhtê. ભૂં હું નહીં સીવેલું ; નહીં તમામ થાયતું ; નહીં જાયેલું—દોહવેલું ; આદા નહીં કરેલું. Past. part. Not sewn, unstitched ; not milked ; not fulfilled.

અયુક્તગી, ayukhtagî. નાં કોશેશ. Subs. Effort, attempt, endeavour.

અએવ-હમ, aêva-ham. કું અં એક સાથે, એક પુરુષ. Adv. All in one.

અબુ-અમ, abû-am. નાં માખાપ. Subs. Parents.

અનિ-હમ, khin-ham. નાં પુરો કીનો. Subs. Full revenge.

અવાર, aêvâr. નાં ઓજરન ગેહેનો વખત, માંહાર, નમતો પોહોર. Subs. The time of *Oziran* ; evening time ; this word may also be pronounced “*ûzêiar*,” “*ûzaîarê*,” “*azuarê*.” Per. ایوار

અ-ગોહર, a-gôhar. વિં ખદ અસલ, ખદજત ; વગુર કરંદતું, બેઅક્કલ, બેઅલમ ; વગર શુશતું, ખરાખ ખવાસતું. Adj. Bad by nature, of a base or mean origin, having no issue ; senseless, unwise, unlearned ; having no merit—excellence. Per. بیگوہر

અમૃત અસુવાર, asvâr. ના० લશકરી સવાર. Subs. A cavalier.

અમૃત દો-ગોહર, do-gôhar. ક્ર૦ એ જત—તોખમનું. Adj. Of two breeds—families.

અમૃત યાવાર, યાવર, yâvâr, yâvar. ના० મદદગાર. Subs. A helper, a protector. Comp. Per. يار

અમૃત અ-ગોહરી, a-gôhari. ભાવ૦ ના० બદજતી, બદગોહરી, અસીલપણાં વગરનું, કાતી. Subs. abst. Evil—depraved nature, ignoble—mean birth, low—vulgar descent.

અમૃત અ-ગવારશનિહા, a-gavârashnîhâ. ક્ર૦ અ० નહીં ખાવાથી, ભુખું રેહેવાથી; હજમ નહીં થવાથી. Adv. Without being eaten, being in a state of hunger; without being digested.

અમૃત અ-ગોહરથાન, a-gôharyân. ના० ખવાશ નહીં રાખનારાં, જુનીઆદી નહીં રાખનારાં. Subs. Those who are of a low or mean origin, those that are ignoble or base-born.

અમૃત અ-ગવારીદન, અ-ગવારસ્તન, a-gavârîdan, a-gavârastan. ક્ર૦ હજમ નહીં કરતું; નહીં ખાવું. V. Not to digest, not to eat. Contrast Per. كواريدن

અમૃત અ-ગવારીદન, a-gavârîdan. See ॥૪૫૨॥ a-gavârastan.

અમૃત અ-ગોહરીદન, a-gôharîdan. ક્ર૦ ઓક ચીજને બીજ ચીજમાં બદલ નહીં કરવી. V. Not to exchange one thing with another. Contrast Per. كواريدن

ગવારુનોમંદ અ-ગવારનોમંદ, a-gavârunômand. વિ. ધાત્રીપણાં વગર ; બયંકર નહીં તે; ધાયલ—જખમી નહીં. Adj. Not wicked; not horrible—terrible; not wounded—hurt.

આવારે અએવારે, aêvârê. See આવાર.

આવારગી અએવારગી, aêvâragî. ના. સાથે, મલીનતું. Subs. Mixing together.

આવારહ અએવારહ, aêvârêh. વિ. સાંજને લગતું. Adj. Relating to evening.

ગોહરે અ-ગોહરે, a-gôharê. વિ. ખદજત, ખરાખ ખુનીઆદતું. Adj. Low-born, of ignoble birth. Per. ગોહરે

આવાર-જાઓ અ-ગોહર-જાઓ, a-gôhar-zâô. વિ. અસીલ નહીં પેઢા ધયતું, ખદાસીલ. Adj. Born of a base or low origin.

આવક અએવક, aêvak. વિ. એક. ક્રિ. અ. એક ભરતપે. Adj. One. Adv. Once, one time.

આગ અ-ગંગ, a-gang. વિ. સુણું નહીં, ખોલતું. Adj. Not dumb, speaking. Prohib. ન + ર = Per. ગંગ

આંગ અ-ગંડ, a-gand. વિ. ગંડગી વગરતું, ગંડ વગરતું. Adj. Having no stench—offensive odour, not filthy. Prohib. ન + ર = Av. નાંગ = Per. નાંગ

આજદ, a-jud. વિ. જ્રદું—હલાઓહું નહીં. Adj. Not different—separate—distinct.

આદુઈ, a-dui. વિ. એકરેખ ; ફરેખ નહીં દેનારે, ઠાગો નહીં કરનારે ; ધાર્તી વગરતું, ખોદાતાલાના શુશો મધેનો એક સુષા. Adj. Void of deceit—fraud ; undecceiving ;

fearless, without dread—apprehension ; one of the attributes of God. (Comp. Prohib. ન + ન = Av. નાશ; Av. Rt. નાશ = Sans. દમ् = to deceive.)

અજ અ-દુદ, a-dûd. વિ ૦ ગમ—શોક વગરનું ; દમ—નકસ—
ધૂમાડા વગરનું. Adj. Having no grief—sorrow ;
having no breath—smoke. Per. નુદી

અજ અ-યનગ, a-yanag. વિ ૦ વગર શીકલ—રવેસનું ; ખદ—
શીકલ. Adj. Shapeless, grotesque, not customary,
ugly.

અજ અયને, આહન, a-yanê, áhan. ના ૦ લોઢું. Subs. Iron.

અજ અવે, અચેવે, avê, aèvê. શબ્દ ૦ અ ૦ વગર. Prep.
Without, except.

અજ અચે-વદા, અચે-વેહ, aê-vadâ, aê-vêh. વિ ૦ ભણું—
સારું નહીં. Adj. Not good, not respectable—
honorable, not excellent. ન + ન = Av. નાશ =
Per. ન

અજ અગેનશ, agênash. ઉભયા ૦ અ ૦ જે તે, જે તે શખસ.
Conj. If he, if that person.

અજ અ-ગુયા, a-gûyâ. વિ ૦ નહીં બોલનારું, વગર જખાનનું,
શુણું. Adj. Not speaking, dumb, tongueless,
destitute of the power of speech. Contrast
Per. કોયા

અજ અ-ગોશ, a-gôsh. વિ ૦ કાન વગરનું, ખરાખ કાનનું, વગર
ઝુણાનું. Adj. Without an ear, having no ears,
without a corner. Prohib. ન + ન = Av. નાશ =
Per. ગોશ, કોશ

અજુષ ઝ-જુષ, a-jûsh. વિ० ચાહ—મરળ—ઘાર—મોહોભત
વગરતું. Adj. Unwished, having no desire,
devoid of love—affection, without friendship.
Prohib. ન + એ = Av. Rt. અજુષ = Sans. जुष.

અજોશ અ-જેશ, a-jôsh. વિ० જેશ—ખલ—જેસા વગરતું.
Adj. Without agitation, excitement, powerless,
without strength. Prohib. ન + એ = Per. جوش

અદ્યા અદ્યા, અદ્યાન્ય, adnyâ, aênya. વિ० બીજું; શઃદૃં અ०
શેવાએ. Adj. Another, further. Prep. Except.
Av. અદ્યા = Sans. અન્ય.

અદ્ય અદ્યા, adanyâ. ક્રિ० અ० બીજું; કરીને. ના० કોઈને
સાદ મારવો, પોકાર, કરશેગના છ હીસાનો એક હીસો.
Adv. Further, again. Subs. Calling out some
one ; bawling ; one sixth of a *farsang*.

અદુશ અ-દુશ, અ-દુજ, a-dûsh, a-dûzh. વિ० ખરાય નહીં તે,
સારું. Adj. Not bad, good. Prohib. ન + એ =
Av. અદુષ, અદુસ = Sans. दुष, दुस, दुर.

અદોભા, અદોભા, a-dôbhâ. વિ० બેવડું નહીં, વગર પરતું. Adj.
Not two-fold, not double, without a fold—layer.

અયોશ, અયોશ, ayôsh, aêvash. જર્વો તે, તેણ,
થાતે ; કોઈ, બીજે ; લોક, શખસ. વિ० અકલમંદ. ના० આ-
વાજ આપવો ; હાંક મારવો. ક્રિ० અ० કરી, વલી. Pron.
He, the same, or he ; some one, other, people,
person. Adj. Sagacious, intelligent. Subs.
Calling out ; raising the voice. Adv. Again,
another time, once more, also.

અધ્ય અ-યોશ, a-yôsh. વિ૦ એસ્તેને—તત્ત્વવીજ નહીં કીધેલું.

Adj. Not searched after diligently, not inquired into. Prohib. ન + એ = Per. યોશ

અધ્ય અ-યોજ્ઞ, અ-યોજ્ઞા, a-yôsh, a-yôzh. વિ૦ પાક—પવિત્ર નહીં, નાપાક, ખરાખ. Adj. Not pure, not free from defilement, unholly, unclean, bad. Prohib. ન + એ = Av. અદ્યાત્મ, અદ્યાત્મ = Sans. યોજ્ઞ.

અધ્ય અયોશ, ayôsh. કિ૦ અ૦ નહીંતો. If not, otherwise, or else.

અધ્ય દાની, dâni. કિ૦ તું અણ, તું જમણ. V. Know thou, understand thou (imper.)

અધ્ય થાવશ, yâvash. ઉભયા૦ અ૦ યા તે. Conj. Or he.

અધ્ય હેરી, hêrî. વિ૦ સુદ્ગડા નશાને લગતું. Adj. Relating to dry impurities.

અધ્યાત્મ અએવ-ગાહ, aêva-gâh. ના૦ એક વખત, એક જગત, એક ગેહ. Subs. One time, one place, one Gêh. એ = Av. એવા + એ = Av. એવા, Sans. ગાત્ર, Per. કા

અધ્યાત્મ અ-ગંદહા, a-gandhâ. ના૦ ખરાખ ગંધો—વાસો, વિ૦ ગંધ વગરતું. Subs. Offensive odours, stinks, effluvia. Adj. Free from stinks, having no offensive smell. Prohib. ન + એ = Av. એવાએ = Per. એન્ગ = એ plural suf.

અધ્યાત્મ અ-દોશી, a-dôshî. વિ૦ જુરાઈ વગરતું, નેક, બલું. Adj. Free from evil—badness; virtuous, good, gentle.

મહાનુ આઈને-જહ, *âînê-jâh*. ક્રિ ૦ અ ૦ ખુલેરણીની રીતે,
ખુલેરણી સુજઘ. Adv. By way of greatness—
exalted dignity, according to high position.
એ = Per. آئيں + એ = Per. جاد

મહાર આઈનેહા, *âînêhâ*. ના ૦ આઈનાઓ ; રીતાઓ. Subs.
Mirrors, looking-glasses ; manners, customs,
usages.

મહાર ખીનીહા, *khînîhâ*. ક્રિ ૦ અ ૦ છીના—કપટ્થી. Adv.
Revengefully, spitefully, vindictively.

મહાર દાનીહા, *dânîhâ*. ક્રિ ૦ અ ૦ જાણવાથી, ખુજવાથી,
અણીને, ખુણીને. Adv. Knowingly, with knowledge,
designedly, intentionally.

મહાર હીનીહા, *hînîhâ*. ક્રિ ૦ અ ૦ હીણાપણાંથી. Adv. Base-
ly, vilely, meanly.

મહારાજુ અ- દોશ- ધાવર, *a-dôsh-yâvar*. ના ૦ ખુરી મદ્દ
નહીં કરનાર ; ખુરી નહીં પામનાર. Subs. One that
does not offer evil assistance, one who does
not obtain ill amends.

મહારાન અયોશાન, *ayôshâñ*. ના ૦ વીવંધહાનના બાપતું નામ.
Subs. Name of the father of *Vivangahân*.

મહારાજુ અ- દોઝ-ખાર, *a-dôzhkhâr*. See મહાર a-
dôzhkhâr.

મહારાજુ અ- દોઝ-ખાર- તર, *a-dôzh-khâr-tar*. વિ ૦
વધારે ખુરાંખ નહીં ચાહાનારં, વધારે દલગીર નહીં, વધારે આ-
શાનીવાખું. Adj. Not wishing more ill, not more
sorrowful—afflicted, having more convenience.

અયો-શા-ભરત, આચેવ-ગાહ-ભરત, ayô-shâr-mîrût, aêva-gâh-mrût. એક વખત બોલાતું—પદાતું. Spoken or recited only once. અ = Av. આયો + શા = Av. ગાહ = Sans. ગાતુ = Per. શા + ભરત = Av. આભરત = Sans. બૂત.

અદોજ્ઝાર આ-દોજ્ઝાર, a-dôzhkhâr. વિઠો સુશકેલ—કઠણ નહીં તે; નાખુશ. Adj. Not difficult—hard ; displeased.

અદોશારમ, a-dôshâram. વિઠો પીયાર નહીં મેલવવો, પીયાર—મોહોભત વગર, પીયાર નહીં ખતલાવનારું, ખુશ નહીં, ખુશી વગરું. Adj. Not winning affection, not securing love, not setting one's affections on, displeased, without inclination—will. Contrast Pâz. દોષારું.

અદોશારમિહા આ- દોશારમિહા, a-dôshâramîhâ. ટુઠો અઠો. મોહોભત બરેલી રીતે નહીં, નાખુશ રીતે, વિચારની રીતે નહીં. Adv. Not in a loving manner, in a displeasing way, not affectionately.

અ-વદાઈ, અચે-વદાઈ, aê-vadâî, aê-vêchî. વિઠો ભલાઈ—નેકી વગરતું. Adj. Devoid of goodness, not having virtue—probity.

અ-ગોશી, a-gôshî. વિઠો જુણાદાર નહીં, જુણાવાણું નહીં. Adj. Not cornered, not angular.

અ-જુશી, a-zushî. વિઠો ખાહેશ વાણું—મરજ પ્રમાણેતું નહીં, નારાજ, નાખુશ. Adj. Not desirous, not according to one's wish, displeased, indisposed. Prohib. અ + ગુર = Av. અ-જુશી

અ-જીવ અ-જીશી, a-jîshî. વિ. જેશવાતું નહીં. Adj. Not excited, not passionate, not heated, not effervescent—boiling.

અ-જીવ અદન્યાઈ, adanyâî. વિ. ખીજ દરજાતું. Adj. Of the second order, secondary.

અ-જીવ અ-દોશી, a-dôshî. ના. દોષ વગરની હાલત, નામરજ, નાખુશી, નિર્દોષપણું, પવિત્રાઈ; કિ. તું ના ચાહ—મરં ના કર. Subs. Freedom from fault—sin—offence ; disinclination, dislike, displeasure ; innocence, harmlessness, purity, sinlessness. V. Do not love—like, don't be inclined. Prohib. ન + જી = Av. જી = Sans. દુઃ.

અ-જીવ યાવશા, yâvashash. ના. તે પામતું. Subs. Obtaining it.

અ-યોજી-જીવ અ-યોજી-દખશક, a-yôzh-dakhshak. ના. નાપાડ ખસલત, બદખારીઅત, ખરાખ નિશાન. Subs. Impure nature, evil disposition; a bad symptom.

અ-યોશ્ધ-જીવ અ-યોશ્ધાસ, a-yôshdâsra. વિ. અપવિત્ર. Adj. Impure, defiled, unclean. Comp. Av. અ-યોશ્ધાસ.

અ-યોશ્ધ-જીવ અ-યોજી-દાસી, a-yôzh-dâsî. ના. અપવિત્રાઈ, નાપાડી, નજીસાઈ. Subs. Impurity, defilement, filthiness, uncleanliness. Av. અ-યોશ્ધાસ.

અ-યોશ્ધ-જીવ અ-યોજી-દાસ-ગાહ, ayôzh-dâsr-gâh. ના. અપવિત્ર—ગલીચી બરેલી જાઓ. Subs. An impure—filthy place.

અ-યોશ્ધ-જીવ અ-યોજી-દાસીની-દારી, ayôzh-dâsînî-dârî. વિ. અપવિત્રાઈ કરનારું. Adj. Causing impurity.

૧૮૩-૪૯ અ-યોશાસ્ત્રનેદ-શસ્તન, a-yôshkâdâsrî-nêd-shastan. કિ ૦ પાક—સાદ—તંદરોસ્ત નહીં થઈ શકે.

V. Cannot be pure—purified, cannot be free from defilement, cannot be cured, cannot be restored to health.

૧૮૪-૪૯ અભેવગહણે, aêvagahâshnê. ના ૦ કુસ્તી બાંધવી, અભેવધહુન વણવી. Subs. Girding the *kushti* round the waist, weaving the *kushti*.

૧૮૫-૪૯ અ-ગોશરને, a-gôshashnê. ના ૦ કાન નહીં રાખવા, નહીં સાંભળું, અભાડા કરવા. Subs. Not giving or lending an ear, not hearing, turning a deaf ear to. Prohib. ન + ૪૯ = Av. ન્યુંદુ = Per. ગુશ
૧૮૬-૪૯ અ-જેશરને, a-jôshashnê. ના ૦ જેશ નહીં આપવો. Subs. Not boiling.

૧૮૭-૪૯ અ-દોશરને, a-dôshashnê. ના ૦ કાહેલી, સુર્તી, નહીં ગમવું, ખાહેશ—ચાહ—ચ્યાર વગર. Subs. Indolence, languor, sloth, laziness, dislike, disinclination, want of affection—attachment.

૧૮૮-૪૯ આઈન-દેહેશને, aîin-dêhêshnê. કિ ૦ વિ ૦ ખરોશ પ્રમાણે, ખરોશની રીતે, આપવા તરીકે, પેદાયશ પ્રમાણે, ખેલ-કરની રીતે. Adv. By way of donation—grant, by way of charity; according to the creation. Comp. ન + ૧૮૮ = Av. ન્યાંન = Per. ન્યાંન

૧૯૧-૪૯ અયોશસ્ત, ayôshast. ના ૦ ધાતુ. Subs. Metal.

૧૯૨-૪૯ અ-દોશ-ગદમન, a-dôsh-gadman. વિ ૦ ખરાય ખોરેહતું નહીં, આખર—કીરતિવાણું. Adj. Not relating to evil lustre—splendour, not of bad character—reputation.

અદોશજદમન આ-દોશ-જદમન, a-dôsh-jadman. વિ. અરાખ
બાયગતું નહીં, બદભજત—હીન કપાલતું નહીં, કમ નસીખ નહીં.
Adj. Not unfortunate, not unlucky, not ill-starred.

અદોશયદમન આ-દોશ-યદમન, a-dôsh-yadman. વિ. અરાખ જેર
—કોવતતું નહીં. Adj.' Not of an evil strength, not
relating to bad power—vigour.

અદોશિનિદન આ-દોશીનિદન, a-dôshinidan. કિ. નહીં ચાહતું,
ખાર ન રાખવો. V. Not to love, not to have a
liking for.

અયાનહિને આયને-હીને, ayanê-hîne. ના. પોલાદ. Subs.
Steel.

અદોશબોરદાર આ-દોશ-બોરદાર, a-dôsh-bôrdâr. ના. અરાખ
રીત નહીં વાપરનાર, નઠારી રીત નહીં ચલાવનાર. Subs.
One who does not use a bad practice, one that
does not put in practice an evil custom. Prohib.
+ એ = Av. એ + એન્દ્ર = Av. એન્દ્ર

અદોશિદાર આ-દોશીદાર, a-jôshîdâr. ના. જેશ—ઉલટ નહીં
આપનાર. Subs. That which does not excite—
stimulate, one who does not give encouragement—
inducement.

અદોશિદાર આ-દોશીદાર, a-dôshîdâr. ના. સાહેં નહીં ચાહના-
ર, ધિકારનાર; નહીં દોહનાર. Subs. An ill-wisher, a
hater, a despiser, one who does not milk.

અદુશિદન આ-દુશીદન, a-zûshidun. કિ. નહીં ચાહતું, મરજ
નહીં કરવી, ધિકારતું. V. Not to love, to hate, not

to be inclined—pleased. Contrast Av. Rt.
જુષ = Sans. जुष्.

નહીં-જુષ અ-જેશીદન, a-jôshidan. ક્રિ. નહીં ઉકલતું, જેશ
 નહીં કરવો, જેશ નહીં આપવો. V. Not to boil, not
 to cause effervescence, not to ferment, not to
 agitate. Per. જુષિદન

નહીં-દોષિદન અ-દોશીદન, a-dôshidân. ક્રિ. નહીં દોહોતું. V.
 Not to milk. Contrast Per. દોષિદન

અયોજ્ઞ-જુષ અયોજ્ઞ-દરમાન, ayôzh-darmân. વિ. નાપાક—
 ગલીચ દવા. Subs. An impure medicine.

દોઘનશન દો-ઘનશન, dô-ghanashna. વિ. એ ધણું, એ વખત.
 ના. એ ધણું ભારતું. Adj. Two times, twice as
 much. Subs. Striking twice.

દોષનામી અ-દોશનામી, a-dôshnâmî. વિ. ખદનામી વગર-
 તું, દામીજ નહીં. Adj. Free from ignominy—in-
 famy, not damaged. Contrast Per. દશનામ

દોષવાર અ-દોશવાર, a-dôshvâr. વિ. સુશકેલ—કંટાલા બરેનું
 નહીં, જેહેનું. Adj. Not difficult—tedious; easy.

દોષખારી અ-દોજખારી, a-dôzkhâri. ના. ખદ નહીં ચાહ-
 નારું, નેક ચાહનારું, નેક આશાની. Subs. Not wishing
 ill, wishing happiness to, good convenience.

દોષવારી અ-દોશવારી, a-dôshvârî. ના. સુશકેલી વગરની
 હાલત, પીડા—દુઃખી વેગલાઈ. Subs. Freedom from
 difficulty, state of being without trouble.
 Prohib. ✕ + **જુષ** = Per. دشوار ی

ગુર્ગુર્ગુર્ અ-ગોખાનદ, a-gôbhânad. કિં નહીં બોલાવે—કેહેવડાવે—પણાવે. V. May not cause to speak—utter—recite.

ગુર્મળુર્ અ-ગવશની, a-gavashnî. વિં વાચાવાલું નહીં, બોલકણું નહીં, સુગું. Adj. Speechless, not speaking—talkative, dumb.

ગુર્જુર્જુર્ અ-જેદાની, અ-એ-રશની, a-jôdânî, aê-rashnî. વિં જવાની વગરનું. Adj. Without the vigour of youth. Contrast Av. ગુર્જુર્જુર્; ગુર્જુર્ (plur. gen.)

ગુર્જુર્જુર્ અયુજાની, ayûjâñâ. નાં કોરોશ, ધંધો. કિં તું કોરોશ કર. Subs. Exertion, endeavour, trade, business, occupation. V. Exert thou (imper.)

ગુર્જુર્જુર્ અયોશોસ્ત, ayôshôst. See ગુર્જુર્જુર્ અયોશોસ્ત્થોસ્ત.

ગુર્જુર્જુર્ ખીન-શોસ્ત, khîn-shôst. કિં કીનો ધોઈ નાખીઓ, કીનો કાઢી નાખીઓ. V. Wiped off rancour, washed off vindictive feelings (past tense).

ગુર્જુર્જુર્જુર્ અયોશોસ્તીન, ayôshôstin. વિં ધાતુનું. Adj. Made of metal ; consisting of metal.

ગુર્જુર્જુર્જુર્ અ-ગોશો-સ્તૃતે, a-goshô-srûtê. વિં કાને નહીં ભાંભલેલું, નહીં શીખેલું. Adj. Unheard by the ear, not learned. Prohib. ન + રૂ = Av. ન્યુંન = Per. ગુંફ + રૂ = Av. ન્યુંન

ગુર્જુર્જુર્ અ-જનશ્ને, a-janashnê. નાં નહીં મારતું. Subs. Not beating—striking.

ગુર્જુર્જુર્ અ-જેદાન, a-jôdân. વિં જવાન નહીં હે. Adj. Not young.

અદોજ્વરાચ્છત્ત્ર અ-દોજ્વરશતે-વરજ્જ, a-dôzhvarâchchhât-
varzî. ના० જું કામ નહીં એખતીઆર કરનાર, નેક કામ
કરનાર. Subs. One who does not choose evil
actions ; one who practises virtuous deeds.
Comp. A.v. એ + દોજ્વરાચ્છત્ત્ર + વરજ્જ

અગોબાક, a-gôbâk: વિ० સાક્ષી વગર. Adj.
Without any witness.

અદોષક, a-dôshk. વિ० ખરાય—જનાકાર નહીં.
Adj. Not bad, not adulterous.

અદોશે, a-dôshê. વિ० ખાહેશ—મતલખ વગર ; ખરાય
મતલખ, ઈચ્છા. Having no desire—inclination,
without any purpose—intent ; evil design—
inclination—desire.

અખુશો, abûshî. વિ० પાક, અશો. Adj. Holy,
pure.

અયોદાક, ayôdak. Sec અદોશે aêvadâdê.

દોગોશે, dô-gôshê. વિ० બેખુણાતું. Adj. Having
two corners, biangular. Per. દોગોશે

અગોબાગી, a-gôbâgî. વિ० ગવાહી—કેણેવત વગરતું;
મખુની—બાહોશીલું નહીં તે. Adj. Without testimony
—popular saying—adage ; not obstinate—stub-
born.

અદોશગી, a-dôshgî. ના० ખરાખી—ખરીની હાલ-
• તથી વેગલાઈ. Subs. Freedom from evil—vice.

અદોશેઈ, a-dôshêi. વિ० વગર ખાહેશનું, અણગમ-
તું. Adj. Without inclination—desire, not
pleasing.

દોષકુરૂપ અ-દોષ-મરજ., a-dôshk-marz. વિ૦ નેહેમરજ
નહીં કરનાર. Adj. Not committing the crime of
adultery—fornication.

દોષકુરૂપ અ-ગોશ-કશીદન, a-gôsh-kashîdan. કું કાન
ન ખેંચવા, સખુન નહીં શાંભળવો, જણી જેઈ આખાડા કરવા.
V. Not to prick up one's ears ; not to hear ;
to turn a deaf ear to.

દોષકુરૂપ અ-દોશ-ચેહેર, a-dôsh-chêhêr. વિ૦ ખરાખ ચે-
હેરાતું નહીં તે, કદરાતું નહીં તે, સારા ઇપણું. Adj. Not hav-
ing ugly features, not deformed or ill-shaped ;
beautiful, well-proportioned.

દોષાદ અ-દવ્યાદ, a-davyâd. ના૦ દકે નહીં થનાર. Subs.
That which cannot be removed.

દોષપાત્ર અ-બેવદાદ, aêvadâdê. ના૦ એક પેદા કૃધેલું, એક
આપેલું, એક ગાવતું નામ કે જેને પરવરદેગારે હુનિયાની શુર-
આતમાં પેદા કીધી હતી, જેને “ગાવ્યોદાદ” કરી કેહેછે. એ
ગાવથી ૨૮૨) અતનાં ચરંદાં પરંદાં પેદા થયાં હતાં. Subs.
The only-begotten or the only-created (lit.) ;
name of a bull created by Ormazd at the be-
ginning of the world, called Gâvyôdâd, from
which 282 kinds of beasts and birds were
created. Comp. Av. ૩૩૨-૩૩૩ (૩૩૨-૩૩૩-૩૩૪-૩૩૫
in Mâh Nyâêsh).

દોષપર્ગ અ-દોશ-પર્ગ, a-dôsh-parg. વિ૦ ખુરા હીસા—
ખદલાવાલું નહીં. Adj. Not of a bad share—por-
tion, not of an evil return—meed.

અદોશકૃતુઃ અ-દોશકરેશ, a-dôshpharêsh. વિ ૦ તંગી કૃતુઃ.

Adj. Without scarcity (of anything); free from difficulties—straits.

અદોશમીન, a-dôshmîn. વિ ૦ ઘણ મનતું નહીં. Adj. Not of an evil mind.

અદુષ્પમાની, a-dûshpmamî. ના ૦ દુષ્પમની વગરની હાલત; ખરાખ મનવાંતું નહીં તે. Subs. Freedom from enmity, state of being free from ill-mindedness. Comp. Per. بી દશ્મની

અદુષ્પમજે, a-dûshmazê. વિ ૦ ખરાખ સવાદતું નહીં. Adj. Not of a bad taste, not insipid. Contrast Per. بી مز

અએવ-ખાર, aêva-bâr. ક્રી ૦ આ ૦ એક ભરતબે, એક ગ્રખત. Adv. One time, once. Per. بيك بار

અએવ-ખાર, aêva-bâr. ના ૦ એક ફળ. Subs. A fruit. એ = Av. + بار = Per. بار، بار

અએવ-ખાર, aêva-bâr. ના ૦ એક ભીત—કિલ્લો. Subs. One wall, one fortress, one castle, one fortified place. એ + بار = Av. Rt. بار، بار، Per. بار، بار

અયુખાર, અયુખર, ayûbâr, ayûbur. વિ ૦ રીમન. Adj. Defiled, polluted.

અયુખાર, ayûbâr. ના ૦ થારી ; દોસ્તી. Subs. Help, • friendship.

એવ-ખાર, êva-bâr. ના ૦ એક બોણે ; એક જતતું કષ. Subs. One load, a burden ; a sort of bodily exertion—labor. એ + بار = Per. بار، بار

દો-દો-ખાર, dô-dô-bâr. ક્રિ. અ. ચાર મરતથે, ચાર વાર. Adv. Four times.

અસોખારાન, asôbârân. ના. જવારો. Subs. Horsemen, cavaliers.

અ-દોખારાનીદન, a-dôbârâñidân. ક્રિ. નહીં દોડવું, ધરાવવો, નહીં કરાવવો, દકે નહીં કરાયાનું. V. Not to make run, not to make rush upon, not to cause to remove.

અ-દોખારદ, a-dôbârad. ક્રિ. દકે—દુર નહીં કરે, હાંકી નહીં કાઢે. V. May not drive away, may not remove.

અ-દોખારેસ્તન, a-dôbârêstan. ક્રિ. નહીં દોડવું, જેસસાથી નહીં દોડવું, નહીં હોમદી કરવો. V. Not to run, not to make a sudden attack, not to rush upon, not to repulse, not to drive away. Av. Rt. શાશ્વત

અ-દોખારીદન, a-dôbârîdân. ક્રિ. નહીં દોડવું, નાખુદ નહીં થવું, દકે નહીં કરવું, દોડી ન જવું. V. Not to run away, not annihilated (applied to *devs* and *darvands*).

અ-દોખારીનીનીદન, a-dôbârînîdân. See **અ-દોખારાન** a-dôbârânîdân.

અ-દોખારીદન, a-dôbârîdân. ક્રિ. નહીં દોડવું, દકે નહીં કરવું, દોડી ન જવું, નહીં નાહાસવું. V. Not to run, not to annihilate, hot to run away, not to fly. Av. શાશ્વત

અયુભારીદન, ayubârîdan. કિં એક મરત્થણે થતું—કરતું, રીમન થતું. V. To happen—become only once, to do once; to be polluted—defiled.

અયુષ અઈની, ainî. નાં પેશાની; જખાન. Subs. The forehead, the tongue. Av. અયુષ = Sans. અનિક. **અયુષ અઈનીગ**, અચેનંગી, aînîg, aêñang. નાં કીનો, વેર, દ્વેશબાવ. Subs. Revenge, spite, rancour. Comp. Av. અયુષ = Sans. એનસ.

અયુષ અઈયજ, aiyaz. નાં આતરાનાં છટકલાં, ખોમાદરાન નામની દવા. Subs. Sparks of fire; name of a medicine.

અયુષ અગની, agnî. કિં અં એક બારગી, એકદમ, એક વખત. Adv. At once, all at once.

અયુષ આ-ગંદે, a-gandê. વિં ગંધાતું નહીં તે, વાસ નહીં ભારતું. બીગડેલું નહીં તે. Adj. Not stinking—stenching, not corrupted.

અયુષ આ-ડુઈ, a-duî. વિં ધાસ્તી—દેહેભત વગરતું, બેક્રેય, ખોદાની એક સેક્ત. Adj. Fearless, guileless; one of the attributes of God. Comp. Av. અયુષ

અયુષ અદુપ, adûp. ભબથાં અં અથવા, યા. (અં નો અગડેલો આકાર.) Conj. Or, either. Corrupt form of અયુષ

અયુષ અદુસ, અદુધ, adûs, adûth. વિં રતાંજરણ. Adj. Afflicted with night-blindness.

અયુષ અખુનદે, a-bûndê. વિં નહીં પુરું, અપૂર્ણ, અખુદુરું. Adj. Incomplete, unfinished.

અજુઝુ-થોડદ, a-yôzhad. નિ૦ નાપાક, ખદ, ખરાખ. Adj.
Impure, unholly, evil, bad. Comp. Av.

સાંસ્કૃતિક

અજુ અથો-દક, ayô-dak. બિલથા૦ અ૦ યા, અથવા. સર્વ૦ તે-જે.
Conj. Or, either, from that. Pron. Which.

અજુ આખુસ, ábûs. નિ૦ પીલું. Adj. Yellow.

અજુ ખીની, khînî. નિ૦ કીનાવાખું, કીનો રાખનારું. Adj.
Revengeful, spiteful, harbouring ill-feelings.

અજુ દીની, dînî. નિ૦ દીનદાર, દીનને લગતું. Adj. Religious,
belonging to religion.

અજુ યાની, yânî. ના૦ નેષી. Subs. Virtue, chastity.

અજુ યોડદ, yôzhad. નિ૦ પાક, પરિત્ર, નેક, સાક, સ્વચ્છ.
Adj. Pure, holy, good, clean, unspotted.

અગાજુ અગનેશ, aganêsh. ના૦ ઈભારતની દીવાલ ઉપર
લાવવી. Subs. Raising up the wall of a building.

અગાજુ અ-ગોધ્યા, a-gôbyâ. નિ૦ જઘાન—ભાષા વગરંતું;
ખરાખ ભાષા. Adj. Tongueless, speechless; bad
speech—language.

અગાજુ અ-દવિશ, a-davish. ના૦ નહીં ઠગનાર—ઠગાનાર.
Subs. One who does not deceive, one who is not
deceived. Comp. Av. સાંસ્કૃતિક, સાંસ્કૃતિક (in Hor. yt.)

અગાજુ અ-દંડી, a-dandî. ના૦ મીસ્કીની—ગરીબાઈ વગરની
હાલત, વગર દરવેશીની હાલત. Subs. Freedom from
destitution—poverty, freedom from mendicancy.

અગાજુ અ-ખુદી, a-bûdî. ના૦ નાખુદી. Subs. Non-existence,
annihilation.

અસરો અ-બુદેહ, a-bûdêh. ના० ન થાએલું. Subs. Annihilation, extinction.

અસરો અ-બંધી, a-bandî. નિ० બંધી વગરતું. Adj. Having no restriction. Contrast Per. બંધી

અસરો જે-વેશ, sê-vêsh, ક્રો અ० ત્રણઘણું વધારે. Adv. Three times as much more.

અસરો અ-ગોખશા, a-gôbshâ. ના० ખરાખ ભય. Subs. Bad honey.

અસરો અ-દુઈગાન, a-dûigân. નિ० નહીં ઠગનારા. Adj. plu. Not deceiving.

અસરો ખીનીગાન, khînîgân. નિ० ક્રીનાખોરો. Adj. plu. Vindictive, revengeful.

અસરો અયુદ્ધને, ayudashnê. ના० લડાઈ, જંગ. Subs. A battle, war, fight. (Comp. Av. Rt. ગૃષ્ણ = Sans. યુધ = a battle.)

અસરો અએવસાની, aêvasâni. નિ० એક નિશાનવાલું, એક જત—તરેહતું. Adj. Of one badge—mark ; of one kind—sort.

અસરો અ-ગોખશની, a-gôbashnî. નિ० વાચા—સજુનવાલું નહીં, વગર સજુનતું, મુશું. Adj. Speechless, not speaking, mute, dumb.

અસરો અયુજશની, ayûjashnî. ના० કોશોશ—હરીકાઈ કરનારું. Subs. One who endeavours—competes —strives.

અસરો આગનદશની, âigandashnî. ના० અરતું, પૂર કરતું. Subs. Act of filling up, replenishment..

અસરો એ-ગોખશની, E-gôbashnî. નિ० એક વચની, એક

સખ્યનતું. Adj. Having only one sense, unequivocal, not admitting different interpretations.

ગુબાશનીચ અ-ગોભશની-ચ, a-gôbashnî-cha. નીં નહીં બોલતું—પદતું. Adj. Not speaking, not reciting.

અયોખ્લિશોષ્ટ અયોખ્લિશોષ્ટ, ayôkhli-shôst. See અયોખ્લિશોષ્ટ.

આએવકશોસ્ટન આએવક-શોસ્ટન, aêvak-shôstan. ક્રીં એક મરતથે પાવ કરતું. V. To purify once.

અંગ્રેષ્ટ અ-ગોભશને, a-gôbâshnê. નીં એક શખ્ષ વગર, બોલવા વગર, વગર વારતાનું, પ્રકરણ વગરનું, વચન—કોણ વગર. Adj. Without a word, without speaking, without a story, without a chapter—section, without any promise—pledge.

જુમબેશો અ-જુંબશને, a-jûmbashnê. નીં વગર જુમબેશો—હાલવે. Adj. Without agitation—motion. Contrast Per. جنبش

અદોખશને, અદોખશને, adôbashnê. નાં દોડતું. Subs. Running.

ગુબાશનીએ, અ-ગુબાશનીએ, a-gûbashnîê. નીં એક શખ્ષ નહીં, એક સખ્ષુન વગર, એક સખ્ષુન બોલવા વગર. Adj. Without a word; without speaking a word.

અખેશકારી, અ-ખેશકારી, a-khêshkârî. નાં ધ્યા વગરની હાલત, મેરોજગારી. Subs. Want of employment, state of being out of service. (See અખેશકારી.)

આએવાયશ્ટ આએવ-યશ્ટ, aêva-yasht. નાં એક ધનશને, એક,

આરાધના, એક યશ્ત. Subs. One *yaçna*, divine honors, adorations, one *yasht*. (Comp. એ = Av. યાચન + યાસ્ત Av. યાચનાસ)

અદેવાદશ્તે અદેવ-દશ્તે, aêva-dashtê. નાં એક નંગલ. Subs. One desert, one plain without water. Per. યિક દશ્ત

અદેવાયશ્તે અદેવ-યશ્તે, aêva-yashtê. See અદેવ aêva-yasht.

અદેવાયશ્તે અદેવ-દાદ, aêvâ-dâdê.. નિં બેદાદ, દરકાર વગરણું, બેપરવા. Adj. Unjust, unconcerned, indifferent.

અદેવાયશ્તે અદેવ-સખ્ત, aêva-sakht. નિં સખત—કઠણ નહીં, નરભ. Adj. Not hard—difficult; soft.

હાવેશ્ત હાવેશ્ત, hâvêsh. See હાવેશ્ત hâvêsh.

અભુનેશ્તે અ-ભુનેશ્તે, a-bûnêsh. નિં પાથા—થડ—મૂળ વગરણું. Adj. Having no foundation—trunk,—root.

અઈન-દકીયા, aîn-dakiâ. નાં પવિત્ર આંખ. Subs. A pure eye.

અઈન્યા અઈન્યા, aînyâ. નાં વિલાય, રડણું. Subs. Lamentation, wailing.

અખદેશ અખદેશ, akhdêsh. નાં નાપાડી, ગલીયી, અપવિત્રાઈ, શીભની. Subs. Impurity, uncleanness, filthiness, defilement.

અંગદગી અ-ગંડગી, a-gandagî. નાં વાસ વગરની હાલત, ગંધગી વગરની હાલત. Subs. Freedom from stink—stench. (Comp. Prohib. એ + અંગદ = એ અંગદ = Sans. ગંધ = Per. ગંડગી)

અનદકીય અન-દકીયા, an-dakîâ. વિ. નાપાડ. Adj. Impure, unholly.

અયુજ્ઝ અ-યુજ્ઝી, a-yuzdî. ના. અપવિત્રાઈ, નાપાડી, ન-જસી, રીમન જગા ; ખીમારી, આજર ; ઈલ્લત, ખરાબી, જાન ; જરૂરીઓાત ; જુલમ. Subs. Impurity, defilement, uncleanness ; impure—defiled place ; sickness, illness ; a bad habit, vice, injury, damage ; exigency, necessity ; tyranny, oppression. Comp. Av. **અયુદકહ**

અયુદકહ, ayûdakah. ના. કીનો. Subs. Revenge, spite.

અયુદગી, ayudagî. ના. ખદ આજર—ખીમારી, ઈલ્લત ; ખાંસ. Subs. A bad disease—illness, a bad habit, vice, misfortune, calamity.

અગંદગી, âgandagî. ના. ખરાખ વાસ, ગંધ, ખદખો. Subs. Bad smell, stink, stench.

અગંદીએ, âgandiê. વિ. પૂર કીધેલું, બરેલું. Adj. Filled up to the brim, filled up.

અગંદુષ્માન અ-ગંદ-સખત-તર, a-gand-sakht-tar. વિ. વધારે સખત વાસ મારતું નહીં. Adj. Not stinking more powerfully.

અનેસ્ગુનતન, a-jôsgunatan. કિ. ધીનવી નહીં દેલું, નહીં લેલું, નહીં જેચેલું—લઈજું—રાખું. V. Not to snatch ; not to take, not to pull—carry away, not to keep.

અદુસ્રા, a-duisra. વિ. આંખ વગરતું, આંખના ડોલા વગરતું. Adj. Having no eyeballs—eyes.

ગંડિના અ-ગંડીના, a-gandīnād. ક્રિ. વાસ નહીં ભારે. V.

May not stink, may not emit a strong offensive smell. Av. એ=Per. ગંડિન=to stink.

એવા અએવ-દીન, aēva-dīn. ના. એક રાહ, એક રવેશ, એક મજહુબ. Subs. One way, one course—path, one mode, one faith. . "

અદુદીન અદુદીન, adudīn. ના. રીત, રવેશ. Subs. Custom, mode, usage.

અચેવે-ગુમાની અએવે-ગુમાની, aēvē-gumānī. ક્રિ. અ. એશક-પણાથી. Adv. Undoubtedly, unquestionably.

અદોસ્ત અ-દોસ્ત, અ-જોરત, a-dōst, a-zōst. ના. દોસ્ત—મિત્ર નહીં, નહીં ચાહનાર, દુરમન, શત્રુ. ક્રિ. દોસ્ત વગરતું. Subs. Not a friend; one who does not regard with affection; an enemy, a foe. Adj. Friendless. (Prohib. ન + એ=Av. એ=Sans. જુષ = Per. دوست Av. Rt. એ=Sans. Rt. જુષ.)

અઉક્હતારી અઈઉખતારી, aiukhtārī. ક્રિ. નહીં કુદનારું, કોશેશ નહીં કરનારું. Adj. Not leaping—endeavouring.

અવસ્તારી અએ-વસ્તારી, aē-vastārī. ક્રિ. નહીં બીઘાવનારું. Adj. Not spreading or laying (a carpet, &c.)

અદોસ્તી અ-દોસ્તી, a-dōstī. ના. મોહોઅત—દોસ્તી વગરની હાથત; દુરમની. Subs. Absence of friendship—love, absence of regard—good graces; enmity.

અદોસ્ત અ-દોસ્ત. ના. નહીં દોસ્ત, દુર્શમન. Subs. Not a friend; an enemy. Comp. Per. دوست

અગંગિદાન અ-ગંગિદાન, a-gangīdan. ક્રિ. (દેવતું) નહીં ખાંદું.

અV. Not to eat (applied to *devs.*) Av. અગ્ન = Sans. ઘસ्.

॥૧૭॥ અ-યુગીદન, a-yūgīdan. કું નહીં ખાંધતું—એડવું; છુદું રેહેવા દેવું; મજાખુન નહીં કરવું. V. Not to tie—join—fasten; to let loose; not to strengthen.

॥૧૮॥ અ-ગંદીદન, a-gandīdan. કું ગંધ—વાસ નહીં મારવું; નહીં ગંધાવું. V. Not to stink—stench; not to emit a strong offensive smell. Prohib. + ॥૧૭॥ = Av. અ = Per. ગંડિદન

॥૧૯॥ અ-જોસ્તન, a-jōstan. કું નહીં ધુંડવું—શોધવું. V. Not to seek—to inquire, not to search. Contrast Per. جستن

૨૦॥ અ-જોસ્તરશ્ને, a-jostrashnē. નિં મેલવવા વગર, નહીં મેલવવું. Adj. Without obtaining.

૨૧॥ અ-દુસ્રોભી, a-dusrōbhī. નાં બદનાભી વગરની હાલત, હીનપ્રસ્તી વગરની હાલત. Subs. Freedom from disgrace—ignominy.

૨૨॥ અવિરુદ્ધરુદ્ધ્રેમ { અઈવિસુસ્થેમ, aīvisrusrēm. નાં દહાડાની ચોથી ધેહેવું નામ, ઓક કરેસ્તાવું નામ. Subs. *Aviçruthrem Gēh*, name of the 4th Gēh; name of one of the angels. Av. અવિરુદ્ધરુદ્ધ્રેમ

૨૩॥ અગ્નિન, agnīn. નિં બરાબર, એકસરખું; જુખે, એકદર, એકત્તું. Adj. Similar, alike; in the aggregate; upon the whole.

૨૪॥ અ-ગોબ, a-gōb. નાં નહીં બોલનારું, ખરાખ વાચા. Subs. One that does not speak, bad speech. •

માત્ર અચેદુન, aēdūn. કિં અં એ રવેશો. Adv. In this manner, thus.

માત્ર અ-જોજન, a-jōjan. વિં દેરમ—પૈસા વગર, સુક્લેસ. Adj. Destitute of *derem*—money, 'poor.'

માત્ર આઈનીન, āinīn. નાં જેખ, રોનક, શીંગાર; તરેહ, રવેશ, કાયદો. Subs. Grace, ornament, elegance, mode, custom, manner. (Comp. Av. માત્રાન = Sans. અયન = Per. آين)

માત્ર આહીન, âhīn. નાં લોહું. Subs. Iron. Comp. Pehl. માત્ર

માત્ર દો-જોજન, dō-jōjan. નાં એ દેરમ. Subs. Two *derems*.

માત્ર ધરસી, yasnī. નાં પુંજનાર, માનનાર. Subs. A worshipper, an adorer, a believer.

માત્ર સેનીન, sē-nīn. વિં તેવહું; તમણું. Adj. Triple; threefold.

માત્ર સે-વીન, sē-vīn. નાં ત્રણ ભાષાસ. Subs. Three persons.

માત્રમાત્ર આઈનીની, āinīnī. નાં ચાલચલણ, રીતભાત, સહૃદ. Subs. Manners, behaviour, custom, conduct.

માત્રમાત્ર આઈનીનીહા, āinīnihā. કિં અં કાયદાસર, હોકમ સુજખ. નાં આઈનાઓ, આરશીઓ; કાયદાઓ. Adv. According to a rule or precept. Subs. Mirrors; usages, customs.

માત્રમાત્ર આઈનીની, āinīnī. નાં તરીકો, રસ્તો, કાયદો. Subs. Usages, manners, roads, paths, rules.

આઈનીની-આશકારે, *âînînî-âshkârê*. ના०
અહેર રસ્તો, ખરી રીત. Subs. A public road—path;
a true custom—way.

આઈ આગોધોઈત, *âgôyôît*. નિ० જેતરને લગતું. Adj.
Relating to a field. (Comp. Av. એટ્યુન્નાન, Sans. ગંધૂતિ.) . .

આઈ અઈનીન, *ainin*. ના० કીનો, કૃપણ, અદાવત્તં. Subs.
Malice, spite, rancour, grudge. (Comp. Av.
એન્નાન = Sans. એનસ.)

આઈ અએવ-ગુન, *aêva-gun*. ના० એક ગુણ—જત—તરેહ.
Subs. One kind—sort, one method—manner.

આઈ અંગીન, *agnîn*. ક્રો અંતે વખતમાં, લારે. Adv.
Then, at that time. (This word may be read
also “agnyûn.”) Comp. Per. કનું, કનું

આઈ અખવીન, *abvîn*. ના० હેલ, ખચું. Subs. Preg-
nancy; a child.

આઈ આઈનીન, *âînîn*. ના० દગ્લભાજુ, ઝીઅંતત, નારાસ્તી.
નિ० લોઢાનું, પંચકુઠ ધાતુનું બનાવેલું. Subs. Knavery,
roguery; untruth; dishonesty. Adj. Made of
iron, made of different metals.

આઈ આઈનીન, *âînîn*. ના० એક ગામનું નામ. Subs. Name
of a town—village. See એન્ન *ainin*.

આઈ આઈનીને, *âînînê*. ના० દગ્લભાજુ, નારાસ્તી. Subs.
Treachery; untruth.

આઈ ઝીનીન, *khînîn*. ના० કીનો. Subs. Revenge; spite.

આઈ સે-વીન, *sê-vîn*. ના० ત્રીજે ભરદ; ત્રીજું. Subs. The
third man; the third.

આઈનિને, *aininē*. કું અં એ પ્રમાણે. *Ady.* In this manner.

આઈનિને-દોંએ, *aininē-dō-ē*. કું અં એક એ રીતે. *Adv.* In one or two ways.

ચાક્હારી આઈનિને-ચાક્હારી, *aininē-chakhārī*. નાં ચીનનો આઈનો. *Subs.* The mirror of China.

ચેહેરાનો આઈનો, ચેહેરાની જેખાખેશ. *Subs.* The mirror of the face (lit.) ; gracefulness of features.

અદુદને-પરસ્તી, *adûdanē-parastî*. નાં પૂજનો તરીકો, તનને નમાવવા સાથે બંધગી કરવી. *Subs.* The mode of worship ; praying with a sacred inclination of the head.

અબુ-ગોર્ગ, *abû-gôrg*. નાં વિનો બાપ, લોકરી. *Subs.* The father of the wolf (lit.) ; a fox. *Comp. Per.* ابوجرگ +

પ્રેવાજ આઈનિન-પરસ્તી, *ainin-parastî*. નાં રેવાજ પ્રમાણે ચાલવું, જીદમત—ચાકરી કરવી. *Subs.* Closely following the usage, adherence to custom ; service, attendance.

આઈની, *ainî*. નાં જખાન, જલ. *Subs.* The tongue.

આઈનિક, *ainik*. નાં કપાલ ; છોઝ, લડકર. *Subs.* The forehead ; an army, a force. *Av.* અનિક. *Sans.* અનિક.

આ-જુદે, *a-jûdê*. નિઃ નહીં આયેલું. *Adj.* Not eaten.

આ-બુંદે, *a-bûndê*. See આ-બુંદે.

દ્રોગુ અ-એવીજ-ચ, a-évîzha-ch. વિ० નેક પણ—ધી નહીં.

Adj. Not even virtuous—good.

દ્રોગુ હુફ-ચ, hûf-cha. વિ० શારું, નેક. Adj. Good, virtuous, fine. Corrupt form of દ્રોગુ

દ્રોગુ આવીજ-ચ, âvîzha-ch. વિ० નેક—પવિત્ર—પાદભી.

Adj. Even virtuous—pious—good. Comp. Per. وَيْرَهُ، وَيْرَهُ

દ્રોગડ યોગદ, yôgad. ના० હોરનો ચુરો; ઝુંસરી. Subs.

A ploughshare, the part of a plough which cuts the ground at the bottom of the furrow ; a yoke.

દ્રાગુ અ-એવીજુશ, aévîzush. ના० એક જતના કુતરાતું નામ છે, કે જેના કાન ધણા ખોટા હોય છે. Subs. A kind of long-eared dog. Comp. Av. دَجِلَّ

દ્રોગડ અ-જવીદ, a-javîd. વિ० જુદું—છુદું નહીં, અંતર વગર-તું; સાથે. Adj. Not different—separate ; in union, in company with, disunited. Contrast Av. دَجِلَّ, Per. دَجِلَّ

દ્રોગડ અદુવ, adûv. Dînk. ઉભો અ० યા, અથવા. Conjunc.

Or, either. Corrupt form of દ્રોગડ aduv.

દ્રોગડ અયુજદ, ayujad. ના० કારોશ, તજવીજ. કિ० ચાલેછે. Subs. Endeavour, effort, exertion. V. Goes, walks.

દ્રોગડાકી અ-જવીદાકી, a-javîdâkî. વિ० કરક-તકાપત નહીં કરેનારું. Adj. Not making any difference—distinction.

અજવીદાકરદન અ-જવીદાક-કરદન, a-javîdâk-kardan. ક્રો
જુદું ન કરવું, સુણી ન કાઢવું. V. Not to separate—
cull—select.

અજવીદાર અ-જવીદાર, a-ñidâr. ના० નહીં ખેંચનાર—તાણ-
નાર. Subs. One who does not pull—draw.

અજવીદાર અ-જવીદાર, a-ñidâr. ના० જુદાઈ નહીં રાખનાર,
સંબંધ રાખનાર. Subs. One who keeps no distinction—difference, one who keeps connection.

અજવીદાર અ-જુદ-તાર, a-jud-târ. ના० એકજ તાર, જુદો તાર
—દોરો નહીં. Subs. The same thread, not a
different one.

અજવીદાર અ-ડવીદાર, a-davidâr. ના० નહીં દોડનાર. Subs.
One who does not run.

અજવીદારી અ-જવીદારી, a-javîdârî. ના० જુદાઈ વગરની
હાલત, એકમલતાપણું. Subs. State of being not
different, similarity.

અજવીદારી અયુભતારી, ayûkhtârî. ના० લડાઈ. Subs.
A fight, battle.

અજવીદારીહા અ-જવીદારીહા, a-javîdârîhâ. ક્રો અ० જુદાઈ
રાખયા વગર, એકસંપીઠી. Adv. Without keeping any distinction—difference, harmoniously,
peaceably.

અજવીદારીહા અનીદારીહા, khînîdârîhâ. ક્રો અ० કીનાની
-રીતે. Adv. Revengefully.

અજવીદી અ-જવીદી, a-javidî. ક્રો કરું—તકાવત વગર.
Adj. Having no difference—distinction. Contrast Per. جدائی

અલ્પાજ દો-દવીત-ખાજ, દો-જવીદ-ખાજ, dô-davit-bâzâ, dô-javid-bâzâ. ના० એ હાથ લામખા કરીએ તેટલું માપ, એક વામ. Subs. The space between the extremities of both arms extended; a fathom. Comp.

અ = Av. અ + એ = Av. અ + અ = Av. અ = Sans. બાહુ = Per. ملز و .

અન્નાજ અ-જવીદ-જવીદ, a-javîd-javîd. નિ० જુદું જુદું—છુદું છુદું નહીં; સાથે મળેલું. Adj. Not separate, not disconnected—detached; combined, united.

અનીદે અઈનિદે, ainidê. ભૂ० કુ० કીનો કીધેલું—રાખેલું. Past Partic. Harboured revenge, entertained malice—spite.

અગંદ અ-ગંદ-તન, a-gand-tan. ના० ગંદ વગરતું તન, બો નહીં મારતું તન. Subs. An unstinking—unstenching body.

અદોદ અ-દોદ-તન, a-dôd-tan. નિ० બીજાં તન વગર, બીજાંની સામેલગીરી વગર. Adj. Without any other body, without being associated with any one.

અશિકલ અ-જવીદ-વન, a-javid-van. નિ० જુદી શિકલતું નહીં તે, એકજ શિકલતું. Adj. Not of a different shape —form ; having the same features.

અજદ અ-જદ-તન, a-jud-tan. ના० જુદું તન નહીં, એકદીલી. Subs. State of being not of a different body (lit.); oneness of heart or mind.

અજોદિન અ-જોઈદન, a-jôîdan. કુ० નહીં ફુંડલું—શોધલું, જેસે-જે નહીં કરવી. V. Not to seek, not to inquire for—ask for.

॥૧૮૪ અ-દવીદન, a-davidan. નું નહીં દોડું, કુદી નહીં
નીકલું, શેતાખી નહીં કરવી. V. Not to run—spring
up—hasten. Contrast Per. دویدن

॥૧૮૫ અ-યનગ-તન, a-yang-tan. નાં ખદરોકલ તન, ખરાખ
દેખાવનું તન. Subs. An ugly—deformed body..

॥૧૮૬ અ-જવીદ-વજર, a-javīd-vazīr. નાં જુદો હોકમ
નહીં, એકસાન—સરખો હોકમ. Subs. Not a separate
order, similar order. Comp. Av. « + مجاہد + معاشر

॥૧૮૭ અ-જવીદગાન, a-javīd-gān. નાં જુદા નહીં તે.
Subs. Those that are not separate.

॥૧૮૮ અ-જવીદ-કર્દ, a-javīd-kard. ભૂં કું જુદું નહીં
કથેલું, તુટેલું—કાઠેલું નહીં; જેડેલું, વલગેલું. Past
Partic. Not made different, not burst—torn,
not broken, joined, united, clung to. « + اے =
Av. مجاہد + جا = Av. معاشر = Per. معاشر کر

॥૧૮૯ દો-જવીદ-ગુન, dō-javīd-gūn. નાં એ જુદા રંગ—
ગુણ, એ જુદી ખાસી અત. Subs. Two different colors
—attributes.

॥૧૯૦ અ-જુદ-તર, a-jud-tar. નિં વધારે જુદું નહીં, થોડું
મલતું, પડત—રદ નહીં. Adj. Not more different—
dissimilar, somewhat alike; not fallow—deso-
late; not cast off—rejected.

॥૧૯૧ અ-જુદ-તરી, a-jud-tarī. નિં વધારે જુદાઈવાનું
નહીં, થોડા સંબંધનું. Adj. Of not more difference,
being somewhat connected.

॥૧૯૨ અ-જુદ-તર-મદમાનતન, a-jud-tar-madama-

ગોમનાન. કિ૦ પડત—પડતું નહીં મેલવું; ચાહવું. V.
Not to leave uncultivated, not to neglect—let alone; to regard with affection.

એકાંતુસ્ત અચેવીમંદ, aēvîmand. વિ૦ તરક્કવાણું. Adj. Of or belonging to one side (lit.); inclined to favour one party.

એદુદને, adûdanê. See એડાદને.

એકાંત અચેવ-ખર, aēva-bar. ના૦ એક કુલ. Subs. One fruit.

એકાંત અયુખર, ayûbar. વિ૦ રીમન; પાંગખું; એલાહેદું, અભ-ડાંખેણું, એખખું. ના૦ સુવેલું ખચું જણાનાર ઓરત, કુરણંદ જણતાં ઓરત ગુજરી હોએ તેને કેહેછે. Adj. Defiled, polluted; lame, crippled; separate. Subs. Lonely, *menstruapatiens* (*mulier*); a woman that dies in giving birth to a child.

એકાંત આયન-ગર, âyan-gar. ના૦ લોઢું ઘડનાર, લોહાર. Subs. A blacksmith. Per. આંદું

એકાંત અન-ગેરાની, an-gêrâñî. ના૦ બારી નહીં તે, મોદું નહીં તે. Subs. State of being not heavy—dear.

એકાંત અનીરાની, anîrâñî. ના૦ જુદીની. Subs. State of being in a different religion.

એકાંત અયુખર-ઓમંદ, aîbar-ômand. વિ૦ વાંજિયું, અદ્ધ-લવાન. Adj. Barren, fruitless.

એકાંત અયુખરી, ayûbarî. ના૦ સુવેલું ખચું જણાનાર ઓરત-

ની હાલત. Subs. The state of a woman delivered of a dead child.

અરવેરસ્ત અચેવેરસ્ત, aevērasht. ના० ઓક. શુનાહતું નામ, કે જેનો તોથ ૩૩ દેરમનો ધાર્યાછે. Subs. Name of a sin called *Araverasht*, being 33 *dērems* in weight (traditional). "Comp. Paz. એવેરસ્ત

અયુક્રદગ્હિહા અયુક્રદગ્હિહા, ayukradgihā. ક્રો આ० જાયે ભત્તિને, ઓકઠા. Adv. Conjointly, in union, combined.

અચુન, અ-ચુન, a-gunn, a-yun. વિ० વગર શુણતું, બેલેહજત, ખરાબ જત, બેડોલ, ખરાબ રંગતું, કદરપું. Adj. Devoid of any good quality, insipid, tasteless, low-born, ill-shaped, ugly, of a bad colour. (Prohib. - + ન = Av. નાનું = Per. ગુને)

અદવર, advar. વિ० બેરાક, રાક વગરતું. Adj. Undoubted, doubtless.

અદુન, adūn. ના० જેખ, આરાઓશ, સણગાર. Subs. Grace, ornament.

અધુન, abūn. વિ० દેવાતું, હડખું ; થડ વગરતું, રાહાત વગરતું. Adj. Mad, rabid ; having no stem—beginning.

અયું, ayū. વિ० ઓક, સર્વો તે. Adj. One, Pron. That, which. Av. એણ, Sans. એક, Per. એક Comp. Pehl. એ

અચુન, ayūn. ના० ચુનાની પાદશાહ ; ચુનાની. Subs. A Grecian king ; a Grecian.

આદીન, aein. ના० રોનક, આરાઓશ, રવેશ, રીત ; તરેણ

દીન, દીનમાર્ક, પરકાર. Subs. Elegance, grace, ornament, custom, manner, sort, religion, justice, kind, way.

દ્રાવુન, ábñm. ના० કુવાનું તલીં. Subs. The bottom of a well.

દ્રાયન, áyan. See દ્રાયન.

દ્રિન, khín. વિ० કીનાખોર, કૃપઠી, દ્વેશભાવી. Adj. harbouring revenge—ill feelings, spiteful.

દ્રષ્ટને, yasnê. ના० યશનેમ શુર્હરીમ, નામની બંધગીના હા. Subs. Chapters of the prayer called *yagnem quirim*.

દ્રો-ગુન, yô-gûn. વિ० ઓક રંગનું, ઓક તરાહનું. Adj. Of one colour—sort—kind.

દ્રથુન, hayñm. ના० લશકર, આડે મારગે લઈ જનાર. Subs. An army ; one who carries in a wrong way.

દ્રિન, hîn. ના० પોલાદ. Subs. Steel.

દ્રિન, hîn. ના० કીનો, દુશમની. વિ० દીણું ; કીનાખોર. Subs. Revenge, enmity. Adj. Base, mean ; vindictive.

દ્રિન્વ, hînva. ના० દાડમડી. Subs. A pomegranate tree.

દ્રોદ્રુના, a-gunâ. વિ० વગર શુષ્ણનું, કદરપું, ખરૌખ રંગનું, વગર તારીકનું ; બેકાયદે. Adj. Devoid of any good quality, ill-shaped, ugly ; of a bad colour, unworthy of praise—good opinion, improper, irregular.

ગંદ્હા આ-ગનદહા, a-gandhâ. વિ૦ ગંદ વગરતું. Adj.
Not stinking.

ગુંડી આ-ગુનદી, a-gûndî. વિ૦ લશકર વગરતું. Adj.
Having no army.

દંડી આ-દનદી, a-dandî. વિ૦ ભૂખડતું નહીં. Adj. Not
grumbling.

અબુ-વ-ખાહ, abû-va-khâh. ના૦ ખાપ ને બાઈ.
Subs. Father and brother. Comp. Ar. أب و أخي

શુનાહી આ-શુનાહી, a-gûnâhî. ના૦ શુનાહ—પાપ વગરની
હાલત ; નીરપરાધીપણું. Subs. Freedom from guilt
—sin ; innocence.

એકા આચુનાક, અર્થવાક, ayunâk, aivâk. વિ૦ એકાણું,
એકજ, જેનો એકીઓ નથીંતે. Adj. Alone, single,
solitary, unique, having no equal.

હિનવાક, હદનવાક, hînvâk, hadanvâk. ના૦ દાસ-
મડી ; એવીઅંધન ; કુસ્તીઃ Subs. A pomegranate
tree ; *Aivianghan* ; *koshti*.

રીતા આઈનાદ, âinâd. ક્રી. રીત—કાયદા સુજખ હોયે. ના૦
રીતો, તરેહો. V. May it be according to usage
—custom! Subs. Manners ; kinds.

ક્ષેરદ આઈન-ખેરદ, âin-khêrad. ક્રી. આ૦ અક્કલની રીતે.
Adv. Reasonably, in consistency with good
sense.

ગુને આ-ગુને, a-gunê. See ગંદ્હા a-gunâ.

ગંદ આ-ગંદ, a-gand. વિ૦ ગંદ—વાસ વગરતું. Adj. Hav-
ing no stink—stench. Contrast Per. ની

હિને, hinê. See હિનિ hîn.

અનુભૂતિ અ-ગુની, a-gunî. ના० ગુણ વગરની હાલત, કદ્રિયાપણું.
Subs. Absence of any good quality; ugliness, shapelessness.

અનુભૂતિ અદુવસ્તા, adûva-sh. સર્વો યા તે. Pron. Or that.

અનુભૂતિ આસુનશ, âsûnash. કું અ० ત્યારે. Adv. Then.

અનુભૂતિ આઈને-યહાન, âînê-yâhân. ના० ધનદી તૃરીકો—
મારગ. Subs. The divine path—way.

અનુભૂતિ ઓશાન, ôshân. સર્વો તેઓ. Pron. They.

અનુભૂતિ આ-ગોશસ્પતી, â-gôshashpatî. વિ૦ ફુદનારું,
છતાંગ મારનારું. Adj. Leaping, jumping.

અનુભૂતિ ખીને-આહન, khînê-âhan. ના० તીજું—ખરું લોડું,
કોલાદતું લોડું. Subs. Steel; hard and refined iron.

અનુભૂતિ અ-બુનશુની, a-bûnshûnî. કું મા ચાહતો તુ.
V. Don't love—regard with affection.

અનુભૂતિ અભતુસ, abnûs. ના०, અભતુસતું લાડકું. Subs.
Ebony. Comp. Per. ابتوس

અનુભૂતિ અ-દવંદેહ, a-davandêh. ના० નહીં દોડનારું—ઉતાવલ
કરનારું. Subs. One that does not run—hasten.

અનુભૂતિ અ-બુનેશ્ટે, abûnêshêté. See અનુભૂતિ a-bûnêshîté.

અનુભૂતિ અ-બુદીએ, a-bûdîê. ના० નાખુદી. Subs. An-
nihilation, extinction.

અનુભૂતિ અ-બુનદગી, a-bûndagî. કું અ० વગર તાખેદારી
તરીકે, આપેખતીઆરી તરીકે. Adv. Not obsequi-
ously, independently.

અનુભૂતિ અ-બુનદેહ, a-bûndêî. ના० અધુરાપણું. Subs.
Imperfection.

અદુનેસ્ત અ-હુનેસ્ત, adûnêst. વિ૦ નાદરોસ્ત, પુરું—આખું નહીં, સહીસલાંમત—ખરું નહીં. Adj. Improper; not perfect—whole; not safe—right.

અદુનેસ્તી અ-હુનેસ્તી, a-dunêstî. ના૦ દરોસ્તી વગરતું, નાદરોસ્તી, સુધારા વગરની હાલત. Subs. State of being not perfect—souhd, absence of reform—improvement. Contrast Per. ૫ રોસ્તી

અદુનેસ્ત-પદ, a-dunêst-pad. ના૦ નહીં દરેસ્ત કરનાર પતી, ખરાખ હાડવઈદ, ખરાખ—બેસમજ ટાકતર. Subs. One who does not set things right (lit.); an unskilful bone-setter, an inexperienced doctor.

અગુનસ્ત અગુનસ્ત, અઘેવિનૃસ્ત, agunast, aêvinast. વિ૦ ખાલેસ, પાક, ગડલું નહીં. Adj. Pure, unsullied, undefiled, not turbid.

અદુનસ્ત અ-હુનસ્ત, a-dunast. વિ૦ દરોસ્ત—ખરાખર નહીં, નાદરોસ્ત, સારું નહીં, સુખી નહીં. Adj. Not entire—perfect, not right—proper, not good—happy. Per. નાદરેસ્ત

અદુનસ્તી અ-હુનસ્તી, a-dunastî. વિ૦ વગર સલાંમતીતું. Adj. Unsafe, insecure.

અએન-વીન, aên-vîn. ના૦ આંદે જેનાર; આંખ, નજર, નેધા કરવી. Subs. One who sees with his eyes; the eye, sight, paying attention to.

અગ્નિનિન, agnîn. ના૦ જુમલો, જરવાલો. વિ૦ એક જગ્યાએ એકથું થવું. Subs. Amount, sum total. Adj. Gathering in one place.

ગુન્ડે અ-ગુન્દે, a-gundē. ના० ખરાખ ધર્બ—આઠો. વિ० મેંદા
વગર, Subs. Bad wheat, bad flour. Adj. Having
no fine wheaten flour. Contrast Av. શુદ્ધિ

કુનિદે ખુનિદે, khunidē. કુ० વિ० કુટેણું. Partic. Adj.
Pounded, thrashed.

ગાહુ આહનગર, āhangar. See હાંગર.

હીવનેરંગ હીવ-નેરંગ, hiv-nêrang. ના० ખુખની કીરીઅા.
Subs. The ceremony of *khûb*.

બુન અ-બુન, a-bûn. ના० એખ, જડ. Subs. A root,
source, origin.

આઈનીન, મિનિન. કુ० અ० રીત પ્રમાણે, માર્ક. Adv.
According to the usage—custom.

હયુન, hayûn. ના० લશકર, Subs. An army.

આસુન-વદ, મિસુન-vad. કુ० અ० ન્યાં તલક—સુધી,
થાં તલક—સુધી. Adv. Till, until, as long as.

ખીનવંદ, khînvand. વિ० શીનાવાણું. Adj. Vin-
dictive, revengeful.

દાનંદ, dânanđ. કુ० તેઓ જણે—પીજાને. V. They
may know—recognise.

હીન-નંગ, hîn-nang. ના० હુલકી આખર. Subs.
Low honour.

અએવ-વુન, aêva-vûn. ના० એક આડ. Subs. One
tree. Comp. Av. એવાં વિનાં

આઈન-વુન, મિન-વુન. કુ० અ० કલાણી રીતે, Adv.
In such and such a manner.

૧૧૨૪ ખીને-વન, khînê-van. ના० કીનાનો નાશ કરનાર, કીનાને મૂલમાંથી ઉભેડી કાણનાર. Subs. One who destroys revenge; one who uproots spite—rancour.

૧૧૨૫ હેન-વન, hêñ-van. ના० લશકરને વિભેરી નાખનાર. Subs. One who disperses an army. Comp. Av. અણાજ + Av. Rt. એ

૧૧૨૬ હૃદુનચ, hayûnacha. See હૃ હયુન.

૧૧૨૭ આ-ગુને, a-gûnê. વિ० શિકલ વગરતું, રંગ વગરતું, રીતભાત વગરતું, બેરોનક. Adj. Shapeless, colorless; having no manners and customs, having no elegance —grace. (Prohib. એ + ના = Av. એકાલ = Per. ગુને)

૧૩૧૧૨૮ યો-ગુન-કરદે, yô-gûn-kardê. કૃ० વિ० એક રંગતું કીધેલું. Partic. Adj. Made of one colour.

૧૩૧૨૯ આસુન-ચ, âsûna-châ. ઉભથા० અ० તોપણ, જેવારે પણ. Conjunc. However, whenever.

૧૩૧૩૦ લીન-ચ, lîna-ch. વિ० છિણું પણ. Adj. Even base—low (lit.)

૧૩૧૩૧ આ-ગુનજાર, a-gûnjâr. વિ० વિગત વગરતું. Adj. Without particulars—detail.

૧૩૧૩૨ અદુવ-ચે-શ, adûv-chê-sh. સર્વ૦ યા જે કાંઈ. Pron. Or whatever—anything.

૧૩૧૩૩ અયુતુમ, ayûtum. વિ० એકલું, એકજ. Adj. One, only one.

૧૩૧૩૪ ખીન-તુમ, khîn-tum. વિ० ધણોનું કીનાઓર. Adj. Most vindictive.

નિષાળુ હયુન-તુમ, hayûn-tum. ના० ધર્ષણ લશકર. Subs. Numerous army.

નિષાળુ હિન-તુમ, hîn-tum. વિ० ધર્ષણ હીણુ. Adj. Basest, meanest.

નિષાળુ હીનવાએ, હદનેપાક, hînvâe, hadanêpâk. ના०

નિષાળુ દાડમડી. Subs. A pomegranate tree.

નિષાળુ આઈનમ, âinam. સર્વો ભારી માડક. Pron. Like me.

નિષાળુ યાવુમ, yâvûm. સર્વો યાહું, અથવા હું. Pron. Either I, or I.

નિષાળુ અદવર, advar. વિ० બેશક, શકવગરનું. Adj. Undoubted, doubtless.

નિષાળુ ખીનવર, khînvar. વિ० કીનાઓર. Adj. Vindictive, revengeful.

નિષાળુ અએવક, aêvak. સંખ્યા૦ વિ० એક, એક, કોઈ, બીજું ;

માત્ર એખલું, અદ્દલું, એખલું, એક, મુખ્ય, પેહેલું ; અરેખર.

Numer. Adj. One, some one, any one, another ; only, lonely, single, only one ; chief ; first ; real.

(See એ એવા). Av. એલુ = Sans. એક = Pâz.

એ, એ, એટુ Per. કિ

નિષાળુ આઈને, âinê. ના० આઈનો, તખો. Subs. A looking-glass, a mirror, a pane of glass.

નિષાળુ ખીને, khînê. ના० કીનો, વેર; ધર, મકાન. Subs. Revenge, spite, ill feeling ; house, abode, mansion. Per. કિને

નિષાળુ યોધ, yôgh. ના० ઝુંસરી. Subs. A yoke. Per. يوغ

નિષાળુ અએવકા-અએવક, aêvakâ-aêvak. કુ० અ० એકા-

એક, અચલુચ, એકેક, ગાડેલીથી. Adv. Suddenly, unexpectedly, all at once; one by one; unwarily, off one's guard. Per. યિકાયિક

અ-ગોકાશ, a-gôkâêsh. ના० ગવાહી વગરની હાલત. Subs. Want of evidence—testimony.

અ-ગોકાસી, a-gôkâsî. ના० ગવાહી—દલીલ વગરની હાલત. Subs. Want of proof—argument, want of evidence—testimony.

અ-એવક-આઈનિ, aêvak-âînînê. કુ० અ० એકજ રીતે. Adv. In a uniform manner; with even tenor.

અ-એવક-અએવક, aêvak-aêvak. કુ० અ० એકેક, વિસ્તારીને. વિ० જુદું જુદું. Adv. One by one, in an expatiating manner. Adj. separate, distinct.

અ-એવક-એનમન, aêvak-êñman. ના० એક આંખ; જે આદમી કે આંખનું તેને કમ રાખે તે. Subs. One eye; one individual with less brightness of the eyes.

અ-એવગાન, અયુગાન, aêvagân, ayugân. વિ० સુવાકેક; બોલવા ઘટતુંં; એકને લગતું; એક, એખલું; ખજાપતું; એક દેલ. Adj. Conformable, consonant, congruous, worthy to be spoken, belonging to one; one; lonely; fulfilling, in concord—union.

અ-એવગાની, યોગાની, aêvagânî, •yôgânî. ના० એકદીલી, સાક્ષીલી; એખલપેટાપણું; ખચપણ, એગાનગી. Subs. Concord, unanimity, purity of heart; selfishness; childhood; unity, union.

અદોગાની આ-દોગાની, a-dôgânî. વિ. વિગત—ખોલાસા—
દ્વારા વગરતું. Adj. Without particulars—details
—arguments.

અયોગાનીદન, a-yôgânîdan. ક્રિ. ચુશ્ટ ન રેહેતું.
V. Not to be devoted—strongly attached.

અદોગાનીદન, a-dôgânîdan. ક્રિ. બીજી મરતથે ન
કરતું. V. Not to do a second time.

અયુગાન અયુગાન, અયુગાન, aêvagân, ayugân. See ૩૧૮
aêvagân, ayugân.

અયોગાને અયોગાને, યોગાને, aêvagânê, yogânê. વિ. એક-
દીલ, એકમત, એકસંપ, એકજ ; જેના જેતું બીજું નહીં.
ના. ઓદા. ક્રિ. અ. એક મરતથે. Adj. Unanimous,
of one accord—mind, only one, unmatched ;
unsurpassed. Subs. God. Adv. Once, one
time. Per. યીકાને

અયોગાને અદોગાને, a-dôgânê. ક્રિ. અ. બે જુદી રીતે નહીં,
એકસરખી રીતે. Adv. Not in two different ways ;
uniformly.

અયોગાનગી અયોગાનગી, યોગાનગી, aêvagânagî, yôgâ-
nagî. ના. એકદીલી, દીલનો ધાર, એકમત, એકફી, મેલાપ,
મલાહસંપ, સંયોગ. Subs. Concord, harmony,
heart's affection, union, contact, unanimity ;
an odd number ; meeting together, peace.

અયોગાનગી, ayôgângî. ના. નમનતાઈ. Subs.
Submissiveness, humility.

અગોકારિદ, agôkârîdê. ભૂ. ક્ર. ખાધેતું.
Past. partic. Eaten.

અભેવક-અર્મી, aēvak-armî. નાં આસ્તીલ ધોડો ;
ક્રેતવાયલો ધોડો. Subs. A noble horse, a broken
or well-trained horse.

ੴ॥੨॥ } ਅਵਕੀ, aēvakī. ਸੰ. ਵਿ. ਐਕਿਜ, ਮਾਤਰ ਐਕ,
ੴ॥੩॥ } ਐਕਖੀ, ਐਕ.ਨਾਥ, ਐਕਖੀ: Numer. Adj. Only
one; single, alone; even one, one soul; an odd
number.

અદુઈ, અદવી, aduī, adavī. ૧૦ એકરેખ, કરેખ નહીં
દેનાર, Adj. Guileless, not intriguing—deceiving.
Av. विष्णु; Rt. विष्णु = Sans. Rt. विष्णु = to deceive.

ગજુણ સુકે, sūkē. નાં તરફ, દિશા, ખાળ. Subs. Side, direction.

એવકી અએવકી, aēvakî. ના.૦ એકપણું ; એકકી, એકલ,
. એક ચીજ, Subs. Oneness, unity ; an odd num-
ber ; only one, one 'thing.

ଓହୁ-ତୋହୁ ଅଭେବକୀ-ଅଭେବକ, aēvakî-aēvak. ବିଠ ଏକଗୁଣେଇ,
ଏକ ପୁଣି. Adj. Only one.

એકાંત-એકાંત અનેવકી-અનેવક-અનેવકી, aêvakî-aêvak-
aêvakî. નિ૦ એકતું એકન, એક મુશ્કે, એકન. Adj.
Only one ; one and no more.

આયોક્ષાસ્ત, ayôkshôst. ના. ૧૦ ધાતુ. Subs.
Metal. Ay. અયોક્ષાસ્ત

આયોક્ષ્ટાન અધોક્ષ્ટાન, ayôkshôstân. ના० સધલી ધાતુઓ. Subs. All metals.

આયોક્ષોસ્તીન, ayôkshôstîn. વિ. ધાતુનું.
Adj. Metallic, made of metal.

આયોક્ષોસ્તીન-જામે, ayôkshôstîn-jâmê.
ના. ધાતુનું વાસ્ત્વ. Subs. A metallic vessel.

આયોક્ષોસ્તીન-દાને, aîyak-dânê. ના. ભોતીનો હાર, બેમી-
સાલ ગોહર, અમૂલ્ય જવાહેર; ગલેખંડ. Subs. A neck-
lace, a string of pearls, an incomparable jewel,
a priceless gem; neck-cloth, a neck-tie.
Per. પિકદાને

આયોક્ષોસ્તીન-દાદ, aîvak-dâd. ના. જે ગાથ દુનિયાની
સર્વાતમાં પેઢા થઈ હતી તેનું નામ, કે જેમાંથી પેહેલો આદમ
“ગયોમરદ” પેઢા થયો હતો; માત્ર એકન ઈનસાક; એક
મજહુબ; માત્ર એકન આપેલું. Subs. The name of
the cow which was created at the beginning
of the world, from which the first man
(Gayomard) was born (traditional); the only
justice; one faith; the only given (lit.). Av.

—૩૨૭—૬૧૫

આયોક્ષોસ્તીન-બર, aîvak-bar. ના. એક તરફ, હૃદાએટી
બેઠેલી ઓરત; સુવેલું બચ્ચું જણનારી ઓરત, બરસતુમાં
બેઠેલો શાસ; અપવિત્ર થએલો શાસ. Subs. One
direction—side; a woman sitting apart on
account of menses or child-birth; the woman
giving birth to a still-born child; the person
undergoing the *Barshnûm* ceremony; a defiled
person.

આયોક્ષોસ્તીન-ભાર, aîvak-bâr. ક્રિ. અ. એક વૃખત—

મરતબે ; સાથે. Adv. One time, once ; along with, together. Per. યિકા

એવકાર અએવક-ભાર-મીઆ, aēvak-bâr-mîâ. ના० એક વખતનું વરસાદનું પાણી ; એક ઓમાસું. Subs. One fall of rain ; one rainy season.

એવકી અએવકી, aēvakî. વિ० એકદું, સુનન્દું. ના० એખલાપણું, એકપણું. Adj. Singular, the best, most excellent. Subs. Loneliness, oneness.

એવકદશ અએવક-દશ, aēvak-dash. ના० એક ચીજમાં ખીજ ચીજ મેળવવી ; એક જતનો ધોડો, જેની મા અને ખાપ જુદી જુદી જતના હોય. Subs. Mixing one thing with another ; a horse of mixed parentage or breed.

એવકસંગ અએવક-સંગ, aēvak-sang. ના० એક પદ્ધતર. Subs. One stone.

એવકદયન અએવક-દયન, aēvak-dayan. સં० વિ० એકમાં. Numer. Adj. In one.

એવકસુસીઆ અએવક-સુસીઆ, aēvak-sûsîâ. ના० એક ધોડો રાખનાર, એખલો ભવાર. Subs. He who possesses one horse, one rider, only the rider.

એવકયદમન અએવક-યદમન, અએવક-જસ્ત, aēvak-yadman, aēvak-jast. ના० એક હાથ ; એક રાહ, એક તરૈણ ; એક ભીસાલ ; એક શુરા પેહેલવાનનું નામ છે, કે જેને 'યક દસ્ત' કરી કહેછે. Subs. One hand ; one way—mode, an example, a simile ; name of a gallant hero called *Yakdast*.

એવકસર અએવક-સર, aēvak-sar. કુ० અ० સરામર, એખણું, એક બારળી, એક મરતબે. Adv. On—an average,

lonely ; from one point of view, in one sense ; one time.

એવકસરાક્ત અએવક-સરાક્ત, aēvak-sarakht. ના० એક ધણા કામનો કરનાર, એક ધણો મેહેનતુ ભાષાસ. Subs. One who does much work, a hard-working man.

એવકસરેશુત્તે અએવક-સરેશુત્તે, aēvak-sarêshûtê. વિ० એક તૃત્યાંશ, એક ચીજનો ત્રીજો ભાગ. Subs. One-third ; the third part of anything. Comp. Av.

એવકસરેશુત્તે

એવકસરે અએવક-સરે, aēvak-sarê. વિ० એકશાન, ખરાખર, સરખું. કિ० અ० હુમેશ. Adj. Similar, uniform, equal. Adv. Always.

એવકસરિ અએવ-કીનશની, aēva-kînashnî. ના० એક કરવું, મેલવવું, આમેજ કરવું. Subs. Mixing up, mingling, uniting or blending in a mass.

એવકગવશની અએવક-ગવશની, aēvak-gavashnî. ના० એક સખુન—શબ્દ. Subs. One word—sound—speech.

આહિનશને આહિનશને, âhînashnê. વિ० નજીશ, મેલું, નાપાક, ખરાખ થાએલું. Adj. Dirty, filthy, impure, defiled, spoiled.

એવકિનિદિ અયોકીનિદિ, ayôkînidî. કુ० વિ० એક કીધેલું, મેલવેલું. Partic. Adj. Made into one, mixed up.

એવકયોમ અએવક-યોમ, aēvak-yôm. ના० એક દિવસું, પેહેલો દાહાડો, પડવો. Subs. One day, the first day, the first day of either half of a lunar month.

એવકગોમનાગ અએવક-ગોમન-આગ, aēvak-goman-âg. કિ० અ०

એક એકે. Adv. The first or the one is this that (lit.)

અભેવકીક અભેવકીક, અદુક્કાક, aêvakîk, adukdak. ના० સુમરાયણું પાણી—દુધ. Subs. Lukewarm water—milk.

અભેવકદીગર અભેવક-દીગર, aêvak-dadîgar. અન્યો જર્વો એક બીજાનું. Indef. Pron. Of one another. Comp. Per. યેક ડિગર

અભેવકબર, aêvak-bar. See અભેવક aêvak-bar.

અયુકબર, ayukbar. ના० હલાખેદું થખેલું ભાણસ ; અપવિત્ર શરીર ; સુવાવડી ઓરત—સ્ત્રી ; જેને ભરસતું લિધેલું તે. Subs. One who is isolated (lit.) ; an impure—defiled body ; a female in confinement ; one who undergoes the *Barshnum* ceremony.

અભેવક-દેરા, aêvak-dêrâ. ના० એક ગજ. Subs. One *gaz* (a measure of about 2 feet).

અયુભરી, a'yubarî. ભાવો ના० હેલાખેદાપણું ; સુવાવડીની હાલત ; રીમની. Abstr. Subs. Isolation (lit.) ; state of confinement (of a woman) ; defilement ; pollution.

અભેવક-દેરમ, aêvak-dêram. ના० એક દેરમ. Subs. One *derem* (a coin). Per. યેક દર્ઝમ

અભેવકે, aêvakê. જા० વિંઠો એક, દરેક. Numer. Adj. One, every one.

જીંગુ ગન્દે, gandê. નાં નરક, ગંધ—વાસ ભારતી ચીજ.

Subs. Human or animal excrement; a stinking substance. Comp. Av. એંગુલ

જીંગાનગુ અયોગાનગી, ayôgânagî. નાં એકદીલી. Subs.

Concord, union. Comp. Per. યીગાંગી

જીંગાલ અભેવ-કોખ, aêva-kôb. નાં એક ધા—જખમ.

Subs. One wound. Comp. Per. કૂબ (beating, striking).

જીંગા અભેવકે, aêvakê. See એવકે aêvakê.

જીંગા અભેવકી, aêvakî. નાં એકપણું, એકત્વ. Subs.

Oneness, unity, individuality. Per. યીકીયી, યીકીયી

જીંગા અભેવ-કન્યા, aêva-kanyâ. નાં એક વાંસ—વામ.

Subs. One bamboo ; one fathom.

જીંગા અભેવકોદેહ, aêvakô-dêh. સં વિં એકને દર્શ,

અગિઆર. Numer. Adj. One and ten ; eleven.

Av. એવકોદેહ = Sans. એકાદશ = Per. ૧૧

જીંગા અભેવક-વીન, aêvak-vîn. નાં એક મરદ. કું અં

પેહેલી વાર, પેહેલું. Subs. One man. Adv. For the first time ; firstly.

જીંગા અભેવક-વીમન્દ, aêvak-vîmand. વિં એક તરફ

વાણું. Adj. One-sided, prejudiced, biassed.

Comp. Av. એવકો + એવિન

જીંગા અભેવકેચ, aêvakêcha. સં વિં એકબી, અને

એક. Numer. Adj. Even one, and one.

જીંગા અગ્નિચ, agnîcha. કું અં હમણાં. નાં સુરતી.

આલસાઈ. Adv. Now, at present. Subs. Sloth, indolence, laziness.

એકાંકૃતાનુભૂતિ અએવકનુભૂતિ, aēvak-vazan. નાં એક ભાપ—
વજન ; 'શેકલ' નામનો એક બિક્કો ; એક રીત ; એક જતનું
આડ જેની કમાન બનાવે છે. Subs. One measure—
weight; one "shekel" (a coin); one mode; a
tree of which bows are made. Comp. Per.
એક + وزن

અયુકર્દ, ayukard. વિં રીમન. Adj. Polluted,
defiled.

એવકે-દોદ, aēvakē-dôd. સર્વો એક ભીજ સાથે.
Pron. With one another.

એવકે-તન, aēvakē-tan. નાં એક જ ખા—શર્ષસ.
Subs. One person—individual. Av. એવકે

એવક-પવન-દલીન, aēvak-pavan-dalīn. સર્વો
એક ભીજ વિષે—માટે. Pron. For or regarding one
another.

એવક-માશને, aēvak-mâshnê. નાં એક
તરીકો, એક રીત. Subs. One mode—way.

એવકુમ, aēvakum. સંં વિં પેહેલું. Ord.
Numer. Adj. First. Comp. Per. يك

એવક-વર-એવક, aēvak-var-aēvak. સર્વો
એકમાં, એક ભીજમાં. Pron. One within one; one
within another.

એવક-વર-વરમન-દોદ, aēvak-var-varman-
dôd. ક્રિં અં એક ભીજમાં, એકમેકમાં, એક ભીજ સાથે,

માહોમાહે. Adv. Among one another, with each other, mutually.

અએવકારું અએવક-વર-દોદ, aēvak-var-dôd. ટ્રિ. અ. એક ખીજમાં, માહોમાહેમાં, એક ખીજને. Adv. Among one another, mutually, internally.

અએવકાર અએવક-કાર, aēvak-kâr. ના. એક કામ ; એકસરખું કામ. Subs. One business ; an uniform—similar business. Comp. Av. **એવકારું**, Per. **એવકાર**

અએવકાતું અએવક-કતુંતન, aēvak-katrunatan. ટ્રિ. એકખું રહેતું. V. To remain alone—solitary.

અએવકાચ અએવક-ચ, aēvaka-cha. વિ. એકજ, એકદીલ, એકસરખું, એકનેજ. Adj. Only one, unanimous, with one accord, uniform, alike ; to one only.

અદુકાચ અદુક-ચ, aduka-cha. સંખ્યા. વિ. એક, એકખી, કાંઈ-ખી. Numer. Adj. One, even one ; even some —a little.

અએવકાચાએવક અએવક-ચ-અએવક, aēvaka-cha-aēvak. ટ્રિ. અ. એક પણી એક ; દર વખત ; એકલા એકનેજ. Adv. One after another, every time ; to one (person) only.

અએવકાચે, aēvakachê. સર્વ. એક જે, એકજ. Pron. One who—that ; only one.

અએવકાચમ, aēvak-cham. ના. એક સભખ—કારણ ; એક અર્થ. Subs. One cause—reason ; one signification. Comp. Per. **એવકાચમ**

અએવકાતાક, aēvak-tâk. વિ. એકખું, એકવકું ;

સાંડ, સાચું ; અસતર વગરનો જભો ; ખોદા. Adj. Single, simple, sincere ; a garment without lining ; God. Per. કિટા

અયુક્તાર ayûktâr. ના० આવજવ કરનાર, આમદરકત કરનાર.. Subs. One who frequents, one who visits often.

અયુક્તારીહા ayuktârîhâ. કિ० અ० આમદરકત કરવાની રીતે. Adv. In a familiar manner, familiarly, by way of ingress and egress.

એકબેદ્ધ અભેવક-દોદ, aêvak-dôd. સર્વ૦ એક બીજું. Pron. One another.

એકબેદ્ધ અભેવક-તનુ, aêvak-tanû. ના० એક તન, એક શખસ, કોઈ એક જણ ; એકત્તીલી. વિ० એકલો. Subs. One body, one person, an individual; concord, union. Adj. Alone. (Comp. એક = Av. એવા + એક = Av. એવ = Per. તન)

એકબેદ્ધ અભેવક-તને, aêvak-tanê. ના० એક જગ્યો. Subs. One place—spot.

એકબેદ્ધ અભેવક-તુમ, aêvak-tum. વિ० ઘણુંએક ; એકયું. Adj. Much, considerable, in a great degree; lonely, solitary.

એકબેદ્ધ અભેવક-પોમન, aêvak-pômaman. ના० એક ખોહ, એ મોટાંતું નહીં, જે માથી એ ખોલી—અર્થ નહીં નીકલે તેણું; અહેર, રોશન, ખોલ્યું. Subs. One mouth (lit.) ; unequivocal, not ambiguous ; clear, evident. (Comp. એક + એક = Ar. م = mouth.) .

અન્નોદ્દ અભેવક-મોદ, aēvak-môd. નિ० એક રંગનું. Adj.
Of one colour.

અન્નોદ્દ અભેવક-મન, aēvak-man. ના० એક મન—વિચાર,
Subs. Oneness of mind (lit.); unanimity.

અન્નોદ્દનોદ્દ અભેવક-મટન-અભેવક, aēvak-madam-aēvak.
ક્રિ० આ० એક ઉપર એક. ના० અટાયઢી. Adv. One
over the other. Subs. Emulous contest or
strife; outvieing.

અન્નોદ્દ અભેવક-મોગ, aēvak-môg. ના० એક જોડો—મોંડ.
Subs. One shoe; one stocking or sock.

અન્નોદ્દબારશ્ની અભેવક-મોગ-દોખારશ્ની, aēvak-môg-dô-
bârashnî. ના० એક જોડ દોડતું—ચાલતું; એક શુનાહતું
નામ છે, જે એક પગે ઉધાડું ચાલવાથી થાયછે; એવીજ રીતે
ચોથી વખત ચાલવાથી તે શખસને “તનવલગાન” શુનાહ
લાગુ થાયછે. Subs. Running—walking with one
shoe; the name of a transgression or guilt,—
viz., that caused by walking with one foot
bare. He who thus walks four times becomes
liable to the guilt of *Tanvalgân*. Comp. Pâz.
અન્નોદ્દ-કુર્દાદ (in Patet Ader).

અન્નોદ્દ અભેવક-મેન-દોદ, aēvak-mén-dôd. ક્રિ० આ०
ભીજ મધેથી એક; એક ભીજથી. Adv. One from the
other; from one another.

અન્નોદ્દ અભેવક-મદન, aēvak-madan. ક્રિ० સાથે આવતું;
એક અનું, એકનું મલતું, મલીજતું. V. To come to-
gether, to be mingled up, to be united in one,

to be associated, to meet together. Comp.
Per. આમદાન + યિક

ઓન્ફુલ્ફુલ્ફુ અએવક-મદમ-દોદ, aêvak-madam-dôd. ક્રિ. અ. એક ખીજને, અરમપરસ. Adv. To one another, mutually.

ઓન્ફુલ્ફુલ્ફુ અએવક-રાહ, aêvak-râh. ના. એક રસ્તો—રીત; એક રીતે ચાલનાર. ક્રિ. અ. એકવાર. Subs. One way, one mode—usage—fashion, one that follows one rule—principle. Adv. Once, one time. Per. યિકરાહ

ઓન્ફુલ્ફુલ્ફુ અએવક-રાસ્તી, aêvak-râstî. ના. એક સચ્ચાઈ. Subs. One truth, one fact. Pâz. એવકાણ = Per. યિકરાસ્તી

ઓન્ફુલ્ફુલ્ફુ અએવક-રીશ, aêvak-rîsh. ના. જેણે એક જખમ ખાધો હોથ તે; સામે નરીમાનની લક્ષ્ય. Subs. One who has received one wound; surname of *Sûm Narîmân*. (એવ + એદ = Av. Rt. એવ = Sans. Rt. રિષ = Per. રિષિદન)

ઓન્ફુલ્ફુલ્ફુ અએવક-રખમેને, aêvak-rabmêmanê. વિ. એકદીલી, બંધ બેસતું, માઝક, સુનાસેખ, નજદીક, દુર કરવા વગરતું. Adj. Being one of mind, appropriate, consistent, agreeable, allied; near, without being removed, attached, not alien.

ઓન્ફુલ્ફુલ્ફુ અએવક-રોખાગી, aêvak-rôbhâgî. ના. એક ચલણા, એક રેવાજ. વિ. એક ચલણી, એક રેવાજ. Subs.

Currency, one usage, one custom. Adj. Having one custom, following one usage—principle.

એવકરવેશમન અભેવક-રવેશમન, aēvak-ravêshman. ક્રિ. અ० સરાસર, એક છેડેથી તે ખીજ છેડા સુધી; એકાએક, એકથું. Adv. From one end to the other, from beginning to end, alone, suddenly, unexpectedly, lonely.

એવકરવેશમને અભેવક-રવેશમને, aēvak-ravêshmanê. ક્રિ. અ० એક મરતબે, એક ભારગી. Adv. One time, once, in one sense, from one point of view.

એવકરોત્મનદોદ અભેવક-રોત્મન-દોદ, aēvak-rôtman-dôd. ક્રિ. અ० એક ખીજ જાયે, એકમેક જાયે. Adv. With one another, mutually.

યોકરદી યોકરદી, yôkradî. વ્રી. ખરાખર, એકમલતું. ના. ખરાખરી, જરાપણું. Adj. Alike, similar, uniform. Subs. Similarity, equality.

યોકરદીહા અભેવકરદીહા, યોકરદેહા, aēvakradîhâ, yôkar-dêhâ. ક્રિ. અ० એક ભારગી, તમામ, ખીલકુલ, એકદમ, એક વેલામાં, એક હોમલામાં. ના. એકદમ હોમલો, તીરસ્કાર કરવો, અંજડી નાખું. Adv. One time, in one sense, wholly, entirely, at once, at one time; in an attack. Subs. Sudden attack, showing contempt—disrespect, scolding, hooting, flouting. Pâz. અણાણાણાણ

અભેવકરદે અભેવક-રદે, aēvak-radê. ક્રિ. અ० જરાસર રીતે; **ઓળજુ** સાચે ખેલું. Adv. On an average; mixed up together.

એકજા અચુકરહે, ayûkradê. નાં દુકડો, કટકો ; ખરાખરી ; નાપાકી. Subs. A piece, a part, a portion ; equality ; impurity.

એકજા યોકરહે, yôkradê. કું અં એકદમ, એકમલતું, એક લગતું, એક રીતતું, એક પૈવંદતું, ખરાખર, એક રાહતું ; હમેશાં, તમામ, સામેલ, સાથે લાગેલું. નાં સંગ્રહ, જથો ; નાપાકી, રીમની. Adv. At once, alike, in an uniform manner, of one link—chain, similar, of one tenor—course ; always, entirely, associated with. Subs. A collection, a mass, impurity, defilement (Comp. ૧૮ + ૧૯ = Per. યે + ૨૫,)

એકજા યોકરદગી, yôkradgî. નાં એક લગતાપણું, પૈવંદ, સંખંધ, ખરાખરી, મલતાપણું, એકઠા મલતું, એકમત યતું, લપેદવું. Subs. Affinity, union, connection, resemblance, similarity, assembling, meeting together ; agreeing, concurring, concord ; rolling up, wrapping around.

એકજા યોકરદગીહા, yôkradgîhâ. કું અં એક ખારગી, એકદમ, એક રીતે, તમામ, સઘણું. Adv. In one sense, from one point of view; according to same rule, wholly, entirely.

૧૯૮

દ્વારા અ-એવ-ચ, aêva-cha. વિં એકખી, એખૂલુંખી. Adj. Even one, even single—lonely.

દ્વારા અ-ગંજ, a-ganj. વિં ખજના—દોષત વગર. Adj. Without treasure—wealth. Per. بے کنج

દ્વારા અયુજ, ayuj. ના० ખુલંદ—ઉત્તે જવું; ખુલંદી. કિ० આજા० ખુલંદીથી ચાલ. Subs. Going up, going on high ; elevation. V. Imper. Walk with a lofty gait and erect head.

દ્વારા અયુજ, ayuj. ના० લડાઈ ; કોશેચ ; પોછાંચવું. Subs. Battle, war ; endeavour ; reaching.

દ્વારા અયો-ચ, ayô-cha. વિ० ઉલટું—વિરયબી. Adj. Even opposite, even against.

દ્વારા આગાંજ, âganj. ના० ખુનેલું ગોશત—માંસ. વિ० જાણ, સુશકેલ. Subs. Roasted meat. Adj. Hard, difficult.

દ્વારા આયન-ચ, âyan-cha. ના० લોઢુંબી. Subs. Even iron. Comp. Pehl. ૩૨૨

દ્વારા એવજ, evaj. વિ० આરાસ્તે, શીંગારેલું. ના० કાઈબી ચીજ લટકેલી તે ; આંકડી ; કાંનારી. Adj. Adorned, decorated. Subs. Anything suspended ; a hook ; a border, margin. Comp. Per. ۱۰۷

દ્વારા યાવ-ચ, yâva-cha. ઉલ્યા० અ० અથવા, યાતો, કે. Conj. Or, either, that, as.

દ્વારા યુજ, yûj. ના० જેડવું, બાંપવું, અડકવું, સંબંધમાં આવવું. Subs. Joining together, binding ; touching, coming in contact. Comp. Av. Rt. ૫૩૮.

દ્વારા યુજ, yûj. ના० કોશેચ, મેહેનત ; રેવાજ ; જરી, ચાલુ. Subs. Endeavour, exertion ; usage ; continuing ; keeping on. Av. Rt. ૫૩૮ = Sans. યુજ,

અયુદ યુદ, yûd. ના० લડાઈ કરવી, જર્દ પોતોચતું, મહતું, આખુદે થતું. Subs. Fighting, waging war, arriving, meeting, to be polluted—calumniated. Av. Rt. અયુદ = Sans. Rt. યુધ = To fight.

અયુજાનદ અયુજનદ, અયુજંદ, ayujânad, ayûjand. કુ० પેહરે, અડકે, મહી અચે. V. May put on—wear, may touch, may be mixed up.

અયુજંદ અયુજંદ, ayujand. કુ० તેઓ એક—ખાંધે—માથે અડકે, તેઓ ટેકો આપે. V. They may join—bind—be mixed up together—touch; they may support.

અગંજાનિદન આગંજ-આનિદન, áganj-ânîdan. કુ० ભુનેંઘ ગોરત મંગાવતું. V. To send for roasted meat, to order to be brought roasted meat.

અગંજાનિદન અયુજનિદન, ayujânidan. કુ० કોરોશ—મેહનત કરાવવી. V. To cause to exert—endeavour.

અયુજાદ અયુજાદ, ayûjâd. કુ० આશી० બુલંદ થાજે. V. May it be exalted—elevated (bened. 3 sing.).

અયુચે અયુચે, ayûchê. સંખ્યા० વિ० એક. Numer. Adj. One.

અયુજી અયુજી, ayûjî. ના० કોરોશ, મેહવણી; ભીલનસારી; શીંગાર, શોભા. Subs. Endeavour, exertion; mixture, sociality; affability; ornament, grace.

અયુજ થાવ-ચા-શ, yâv-cha-sh. ઉલ્થા० અ० અથવા તે પણ, થાં તેથી. Conj. Or even that.

અદ્રાજ થોળ, yôjî. ના० શીંગાર, આરાખેશ, શોભા. Subs.

Ornament, embellishment, elegance, beauty.

ગ્રહદ્રાજ અએવાચેશ, aêva-chêsh. ના० એક વીજ—વસુ.

Subs. One thing.

આદ્રાજ અયુજરને, ayûjashnê.. ના० મેલવણું, આમેજ કરવું.

Subs. Mixing up, intermingling, blending.

આદ્રાજિસ અ-યુજરની, a-bûjashnî. ના० છુટકારા વગરની

હાલત. Subs. State of being not emancipated
—released. Contrast Paz. જાન્મલુકું

આદ્રાજાર્થ અયુજરની, ayûjashnî. વિ० લડાઈને| લગતું, લડા-
ઈતું. Adj. Pertaining to war—fight ; martial.

આદ્રાજ યુડરની, yûdashnî. ના० લડાઈ, નંગ, ચુંધું, અથ-
ડાઅથડી. Subs. Fight, war, battle, struggle ;
combat, coming into collision.

આદ્રાજિસ અ-યુજરનીંગી, a-bûjashnîgî. વિ० છુટકારા
વગરતું. Adj. Not released—set at liberty.

આદ્રાજિસ અ-બોજરને, a-bôjashnê. વિ० નહીં જાણાર ;
નાવાકેક, બેખખરો. Adj. Not knowing ; unac-
quainted, inexperienced, ignorant.

આદ્રાજ અયુજરને, ayûjashnê. ના० કોશેશ, મેહેનત. વિ०
જલદી દોડનાર, તેજ ચાલતું ; અધુક ; ખંતી રહીને. Subs.
Endeavour, exertion. Adj. Fast running, swift
going ; continual ; persevering.

આદ્રાજ યુજરને, yûjashnê. ના० રથ, ગાડી. Subs. A
car, a chariot.

નવ્યાસ ચુદશને, yûdashnê. ના० જેડવું, ખાંધવું, મજલુત કરવું.

Subs. Joining, binding, fastening.

નવ્યાસ યોજશને, yôjashnê. ના० અનાજ, Subs. Corn.

નવ્યાસ યોદશને, yôdashnê. ના० લડાઈ, જથડો, વફવાડ.

Subs. Battle, fight, quarrel.

નવ્યાસ ચુણનદ, yûjînad. ક્રિ० ટેજ પાડે; જેડાવે. V. May accustom (one's self); may cause to join—bind.

નવ્યાસ અચુળનશને, અચુદીનશને, ayûjînashnê, ayûdî-nashnê. ના० ગાલેખ આવવું, ગલખો ; છોટાઈ, ઉચ્ચે ચદવું. Subs. Overcoming, overpowering ; superiority, climbing up, ascending.

નવ્યાસ અચુળનીદન, ayûjînîdan. ક્રિ० કોશેશ—મેહેનત કરવી, ધ્યે કરવો, જેડવું, સાથે મેલવવું. V. To exert, to endeavour, to carry on a business—trade ; to join ; to unite ; to bring into close connection. (Av. Rt. ધ્રુ = Sans. Rt. યુજ् = to join.)

નવ્યાસ ચુદીનીદન, yûdînîdan. ક્રિ० લડાઈ કરવી ; કરી-વલવું ; જઈ પોંછોચવું, મલવું ; આલુદે થવું ; કોશેશ કરવી ; જેડવું. V. To fight, to wage war, to take up arms ; to go all through, to go round, to arrive ; to be mixed up, to be polluted—contaminated ; to exert, to endeavour ; to join, to unite. (Av. Rt. ધ્રુ, Sans. Rt. યુજ्) . . .

નવ્યાસ અ-દોળન, અ-દોઝદી, a-dôzîn, a-dôzdî. વિ० ચોરીકું નહીં, પ્રમાણીક. Adj. Not stolen ; honest.

॥૧૭૮॥ અદોજીદન, a-dôzîdan. કિં ચોરી નહીં કરવી,
નહીં ચોરવું. V. Not to steal—rob. Contrast
Per. નિયોજન

॥૧૭૯॥ અયુજીદન, ayûjîdan. કિં ઉઠવું; ઉપર ચહડવું; ભ-
લવું; કોશેશ કરવી; ખરાખ કરવું; છોડવું, અલાહેદું રેહેવું;
અડકવું, સામેલ થવું; છુટકારો કરવો. V. To rise, to
get up; to ascend, to be, to meet; to exert, to
endeavour; to make bad, to defile; to release,
to quit; to touch, to be associated with.

॥૧૮૦॥ ચુજીદન, yûjîdan. કિં સાથે એકઠા થવું. V. To
assemble, to muster, to throng.

॥૧૮૧॥ યોદીદન, yôdîdan. કિં લડાઈ કરવી; ફરીવલવું,
જઈ પોછોયવું, મલવું, આખુદે થેવું. V. To fight, to
wage war; to go all through, to go round; to
be mixed up; to be polluted.

॥૧૮૨॥ અયુજ, ayûj. નાં શોધનાર. Subs. One who
seeks. Av. Rt. અયુજ = Sans. Rt. યત્ = Per.
યત્સ્તે = to beg.

॥૧૮૩॥ અએવ-ચન્દ, aêva-chand. વિં કેટલુંઓક, કેટલાક,
કેટલાક પ્રકાર, કેટલીઓક તરેક. Adj. Somewhat, some,
some people; several ways—modes; several
sorts—species. Pâz. કૃત્તિના

॥૧૮૪॥ આઈન-ચન્દ, ain-chand. , કિં અં કેટલીઓક રીતે
—પ્રકારે; કેટલીક વાર. Adv. In several ways—
modes, several times.

અદોજાનિ અ-દોજાનિ, a-dôjanî. વિં નહીં ચોરી કરનારું. Adj.
Not stealing.

અબુજે અ-બુજે, a-bûjé. વિં છુટકારો નહીં કરનારું. Adj.
Not releasing—setting at liberty.

દુઃ

અદુઃખાનિદન અ-હુખાનિદન; a-dûzânîdan. કિં નહીં જીવરા-
વતું—સંધારવતું. V. Not to get sewn or stitched,
not to cause to be united—joined, not to cause
to be allied—closely related.

હુન્નવારી hû-zavârî. વિં સારાં કૌવત—જેરને
લગતું. Adj. Pertaining to a good power—
strength.

અદુઃખ અ-દોજદ, a-dôzad. વિં દાખીઆ—અખીઆ વગરતું.
Adj. Without being scalded or burnt. Contrast
Av. Rt. અદુઃખ; Comp. Pehl. અદુઃખ

અજીજદન અ-જીજદન, a-jîzîdan. કિં ગોરસો નહીં આવો,
કોપાયમાન નહીં થતું, રીશો નહીં ભરાતું. V. Not to be
angry—exasperated, not to be enraged.

અયુજદન અયુજદન, ayûzîdan. See અયુજાન or અયુજાન
ayûjîdan, ayûjînîdan.

અએવ-જવારી, aêva-zavârî. નાં એક કૌવત;
જેર એકનું કરતું; એક મતિ; સંપ, મસલહત. વિં એક જેર—
કૌવત—ખલવાતું. Subs. 'One power, collecting
all strength, unanimity, concord, confederacy,
advice, counsel. Adj. Of, one power, of

united strength. Comp. એ + એવી = Av. એવી = Pâz. એવી = Per. એવી

નામ

નામ અઈનત, ainat. કેવલો અં શાખાસ ! આકરીન ! સુખારક !
Interj. Well done ! bravo ! .

નામ અ-દુદ, a-dûd. વિં ધૂંવા વગરતું. Adj. Smokeless.
Prohib. એ + ન = Per. એન

નામાયુનામ અયુતામરતી, ayûtâmarûtî. નાં એકવાર
પદ્ધતું. Subs. Reciting once.

નામાયુનામ અયુતા, ayûtâ. કિં અં એક મરતબે—વાર—વખત.
Adv. Once, one time.

નામાયુનામ અભેવતાક, aêvatâk. વિં એકધૂં, એકજ, એકમરણ.
Adj. Lonely, only one ; uniform, alike.

નામાયુનામ અ-જુદાઈ, a-jûdâî. નાં જુદાઈ વગરની હાલત, મીઠ-
નસારપણું. Subs. State of being not different ;
affability ; sociality. Contrast Per. જાંડાઈ

નામાયુનામ અભેવતાક, aêvatâk. વિં એકલો, એકદમ, સાહુ, માત્ર ;
આણું થાયણું ; એકજ, કેવલ ; એકાંત. કિં અં તદન, કુકા. Adj.
Single, alone, simple, only, at once ; con-
taminated, polluted ; only one, retired. Adv.
Wholly, altogether, merely, simply. Per. યિકા

નામાયુનામ અયુતાક, ayûtâk. નાં કોરોશ, મેહનત. Subs.
Endeavour, exertion.

નામાયુનામ અયુતાકાન, ayûtâkân. નાં જુદાઈ—તનાહી રાખ-
નારા, એકલપેટાઓ, અદેખાઓ, દ્વેશભાવીઓ. Subs.

Those that remain separate—alone ; selfish—jealous—vindictive persons.

અનુગ્રહ અભેવતાકી, aêvtâkî. ના० ભાવ૦ એકાંતપણું, એકપણું, એકલપેટાપણું. Subs. Abst. Loneliness, selfishness, unity. Per. યીકાની

અનુગ્રહ અયુતાકી, ayutâkî. વિ० કોરોશ—મેહેનત કરનારું, ઉધ્યમવાનું. Adj. Endeavouring, exerting ; industrious.

અનુગ્રહ અયુદાકીહા, ayûdâkîhâ. ક્રી० અ० એકલપેટાપણાંથી. Adv. In a selfish manner.

અનુગ્રહ અયુતાર, ayûtâr. ના० દોડનાર, દેવાનું ભાષસ ; ચોર. Subs. A runner, a mad person, a robber, a thief.

અનુગ્રહ અયુતારીહા, ayutârîhâ. ક્રી० અ० મેહેનતથી, કોરોશથી, ઉદ્ઘોગીપણાંથીઃ. Adv. With labour, exertion ; industriously.

અનુગ્રહ અભેન-તગ, aêñ-tag. ના० ઉંડી આંખ. Subs. A deep eye, penetrating sight.

અનુગ્રહ અખ-તગ, akh-tag. ના० મજખુત—કૌવતમેદ આશી-રવાદ—દુવા. Subs. Efficacious blessings, vigorous prayers.

અનુગ્રહ અધોતગ, ayôtag. ના० આંકું—ઉલદું દોડનાર, વિરધ્ય જનાર. Subs. One who runs astray, one who swerves, one who runs away from any prescribed course.

અનુગ્રહ અધો-દોદ, ayô-dôd. વિ० એક બે. Adj. One or two.

અનુગ્રહ અયુદગી, અખ્તેશ, ayûdagî, akhêtêsh.. ના० આ-

કાત, હુકાલ, હુખ, દરદ ; ખરાખી, નાપાણી. Subs. Calamity, affliction, dearth, famine, pain, disease ; evil, impurity.

૧૧૭૪ અયુદન, ayûdan. કિં ચાલુ—શર થવું. V. To be in process, to continue on, to begin.

૧૧૭૫ આવતન, âvtan. કિં સરદ થવું. V. To be cold.

૧૧૭૬ અએવ-તુક, aêva-tûk. વિં એક તરફથી કાઢેલું. નાં એક દુકડો. Adj. Torn—split from one side. Subs. A small piece.

૧૧૭૭ અએન-તુમ, aên-tûm. નાં આંખનું અંધારે—ડાલાશ. Subs. Dimness or gloominess of the eye. Comp. Per. تم + عین

૧૧૭૮ અએવતુમ, aêvatûm. વિં એકલું. કિં અં એકતર, એક તરફ, એક બાજુએ, Adj. Lonely, alone. Adv. Aside, sideways, on one side, towards one direction.

૧૧૭૯ અયો-તુમ, ayô-tûm. વિં ધણુંજ ઉલટું—વિઝધ્ય. Adj. Quite opposite, greatly reverse, most antagonistic, *tout au contraire* (Fr.).

૧૧૮૦ અ-દુદે, a-dudê. વિં ખરાખ આનદાનને લગતું, હલકી નસલનું. Adj. Of a base-born family, pertaining to low parentage, of mean pedigree—descendent.

૧૧૮૧ આઈન્ટે, âintê. નાં કમાન. Subs. A bow,

૧૧૮૨ આગંડેહ, âgandêh. વિં પૂર્ણ કૃષેલું, ભરેલું, ભરપૂર. Adj. Full, filled, replete, fraught, well-stocked. Per. آگنڈہ

૧૭૫૪ આયન્દેહ, ાyandêh. ના૦ આવનાર. Subs. One who comes, a comer. Per. હંડેઠ

૧૭૫૫ અ-ગંદગી, a-gandagî. ના૦ ગંદગી વગરની હાલત, બદલો વગરની હાલત. Subs. Unstinkiness, unrottenness, freedom from strong offensive smell.

૧૭૫૬ અ-દુદગી, a-dûdgî. ના૦ ખરાય ખાનદાન, બદ જુનીઆદ, ખરાય નસલ. Subs. A base-born family, a low parentage, a mean pedigree—descent.

૧૭૫૭ અચુદગી, ayudagî. ના૦ ખુદરતી હાજત; અખંતર, નાપાકી, ચરકીન, અપવિત્રાઈ; ઝરપતું; કાદવ કચરો. Subs. Natural call; uncleanliness, foulness, impurity, defilement; oozing out; rubbish, dirt.

૧૭૫૮ અ-ગંદેહ, a-gandêh. વિ૦ બદલોઈ વગરતું, તાજું. Adj. Unstinking, not emitting a strong offensive smell, fresh. Comp. Prohib. ન + ૧૩૧ = Sans. ગંધ = Per. હંડેઠ

૧૭૫૯ અદુદને, adûdanê. ના૦ રીત, ભાર્ગ, પ્રકાર, નિયમ, પદ્ધી, દરજાને, જત, રીતભાત, આડાર, ધાટ, નસુનો. Subs. A mode, a way, a rule; dignity, rank, kind; usage; shape, form; a sample.

૧૭૬૦ અ-દુદેહ, a-dûdêh. વિ૦ વગર ખાનદાની. Adj. Not of noble parentage, lineage.

૧૭૬૧ આગંદેહ, âgandêh. See ૧૩૭ âgandêh.

૧૭૬૨ ૧૭૬૩ અએવ-તગે-રોખાનું, aêva-tagê-rôbhân. ના૦ એક કૌવતવાતું રવાન, રવાનતું એક કૌવત. Subs. A powerful soul; a strength of soul.

લાજ

લાજ અદ્વિજ, advaz. નાં આવાજ, સાદ, પોકાર. Subs.

Sound, noise, uproar. Comp. Pehl. ژه, ژه

લાજ અદુપ, યદુવ, અથોપ, adûp, yaduv, ayôp. ઉભયાં

અં થા, અથવા, પણ, કઢી, તદન, કુલું, અગર, વલી, કેવલં

અં ઓ ! અરે ! Conj. Or, either, but, even ; ever ; altogether ; how, if, also. Interj. Oh! Ah!

Av. ۋەسەت, Pâz. طاۋەت = Per. يَا

લાજ હુક, hûf. વિં નેક, સાંદુ, બહું. Adj. Virtuous, good,

excellent, worthy, gentle. Comp. Av. ۋەسەت =

Per. خوب ; Comp. Pehl. ژه

લાજ અદુપા, હદનપા, adûpâ, hadanpâ. નાં લોખાન ;
ખુશબો. Subs. Benzoin ; fragrance, perfume.

લાજ હીનવા, હદનપાએ, Hînvâ, hadanapâê. નાં

લાજ દાડમડી, દાડમડીના જાડની ઓરવરામ. Subs.
A pomegranate tree, a twig of a pomegranate
tree. Comp. Av. سانસાધારણ = Sans. सदानप्त.

લાજ દો-ગોપાન, dô-gôpân. નાં ઐ વાવઠા. Subs. Two
flags. Comp. Per. كپا ن

લાજ દો-દોઝન, dô-dôfan. નાં ઐ જીડા, ફકીરની ઐ જોલી.
Subs. Two slings ; two baskets suspended by
means of a rope ; two wallets (of beggars).

લાજ અદુપાક, adupâk. See લાજ adûpâ.

લાજ અથોવ-સ, ayôva-sh. ઉભયાં અં અથવા તે, અથવા

લાજ તેને. Conjunc. Or he ; or to him.

હિનવા, hînvâ. See **સહિત** hînvâ.

અદુવાથિલાજુ અદુવ-શ-હાન, adûva-sh-hâñ. કું અં બલંકે એટલુંંજ નહીં પણ કાઈ બીજું વધારે. Adv. Not only this but something more besides.

ક્ષીવવસાક્ષ, khîvvvasakh. નાં થુક, લખ, છોં.
સપ્તિલી Subs. Spittle; saliva.

અદુપ, adûp. કું અં તેથી તે. Adv. Consequently he, she, or it (lit.)

અદુવાથિલાજુ અદુપ-વ-ચસુન, adûp-va-chasun. કું અં અને વલી તેમજ. Adv. And also in the same manner.

અયોવાથિલાજુ અયોવ-ચસુન, ayôv-chasun. કું અં કેવી કીસ-મનું, કેવી રીતે—તરેહ. Adv. Of what sort ; how.

અનાનદિત, આનેમ, aînafti, aîépta. નાં હાનેત ચાહવી, હાંસેલ, ભતલખને વાસ્તે કરું—પદ્ધતું—દરખાસ્ત કરવી. Subs. Wishing for, praying for some wish—desire, profit, produce, doing something for one's own object; reciting or reading (prayers) for one's own object, proposing (something) for one's own end in view. (Allied to અનાનદ or અનાન); Av. અનાનદિત, Per. يافت

અનેવ-પત, aîva-pat. નાં એક પતિ—ધણી. Subs. One master, one owner. ($\text{અ} + \text{ને} = \text{Av}$. અનાનદ = Sans. पति.)

અ-ગોકૃત, a-gôft. કું નહીં બોધ્યું—કર્યું. V. Did not utter—say. Contrast Per. گفت

અયવા, ayâvata. ઉભયાં અણ થાંતું, અથવા તુને.

Conj. Or thou, or to thee. (એ + એ = Av. એ +
Sans. તત્ત્વ = Per. ત)

અયોષ્ટ અયોષ્ટ, ayôft. નાં હંસેલ, આવક, હસીલ કરવું.
Subs. Gain, income, gaining, acquiring. Comp.
Peh. એષ્ટ

અગોક્તે અ-ગોક્તે, a-gôftê. ક્રિં નથી કહેવું, નહીં બોલેવું.
V. Not said ; not spoken—uttered.

અગોક્તાર, a-gôftâr. વિં નહીં બોલનાર, મુંગું ;
દેવાનું. Adj. Not speaking, dumb ; mad, insane.

અયોક્તાર, a-yôftâr. વિં દેવાનું, ઘેવું. Adj.
Mad, insane.

અગોપતશાહ, agôpatshâh. નાં ગોપતશાહ નામ-
નો એક દસ્તુર. Subs. *Gôpatshâh* (name of a
Dustoore) ; a surname of *Agrâcratha* (West).

અગોક્તન, a-gôftan. ક્રિં નહીં પોલવું—કહેવું—પડવું.
V. Not to speak—utter ; not to recite—read.
Contrast Peh. એષા, Per. گفتن

અદુવમ, adûvam. See ફુરુ adûvam.

અદુવ-મદમ, adûv-madam. ઉભયાં એં અથવા
ઉપર ; અથવા સાથે. Conjunc. Or above ; or to-
gether with.

અગોક્રાક, agôfrak. વિં બેહોશ. Adj. Insen-
sible ; bereft of consciousness.

ફુરુ

અયુમ, ayûm. નાં આડો દહાડો. વિં કદહાડે, ક્રિં
ખતે. Subs. An inauspicious day. Adj. Ill-
timed ; untimely.

અજુ અજુમ, ajûm. ના० સજ, શિક્ષા. Subs. Punishment.

આઈનમ, aînam. ના० મારી મીસાલ—તરેહ—પણે.

Subs. Like myself, like me.

ખીનમ, khînam. ક્રો હું છીનો—વેર રાખું. V. I may harbour revenge—ill-feeling.

દાનમ, dânam. ક્રો હું આણુંછું; હું જાણું. V, I know, I may know. Per. دانم

દો-યોમ, dô-yôm. ના० બીજે દહાડો, એ દહાડા. Subs. Another day; two days.

યાનમ, yânam. ક્રો હું ખુશી થાડું. V. I may be pleased—glad. Comp. એ = Av. એસાત + ફ

યાવમ, yâvam. ક્રો હું ચાહું, હું પાસુંછું. V. I may desire; I get—acquire.

સ્થો સ્થોમ, sêûm. ક્રમ સંખ્યા ૩ વિ ૩ ત્રીજું. Ord. Numer. Adj. Third; 3rd.

અ-ગોમાએ, a-gômâê. વિ ૦ નહીં ભલેલું; ભેલવવા વગરતું; હુઃખી નહીં થએલું. Adj. Unmixed, not mingled; not afflicted.

અ-ગોમાએ, a-gômâê. ક્રો આસા ૦ તું ભલ—ભેલા. V. imper. Be (thou) mixed, mingle thou.

અ-ગોમાન, a-gômân. વિ ૦ ભેશક, ભેગુમાન; મગ-હરી વગરતું; વિશ્વાસુ; પ્રમાણીક; વેહેમ વગરતું, અચીત. Adj. Undoubted, not proud, confident, faithful, honest; not suspicious; certain, sure. (Prohib.

એ + એ = Av. એસાત = Sans. વિમનસ् = Per. گمان)

અ-ગોમેઝ, a-gômêz. વિ ૦ ભેલાપ થયા વગર. Adj. Without being mingled,—associated.

અયોમાએ, ayômâê. વિ ૦ પુંજ વગરતું, ગરીબ,
લાચાર. Adj. Moneyless, poor, helpless.

અયોમાગ, ayômâg. વિ ૦ પરમાણ વગર. Adj.
Disproportionate.

અફાર અ-યોમાએ, a-yômâê. વિ ૦ વેગણું નથી. Adj. Not
distant—remote.

અફાન અ-ગુમાન, a-gûmân. See અફાર a-gômâê.

અયાવશને અ-ગુમાન-અયાવશને, a-gûmân-ayâvashnê.
ના ૦ ગુમાન—શક વગર પામતું—ભેલવતું; ખચીત ભેલવતું.
Subs. Obtaining without doubt, gaining or
acquiring assuredly.

અભાનોમંદ, a-gûmânômand, વિ ૦ શક બેઝું
નહીં. Adj. Not doubtful, not dubious.

અભાની અ-ગુમાની, a-gûmânî. ના ૦ બેશકપણું, આતરી.
Subs. Undoubtedness, conviction, assurance.
Per. بી گمانی

અભાની અ-ગુમાની, a-gûmânî. ના ૦ બેગુમાની. Subs.
Doubtlessness.

અભાનીગી અ-ગુમાનીગી, a-gûmânîgî. ના ૦ ખચીતાઈ, બે-
શકપણું, બેગુમાની, પ્રમાણીકપણું. Subs. Undoubted-
ness, unquestionableness, honesty.

અભાનીદન, a-gûmânîdan. ક્રિ ૦ શકમંદ નહીં
થતું—કરતું; બેશક થતું, કોઈની ઉપર સુધાતું નહીં. V. Not
to be doubtful, not to render doubtful, to be
certain—sure; not to be prejudiced against
some one.

અબુમાન અબુ-માન, abû-mân. ના० ખાપનું ઘર. Subs.

Paternal house. Comp. Ar. اب + Av. مان

અગુમાનગી અ-ગુમાનગી, a-gûmâñagî. See ' ગુમાન a-gûmâñi, ગુમાન a-gûmâñigî.

અગુમાનચાર અ-ગુમાન-ચાર, a-gûmâñ-châr. ના० શક વિનાનો ઈતાજ, ચોકસ બેપાય. Subs. A doubtless remedy; an unfailing or certain remedy.

અગોમાર્ડન અ-ગોમાર્ડન, a-gômârdan. કિ० નહીં છોડવું, છુટું નહીં સુકવું, જવા નહીં દેવું, સુકરૂર નહીં કરવું. V. Not to dismiss, not to set at liberty, not to leave alone; not to determine—make certain.

અયોમાએ, ayômâê. ના० છુટકારો, નિવારણ. Subs. Release; warding off, cure.

અજુમ્બાનિદન, a-jûmbâñidân, કિ० હીંચ નહીં ખાવી, નહીં હીલવવું, પારથામાં હીંચ નહીં ગાલવું, મથન નહીં કરવું. V. Not to swing, not to shake—move; not to rock in a cradle, not to churn milk. Contrast Per. جنبانید

અજુમ્બાક, a-jûmbâk. વિ० હિલથાલ નહીં કરનાર, ગતી વગરતું, સ્થીર. Adj. Not moving, motionless; still. Contrast Per. جنبان

અજુમ્બાકીહા, a-jûmbâkîhâ. કિ० અ० વગર હીલથાલે. Adv. Without any motion.

અગોમેઝતન, a-gômekhtân. કિ० રીમન નહીં કરવું, નહીં લાગવું—મલવું. V. Not to defile—pollute, not to come in contact with, not to meet.

અગોમેખ્તગી અ-ગોમેખ્તગી, a-gômêkhtagî. ના० મેલવણી વગરની હાલત. Subs. State of being not mixed up—mingled.

અગોમી અ-ગોમી, અ-ગોમેજ, a-gômî, a-gômêz. વિ० નહીં મેલવું, સાકું, છુદું, વેગવું, ખાતેલ. Adj. Unmixed; pure, free, far from, excluded (Comp. અ- = Av. અ- + એ = Sans. વિ + મિન્; contrast Per. آمیختن)

અગોમેજ, a-gômêz. વિ० આમેજ નહીં થાયવું, મેલવું નહીં, એલાહેડું, છુદું. Adj. Not mixed, unmixed, separate, distinct.

અયુમી અ-યુમી, a-yûmi. વિ० રોજને લગતું નહીં, દહાડાતું નહીં. Adj. Not relating to a day, not belonging to every day. Contrast Ar. يوْمِيَّ

અગોમેજ આગોમેજ, a-gômêz. વિ० આમેજ, મેલવું. ના० નીરંગ. Adj. Mixed, mingled. Subs. Bull's urine.

જુંબિહેદ અ-જુંભીહેદ, a-jûmbihêd. ક્રિ० હીલચાલ નહીં થાય—કરે. V. May not move, may not shake.

જુંબશને અ-જુંભશને, a-jûmbashnê. ના० નહીં હીલવું—ધુંજવું, હીલચાલ વગરની હાલત. Subs. Not shaking—shivering; state of being motionless.

પુષ્ટિગી અ-ગોમીગી, a-gômîgî. ના० મીશ્રિત નહીં તે, મેલવણી વગરની હાલત, સક્ષાઈ, જ્વાઈ. Subs. Freedom from mixture, clearness, separation.

પુષ્ટિગેજશ, a-gômêza-sh. વિ० તેની સાથે મળી જયા વગર, તેના મેલાપ વગર. Adj. Without being mixed with it, without meeting him.

શુદ્ધક્રોતુ દો-યોમ-દકીઆ, do-yôm-dakiâ. વિ.૦ એ દહાડે
પાડ. Adj. Pure after two days. (lit.)

અસુદ્ધક્રોતુ અ-જુદ્ધીનાક, a-jûmbînâk. વિ.૦ હીલચાલ નહીં
કરાવનારું. Adj. Not causing to move.

અસુદ્ધાસુદ્ધક્રોતુ અ-જુદ્ધીનાકીહા, a-jûmbînâkîhâ. કુ.૦ અ.૦
ગતીમાં ઓંબ્યા વગર, હીલચાલ વગર. Adv. Without
being moved; motionlessly.

અસુદ્ધક્રોતુ અ-જુદ્ધીનીદન, a-jûmbînidan. કુ.૦ આચકો નહીં
મારવો, નહીં હીલવતું, હીલચાલ નહીં કરાવવી, સ્થીર રાખતું.
V. Not to shake, not to cause to move, to keep
motionless, not to give a jerk—push.

અસુદ્ધક્રોતુ અ-જુદ્ધીદન, a-jûmbîdan. કુ.૦ નહીં હીલવતું—
હુજવતું. V. Not to shake, not to cause trembling
in, not to agitate. Contrast Per. جنبیدن

અસુદ્ધક્રોતુ અ-ગોમેજ-તુમ, a-gômêz-tûm. વિ.૦ ધણું નહીં
મલેધું, ધણું આમીજ નહીં થાયદું. Adj. Most unmixed;
not mixed—mingled at all.

અસુદ્ધક્રોતુ અચુભીતુમ, ayûmítûm. વિ.૦ ધણા વધારે દહાડાતું
નહીં. Adj. Not of many days.

અસુદ્ધક્રોતુ અ-ગોમેજ, a-gômêz. See અસુદ્ધક્રોતુ a-gômêz.

અસુદ્ધક્રોતુ આગોમેજ, âgômêz. See અસુદ્ધક્રોતુ a-gômêz.

અસુદ્ધલક્રોતુ અ-ગોમેજ-શની, a-gômêzashnî. વિ.૦ આમેજ નહીં
થનારું, મીલનસાર નહીંતે. Adj. Not associating—
mixing, unsocial.

અસુદ્ધલક્રોતુ અ-ગોમેજિદન, a-gômêzidan. કુ.૦ નહીં મલતું;
પીરાખ નહીં કરવી. V. Not to be mixed up—

mingled ; not to discharge urine, not to make water.

ગુળજુ } અ-ગોમેન્દે, a-gômêzê. વિ૦ જરખું નહીં, સંબંધ
ગુળજુ } વગરતું, નહીં મલી ગચેલું. ના૦ કણેકું. Adj. Unlike ; having no connection ; not mixed up. Subs. An unequal match.

ગુળજુ દો-ગોમેન્દે, dô-gômêzê. ના૦ એ જોડાં. Subs. Two pairs.

ગુગુળજુ અ-ગોમેન્ગાંગી, a-gômêzagî. ના૦ આમેન થવા
વગરની હાલત, અસલ હાલત. Subs. State of being unmixed ; unmixedness ; original—primitive state.

લિંગુ અઈન્મન, aînman. ના૦ આંખ, ચશમ, આંખનો ડોલો,
આંખની કૃષી. Subs. The eye, eye-ball, pupil of the eye.

લિંગુ અ-ગોમન, a-gôman. જર્વુ આએ—એ નહીં. Pron.
Not this.

લિંગુ અ-બેન્મન, a-bênmân. વિ૦ છોકરાં વગર, છોકરું નહીં
જણનારી ; હુમેલદાર, બચ્ચાં જાયે. Adj. Childless ; not bearing any child ; pregnant, being with young. Contrast Ar. أَبْنَى, بن

લિંગુ એન્મન, ênmân. ના૦ તલખ. Subs. Desire after, want of.

મુલાંગુ અઈન્મન-આવદાન, aînman-âvdân. ના૦ પાણી-
વાલી આંખ. Subs. Watery eye.

લિંગુ અએન્મને, aênmânê. ના૦ એક આંખ. Subs.
One eye.

અદેવ-મોગ, aēva-mōg. નાં એક એડો—મીઝું.

Subs. A single shoe of a pair, a boot.

અભેવ-મોગ-દોખારશે, aêva-môg-dôbârash-nê. નાં એક ધોડું ચાલવાનો શુનાણ, એક બેદો પેહુરી ચાલવાનો શુનાણ. Subs. The crime of walking with one bare foot—with one shoe.

દુર્ગમાય અ-ગોમન-ચ, a-gôman-cha. કું આ એમબી—
આએબી નહીં, અગત કરીને આએ નહીં, ધણુંકરીને એમ નહીં.
Adv. Not even this, not even in this manner,
especially not this, for the most part not in
this way.

એવું અભેવ-મોક, aêva-môk. See એવ ાભેવ-મોક.

દો-યોમે, dô-yômê. નાં એ દણાડા. Subs. Two days.

۱۵

અદ્વાર, aîvar. કિં. આ એટલા સુધી, યાંસુધીની હથ.
Adv. So far, up to that limit.

Adv. So far, up to that limit.

અનર અને-નર, aē-nar. નિ૦ મરદ નહીંતે, હીચકાંડ. Adj. Unmanly, not brave, cowardly. (v + ન = Av. ન
= Sans. નર = Per. ન)

અભે-વર, aē-var. વિનાસુરાદ, દીક્ષતંગ, આહેશ-ઈચ્છા
વગર. Adj. Disappointed, disconsolate, having
no desire. Contrast Av. વાસ્તવિક

અણુ અણેવર, aê-var. નિંબુભેશક. Adj. Undoubted, doubtless.

અભે-વર, aê-var. વિં ગોક્ષ વગરતું. Adj. With-out a cave—den. ઉ + બિ = આબ.

ગુરુ અ-વર, a-ê-var. વિ.૦ સીના—ધોતી વગરતું, હીચકારું.
Adj. Having no bosom—breast (lit.) ; having
no courage—fortitude ; cowardly, timid. એ +
ની = Per. (ور = Per.)

ગુરુ અ-ગુલ, a-gûl. વિ.૦ મફકર—કુરેખ વગરતું, કલ વગર.
ના.૦ ખરાખ કલ. Adj. Free from deceit—fraud ;
fruitless. Subs. A bad fruit.

ગુરુ અ-જવર, a-javar. વિ.૦ જુદમ—સેતમ વગરતું. Adj.
Free from tyranny, not despotic. ની = Per. (جور = Per.)

ગુરુ અ-જવર, a-javar. વિ.૦ ભોંચું—ખુલંદ નહીં તે. Adj.
Not lofty—high ; not elevated—exalted.

ગુરુ અદવર, advvar. ના.૦ શીખેલું પાછું વાંચી જતું ; અનખર
કરતું ; નેધાણ રાખવી, વગર હૃદનો વખત. શખદ૦ આ.૦ ઉપર.
Subs. Revising what has been learnt ; learning
by heart ; keeping an eye upon ; duration, or
time without end. Prep. Upon, on.

ગુરુ અદુર, adur. વિ.૦ આધું, મહાલ, સુષેલ, બદ, એખલો,
જુતું, હદ સુધી ; દૂર નહીં. શખદ૦ આ.૦ વગર ; નજીડીક ;
ઉપર ; ઉભયાં આ.૦ યા, અથવા. Adj. Remote,
impossible, difficult, bad ; lonely, old ; up to a
certain limit ; not distant. Prep. Without ;
except ; near ; above, upon. Conjunc. Or,
either. (Comp. ની = Av. (ور = Sans. દૂર = Per.
(ور = Per.)

ગુરુ અ-બોર, a-bôr. વિ.૦ પાવી-કશ વગરતું ; સુંક નહીં તે.
Adj. Having no furrows—narrow channels ;
not dry.

અબોર અખોર, abôr. ના० વાદલ. Subs. A cloud.

અયુવર અયુવર, ayûvar. See અયર or અયબર, ayûbar, or ayukbar.

અસ્વર અસ્વર, asvar. ના० સવાર. Subs. A rider, a trooper, (abbreviation of અસ્વાર into અસર asvavar) and finally into અસર = Per. اسوار

આ-દુર, â-dûr. નિ० દુર. Adj. Distant.

ઈવર, ivar. નિ० એકલું. ના० ખજુરીની શાખા. Adj. Lonely. Subs. A branch of a date-tree.

એવર, êvar. ના० ખજુરીની દાંખલી; દક્તર; લથકરની કુકડી; બેદ. નિ० એકલો. Subs. A branch of a date tree; a book, a register; a small division of an army; a secret, a mystery. Adj. Lonely —solitary.

ખાવર, khâvar. ના० ઉંમણ, પૂર્વ, ખરદાશત કરનાર, સો-સનાર. Subs. East; one who is forbearing or long suffering; one who endures.

ખીનર, khînar. ના० થીનો રાખનાર—પકડનાર. Subs. One that harbours revenge, one who entertains ill-feelings.

યાવર, yâvar. ના० મદદગાર, આશરો આપનાર. Subs. One who offers assistance, a helper, one who gives protection—support. Per. يار

અન્ગોરગ, a-gôrg. નિ० વહુથી વેગલું, વહુ વગરતું. Adj. Free from a wolf (lit.); having no^o wolf.

અ- દવરે, a-davrê. નિ० ફાઝેરા વગરનું. Adi. Without a circle.

અભેવરી, aêvarî. નાં બેશકી. Subs. Doubtlessness, unquestionableness.

અદુરી, adûrî. નાં લંખાઈ, ફુરી. Subs. Distance, separation, length.

ખીનવરી, khinvarî. નાં હૈષભાવપણું. Subs. Vindictiveness.

યાવરી, yâvarî. નાં મેલવતું; પામતું, આશરો આપવો, મદદગાર થતું. Subs. Gaining, obtaining, giving support; becoming a helper.

અદુરીહા, adûrîhâ. કિ૦અ૦ ફરથી નહીં, નજીવીકીથી. Adv. Not remotely, not at a distance, at hand, within reach.

યાવરીહા, yâvarîhâ. નાં મદદો. કિ૦ અ૦ મદદગારની રીતે—માકુક. Subs. Succours. Adv. Like one who offers assistance—help.

અચ્છાસ્તુ, aêvarashna-khêdî. નાં પોતાની એકતાઈ, પોતે એખથો—એકજ, ખોડા. Subs. Unity, the only One; God.

અખ-રસ્તુ, akh-rashnî. નાં ખરી દુવા—આશીરવાદ. Subs. Sincere blessing—benediction.

અ-ગવ-રસ્તુ, a-gav-rashnû. વિ૦ ખરો બહાદુર નહીં, ખરો શૂરવીર—પહેલવાન—લડવૈયો નહીં. Adj. Not really brave, not truly valiant—warlike.
(૧ = Per. ગુ + ૨ = Av. ગુણ)

અ-ગોરગાન, a-gôrgân. વિ૦ વહાઓ વગરનું. Adj. Having no wolves.

અ-ગો-રસ્તુ, a-gô-rashnû. કિ૦ આસ્તું સાચું

ના બોલ, ખરું ના કેણે. V. (imper.) Don't speak the truth.

અનુભૂતિ અ-ગોરશને, a-gôrashnê. ૧૦ લુખું નહીં. Adj. Not hungry.

અનુભૂતિ અદુ-રશ્નું, adû-rashnû. નાં ખરો—માચો દુઃખન, શત્રુ. Subs. A true—real enemy, an honest enemy.

અનુભૂતિ આઈન-રશ્નું, âîn-rashnû. નાં સાચી મીસાલ, ખરી તરેણ. Subs. A true simile, proper custom, right usage.

અનુભૂતિ આવરશને, âavarashnê. નાં લાવવું. Subs. Bringing.

અનુભૂતિ આયન-રશ્નું, âyan-rashnû. નાં ખરું લોઢું, પોલાદ. Subs. Pure iron, steel.

અનુભૂતિ યાન-રશ્નું, yân-rashnû. નાં ખરી ઝુશી—નેકી. Subs. Real pleasure, true—pure virtue.

અનુભૂતિ અભેવ-રથ, aêva-rath. નાં એક ધાતુ, એક ગાડી. Subs. One metal; one car, one chariot.

અનુભૂતિ અભે-વરસ, aê-varas. નાં એક ખાત—વરસ. Subs. One hair. એવી = Av. વાદ્ય

અનુભૂતિ અભેવરી, aêvarî. See એવારિ aêvarî.

અનુભૂતિ અ-ગોરસ, a-gôras. ૧૦ લુખ વગરનું. Adj. Not hungry, feeling no appetite.

અનુભૂતિ અદવરી, advarî. નાં લંડાઈ, ચુધ્ય. Subs. Battle, war, fight.

અનુભૂતિ અદુરી, adûrî. See એવારિ adûrî.

યાવરી યાવરી, yâvari. ના० મદ્દ, ફ્રેણ; સંગત, સોહોખત.

Subs. Assistance, victory, society, company.

Per. يَاوَرِي

અચેવરી અચેવરી, aêvari. ના० બેશકી, ખચીતપણું. Subs.

Undoubtedness; certainty; full assurance.

અયોરેશ્ટે અયોરેશ્ટે, ayôrêsh्टê. Sec. લાંજાએજા aêvâ-rashte.

અદવરીગીહા, advarîgîhâ. કુ० અ० લડાઈની રીતે, મેહેનત લઈને. Adv. By way of battle-fight; laboriously.

અદવરીગીહા યાવરીગીહા, yâvarîgîhâ. ના० મદ્દ આપનારાઓ. કુ० અ० મદ્દની રીતિ. Subs. Helpers. Adv. By way of assistance.

અચે-વરી-ગોઈ, aê-varî-goî. ના० કાંઈબી શક વગર બોલતું. Subs. Speaking without any doubt.

અવારસ્ત અચેવ-રસ્ત, aêva-rast. કુ० એક જણ છુટો થયો. V. One (person) was liberated—set free. Comp. Per. يَكِيرَسْت

અદીર-દીદ, adâr-did. કુ० દુર જોણું, દુરથી નજર કીધી. V. Saw at a distance; observed from afar.

અદુરસ્ત આ-દુરસ્ત, a-dûrast. વિ० ભરાખર—વાજખી—અર્થ નહીં તે, અખુરું, માઝક નહીં તે. Adj. Not proper-right—true; imperfect, incongruous. Per. نادِرسْت

અદુરસ્ત, adûrast. કુ० દુર—આધું છે. V. Is at a distance—far.

અદીતુ આ-દુરી-તર, a-dūrī-tar. વિં વધારે દુર નહીં તે.
Adj. Not more distant.

અનરીન અનેનરીન, aēnarīn. વિં ખુબ, સારું; નર નહીં, મરદી
વગરતું, નપુંસક. Adj. Good, excellent; not male,
not manly, neuter.

અદીરા આ-દુર-ગવર્શની, a-dūr-gāvashnī. વિં દુરથી
બોલનારું નહીં, નંજદીક બોલનારું. Adj. Not speaking
from a distance, speaking at hand.

અદીરિનશ્ની આ-દુરીનશ્ની, a-dūrīnashnī. વિં દુરી નહીં રા-
ખનારું—કરનારું. Adj. Not keeping distance, not
remaining at a distance.

અદીરી અભેવ-રન્જે, aēva-ranjē. વિં દુઃખ વગરતું. નાં
એક દુઃખ—નેહેમત. Adj. Free from pain. Subs.
One affliction—trouble.

અદીરી અભેવ-રોજે, aēva-rojē. કિં અં એક દાદ—
રોજે. Adv. One day. Comp. Per. يك روز

અદીરી અભેવ-રન્જે, aēva-ranjē. વિં વગર રંજ—મેહુ-
વતતું. Adj. Free from trouble—pain.

અદોરે, a-dōrē. વિં ઉથલપાથલ વગર, ચક્કર વગર,
Adj. Without any revolution or great change,
without a circle. Contrast Per. در

અયુરે, ayūrē. વિં સિંગારેલું. Adj. Adorned,
decorated.

અદવ્રે, a-davrē. વિં ગેરદેશ વગરતું, નહીં કરતું.
Adj. Not revolving, not turning round.

અદોરે, a-dōrē. વિં બેઅંદાજે, હદ વિનાતું. Adj.
Disproportionate ; unlimited.

એવું અચે-વરજ, aē-varz. વિ૦ નહીં હાસેલ કરનારું—નેતૃ-વનારું—શ્રીભનારું. Adj. Not gaining—acquiring—learning.

એવું અદવરજ, advarz. ના૦ સવાર, મરદાર, આવાજ. વિ૦ સંગારેણું, ખુલોરગ, અનન્દ; મોટા દરજાનું; લાયક. Subs. A rider, an equestrian, a chief, a leader; sound. Adj. Adorned, exalted, venerable; the best, most excellent; of high dignity, worthy.

એવું અદવરજ, advarz. વિ૦ બેશક, ગુમાન. Adj. Undoubted, doubtless.

અભૂર્જાશુદ્ધ અ-બોર્જેરશની, a-bôrzêshnî. વિ૦ નાલાયક. Adj. Unworthy.

અભૂર્જાશુદ્ધ અ-બોર્જશનીગી, abôrzashnîgî. ના૦ હલકાઈ, નીચાઈ, નાલાયકી, નડામાપણું. Subs. Meanness, baseness; impropriety; inutility.

અઘુરું અચે-વર્જ, aē-varzî. વિ૦ એખીઆરી—મુખીઆરી વગરનું, એખીઆરવાળું નહીં તે. Adj. Free from control—restraint, devoid of independence.

અઘુરું અદવર્જ, advarzi. ના૦ બેશકી—ગુમાની; ઉદ્દિઓગ, ધંધો, વેપાર. Subs. Doubtlessness, unquestionableness; industry, business, trade.

અઘુરું અએવર્જાન, aēvarzîân. ના૦ ચુનનાઓ, મેહેનત—કોશેશ કરનારા. Subs. The most excellent; those that work—exert.

અઘુરું અદવરજગાન, advarzîgan. ના૦ લડાએકો. Subs. Warriors.

અદ્વર્જનાદ અદ્વરજનાદ, advarzīnad. ક્રિ. કોશેશ કરે. V.

May endeavour—try.

અદુર્જનાદ અદુર્જનાદ, adûrzīnad. ક્રિ. છીધેણું નથી ; તૈયાર નથી. V. Is not done—performed; is not ready.

અદ્વાર્જનાદ આવર્જનાદ, 'avarzīnad. ક્રિ. એખીઆર કરે ; કબજામાં લે ; કામ કરતો નથી ; તૈયાર નથી. V. May choose, may hold in possession; does not work; is not ready.

અભોર્જન અ-બોર્જન, a-bôrzîn. વિ. એહાં નહીં તે, અકાંક્ષા. Adj. Not beloved—dear; disagreeable.

અભેવર્જદન અભેવર્જદન, aêvarzîdan. ક્રિ. એખીઆર કરવું, મુખીઆર થવું ; કોશેશ કરવી ; બેશક થવું. V. To choose, to take one's choice, to be absolute—without control; to try, to endeavour; to be doubtless.

અભેવર્જદન અભે-વર્જદન, aê-varzidân. ક્રિ. એખીઆર નહીં કરવું. V. Not to take one's choice. Contrast Av. **કિલ્લ**, Per. **ورزید**.

અદ્વર્જદન અદ્વરજદન, advarzîdan. ક્રિ. સવાર થવું ; શીંગારવું, ચટે દરજેનેનું થવું, લાયક—સજવાર થવું, સુનંદું થવું. V. To ride, to mount (on horseback), to adorn, to be worthy—deserving, to be exalted—most excellent.

અવર્જને અદ્વરજને, advarzê. ના. ખુનેરગ સવાર. Subs. A great—skilful cavalier.

અભોર્ડ અ-બોર્ડ, a-bôrd. ક્રિ. નહીં લઈગણું, નહીં કીંધું. ક્રિ.

અ० ના, નહીં. V. Did not carry ; did not perform. Adv. No, not. Contrast Per. بُر

શર્જામુ અ-ગોર્ડી, a-gôrdî. ના० ખરાખ ઉનતું કપું, ઉનતું કપું નહીં તે. Subs. A bad woollen cloth ; no woollen cloth.

શર્જામુ અ-જોર્ડી, a-jôrdî. ના० જ્વાઈ નહીં, તકાવત વગરતું. Subs. State of being not different, want of distinction.

બોર્ડ અ-બોર્ડે, a-bôrdé. ભૂ० કું નહીં લઈ ગયેલું. Past Partic. Not carried. Comp. Av. بُر + .

બોર્ડન અ-બોર્ડન, a-bôrdan. કું નહીં લઈજવું, કખુલ નહીં કરવું. V. Not to carry ; not to accept. Per.

બોલાર્જસ અ-બોર્ડ-કરમાન, a-bôrd-farmân. કું કરમાન કખુલ નહીં શીધું. નિ० નાકરમાન. V. Did not obey commands. Adj. Disobedient. Comp. Per.

માહુરાલ્જસ અ-બોર્ડ-પેદાકીહા, aêvar-pêdâkîhâ. ના० બેદ અરેલી વાતોને જણાનાર. Subs. One who knows secret mysteries or mysterious things.

માહુરમાનાર અ-દુર-મીનિદાર, a-dûr-mînidâr. ના० દુર અંદેશો નહીં કરનાર, ખુખ વિચાર નહીં કરનાર. Subs. One who does not foresee ; one who does not contemplate seriously.

માહુર અદુર-મેમન, adûr-mêman. કું આ० એટથું દર કે ? એટલી હુદી સુધી કે ? Adv. So much distant? to such a limit?

ગુરુ

ગુરુ } અઈક, ૨-૨-૨-૬, aik, ra-ra-ra-da. સં० વિ० જીતેર,
ગુરુ } ૭૦. Numer. Adj. Seventy, 70.
ગુરુ } ગુરુ

ગુરુ અઈક, aik. ના० સંતાડવું, છુપું કરવું. Subs. Hiding, concealing.

ગુરુ અદેહ, adêh. ના० ફુનિયાં તલક—લગણ. Subs. Up to the world.

ગુરુ આ-દક, â-dak. કિ० અ० જ્યાંસુધી. Adv. Till, as long as.

ગુરુ આખક, âbak. ના० કીમીઆગર. Subs. An alchemist.

ગુરુ આખકાહ, âbkâh. ના० તથાપ ; પાંચલી. Subs. A tank, a pond ; a rib.

ગુરુ જે-ગાને, sê-gânê. કિ० અ० ત્રણ રીતે—તરેહ—મર-તબે. Adv. In three ways, by three modes, three times. Comp. Per. سگونہ

ગુરુ આખકાર, abkâr. ના० ઘેતી. Subs. Agriculture.

ગુરુ આખકાર, âbkâr. ના० દાહ વેચનાર, દાહવાલો ; પાણી જીપનાર, પાણી લઈજનાર, દાહ પીનાર. Subs. A liquor-seller; one who sprinkles water; a water-carrier; a drinker of wine. Comp. Per. کاٹ

ગુરુ આએ-કારીનિદન, aê-kârînîdan. કિ० આએ—તે કામાં લેતું. V. To use this or that in business.

ગુરુ અ-દકીઆ, a-dakiâ. વિ० સાક—પાક નહીં તે, નાપાક ; સુકબ્યા વગરનું, સુકું નહીં તે, ભીનું. Adj. Not pure—holy ; not dried ; not dry, wet.

અબુન આબ-ગુન, ab-gûn. ના० એક મોટી નદીનું નામ છે. કે જેનું પાણી “આરન્ઝમ” થી આવેછે અને “દરીઆએ કીલાન” માં પાછું જાયછે. વિ० પાણીના રંગનું ; આમભાની રંગનું. Subs. Name of a large river which flows from *Khârasm* and falls in the sea of *Kilân*. Adj. Water-coloured; azure. Per. آب گون

અબે-કબુદ, abê-kabûd. ના० ઈરાની દરિઓ. Subs. The Persian Sea. Comp. Per. آب کبوہ

અબે-કોટે, aê-kôtê. વિ० ચોકુંઓક. Adj. Some-
what, a little, in a small quantity.

યો-કરે, yô-kardê. કુ० વિ० અ० એકદું, એક કીધેણું;
એકસરખી રીતે. Adv. Together, united in one,
mixed up together; equally.

આકર, âkar. ના० વાંજણી, જી—ઓરત. Subs. A
barren woman, a barren wife.

હિકલ, hîkal. ના० પુત્રથું, શીકલ ; દેહેર ; દેવલ ; તલેમ-
ાત ; મેહેલ ; રાખસ. Subs. An image, a figure, a
form ; a temple of idolators ; Christian church ;
talisman ; a place ; a giant. Comp. Per. هیکل

આધ-અએધ, âgh-aêgh. કુ० અ० ઈત્યાદિ, જ્યાં, ક્યાં,
એટલે કે, થાને, કરતાં, જ્યાંખી, ક્યું, સુતલક, એ ; કહી જાઓ ;
કોણ ? શું ? કે તે, આએ. Adv. Et cetera ; where ;
that is ; than ; wherever ; which ; altogether ;
if ; which place ; who ? which ? that he, this.

આધ-અએધ-અમત, âgh-aêgh-amat. કુ० અ० એ-
ટલે કે જ્યારે, Adv. That is when.

આધ-અએધ-શ, âgh-aêgh-sh. ના० તે લોકો, થાને
તે, કે તે. Subs. Those people ; that is he. °

એઘુસ્ અભેધ-વદ, aēgh-vad. કું અં કે જ્યારે. Adv.
That when.

એઘુસ્ અભેધ-વદ-મદમ, aēgh-vad-madam. કું અં કે
જેથી કરીને, જેણે લીધે, જે ઉપરથી. Adv. Consequently,
on account of which, whereupon.

એઘુસ્ આધ-ઉમ, aēgh-ūm. ઉલ્લયાં અને સર્વં થાને હું.
Conj. and Pron. That is I.

એઘુસ્ આવુમ, aēghūm. વિં તરી—ભીનાશવાળું. Adj.
Wet, moist.

એઘુસ્ અભેધ-વરમન, aēgh-varman. સર્વં કે તે. Pron.
That he.

એઘુસ્ આધ-અભેધ-જક-એ, aēgh-aēgh-zak-ē. સર્વં પેણું
જે કે. Pron. That, which.

એઘુસ્ અભેધ-ત, aēgh-ta. સર્વં થાને હું. Pron. That is
thou.

એઘુસ્ અભેધ-અમ, aēgh-am. સર્વં થાને હું, કે હું. Pron.
That is I.

એઘુસ્ અભેધ-માન, aēgh-mân. સર્વં થાને હુંઓ. Pron.
That is we.

એઘુસ્ અભેધ-મદમ, aēgh-madam. ઉભયાં અં કરતાં.
Conjunc. Than.

એઘુસ્ એઘુસ્ એઘુસ્ અભેધ-મદમ-સરીતરાંન, aēgh-madam-sarî-
tarâñ. વિં ખુલ્લું વિં ખુરાઓ કરતાં. Adj. plu. Than
evil persons (lit.)

એઘુસ્ અધર, aghar. નાં સર્વથી ઊંચી ટોંચ—મથાળું. Subs.
The highest top—summit.

સુસ્વ આધ-લા, agh-lâ. કું અં સુતલક કેયેભી ; બીજાલ નહીં.

Adv. Altogether somewhere ; not altogether.

સુલસ આધરી, agharî. નાં કિમત, ભાવ, અવેજ. Subs. Price, rate, exchange.

સુલડ અધરે, agharê. , નાં ટોંચ, મંડાણ, શરૂઆત. Subs. Top, beginning, commencement. Comp. Av. સુલડ, Sans. અગ્ર.

સુલા અધરી, agharî. નાં મોટાઈ, શ્રેષ્ઠપણું. Subs. Superiority, pre-eminence.

સુલાક અધરીક, agharîk. વિં અતિ શ્રેષ્ઠ, સર્વથી ચલતું Adj. Most excellent, highest in rank.

સિલ્લાસ્સ અખેધ-રીકતુમ, aêgh-ríktûm. વિં થાને ઘણુંજ હર, ઘણુંજ હર કણું ? Adj. That is most distant; which is at the greatest distance ?

લું અઈવ, aîva. વિં સાક, રૂચદ, સોજ. Adj. Pure, clear, unsullied.

લું અખેચ, aêcha. See લું aêch.

લું અખે-ચ, aê-ch. સર્વો કોઈ, લોક ; આખેભી. Pron. Any one ; people ; even this.

લું અખે-ચા, aê-ch-a. See લું aê-ch.

લું અખેન્દ, aêz. વિં કાઈ, કોઈ, નેત્તા કીધેણું, કના કીધેણું, કુમ. Adj. A little, some ; some one ; annihilated, destroyed ; less.

લું અંખ, abch. નાં આંખર, ધાવણ ; ઓરત—સ્ત્રીની શરમગાળ, ખોશીઓ. Subs. The breast of a woman ; a pap ; *pudendum viri et mulieris*.

દ્રષ્ય આજ, ાંz. નાં લોબ, લાવચ ; એક દેવતું નામ છે કે જે માણસોને ફન્થાઈ લોબમાં ઇસાવવાને ઉસુરેણે. Subs. Avarice, covetousness ; name of a demon who excites mankind in this world to temptation. Av. ક, Per. જા

દ્રષ્ટ દેઝ, dêzh. નાં કોટ, ક્રાલ્યો. Subs. A fort, a fortress, a fortified place. Per. જડ, જડ

દ્રષ્ટ હીચ, hich. સર્વો હરેક, લોકો, કાંઈ નહીં, કદી નહીં, બીજું કોઈ, કાંઈ, કદી, થોડું, કમ ; નકાસું, હલકું ; નેત્ર—કના શીપેલું જે કાંઈ. Pron. Every one; people; nothing; never; another, some one, something; a tittle; less; useless, low; annihilated, whatever.

Per. هیچ

દ્રષ્ટ હીવ, hîv. નાં નેકી કરનાર. Subs. One who practises virtue.

દ્રષ્ટ હેચ, hêch, નાં સુકાશ, સુકાઈ જવું, સુકું થઈ જવું. Subs. Dryness; becoming dry. Av. Rt. સંચ = Sans. सिंच = to sprinkle.

દ્રષ્ટ અખેવાન, aévâñ. નાં તાક, મેહેરાખ ખુલંદ ધર—જાયા, ખુલંદી, ગોખલો, બેઠક. Subs. A cupola, an arch; a vault; a high building place; altitude; a niche; a seat. Per. آيوان

દ્રષ્ટ અ-ગાડકી, a-gazâkî. વિં નહીં કરનાર—દાખ મારનાર. Adj. Not biting—stinging. Contrast Per. گزان

દ્રષ્ટ અ-યાડકી, a-yazâkî. વિં નહીં દીજનાર—પુઅ

કરનાર. Adj. Not offering divine honors ; not adoring.

આવાગી અવાગી, avâgî. નારો મદદ, સહાય, આશ્રો. Subs.

Help, assistance, support. Comp. Av. આવાગી

બ્રાહ્મણ એજાનંદ, êzâzand. નારો ખુગદાદ રોહેર, એક નદીનું નામ છે. Subs. Bagdad ; name of a river.

ચુલ્લુ અચેવાન, aêvâz. વિરો ખાલેસ, નિર્મલ, આરાસતે.

Adj. Pure, clear ; void of impurity—dirt ; adorned.

ચુલ્લુ અચેચે, ચસ્ચે, aêchê, yaschê. જર્વો તે, પેણું. Pron.

That.

ચુલ્લુ અચેવે, aêvê. શાખદો અરો ઉપર. Prep. On, above.

Comp. Av. અભિ = Sans. अभि.

ચુલ્લુ હિચશ, hîchash., જર્વો કાંઈફી ચીજ તેને. Pron.

Anything to him—it. Comp. Per. هیچش .

ચુલ્લુ હિચી, hîchî. નારો કાંઈ, કાંઈ વસ્તુ. Subs. Something, anything.

કુષ્ટી અચેવાધહન, aêvyâghahan. નારો કુસ્તી. Subs.

kushtri (a sacred girdle tied round the waist by the Zoroastrians).

કુષ્ટી એવાધહન, Evyanghahan. See કુષ્ટી aêvyâghahan.

કુષ્ટી અચેવાસ્ત, aêvyâst. કૂરો વિરો ઉપર સુકેણું, બાંધેણું ; નારો પેહરણ, વસ્ત્ર, કપડું. Part. Adj. Placed upon, tied above (lit.). Subs. Clothes, dress ; cloth. Comp. Av. એવાધહન

આચ-કુળમ અચેન્ઝશ-અએત, aēzash-aēt. કું થજશને છે.

V. The yaçna is (lit.)

આચલુમ અચે-ચાન, aē-cha-shān. સર્વો તેઓથીભી, તે-
ઓભી, તેઓથી. Pron. Even by them; even they;
by them.

આચલ્દુમ અચે-ચાન, aē-cha-shlān. See આચલુમ aē-
cha-shan.

આવુલુમ અચેવ્યાઘહન, aēvyâghahan. See આવુલુમ
aēviyagihān.

આવુલુમ એવ્યંઘન, evyanghan. See આવુલુમ aēviyâ-
gahan.

આવુલુમ અચેવ્યાગશને, aēvyâgashnē. નાં કુસ્તી બાંધવી.
Subs. Girding up the *kushti* round the waist.

આવુલુમ અચેવ્યગિહન, aēvyagīhan. નાં થજશનેની
કુથા કરતાં ખજુરીની પાત્રીના શાકાની વણેલી એક ચીજાનું
નામ; કુસ્તી, કેને ઘેટાંના સકેદ ઉનની ખનાંયામાં આવેછે તે.
Subs. The name of an article woven of the fibres of the leaf of a date tree used in the
Izashnē ceremony, *kushti* made of the white
wool of sheep.

આવુલુમ આઅપશન, નિષ્પશના. નાં પામવું. Subs. Ob-
taining.

આવુલુમ અ-ઇજશની, a-izashnī. વિં ઈજશનેની કુથા કરચા
વગરનું. નાં કરજીઆતની ગકુલત—લુલ; ધર્મની કુથાઓનો
ત્યાગ કરવો તે; Adj. Without offering the *yaçna*
ceremony. Subs. Neglect of religious duty—

worship ; casting aside the ceremonies of the religion. Comp. Av. આરાધના.

યેજણી યેજણી, yēzashnî. ના० થન્ને, આરાધના, પુજા. Subs. Yaçna; divine adoration—worship.

અબજણી અ-બજણી, abchashnî, a-bajashnî. વિ० છુટકારો નહીં કરનારું. Adj. Not releasing—liberating.

યાવશ્નિગી યાવશ્નિગી, yâvashnîgî. ના० પામતું. Subs. Obtaining, acquiring.

એવગણનીન એવગણનીન, êvaganîn. વિ० એવધન—કુસ્તિને લગતું. Adj. Relating to *Aivyângan*—kushti.

આયશણે અ-યન્નને, a-yazashnê. See આયણી a-izashnî.

આયણે આયણે, આયણને, âêpashna, âépashnê. See આયણી aêpashna.

આયાન આયાન, âz-dân. ના० લોભ રાખનાર, લોભીઓ. Subs. A covetous—avaricious person.

આયાન આયાન, âziân. ના० લોભી લોડો. Subs. Covetous persons.

યાજણે યાજણે, yazashnê. ના० બોતેર હાતું એક ધર્મપુસ્તકનું નામ, આરાધના. Subs. A religious book consisting of 72 *hás* or sections; divine offerings. Comp. Pehl. યાજણ

યાવશને યાવશને, yâvashnê. ના० પામતું, મેળવતું, હાસેલ કરતું, નકો. Subs. Obtaining, acquiring ; profit.

યાવશને-ચ યાવશને-ચ, yâvashnê-cha. ના० પામવાતુંબી. Subs. Even acquiring (lit.).

આદ્વાગસ્તશને અદ્વાગસ્તશને, aêvyâgastashnê. ના૦

ખાંપતું, કુસ્તી ખાંપવી. Subs. Binding, girding the *kushti* round the waist.

ખેજેશ ખેજેશ, khêzêsh. ના૦ ઉલટ, ઉતેંન. Subs.

Eagerness, enthusiasm, inducement, incentive.

હાઈવેશ હાઈવેશ, haîvêsh. કિ૦ અ૦ રૂખર. Adv. Face to face.

હિચ્-ગેલ હિચ-ગેલ, hîch-gêl. ના૦ ખોડાતાલાનાં નામો અધેતું એક નામ છે. Subs. One of the names of God.

હિચ્-સલિલ હિચ-સલિલ, hîch-salîl. ના૦ કાંઈબી જુરાઈ—ખૂદી નહીં. Subs. No evil—vice at all.

અમલું એનેંદ, êzend. કિ૦ તેઓ ઈને. V. They may offer divine honors.

આ-ગચીન, a-gachîn. વિ૦ છોથતું બનાવેલું નહીં તે, છોથતું નહીં તે. Adj. Not made of mortar, not of mortar. Contrast Pehl. **ગ** gach = Av. **ગ** gâch, Per. **ગ** gâch.

આચીન, âchîn. વિ૦ ચીનાઈ, ચીનને લગતું, ચીનાઈ બનાવટતું. Adj. Pertaining to China; Chinese; of China make.

આબચીન, âbchîn. ના૦ તુવાલ; એક કપકું છે કે જે ગુજરેલાને નહવાડથા પઢી તેને સાડું કરેછે. Subs. A towel; a cloth with which they wipe the bodies of the dead. Per. **بچھين**

આ-યાઝેદ, a-yazêd. કિ૦ નહીં ઈને—આરાધે. V. May not offer divine honors; may not worship with profound reverence (sing.).

૧૭મ અચેવે, aēvē. See ૭મ aēva.

૧૮મ એજન, ēzan. નાૠ તેકું, નોતરે, આમંત્રણ, ઈજન. Subs. An invitation ; a summons ; calling. Comp. Per. એજન

૧૯મ હિચે, hîchē. વિ૦ પ્રત, હલકું, નીચ. જેમ કે જીવાળા
નીચ ભરતથા વાલું. સર્વ૦ કોઈબી, જેનુંખી. Adj. Low,
base, mean ; as જીવાળા = of low dignity. Pron.
Any one, whosesoever. See લે લું, hîch.

૨૦મ ઈદર, Indra. નાૠ એક દેવતું નામ છે. Subs.
Name of a *Dev* (devil).

૨૧માલુમ હીચ-નાદાન, hîch-nâdân. વિ૦ કાંઈ નહીં જણાર,
સુતલક નહીં સમજાર, નાદાન. Adj. Not knowing
anything ; not understanding a word ; foolish.
Comp. Per. નાડાન + હીચ

૨૨મ અએચંદ, aēchand. સર્વ૦ કેટલાએક, થોકું, ચોલું
૨૩મ } તો ; ધણાએક. Pron. Many a one, some,
૨૪મ } somewhat. Comp. એ = Av. ૨૫મ + એ
૨૫મ } = Av. છૂઝાંન = Per. જંન

૨૬મ અ-ગંડ, a-gazand. વિ૦ તુકશાન નહીં પાખેલું, ખરાય
નહીં થયલું, જાાન વગરતું. Adj. Uninjured, unhurt,
undamaged. Contrast Per. ગંડ, નંદ.

૨૭મ અ-યંડંદ, a-yazand. ક્રિ૦ તેઓ નહીં ઈન્દે—આરાયે.
V. They may not pay divine honors or worship
with profound reverence. Comp. Per. નંદ

૨૮માલુમ હિવ-નેરંગ, hîv-nêrang. નાૠ દરેક નેક ઈલાજ
કરનાર, મોખેનાંહોનરોમધેનાં એક હોનરતું નામ છે.. Subs.

One who adopts every just—proper remedy ;
one of the excellences required in a Mobed.

ગુણ અર્થવોકાએ, aivôkaê. વિંઠ એક પુરુષ, એકજ. Adj.
Only one.

ધર્માલ હીચે-પતી, hîchê-patî. વિંઠ નીચ—હલકા દરજા
વાખું. Adj. Of low—mean "dignity."

ગુણ અઠિકો, aifê. નાં સંપૂર્ણ—સમાસ કરવું. Subs. Com-
pleting, finishing.

ગુણ આ-ગઝે, a-gazhê. વિંઠ નહીં દંખ મારેલું—કરડેલું. Adj.
Not stung—bitten.

ગુણ આ-દઝે, a-dazhê. વિંઠ નહીં દાઝેલું—ખલેલું. Adj.
Not scalded—burnt.

ગુણ હીચે, hîchê. સર્વો કોઈબી, કેઈબી. Pron. Any
one, something.

ગુણ અભયગાન, abchagân. નાં ઓસડ, દ્વા. Subs.
Medicine, physic.

ગુણ હીચ-ચાર, hîch-châr. કું અં કોઈબી રીતે. Adv.
Anyhow.

ગુણ આએકત, âéft. નાં મોરાદ, ખાહેશ, હાજર, ઓદાથી
મોરાદ ચાહવી. Subs. Desire, wish, want; wishing
God for the gratification of a desire.

ગુણ એજદ, êzad. નાં ઓદા. વિંઠ આરાધનાને લાએક.
Subs. God. Adj. Worthy profound reverence
—divine honors. Comp. Pehl. گزد, Av. گزند, Per. ایزد

ગુણ હિજમ, hîzam. નાં ઈંધણ, ખાલવાનું લાડ્ક. Subs.
Firewood, fuel. Comp. Pehl. گزم, Av. گزم, Per. حمزم

અલટ્રો અબેન્દ્રેજા, abēzmēzīā. નાૠ સ્ત્રી—ઓ-
રતની શરમગાહ. Subs. *Pudendum mulieris.*

અલ્લ અઈવર, એવર, aîvar, ēvar. વિ૦ ઐરાક, શંકા—વગર.
Adj. Undoubted, doubtless. (This word can
be read ‘aivar’ as well as ‘adavar’; ‘aivar’ cor-
responds to the Persian آوار : *adavar* to the
Sanskrit અદ્ભુત ‘not insignificant.’) Av. Rt.
લુણુ = S. Rt. દ્રમ् to deceive.

અલ્લો આભચરા, abchārā. નાૠ આદમીનો ખોરાક, થોડો
ખોરાક. Subs. The food of man ; little food. •

દુસ્ત, દુસ્તુ

દુસ્ત દો-રાજ, dô-râz. સેંખ્યા ૦ વિ૦ ખસો, ૨૦૦. Numer.
Adj. Two hundred, 200.

અબ્જાન અધ્યાન, abzân. વિ૦ સજવાર, વાજખી, હકદાર.
Adj. Worthy, proper, rightful, legitimate.

બગદાદ એજાંડ, êzâzand. નાૠ એક નદીનું નામ છે ;
ખગદાદ શેહેર. Subs. Name of a river; Bagdad.

એઝાદ એજાંડ, êzad. See ૯૮

આદ્દ અએ-જાક-અ-ન્ડ, aê-zak-and. ક્રી ૦ અ૧૦ થાને તે
એટફું. Adv. i. e. that (is) so much.

એઝદાન એજદાન, êzdân. નાૠ ખોદાનું નામ છે. Subs.
One of the names of God. Comp. Av. **એદાન**
= Per. يَدَان ; Av. Rt. સાંતુ = Sans. Rt. યત્ત = to
worship.

એજદાન એજદાન-મનીદાર, Ezdân-manîdâr. ના० એ-
દાને દીલમાં યાદ રાખનાર; મોષેદીના હોનરો મધેનો એક
હોનર (ગુણ) તું નામ છે. Subs. Inward remem-
brancer of God; one of the attributes of the
priestly caste. Comp. એજદાર = Av. એજદાર + એજદાર
Av. Rt. એજદાર = S. Rt. મનીદાર = Per. મનીદાર મિનિદાર to think.
એડુક અએ-જીન, aê-zîn. ના० આહૃથિઆર—અસ્થ. Subs.
This weapon—tool.

એજેન એજેન, êzén. કિ० અ० સુડાબેલ, સાંભળે, ઇનર, અરા-
એડર એડર, કરીને. Adv. In comparison, opposite;
in front of; face to face; along with or together;
again.

એલ્પિસ આખ્લારગાસ, âbzîrgûsh. ના० જે શખસ બાહેરથી
જારો દેખાવ દેખાડ અને અંદર ખાનેથી ક્રીતને અંગીઝ કરે તે.
Subs. He who displays a pleasant exterior and
incites rebellion within:

એબંજન, âbzan. ના० એક ઓકસ અતંતું નાહાવાતું
વાસણ જેમાં દવા સાથતું ગરમ પાણી બરીને આજરી માણસને
બેસાડછે તે; કપડા ધોવાતું વાસણ. Subs. A particular
kind of bathing vessel filled with water, medi-
cinally prepared, in which the patient sits or lies
down; a vessel in which clothes are washed.
Comp. Per. آبزن

એઝન એજન, êzan. See એજન એજન.

એઝવાન હેજવાન, hêzvân. ના० જખાન, જખ. Subs. The
tongue. Comp. Pehl. એજ, Av. એજ, Sans.
લિઙ્ગા.

સુકુ હિજવારદન, hîzvârdan. કું કોકું, કુટું. V.

To knock, to beat, to pound, to thrash.

સાનશુ આ-નશને, à-zanashnê. નાં મારું. Subs.

Striking. Comp. Av. Rt. ૩૮+૦

અદુ એનેન, ézén. બીં ખરાખ, માણું, નઠાણું. Adj. Bad, evil, naughty.

અસ્માદુ આન્જમાએશની, ázmâêshnî. નાં અન્જમાવું;

દ્વા આપવી. Subs. Making an experiment; administering medicine. Comp. Per. زمایش

સર્કલુસ સે-જરમી, sê-zarmî. બીં ત્રણ વસંતને લગતું.

Adj. Pertaining to three springs. Av. ૩૮-૩૯-૫૬

સર્કલુસ સે-જરમી-રતુ, sê-zarmî-ratû. નાં ત્રણ વસંતનો વખત—રતુ. Subs. Three springs or three spring-time. Av. ૩૮-૩૯-૫૬

જીવ

જીવ અચેત, હેદ, aêt, hêd. કું છે. નાં જય; હસ્તી, મોજુદ. V. Is. Subs. Astronomical tables; existence, existing.

જીવ અચેત, હચેત, aêt, haêt. કું છે. સર્વો તે, તેઓ; જે મંકે જીવ અચેત—ખરેદ, aêt—barêd, તેઓ લઈ જાછે. V. Is. Pron. He, she or it, they :—as જીવ = they carry.

જીવ અખદ, abad. નાં એક દેવતું નામ છે, કે જેને સામનરીમાને માર્યો હતો. Subs. Name of a demon killed by Sâm Narimân.

એવું અરસુ, ast. નાં હાડકું. Subs. A bone.

એવું આગેદ, aēd. કિં આવે. V. May come.

એવું આદ, અગેદ, âd. aēd. કિં અં એ રવેશે—મુજબ,
‘એ પ્રમાણે. Adv. In this manner, thus.

એવું આદ, âd. See એ એd.

એવું આસું, âsta. કિં એસે, રહે. V. May sit, remain.

Av. Rt. એ = Sans. આસું to sit.

એવું એદ, khēd. નાં પોકાર, રોર; કિં ભીહીવડાવે, પછવાડે
દોડે. Subs. Noise, uproar; commotion, agitation.
V. May terrify; may follow after. Comp.
Per. خیدن

એવું ગજદ, gazid. કિં કરડયું. V. Bit.

એવું હિદખ, hîdakh. નૂં તુંદ—તીખો ધોડો. Subs. A
fiery horse.

એવું અએ-તાએ, aē-tâē. નાં એક તાએ—દુકડો; “તાએ”
તે “ઓરવીસ ગાહ”ની કિથામાં આલાત તરીકે આવેછે કે જે
ઝપાનો અથવા પીતળનો, પાતળા ભલીઆ જેવો આવેછે, વિં એખતું. Subs. One *tâc* or the *Barsam* twig
used in the *Orvis Gâh*. The number of these
twigs varies according to different ceremonies.
Now-a-days slender rods of silver or brass are
used instead of the Barsam twigs. Adj. Single,
solitary.

એવું ચે-તાએ, chē-tâē. નાં નણ તાએ—દુકડા. Subs.
Three *tâcs* (or Barsam-twigs), three pieces.

એવું અઈતાને, aítâné. વિં નહીં જણાયતાએ. Adj.
Unknown (plu.)

અસ્તિત્વ અભેતાન, હેતાન, aētān, hētān. ના० હસ્તી વાલાઓ,
જીવતાઓ, આદમીઓ, બીજાઓ, લોકો, તેઓ. Subs.
Those that exist—live ; men ; others ; people ;
they. Comp. Pāz. અસ્તિત્વ

અ-જતિખુનસ્ત-હોમનદ, a-jatibūnast-hōm-
nad. ક્રી. એસાડાંકો—તાત્ત્વનશીન કીધો નથી. V. Did
not seat or cause to sit ; did not enthrone.

અ-જતિખુનતન, a-jatibunatan. ક્રી. નહીં એસાવું.
નહીં મનજુત રહેવું. V. Not to sit ; not to remain
stable.

હેતોમંદ, hētomand. ના० શેહેરતું નામ, એક નદીનું
નામ. વિ० હાડમંદ. Subs. Name of a city (Hilmend) ;
name of a river. Adj. Corporeal. Av. અસ્તોમંદ

અસ્તોમંદ અભેત—અસ્તોમંદાન, aēt—astōmandan. વિ०
હાડમંદ. Adj. plu. Corporeal, material. Comp.
Av. અસ્તોમંદ

સે-તાક, sē-tâk. ના० ત્રણ તાખે. Subs. Three tâkes
(or Barsam twigs).

એસ્તાદ, êstâd. ક્રી. રાખ્યું. V. Kept.

એસ્તાદેદ, êstâdêd. ક્રી. ઉભો રહે. V. May
stand.

એસ્તાદન, êstâdan. ક્રી. See એસ્તાદ એસ્તાદન.

આસ્તારીહેદ, âstârîhêd. ક્રી. શુનેહગાર છે—
ધાયછે. V. Is a criminal, becomes a sinner—
offender.

અસ્તી અભેતે, હેત, aētê, hêt. ના० હસ્તી, ભાષાસ, હાડકુ ; ખોડા,
જંદગી. વિ० હસ્તીવાલું ; જીવતું, ભોજુદ ; ખાલેસ. Subs.

Existence; man; a bone; life; God. Adj.
Existing, living; pure; unmixed.

અત્મા અભેતશ, aētash. ક્રિ. તેખી છે. V. He or she
is also.

અત્મા અભેતી, aētî. નાં હસ્તી, હ્યાતી, કાંબેભીઅત, હ્મે-
શાળી; આલા, સ્થીતિ; હથિઆર; વારતવિકૃપણ; પેદાયશ.
વિ. આપમતલખી, બોણોસીલું, ખુદ પસંદ. Subs. Exist-
ence, life, stability; eternity; soul; state; a
weapon, an instrument; honesty; creation.
Adj. Selfish; obstinate; self-complacent.

Pâz. એન્દ્રુષ = Per. Rt. હુસ્તી; Av. Rt. એન્દ્રુષ to be.

અત્મા અભેટી, એટી, aēdî, êdî. ઉભયાં અં ભી, વળી, અને,
વળી તે, હમણા, આખે જગોચે. Conjunc. Even, also,
and; even he—she—it; now, in this place.

અત્મ-અત્મા અભેત-દેહેશની, aēt-dêhêshnî. નાં હસ્તી આપ-
વી, હસ્તીમાં લાવું, પેદા કરું. Subs. Giving life,
bringing into existence; creating.

અત્મત્ત્વ આઈતીહીનદ, âitîhinad. ક્રિ. કાયમ—પાયદાર રહે-
છે, V. Remains stable—permanent.

અત્મત્ત્વ આઈતશને, હેતશને, âitashnê, hêtashnê. નાં હોંતું,
થતું, કાયમી, સલામતી. Subs. Being, becoming;
permanence; safety.

અત્મા અભેતી, aētî. વિ. હસ્તીવાલું, હસ્તી ભોગવનાં. Adj.
Exist; enjoying existence.

અત્મત્ત્વ આઈતીગાન, âitîgân: Plural of એન્દ્રુષ which see.

અત્મત્ત્વ અભેતીણી, aētigî. See એન્દ્રુષ aētî.

અત્મત્ત્વ અભેત-સવાક, aēt-savâk. નાં, ઐક શુંનાહ—પાપ

—વાડ ; એક જગ્યા. Subs. One crime—sin—offence ; one place.

॥૧૩॥મુજદ્દુસ આઈતેશુનતન, aîtêgûnatan. કિં ઓકસ વખતે કરવું, અજયભ ચીજ કરવી. V. To do (a thing) at a certain time ; to perform a wonderful thing.

મુજદ્દુસ આખ્તીન, âbtîn. નાં પાદશાહ ફરેદુનનાં ખાપનું નામ જેને જેહાકે માર્યો હતો. Subs. Name of the father of Feridoon, whom Zohâk killed. Av. مُجَدِّدٌ = Sans. આસ્ય, Per. آبنیں

મુજદ્દુસ ખેતીઓદદ, khêtîôdad. નાં જેહું, સગાઈ. Subs. A wedded pair ; relationship. Comp. Av. مُجَادِدٌ

મુજદ્દુસ અએતીનંદ, aëtînand. કિં તેઓ છે. V. They are.

મુજદ્દુસ અએતીવંદ, aëtivand. કિં હસ્તીવાણું. Adj. Having an existence.

મુજદ્દુસ એસ્તીનંદ, êstînand. કિં ઉબો રહેછે, કાયમ રહેછે. V. They stand—remain permanent.

॥૧૪॥મુજદ્દુસ અઈતુનતન, aitgûnatan. કિં ખખરદાર—અણીતું—વાકેક—આધાહ કરવું ; લાવવું ; ઉત્પન્ન કરવું ; પરવરેશ કરવું ; મંગાવવું ; લઈજવું ; પૈદા કરવું ; ઉલ્લું કરવું ; આવવું. V. To make vigilant—intelligent—acquainted with; to bring, to produce ; to nourish ; to send for ; to carry ; to create, to raise, to make erect; to come.

મુજદ્દુસ અએતીવંદ, aetîvand. See મુજદ્દુસ aëtivand,

આઈતુનતન, આઈદગુનતન, *âitgunatan*, *âidgu-natan*. See ॥૩॥૪૭ ॥ *âitgunatan*.

આઈતુનમ, *âitgunam*. કિ૦ હું લાવું. V. I may bring.

એસ્તીનમ, *êstînam*. કિ૦ ડાયમ—જો રહું. V. I may be firm—constant; I may stand.

અભેતદક, *aêtadak*. ના૦ બદલો, ઈનામ. Subs. Requital, reward.

અભેત-દોદ, *aêt-dôd*. કિ૦ અ૦ ખીજું એકે. Adv. Furthermore.

અભેતેદ, એસ્તેદ, *aêtêd*, *êstêd*. કિ૦ રહે; થાએ. V. May remain—be. Comp. Pâz. ૨૬૩૦

અભેતે, *aêtê*. See ॥૮॥ aêtê.

એજદ, *êzad*. ના૦ ધનદ, ફરેશ્તો, ખોદા. Subs. *Yazata*; an angel; God. Comp. Pehl. ૩૫૬, Av. ૨૩૨૫૭, Sans. યજત.

હિતુ, *hitu*. ના૦ પુલ. Subs. A bridge. Av. ૨૩૫૭ = Sans. સેતુ.

અસ્તોહાદ, *astôhâd*. ના૦ એક દેવનું નામ છે જે નેતું કામ આ દુનિયામાં સધલી વસ્તુઓનું ભરણ લાવવારું છે. Subs. The name of a demon whose work is to bring destruction of everything in this world. Comp. Av. ૨૩૨૫૭-૨૩૫૮

અખેત-હિચે, *aêtê-hîchê*. કિ૦ છે નહીં; બરશો—વિરબાશ નથી. V. Is not; there is no confidence.

અખેતાન, *aêtvân*. Sec ॥૮॥ *aêtfân*.

ગુજરાતી હેતુ-ઓમંદ, hêtû-ômand. See હેતુ, hêto-mand.

ગ્રામ્ય અચેતે; aêtê. See ગ્રામ આચેતે.

ગ્રામ્ય હસ્તનંદ, hastand. કિં તેઓ છે. V. They are.
Comp. Per. હસ્તનંદ

ગુજરાતી અચેતી, aêtî. See ગ્રામ આચેતી.

ગુજરાતી અચેતે-શ, aêtê-sh. કિં તેનું છે. V. (It) is his
(lit.)

ગુજરાતી આસ્તનીહેઠ, âstâñîhêd. કિં દેખાયછે. V.

Appears.

ગુજરાતી અચેતની-કેશ, aêtanî-kêsh. નાં તેની દીન—
રેવાજ છે. Subs. It is his religion—usage.

ગુજરાતી અચેતની, aêtanî. કિં હસ્તીને લગતું Adj. Per-
taining to existence.

ગુજરાતી અચેદુન, અચેતવન, aêdûn, aêtvân. કિં અં એજ
રવેશો, એ રીતિ, એમ, એટલું, ધણી રવેશો, એવોજ, તુરત, હમણા,
એક તરેહ—રીતે, જેમ, એટલા વાસ્તે, હથાં, આચે વાખતે,
એથી કરીને, કેમ, શામાટ. Adv. In this manner,
thus ; so, so much ; in many ways ; of this very
sort ; soon, now ; in one way ; as, for this
reason ; here ; at this time, so that, how ; why.

Comp. Pehl. ગ્રામ, Av. ગ્રામ

ગુજરાતી ગજિદન, gazîdan. કિં કરડવું, દંખ મારવું. V. To
bite, to sting. Comp. Per. ગ્રામ

ગુજરાતી સે-તન, sê-tan. નાં ચણાયદન. Subs. Three
bodies. Comp. Per. સે

ગુજરાતી હિતન, hîtan. કિં ચાપવું, ખેંચવું, નાખવું. V. To

grind with the teeth, to masticate ; to pull, to throw.

આઈલું અચેદુન-શા, aēdūn-sha. ભર્વો એ રવેશો તેને. Pron.

In this manner to him.

આઈલું આઈતુનેદ, āītūnēd. કિં મંગાવે. V. May send for.

આઈલું આસ્તુનીદ, āstūnidē. ભૂં કૂં જેયતું. Past. part. Seen, perceived.

આઈલું અચેદીન, aēdīn. કિં અં એ જગે, એ રવેશો, આએ —એ વખત—ધડી. Adv. At this place, in this manner, at this time.

આઈલું અચેદુન, aēdūn. See આઈલું aēdūn.

આઈલું અચેદુન-ચા, aēdūna-cha. કિં અં વહી તેજ પ્રમાણે, ખરેખર એજ સુનાય. Adv. Even in this manner ; certainly in this way.

આઈલિનાઈલું અચેદુન-મેન-અમચ, aēdūn-mēn-amach. કિં અં એમ બનવાતું કારણ એકે. Adv. The reasoning of so happening is.

આઈલું આઈતુનતન, āītūnatān. કિં લાવતું, મંગાવતું. V. To bring ; to send for.

આઈલું એતુનતન, ētūnatān. કિં છુંકે થવું, છુટકારો થવો. V. To be free from, to be released.

આઈલાઈલું અચેતુન-પાદ, aētūn-pād. નાં આદરખાદ નામના એક પરહેજગાર દસ્તુરતું નામ છે, કે જે પાદશાહ હોરમન્દના વખતમાં પેદા થયો હતો, જેણે તાવેલી ડલ્લાઈ પોતાની છાતી ઉપર ઓતીને મોળે હેઠડાંથ્યો હતો તે. એ બોલ શાસ્ત્રનો ખગડેલો આકાર છે. Subs. A devout and godly Dustoor, named *Aderbād*, who flourished in

the reign of king Hormazd. He showed miracles by pouring melted tin on his bare breast. A corrupt form of જાહાર ; Av. *zāhār*—*zāhāra*

જાહુસ અયોક, ayôk. વિં સંખ્યા૦ એક, ૧. Numer. Adj.

One; 1. Comp. Pehl. ૧૨

જાહુસ એતુક, êtûk. 'ના૦ બંશારત, ખુશ, ખુલ્લી ; ખુશહાલી. Subs. Joyful tidings, happy news ; rejoicing.

જાહુસ આએતગી, aêtagî. ના૦ હસતી, સુદત ; જેમણે ખુલ્લી જાહુસ કેટલીએક સુદત સુધી. Subs. Existence ; period ; as ખુલ્લી જાહુસ = for some period.

જાહુસ આખતનુમે, ábtantûmî. ના૦ મેવાનો રસ ; 'તુમ તુમે' નામની વનસ્પતીનો રસ. Subs. The juice of fruits ; the juice of the herb *sumac* or *summach*.

Comp. Per. آب تُمتم

જાહુસ અએતુમ, aêtûm. કિં હું છું. કિં અ૦ એ રવેશો, એંચું, એનું. V. I am. Adv. In this manner, thus, such.

જાહુસ અગ-તુમ, ag-tûm. વિં સર્વથી ખરાખ—ખુરં. Adj.

Worst, most evil. Comp. Av. *zāhām*

જાહુસ આ-તુમ, આએ-તુમ, â-tûm, âê-tûm. ના૦ આએ—તે અંધારં. Subs. This—that darkness. ૬૧ = Av. જાહુસ Sans. તમસ्.

જાહુસ આખતુમું, ábtûm. ના૦ ઓદાના નામોમાંનું એક નામ. Subs. One of the names of God.

જાહુસ હાતુમ, hâtûm. ના૦ એક તુસ્કતું નામ છે. Subs. Name of a *Nosk*.

હેતુમંદ } હેતુમંદ, હેતુંદ, hétumand, hêtmand. See હેતુંદ
હેતોમંદ } hétômand.

હેતોમંદ, hétômand. See હેતુંદ hétômand.

આસ્તે, astê. નાં હાડું, બેવાનો દાણો—ઠળીઓ. વિં મોજુદ, તૈયાર. Subs. A bone; a seed or stone of. a fruit. Adj. Existing, ready. Per. અસ્તે

આએતગી, aêtagî. See આએતગી aêtagî.

આએતકિન-ગીન, aêtakín-gín. નાં ધરધણી, મકાનનો ભાલેક. Subs. A landlord, the owner of a house.

ગજિદે, gazidê. Dîn. કું વિં કરડેલું, દંખ મારેલું; જેમકે જુદું ગજિદે-મીન-માર = અજડાથી દંખ મારેલું. Part. Adj. Bitten, stung; as જુદું ગજિદે-min-mâr) bitten by a snake.

આએત-ચ, હાએત-ચ, aêta-cha, haêta-cha. કું વતી તે છે, અને તે છે, વધી એભબી છે. V. Even it is, and it is, even it is so.

આએતુમ, aêtûm. See આએતુમ aêtûm.

આએદર, aêdar. નાં મજૂવી ચીજ ; આ દુન્યા, આએ જગ્યા. કું અં હચાં, હમણા, જે. Subs. A trifle; this world; this place. Adv. Here, now if. Comp. Av. એટું, એટું, Sans. અત્ત્ર = Per. رايد

ઉર્જા

આએવારે, aêvârê. નાં ઉર્જરનો વખત, સમીકા-
હાંજનો વખત. Subs. The time of *Uziran*; the evening time.

એવુંપુલું } અભેવ્યાસ્ત, aêvyâst. કું આસપાસ વીટાલ્યું,
એવુંપુલું } પેહેરયું. V. Girded round, put on
(clothes).

એવુંપુલું અભેવગહાની, aêvagahâñî. નીં કુસ્તીને લગતું.
Adj. Pertaining to *kushti*.

એવુંપુલું } અભેવ્યાંધાન, aêvyâng'hân. નાં કુસ્તી, કમ-
એવુંપુલું } રખંધ. Subs. *Kushti*; waistband.

એવુંપુલું અભેવ્યાસ્તશને, aêvyâstashnê. નાં આસપાસ
વીટાપવું, બાંધવું. Subs. Girding round; binding.

એવુંપુલું અભેવગહીનાન, aêvagahînân. નાં કુસ્તીઓ,
અભેવંધનો. Subs. *Kushtis* (sacred girdles worn
by the Parsis round the waist); *aivyânghans*;
(the *aivyânghan* is the girdle or tie with which
the Barsam is to be tied together).

એવુંપુલું અભેવગહીનેદ, aêvagahînêd. કું તે આસપાસ
બાંધેછે. V. He girds up round.

એવુંપુલું અભેવ્યાગાનીદન, aêvyâgânîdan. કું બા-
ધવું, કુસ્તી બાંધવી. V. To bind, to gird up the
hushti round the waist. Comp. Av. એવાનાંદાન; એવાનાં = Sans. અભિ + Av. Rt. એવાનાં = Sans. આસ् to put
on, to sit.

એવુંપુલું અભેવ્યાકસ્ત, aevyâkast. કું બાધી, કુસ્તી
બાધી. V. Bound, tied; girded up the *hushti*
round the waist.

એવુંપુલું અભેવ્યાગસ્તશને, aevyâgastashnê. નાં
બાંધવું. Subs. Binding.

ાએવ્યાગસ્તન, aêvyâgastan. See ॥ાએવ્યાગસ્તન॥
aêvyâgânîdan.

અદ્પિગાન, adpîgân. See અદ્પિગાન અદ્પિગાન.

અવસ્રિષ્ટેમ અએવસ્રિષ્ટેમ, aêvasrîshrêm. ના० દહાડાની ચો-
થી ગેહેતું નામ, એક ક્રેશતાતું નામ. Subs. *Aivicruthrem*
Geh (the fourth subdivision of the day); name
of an angel. Av. આવિચ્રુથ્રેમ

આબફસર્ડ, âbfasard. ના० ખીલોર, સીસો. Subs.
Crystal-glass ; a large glass bottle.

આપોખ્તે, aêpôkhtê. ભૂ० કું પકાવેલું, તૈથાર થ-
યલું. Past partic. Cooked, prepared.

આજત, aêft. ના० હાજત, મોરાદ, આએપત, પામતું,
આહેશ. Subs. Want, desire, income, ac-
quiring.

આજવર, azvar. વિ० લુલંદ, ચઢતું ; શિખેલો ; કથા
પ્રમાણે ચાલનાર. Adj. Exalted, high; learned;
tractable. Comp. Per. ازور

અસ્પરાસ, asparâs. See અસ્પરાસ અસ્પરાસ.

એફ્રે, êfri. ના० અંટાજ પ્રમાણે બોલનાર. Subs.
One who speaks moderately.

૫૪

અદ્ભુત, aîm. વિ० ખરાખર, સરખું. Adj. Proper,
equal, alike.

આએમ, aîem. ના० દહાડો ; આઝક્તાખ, જમાનો, પંધો ; કુર-
સદ.. કું હું આખું, હું લાખું—મંગાં. Subs. A day,

the sun; time, profession, leisure. V. I may come—bring—send for.

આદમ, ādam. ના० પેહલું ઈનશાન, આદમ. Subs. The first created human being; Adam. Per. مَدْمُ

આમ, ām. વિ० સર્વ, સધ્યાં, તમામ, અધ્યાં. Adj. All, whole, entire.

એમ, ēm. સર્વો જે, તે. Pron. Who, which, he.

ખીમ, હીમ, khím, hím. ના० ચાલચલણ, ખવાશ, આચીઅત, અમલત, સ્વભાવ, ટેવ. Subs. Conduct, nature, disposition, temper; quality, habit. Av. گھوڑا—Per. خیم

દામ, dâm. ના० પેદાયશ, સૃષ્ટિ, પૃથ્વી. Subs. The creation, the universal system; the world. Comp. Pehl. ፳, Av. گھر, Per. دام

હજ્મા, hajma. ના० રોથની, ઉજશ. Subs. Light, radiancy.

હીમ, hím. ના० દીકરી; જમીન. Subs. A daughter; land or ground.

હેમ, hêm. કિ० હું હોઉં—રેહું. V. I may be—remain.

હેમ, hêm. વિ० લાયક, ઘટતું. Adj. Fit, proper, deserving.

અગ્માન } અદુભીદીગાન, admidigân. ના० ઉમેદવારો, આ-
ગ્માન } શાવંતો. Subs. Candidate; hopeful.

અગ્માન, agmân. ના० ઔદાતાલાનાં નાભોમાંતું એડ
નામ છે. Subs. One of the names of God.

ગમણું અ-ગમાન, a-gamân. નિ૦ બેગુમાન, શક વગરતું. ના૦ ઉસ્તવારી. Adj. Doubtless, undoubted. Subs. Firmness.

જમણું અ-જમાન, a-jamân. નિ૦ અજમાયા વગરતું, કસ્યા વગરતું. Adj. Not experienced, not tried—tested.

જમણું } અદમાન, admân. ના૦ ઉમેદ, આશા; ઈલાજ, ઉપાય.
જમણું } Subs. Hope, expectation, remedy, means.

ડમણું અ- દમાન, a-damân. ના૦ કવખત—મોસમતું. Adj. Untimely, unseasonable. Comp. Per. યીર્જમાન

આદમાનિગણું } આદમાનિગાન, admânîgân. ના૦ એકીનદારો,
દીનદારું } દીનદારો, દયાનદારો, વિશ્વાશુઓ. Subs. The faithful; religious men; trustworthy—confidential persons.

ડમણું અ- દમાન, a-damân.. See ડમણું a-damân.

ડમણું અદમાન, admân. ના૦ ઉપર લાવતું. Subs. Bringing up.

હિમણું હિમાન, himân. ના૦ ખસલતો, ખવાસ, ટેવો. Subs. (plural) Habits, practices, qualities.

એમણું અદમાર, એમાર, admâr, êmâr. ના૦ સુમાર, ગણની, અટકલો, હીસાખ, એશારો; રોધ. Subs. Computation, reckoning; guess; account, hint; inquiry.

એમણું અદમાર-વજારદાર, admâr-vajârdâr. ના૦ શુમાર કરનાર. Subs. One who reckons—computes.

અનુભૂતિ, aimē. કું અં હુમણા, એક ભારગી. Adv.

Now ; in one sense ; from one point of view.

અનુભૂતિ ઓભદ, êmad. નાં જભીનને જેડવાતું હથીઆર. Subs.

An instrument for tillage.

અનુભૂતિ અ-દમીઆ, a-damîâ. વિં, લોહી વગરતું. Adj.

Bloodless. Contrast Ar. مَدْ، مَادْ

અનુભૂતિ એમી, êmî. નાં એક દૂરેરૂતાઈ ખમલતના આદમીનું નામ છે. Subs. Name of an angelic man.

અનુભૂતિ લિમી, himî. નાં ખાશીઅતો, ખવાસો. Subs. Qualities, habits.

અનુભૂતિ } હિમીહા, himîhâ. કું અં ખવાસ—ખાશીઅતથી.

અનુભૂતિ } Adv. By habit, nature.

અનુભૂતિ અદમીદ, admîd. નાં ઉમેદ, આશા. Subs. Hope, expectation. Comp. Pehl. آمِد

અનુભૂતિ અ-જમિકીન, a-jamîkîn. નાં ભટોડીનું ખનાવેણું નહીં તે. Subs. Not made of earth. Contrast Av.

અનુભૂતિ, અનુભૂતિ

અનુભૂતિ હૃમ-સરીતર, him-sarîtar. નાં વધારે ખુરી આદત. Subs. A worse habit.

અનુભૂતિ અદમીનીદન, admînidan. કું ઈમાન—એકીન લાવવું. V. To put faith in.

અનુભૂતિ અચે-મીનરની, aê-mînarshnî. વિં મનરની વિચારને લગતુંનહીં તે. Adj. Not relating to the thought.

અનુભૂતિ અદમીનેશની, admînêshnî. વિં ઈમાનને લગતું. નાં ખાહેશ કરવી, ઈમાન લાવવું, ખાહેશ, ઉમેદ. Adj.

Pertaining to faith. Subs. Desiring, putting faith (in something); wish, hope.

અદ્મિદ, admîd. નાં ઉમેદ, Subs. Hope. Comp. Pehl. **અદ્મિદ**

અદ્મિદને અદ્મિદાને, admîdânê. નાં ઉમેદો, આહેશો, ઉમેદવારો; એક દસ્તુરનું નામ છે. Subs. Hopes, desires; hopeful men; name of a Dustoor.

અદ્મિદાન, admîdân. See **અદ્મિદ** admîdânê.

અદ્મિદાર, admîdâr. વિં આશાવંત, ઉમેદવાર. • Adj. Hopeful, expectant. Comp. Per. **અમિડવાર**.

અદ્મિદિ, admîdî. નાં ઉમેદપણું, ઉમેદ, આશા, આતુરતાઈ. Subs. Abst. Hopefulness; expectation.

અદ્મિદી, admîdî. વિં આતુરતાઈવાનું. Adj. Eager, earnest.

અદ્મિદે, admîdê. See **અદ્મિદ** admîdâr.

અદ્મિદવાર, admîdvâr, એકીનદાર. Adj. Hopeful, faithful, conscientious. Per. **અમિડવાર**

અદ્મિદવારી, admîdvârî. નાં ભાવવાં ઉમેદવારી, એકીનદારી. Subs. Abst. Hopefulness, conscientiousness, trustworthiness.

અદ્મિદવારતર, admîdvârtar. વિં વધારે એકીનદાર—ઉમેદવાર. Adj. More trustworthy, faithful; more hopeful. Per. **અમિડવારતર**.

અદ્મિદિનાક, admîdînâk. વિં ઉમેદવાર કરતું. • Adj. Making hopeful.

જીતુલ્લું અચે-મેતુક, aê-mêtûk. વિ. ભોત વગરનું. Adj.
Deathless, immortal.

હમિમાલ, hamîmâl. ના. કોઈ ઉપર જુંકું તોહમત —
સુકરું, એક શુનાહનું નામ, દુશમન, સુદૃઢ. Subs. Accus-
ing some one falsely ; name of a crime ; an
enemy, an antagonist.

આમન, aêman. ના. દરાખ. Subs. A grape.

અદમન, adman. ના. દીલ, શરીર. કિ. અ. કે, કારણ કે,
ક્યારે ; બલકે ; એકાએક. Subs. The heart, the body.
Adv. That, as, because, when ; rather ; sud-
denly, all at once.

આડમુન, a-damûn. વિ. બેદેલ, નાઉમેદ. Adj. Dis-
affected, dissatisfied, hopeless.

આડમન, આ-ડેમન, adê-man, a-dêman. હું નહીં—
નથી. Not I ; I am not.

આડમુન, âdmûn. ના. તેજ, અલડાટ, પ્રતાપ. Subs.
Lustre, brightness, glory, grandeur.

ઓમન, êman. ના. પરગણાનું નામ છે. વિ. નિર્બધ,
ધાર્ષતી વગર, નચીંત, બેક્ઝીકર. Subs. Name of a
province ; Arabia Felix. Adj. Fearless, un-
daunted, free from anxiety, at ease. Comp.
Per. ايمان | and يمن

યસમન, yasman. ના. ઝસું ; ચેપેલી. Subs. Silver ;
jessamin'e ; jasmine. Per. ياسمين , ياسمن

હમુ, hamû. કિ. અ. એ. સુજાખ —રીતે ; સરખી રીતે,
હમેશાં. Adv. In the same manner, thus ; equally ;
always.

હિમે, himê. નાં ખવાસ, સ્વભાવ, ગુણ. Subs. Quality, nature, disposition, characteristic.

હમ-વાઈનેદ, ham-vâînêd. કું સાથે ઉંડે. V. May fly together.

હમુનીનીદે, hamû-khînîdê. ઝૂં ઝૂં એન. સુંધર કીનો—દેખભાવ, રાખેલું. Past. part. Harboured revenge—spite in the same manner.

આદમુન-ગાહ, âdmûn-gâh. કું અં તરતજ, જથથી, તેજ વખતે. Adv. Immediately, soon, at the same time.

આદમુનશ્ની, admûnashnî. નાં ઈમાન, એકીન. Subs. Faith, belief.

આદમુનશન } અએમુનશન, અએમુનશની, aêmûnashnî, aêmû-
નશન } nashnî. See આદમુનશ્ની admûnashnî.

આદમુનેશન, admûnêshnâ. નાં ઈમાન—એકીન લા-
વું. Subs. Putting faith—belief.

આદમુટીન, આમુટીન, હમુટીન, admûdîn, hâmûdîn,
હમુટીન, hamûdîn. કું અં એ રવેશે, એન તરેહ, દરેક
રીતે, બીજાદૂલ, પુરેપુરું. વિં એકં ધરમ માનનાર.
આદમુટીન, આદમુટીન, દીદમુન, dîdmun. કું આત્માં તું જો,
નેધાહકર. V. Imper. Behold, observe minutely.

સે-મન, sê-man. નાં ત્રણ મન—વિચાર. Subs.
Three minds—ideas.

<p>અ, એ</p> <p>અ, એ</p> <p>અ, એ</p> <p>અ, એ</p>	<p>અ-દમુની, a-damūnī. વિ. એક દીલ નહીં, ઘાર રાખનારું નહીં તે, એક સંપ નહીં તે. Adj. Not unanimous, not bearing love to ; not at peace.</p> <p>આદમુની, âdmūnī. વિ. દીલ—ઘાર રાખનારું. Adj.</p> <p>સેટિંગ ઓન હાર્ટ ઓન, bearing love to.</p> <p>હિમુની, himūnī. ના. આહેશ, મરળ. Subs. Wish, desire, liking.</p>
---	--

૧૫૭, ૧૫૮ } અઈમુનેશની, હીમુનેની, *aîmûnêshnî*, *hîmû-*
 • ૧૫૯, ૧૬૦ } *nêshnî*. ના. વિશ્વાસ—ભરોસો રાખવો, ઈમાન
                 રાખવું. Subs. Placing confidence, faith, believ-
                 િંગ.
 ૧૬૧, ૧૬૨ } અદમુનશને, *admûnashnî*. ના. ઈમાન; ભરોસો રા-
                 ખવો. વિ. રોશન, ખોણું. Subs. Faith, trusting.
                 Adj. Clear, apparent, obvious.

॥૪૭॥ અઈમુનસ્તન, *aīmūnastan*. ક્રિ. ઈમાન—એકીન
 લાવતું, વિરવાસ રાખવો. V. To put faith in; to trust.
 ॥૪૮॥ આદમુનસ્તન, આદમુનસ્તન, દીદમુનસ્તન, *admū-*
 ॥૪૯॥*nastan*, *ādmūnastan*, *dīdmūnastan*.
 ક્રિ. આરજી રાખવી, ચાહતું, પાંખતું, જોતું, ઈમાન રાખતું,
 ઉગતું, કખુલ કરતું, રજું કરતું, હાજર થતું. V. To
 desire; to long for; to obtain; to behold; to
 put faith in; to grow; to assent to; to bring
 before; to refer to; to be present.

માન્ય અદ્ભુતિન, admનાના. નાં ખખર, ચેતવણી. Subs.
Notice, warning.

॥३॥६५ अदमुनीनश्ने, admûnînashnè. ना० आधारी—

भृत्यर—येतवशी आपवी, वाकेक ४२तुं. Subs. Giving notice—warning—caution ; acquainting.

॥३॥६६,६७ अदमुनीनिदार, admûnînidâr. ना० ऐज्ञीआर करनार, भेलवनार. Subs. One who chooses—acquires.

॥३॥६८,६९ अदमुनीनतन, admûnînatan. See ॥३॥५८ admûnastan.

॥३॥७०. अदमुनेद admûnêd. टि० आशा—उमेद राखे. V. May expect—entertain hopes.

॥३॥७१,७२ अदमुनीदे, admûnîdê. भू० ६० ऐकीन राखेतुं, ईमान लावीने. Past. part. Having placed confidence—faith.

॥३॥७३ अदमुनीदन, admûnîdan. टि० भाष्टेश ४२वी, लाडथी चालतुं, लटकती चाले चालतुं, भृत्यर आपवी भज लावतुं. V. To desire, to walk struttingly, to give warning, to fulfil.

॥३॥७४ आदमुनीदन, âdmûnîdan. टि० गीरवी मुडतुं. V. To mortgage.

॥३॥७५ दीदमुनीदन, dîdmûnîdan. टि० जेतुं. V. To behold.

॥३॥७६ अदमुनतन, आदमुनतन, दीदमुनतन. âdmûnatan, admûnatan, dîdmûnatan. टि० भाष्टेश ४२वी, ऐतेकाए राखवो, सहभजतुं, पांभतुं, नाजथी चालतुं, जलतुं, वाकेक थतुं, कुखुल ४२तुं, जेतुं, गीरवी मुडतुं. V. To covet, to long for; to put faith in ; to understand ; to acquire ;

to walk gracefully ; to know ; to be informed ;
to assent to ; to behold ; to mortgage.

અભેમોક, અચે-મોક, aêmôk, aê-môk. નીં ઓક પગે
જોડા સાથનું અને એક પગે જોડા વગરનું ; Adj.

With a shoe on one foot and without one on
the other. Comp. અનુભૂતિ + એક ; Av. અભેમોક ; Av. Rt.
Sans. મુદ્ર = to leave off.

અભેમોક-દોખારણે, aêmôk-dôbârashnê. નાં
એક જોડે ચાલવું, એક ઉંધાડે પગે ચાલવું ; એક ગુનાહનું નામું
છે. Subs. Going about with a shoe on one foot
and without one on the other; name of a crime.
Compare Pâz. પાતેટ-અદેર (Patet Ader.)

હાવનચા, hâvanacha. હાવનિમ ; એ કાળ હાવનચાનો
બગડિલો આકાર છે. Corrupt form of હાવનચા, which see.

અભોજે, aê-môjê. નાં એક ભોજું ; નજર, આંખ.
Subs. A stocking or sock ; sight ; the eye.

અદ્મોજે, admôjê. નાં ખદન, શરીર. Subs. The
body.

યસ્મનચે, yasmana-chê. નીં વલી રઘાંતું—અષે-
લીને લગતું. Adj. Even silvery or pertaining to
jessamine.

અદ્મોત, admôt. નીં જીં કયારે, શામાટે કયો, કોણ.
Adv. When, why ; where ; who.

આખ-મોર્વારિદ, ab-môrvârîd. નાં પાણીદા-

શોશનીદાર મોતી. Subs. A brilliant pearl. Comp.
Per. مروارید آ +

ન્યું અઈમે, aîmê. ના० આડ, કૃત્તિં સબ્સ. A tree ; a
fruit.

ન્યું હિમે, યસ્મે, hîmê, yasmê. ના० લાકું, કાથી, સબ્સ.
Wood, firewood. Comp. Pehl. نیم

ન્યું અઈમત, aîmat. ના० હલનો દાંતો. સબ્સ. A tooth
or cog of a plough.

ન્યું અદમત, અદેમત, admat, adêmat. કિ० અ० કેમ ? શુ ?
ક્યારે ? કયાં, કોણ ? દર વખતે, હરગીજ નહીં. ના० પાદશાહોના
પાદશાહ, ચાર ઓનાસરો—તત્ત્વો. વિ० પાઠીને, ચોખ્ખું, અ-
સીધ, અતવંતું. Adv. How, what, when, where,
who ; every time ; never. Subs. The supreme
monarch of an empire ; the four elements.
Adj. Pure, holy, noble, of good parentage.

ન્યું અદમેદ, ઉમેદ, admêd, એમનેદ. See ન્યું admid.

ન્યું યદમત, yadmat. કિ० અ० કયાંસુધી. Adv. How
long.

ન્યું હેમીન, hêmîn. ના० હુનાંદો, ગરમીની રતુ. સબ્સ. The
hot season ; summer. Comp. Pehl. نیم, Av. ۳۶۰

ન્યું અદમીવાર-તર, admîvâr-tar. વિ० વધારે ઉમેદ-
વાર. Adj. More hopeful.

ન્યું અઈમર, શુમર, aîmar, shûmar. ના० ગણાચી, શુમાર,
હીસાખ ; કોડાલી. સબ્સ. Computation, reckoning,
account ; an axe, a hatchet. Av. Rt. س = Sans.
س = Per. شما

અદ્મર } અચેમર, aemar. ના० એક જતનું હૃથીઆર. Subs.
અદ્મર } A kind of instrument—tool.

અદ્મર અદ્મર, admar. See અદ્મર admâr, êmâr.

અદ્મર અદ્મર્ગ, admarg. ના० આવાજ, હીસાખ, ખાકી; હીશાખ
કરવો, હીશાખ રાખનાર. Subs. Sound, voice,
account, remaining; casting accounts; an
accountant.

અદ્મરુદ્ર અચે-મરુતી, aê-marûti. ના० એકવાર પદવાની
ખેદગી. Subs. Prayer to be recited once. Comp.
નૂ + અદ્મરુદ્ર = Av. અદ્મરુદ્ર અદ્મરુદ્ર ; Av. Rt. અદ્મરુદ્ર = Sans.
Rt. ક્રૂ = to speak.

અર્થ

અર્થ અઈર, air. વિ० ઈમાનદાર, પરહેણગાર, કુરમાખરદાર, અશો,
ભલો, ખાલેસ. ના० નેકરસ્તાઓ; તાપેદારી; દીન, ધ્રમ;
નેકી, વિધા, કેલવણી, સાન. Adj. Faithful, devout,
obedient, holy, noble, pure, guileless. Subs.
Virtuous ways, obedience, religion; virtue;
knowledge, learning. Av. અર્થ = Sans. આર્થ ;
Av. Rt. અર્થ = Sans. Rt. ક્રા, = to be noble—peace-
ful.

અગર, agar. ના० એક દવાનું નોભ છે કે જે સર્કેટ ઝુશબો-
દાર અને ગાંઠવાળી છે, કે જે ખાધાથી તે જબ ઉપરનો થર
શાક થાયેછે; મુખાન; બેસવાની જગા; કુલું; સરદાર.
Subs. The name of a medicinal drug, white,
fragrant and knotty, which being eaten re-
moves all the impurities on the tongue; frank-

incense ; seat, place for sitting ; a white speck in the eye ; a chief.

અજર, ajar. ના० જડ, બેણ, મૂળ. Subs. A root, origin, source.

અદર, adar. ના० પગની એરી. Subs. The sole of the foot.

અદેર, અનેર, adér, ajér. શષ્ટો અ० હૃત્યુ, નીચે. વિ० ઉત્તરતું, હલ્દું, નીચું. Prep. Under, beneath. Adj. Inferior, low. Av. જીર્ણ = Per. જીર.

અખર, abar. ના० વાદલું. Subs. A cloud. Av. અખર = Sans. અભ્ર = Per. જીર.

આભર, a-bar. વિ० વગર કલતું, કાયદા વગરતું. Adj. Fruitless, void of profit. Comp. Per. જીર.

આર, âr. વિ० ધરાયલું, ભરપુર, ભરેલું. Adj. Satiated, brimful, filled to excess, full of.

આહર, âhar. See તુલા આહર.

એર, êr. ના० હોડમ, આજા, દીનતું કરમાણ. Subs. A command, an order ; injunction, religious command.

અજલ, khajal. વિ० શરમીન્દુ, શરમાણ. Adj. Abashed ; shy. Per. خجل

ખીર, khîr. ના० જોતું, ખેર ; આખાઈ. Subs. gold ; good ; goodness ; prosperity. Per. خير

ખીલ, khil. ના० સક્ક, હરોલ્ફ, હાર. Subs. • A line, row, rank ; file.

હબર, habar. ના० ધૂમસ ; ભરદનીંદ્રી ; હર્સારો ; ભાલ,

સામાન. Subs. Mist; *pudendum mulieris*; hint; property, furniture.

હિર હિર, hîr. નાં એખાદત; વખાણ; આતથ; ખોરશીદ; દાનાઈ, ઝુખી; ભતા, દોષત. Subs. Prayer, fire, the sun; wisdom, goodness, estate, riches.

હેર હેર, hêr. નાં ક્રેલવણી; વિધા'; સુક્કો નસો Subs. Instruction, learning; dry impurities.

અર્દ્રા અર્દ્રા, aîrâ. નાં ખાડ, મીઠી, ધૂલ. Subs. Dust, earth.

અઈલા અઈલા, aîlâ. નાં તુરાની લશ્કરી જરદારનું નામ. Subs. Name of a Turanian general.

અએ-રા આરા, aî-râ, ârâ. સર્વો એને, તેને. Pron. To him.

અનેરે અનેરે, ajérê. શબ્દો અં નીચે, હેતે. Prepos. Under, below.

અખરા અખરા, abrâ. નાં જરવનું ઝાડ; ગાયણ, જરોદ, રાગ. Subs. The cypress-tree; singing a song; a mode of song; tune.

આ-અએ-લા, à-aî-lâ. કિં અં આએ—તે નહીં, થા નહીં. Adv. Not this—that; or not.

આલા, àlâ. નાં કોમ, ટોલો, ઓલાદ, વંશ. Subs. Nation, tribe; descendants, lineage.

એલ એલ, êrâ. કિં અં રા વાસ્તે; કેમ? એટલા માટે Adv. How, why; for this reason.

અ-બરાહ અ-બરાહ, a-barâh. વિં તેન—અલડાટ—આણ—

વગરતુ. Adj. Void of lustre—splendour—brilliancy.

અડેરહક્કે અદેર-હક્કે, adêr-hakhê. નાૠ પાતખીની નીચેની જગ્યા।
Subs. The space under the sole of the foot ;
Comp. Av. અદેરાધું, અદેરાધું

અબ્રાહામ અભ્રાહામ; અભ્રાહિમ, abrâhâm, abrâhîm. નાૠ એષરાહામ, યાહુદીઓનાં એક ધર્મ શુરૂતું નામ છે. Subs. The Patriarch Abraham ; name of a well-known Rabbi. Ar. براہیم

અબરિહાને અ-બરીહાને, a-barîhanê. નિૠ નાંશું નહીં. ધડિલું, કૃપા પેહેરેલું. Adj. Not naked, covered, clothed.
Contrast Per. બરહને

અએરાક્હત અએરાક્હત, aérakht. નાૠ ખુશી બોગવવી. નિૠ નાખાલેશ, જુદું. Subs. Enjoying pleasure. Adj. Not unsullied—pure ; false.

અએરાક્હત અએ-રાક્હત, અ-એરાક્હત, aê-rakht, a-darakht.
અએરાક્હત નિૠ નાખાલેશ, ગડલું ; નારાસા, જુદું ; અરાય.
અએરાક્હત Adj. Not unsullied, turbid ; untrue, false, evil.

અએરાક્હટે અએરાક્હટે, aérakhté. ભૂૠ કુૠ તૈરવેલા કાએ-
અએરાક્હટે દાથી આદું ગએલું—કરેલું. Past part. Deviated from the established rule—law.

અએરાક્હતન, aérakhtan. કુૠ ખુશી બોગવવી, ખુશી કરું, નાકરમાન થતું. V. To enjoy pleasure, to please ; to be disobedient.

ઓરસ્ટડમ } અઈરખ્તે, aîrakhtê. ભૂં કું બેલમેલ કીધેલું, જોદું
ઓરસ્ટડમ } કીધેલું, તરકટ કીધેલું. Past part. Mixed
up, done wrong, forsaken.

અ-બરહમ } અ-બરહમ, a-barham. વિ૦ લેખાસ—પોશાક વગરતું,
. ફુલમ } Adj. Having no clothes on.

આદરખ્ષ આદરખ્ષા, âdarakhsh. ના૦ સરદી, ગગરાઠ, વીજલી.
Subs. Coldness, thunder, lightning.

અ-ગેરાએશ અઈરાશ, aîrâsh. કું અ૦ તેને વાસ્તે, તેને લાધે.
Adv. For that reason, in consequence of that.

અ-ગેરાએશ અ-ગેરાએશ, a-gérâêsh. ના૦ ખરાખ—કવખત.
Subs. Unseasonable time.

અ-દાસાએશની અ-દરાએશની, a-dasâêshnî. ના૦ આસ્તેથી નહીં
ખોલતાં. Subs. Not whispering.

એરાસુન, એરાસુન, êrâsun. ના૦ લુરા રંગતું કૃપદું. Subs.
ઓરસ્ટડમ } Brown-coloured cloth.

અ-કોરાસ્તાન અઈરાસ્તાન, aîrâstân. ના૦ ખોરાશાન શેહરતું
નામ. Subs. Khorásán.

આરસ્ટે આરસ્ટે, ârâstê. ભૂં કું પાક કીધેલું, શીંગારેલું.
Past part. Purified, adorned. Per. ستر, ای ;
Av. ૩ + ૧ + ૨

અ-ગેરાઈદાર, અ-ગેરાઈદાર, a-gérâîdâr. વિ૦ નાખુશ, ગમગીની
ભરેલું; ઉદાસ. Adj. Displeased, sorrowful, sad.

અ-બરહિમ, અ-બરહિમ, abrahîm, a-barhîm. વિ૦
કદરપું, બેડોલ, જુરત વગરતું, ઝુખ સુરત નહીં તે, કોશન નહીં.

Adj. Ugly, uncouth, shapeless ; not beautiful, not clear—bright.

અખ્રામ abrâm. See **અબ્રાહામ** abrâhâm.

અડ્યુન્ડ એર-એર, khêr-khêr. વિ. આશ્ર્ય પામેલો, વગર સભખતું, નીરપરાધી. Adj. Astonished, causeless ; innocent.

અઈરાન airân. ના. પોદાતાલા ; બલી બેઠક ; એક **અમુન** સુલકું નામ છે. કે જે તરફ ઉપર “અમુન” નથી આવેલીછે, કે જે પાદશાહ કરેદુને પોતાના બેટા એરચને બાખ-શીઓ હતો ; હોશંગ ખીન ઝીઆમકને કહેછે ; ઈરાન દેશ. Subs. God ; a good seat; name of a country through which the river *Amoon* flows, and which Feridoon gave in inheritance to his son Eraj ; *Hoshang* the son of *Syâmak* ; Persia.

અ-દરાના, a-darânâ. વિ. હદ—લંખાઈ વગરતું. Adj. Having no limits—length. Contrast Av.

અ-દરાની એરાની, êrâni. વિ. ગોસાના આતથે મારનાર, શુસાને દુર કરનારું, નરમ મીજનતું, નરમાશવાલું. Adj. Destroying the flames of anger ; removing the wrath ; having a mild temper ; of a gentle disposition.

અ-દરાનીગાન એરાનીગાન, êrâniગાન, airâniગાન, aîrâni-ગાન. ના. ઈરાની લોકો, બલી દીનવાલાઓ. Subs. The Persians ; followers of the good religion. Comp. Per. ايرانيان

અ-દરાનીગાન એરાનીગાન, êrâniગાન, plural of **એરાની** êrâni, which see.

અઈરાન-વેજ, aîrân-vêzh. ના० ભલાઓતું ખીજ,
એરીઅનદોકોની અસત જગા, ઈરાનને લગતું મૂલ ;
વેહેદાતી નદી ઉપર થાલેલું ઈરાનવેજ. Subs. The seed
of the noble; the original seat of the Arians;
the Iranian source; *Irân Vej*, situated on the
river *Veh Dâti*. Comp. Av. वैद्युतसाधने देवी =
Sans. આર્થ્ય = good, noble; + वैद्युत = Sans. वीડ़ी =
seed.

અ-ગેરાનીદાર, a-gērānîdâr. નહીં ખુલ્લેરગ કરનાર, મોહોટાઈ નહીં આપનાર, બારી નહીં કરનાર. Adj. Not exalting--giving greatness ; not making heavy.

અ-દરાનીદાર, a-darânîdâr. વિ. નહીં પોકારતાં—
ખોલતાં. Adj. Not bawling out, not speaking.

અ-ઈરાન, a-írân. નાં નાખુશ થએલાઓ, અસંતોષીલો. Subs. Those that are displeased; discontented people.

અખલાન, આખાન, ablân, âbrân, નાં ખાગ, વાડી.
Subs. A garden, an orchard.

આરાન અર્દભન, aîrân-gadman. ના० ઈરાની ખોરેહ, બલી દીનનો આખ—ગલકાટ. Subs. The Iranian lustre; the brilliancy—splendour of the good religion. Comp. Av. શદમણુ. દેવાતા.

આઈરાન-મન્ડુમાન, airân-mandûmân. ના०
ઈરાનને લગતી ચીજે—વરસુઓ.. Subs. Things pertaining to Persia.

અર્દુમાન વિરુદ્ધ આઈરાન-મરદુમાન, airân-mardûmân. નીં.

ભલા લોકો. ઈરાન શેહરનાં લોકો. Subs. The inhabitants of Persia. Comp. Per. مَنْ إِرَانْ مَرْدَ مَانْ اઈરાન અઈરાનગાન, aîrângân. ના० ઈરાનીઓ. Subs. The Persians.

અબરામનંદ અબર-એમનંદ, abar-ômand. વિ० વાદળાં વાણું, વાદળથી ભરેખું.. Adj. Full of clouds, overcast with clouds.

અઈલાવલ અઈલાવલ, aîlâval. ના० એક પાહાડનું નામ છે. Subs. Name of a mountain.

એરાફ અઈરાફ, aîrâf. ના० હૃમેશતગાન બેહેશત. “એરાફ” એક પુરુષનું નામ છે, કે જે અરદા વીરાફનો બાપ થાય છે. Subs. Purgatory; name of the father of Ardai Virâf. Comp. Per. اعراف

અ-બરાજિઅગી આ-બરાજીઆગી, a-barâzîâgî. વિ० કુરખ—મફકર—ઠગાઈ વગરતું ; રીંગાર વિનાતું. Adj. Guileless; free from deceit; unadorned.

એરા-ચે, êrà-chê. કુંદો અ-એકો. કાંધો. Adv. Because.

અઈરાહ્ત, aîrakht. વિ० ઝુશ, મોજાણું. Adj. Pleased, jolly.

અઈરાદ, aîrad. ના० બીલસ, વેંત ; અગીઆર આંગળનું માપ ને એક બીલસ ને એ આંગળનું ગણાયછે. Subs. A span; a measure of eleven inches.

આદરાહ્ત, આ-ઈરાહ્ત, âdarâkht, a-îrakht. વિ० જુટું, નાખાલેશ, ગડલું, કપટી, દ્વેશ બાવી. Adj. False, insincere, not unsullied, turbid; spiteful, malicious.

આદરદીદ **અદરદીદ**, âdardîdê. વિ. ઈજ—તુંકશાન પોહચા-
નાં. Adj. Doing harm—injury, pernicious.

આરાદ **એરાદ**, એરાદ, ârâd, êrakht. ના. અસ્થેશ, ભાખા-
વત; લશ્કર, ખુશી. વિ. ખાલેસ, સ્વરચ્છ. Subs.
A, gift, generosity ; an army ; joy, pleasure.
Adj. Pure, unsallied, clear."

આરાદ **એરાદ**, êrâd. See આરાદ, એરાદ, ârâd, êrakht.

હેરાત **હેરાત**, hêrât. સં. વિ. હેરાતી, ૮૦). ના. હેરાત નામનું
શેહર. Numer. Adj. Eighty, 80. Subs. Herat.

અઈરાદ-બેહેરામ **અઈરાદ-બેહેરામ**, aîrâd-bêhêrâm. ના. બેહે-
રામનો છોકરો એરાદ, એક માણસનું નામ છે. Subs.
Erâd, (son of Beheram) ; name of a man.

એરાધતીદન **એરાધતીદન**, êrakhtidan. ક્રિ. બેલી નામનું, ચ-
રકીનવાણું કરવું. V. To mix up ; to make filthy.

અ-દરખ્તે **અ-દરખ્તે**, a-darakhtê. વિ. નહીં કેલવાયાથનું—શીખેણું.
Adj. Not educated—learned.

એરાધતન **એરાધતન**, êrakhtan. ક્રિ. બેલવણું, ચરકીનવાણું
કરવું, નાપાક કરવું, થવું ; જીહું કરવું. V. To mix up,
to make filthy—impure ; to become impure ; to
falsify.

અ-બરાતુત **અ-બરાતુત**, a-barâtrut. વિ. અનીતી વગરનું, બે
શુનાહ. Adj. Not immoral ; innocent.

અ-ગરમ **અ-ગરમ**, a-garam. , વિ. નહીં ગરમ—હુંતું, ઠકું. Adj.
Not warm—hot ; cold. Contrast Av. ગરમ, Pehl. ગર, Per. گرم

અર્યેમાંશ્યો અર્યરામુન, aîrâmûn. ના० ‘અર્યેમાંશ્યો’ ના-
મની બંદગી. Subs. The prayer called *Airyemáishyo*.

અર્યેમાંશ્યો અર્યરામે, aîrâmé. ના० નકામું, રીમન, નાપાક. Adj.
Useless, polluted, impure.

અર્યેમાંશ્યો અગ્રારશ, agrârash. ના० એક જતની પ્રવાહી ચીજ.
Subs. A kind of liquid.

આડરખોર્ડાદ, âdar-khôrdâd. ના० આતશો ભ-
ધેનાં એક મોટા કેબલાનાં આતશનું નામ છે ; એ આતશનું
કામ એ છેકે, જ્યારે મતુષ્ય ઉપર કાંઈ કા, આકૃત યા હુઅ
આવી પડેછે ત્યારે તેને ‘સંતોષ તથા ધીરજ રહેછે’ તે, એ
આતશની મેહેરખાંનીથી છે ; એ આતશ આકૃત તથા હુઅને
દાલનાર છે અને બીજ નેક મંધાદારીઓનો મદદગાર છે ; ભાણ-
સોની સારી હીલચાલ તથા સારી રીતભાતનો ને ઝરો વેહતોછે.
તે એ “હુવિતાત” આતશની ખુખીથી છે. એ “આડરખુર્દાદ”
આતશને પાહુદશાહ શુસ્તાસ્પે પાહાદશાહી ઉપર આવ્યા પઢી
કેબલા તરીકે તખત નશીન કર્યો હતો. એ આતશને “કાનગાહ”
અથવા “કાંગડા” અથવા “ખાર્જભ” નામનો પાહાડ, જે
કાખતુસ્તાનની હૃદમાં આવેલોછે તે ઉપર તખત નશીન કર્યો હતો ;
એ આતશ દસ્તુરોની દાનેશ ઉપર ભવકુલ થયલોછે. એ
આતશમાં ખુખી એ છે. કે, એ એના ઉપર પાણી પડતો તે ખુઅ-
તો મથી પણ જેમ સાધારણ આતશમાં ધી અથવા તેલ પડવાથી
બડકું છુટેછે, તેમ એ આતશ ઉપર પાણી પડવાથી તે વધારે
રોશની પડકેછે. Subs. *Ader-khordâd*—the name
of one of the sacred fires held in high reverence,

owing to its reputed efficacy to bring consolation to and inspire patience in a man involved in difficulty or overwhelmed with heavenly calamity. When sincerely adored, it is supposed to avert afflictions and troubles on men, and render great help to honest tradesmen. It is through the benevolent efficacy of this (*haurvatât*) fire that the deeds of men are directed towards goodness. It was consecrated and enthroned on a high altar by King Gushtasp on the *Kângâh* mountain, otherwise called *Kângdâ* or *Khvâruzm*, situated on the confines of Cabul. This fire presides over the intelligence of Dustoors. Its peculiar characteristic is said to be its inextinguishable property by water, which, if poured, only serves to make it burn brighter, as is the case with ordinary fire when clarified butter or oil is poured over it. Comp. Pâz. سوچنوس ; Av.

સુષુપ્તિ + મુખ્યમાંનાનુભૂતિ

અલાર્માર્ડ એલાર્મદ, elârmard. નાં એક માણસનું નામ છે.

Subs. Name of a man.

ઈરાજ આઈરાગ, aîrag. નાં આધ્યાત્મિક, માણસ, રાખસ. Subs. Man; an individual, a person.

ઈરાજ આઈરાજ, aîraj. નાં એરાજ નામનો ગ્રાચીન ઈરાંનનો પાદશાહ જે કુરેહુનનો સભ્યી નાહનો છોકરો થાથ છે. Subs. Erâj (one of the kings of ancient Persia), 'the

youngest son of King Feridoon. Comp. Av.

ایرج، Per.

દર્દ અ-દર્દ, a-dard. વિં દુઃખ વગરતું, તંદરોસેત. Adj.

Free from illness—sickness; healthy. Per.

અદ્રગ આ-દેરગ, a-dērag. વિ. લાંબું નહોં તે, દુંકું. Adj. Not long; short.

એરી, éri. See એરાફાગ.

એવું અઈરગ, એરોગ, aîrag, êrôg. વિં ગંધાતું, વાસ મારતું.

Adj. Stinking; emitting an offensive smell.

See अ॒रक्षा aîrakht. Comp. Av. अ॒रक्षे

ਅਈਰੀ, ਅਈਰੀਆ, aīrī, aīrīā. ਨਾੰ ਆਦਮੀ ਜਾਤ,
ਆਦਮੀ; ਤਾਬੇਦਾਰੀ, ਨਮਨਤਾਈ, ਈਮਾਨਦਾਰੀ, ਵਿਖਵਾਸਪੁਣ੍ਹ,
ਭਲਾਈ, ਫੀਨਦਾਰੀ. ਵਿੱਚ ਈਰਾਂਨੀ, ਅੰਤਾਕੁਰਣਥੀ ਬੰਦਗੀ ਤੁਰਤੋ ;
ਅਖੀ ਫੀਨਤੁ. Subs. The human race; man;
obedience; submissiveness; fidelity; trust-
worthiness; goodness; gentleness; devout-
ness; piety. Adj. Iranian, of good religion;
praying (to God) heartily.

અદરી, adari. શબ્દો અં નીચે, હેઠે; નાં નીચાથે.

Prep. Under, beneath. Subs. Lowness, declivity. Av. *Jæg*

અંખશા, abrash. નાંદો પંચરંગી ધોડો. વિંદો પંચરંગી,

ੴ ਗਿਨ ਤੀਪਕੀਵਾਲੁ. Subs. A piebald horse. Adj.

Dapple, marked with coloured spots. Per.

۱ برش

અદ્યાત્રા એરી, એરી. ના० સાંપાઓ, અવયવો; આદમીઅત, ભલ-
અદ્યાત્રા મનસાઈ. Subs. Limbs, members of the
body; humanity; gentleness.

અદ્યાત્રા એરીઆ, એરીઆ. ના० મરદની શરમગાહ. Subs.
Pudendum viri.

અદ્યાત્રા ખીરી, khîrî. ના० અંખુરો રેગ; ઘેરની હદ; અંદરના
ઓરડા. Subs. Purple colour; the boundaries
of a house; the inner apartments. Per. خیری

અદ્યાત્રા અઈરીગાન, aîrigân. ના० કુરમાન ખરદારો, નોકરો,
ચાકરો, દીનદારો, આદમીઓ, તાબેદારો. Subs. Those
that obey commands (lit.); servants; menials.

અદ્યાત્રા એખ્રીહામ, êbrihâm. ઈલરામ પેગમખર. Subs.
The prophet Abraham, Per. ابرہیم

અદ્યાત્રા એખ્રીહામે-તર્સાયાન, êbrihâmê-tarsâ-
yân. ના० ખ્રીસ્તીઓનો પેગમખર. Subs. The prophet
of the Christians.

અદ્યાત્રા અખીરી-સોરખ, khîrî-sôrakh. ના० અંખુરતથા
રાતા રેગની મેલવણી. Subs. A mixture of purple
and red.

અદ્યાત્રા અઈર-દાસ્તન, aîr-dâstan. કિ० ખાહેશ—ઈચા
રાખવી, હોકમને તાબે થવું, ઈમાનદાર રેહેવું. V. To wish,
to desire; to comply with the commands—
orders'; to be faithful.

અદ્યાત્રા અઈરીસ્તન, aîrîstan. કિ० ઝુશી—ઝુશ થવું, તાબે-
દાર થવું, દીનદાર થવું. V. To be pleased—satisfied;
to be obedient; to become religious..

એરજાની એરજાની, ērjānī. વિ૦ એરથને ધગતું. Adj. Pertaining to Eraj (the youngest son of King Feridoon).

એરજાનીસર્વ એરજાનીસર્વ, aīrgānī. ના૦ તાબેદારી, સેવા, આધીનતા. Subs. Obedience, service, humbleness.

એરશની એરશની, ērashnī. ના૦ આરાસ્તગી, શીંગાર, તાબેદારી. Subs. Decoration, ornament, obedience.

એરીઆની એરીઆની, ērīānī. વિ૦ ખદનવાખું, હાદમં. Adj. Bodily, corporeal.

અ-બરશને, a-barashnē. પૃથક૦ ના૦ નહીં લઈ જતું. Abst. Subs. Not carrying.

એરીઆન એરીઆન, ērīān. ના૦ ખદનનાં જાંપાઓ—ભાગો. Subs. Limbs—members of the body.

અરકીન એરકીન, હેર્ગાન, ērashnē, hērgān. ના૦ અગાર, અરકીન, છેડ. Subs. That which is discharged from the animal body after digestion; filthy matter excreted and ejected by a bird.

હેલશને, hēlashnē. ના૦ છોડતું, સુકીદિતું, કોકીદિતું. Subs. Leaving off, forsaking; throwing away.

Comp. Pâz. એરિયા, Per. هلش

એરિયાન-વેજ, ērīān-vêzh. See એરિયાન arīn-vêzh.

ખિરિ-કલ્પ ખિરિ-જર્દ, khîrî-zard. ના૦ પીલો—જાંખુરો રંગ. Subs. Yellow, purple.

આદરભાદ, âdarbhâd. ના૦ એક નામીચા દસ્તુરખું નામ છે. કે કે જે હોરમજદ ભીન શાપુરનાં વખતમાં થઈ ગયોછે, 'જેણે કેટલીએક કેતાબો ખનાવીછે, તેમાં "મીનો એરદ"

તथा નચીહતનામુખી બનાવેલું છે. Subs. The name of a well-known Dustoor who flourished during the reign of Hormazd bin Shapoor. He wrote several religious works, among which were the *Mino-Khered* and the *Pand-Nâmeh*. Comp.

Av. એરેક્ષ્ટ, Per. پارکت

દુસ્તૂર એરેક્ષ્ટ, êrêkht. ૧૦ નાપાક, નજીસ, ગદહું, ખરાખ. Adj. Impure, filthy, turbid, dirty.

દુસ્તૂર આદર્બાદગર, adarbâdgâr. ૨૦ ખોડાતાલાતું એક નામ છે કે જે સાહેબ વીજલીના આતશને પેદા કરનારો છે. Subs. One of the names of God—the Creator of the fire *Vâzishta* (*i. e.* the fire of lightning).

Comp. Pâz. سوئرلسو

દુસ્તૂર એરેક્ષ્ટન, êrêkhtan. ૨૦ પુકડતું, નાપાક—નજીસ થતું. V. To lay hold of; to be impure—filthy.

દુસ્તૂર અઈરી, aîrî. ૨૦ ઈરાન, ફરાનિ, ફરાન ભરદાર, ધરમ ઉપર ચુસત. Subs. Persia. Adj. Persian; yielding compliance with commands—orders; devoted to the practice of religion. Comp.

Av. એરિ, Sans. આર્ય.

દુસ્તૂર } અ-ગરેસ, a-garês. ૨૦ ગાંઠ વગરતું. Adj. Free
દુસ્તૂર } from knots. Contrast Per. گر

દુસ્તૂર દો-ગરેહ, dô-garêh. ૨૦ એ ગાંઠ. Subs. Two knots. Per. گر

દુસ્તૂર એરેશ, êrêsh. ૨૦ અટકો, જખમ, ધાહ. Subs. A stroke, a wound or hurt; a cut.

અઈરીગાન, aîrîgân. ના० ખુશાલીઓ ; નોકરો, ચા-
કરો, દીનદારો, કરમાખરદારો. Subs. Delights,
pleasures ; servants, menials ; religious
men, those that obey commands—orders.

જીર્ણ અઈરેખ્ત, aîrêkht. વિ० ખાલેશ, સ્વરચ્છ, પાથીનેહ ;
મોનેને. Adj. Guileless, pure, holy.

અઈરિશ્તે અઈરીશ્તે, a-îrishtê. વિ० નહી જરેલું, ફાખ નહી
પાખેલું, સુખી, સાખેત, ભાગે નહી તેલું, તોહોમત નહી સુકાયેલું,
નાખી દીપેલું. Adj. Not oozed out ; not suffered
pain ; happy, infrangible, unaccused ; thrown
away—off.

અગરિસ્તે-કરિનશન, a-garîstê-karînashna.
વિ० હોનરીને તુકસાન નુહી કરનાર, પાચન ઈદ્રીને અરાખ
નહી કરનાર. Adj. Not doing harm to the
stomach ; uninjurious to the organs of digestion.

અસજશ્ને અઈર-સજશ્ને, aîr-sazashnê. ના० તાખેદારીથી
ચાલતું. Subs. Behaving one's-self with due
submission.

અરાસ્તાન, aîrastân. વિ० જેખ—શીંગાર આપ-
નાર—કરનાર. Adj. Giving grace—elegance ;
beautifying.

આદર્ગેર, âdargêr. ના० ખોદાતાલાના નામો મધેનું એક
.નામ છે. Subs. One of the names of God. Comp.
Pâz. સુલુલ

અ-બરીન, a-barîn. વિ० બદખખત, બેનશીખ, ઉધાડું
નહી, છાખું, ટકિલું, ખુલંદ નહી તે ; નાવાકેક ; બેખખર ;

કૃષ્ણતનું. Adj. Unlucky, unfortunate ; not open —visible ; concealed, covered ; not exalted ; unacquainted, ignorant, untimely.

અભરિનીહા, a-barînîhâ. કું અં ખુલંદીથી નહોં.

Adv. Not loftily—in a high place.

અબ્રમિન, abrîm. વિં કમ, ઓછું. નાં ખોટાલાના નામો અધેતું એક નામ છે. . Adj. Less. Subs. One of the names of God.

અભલીન, a-balîn. વિં જડથી ખુલંદ નહોં તે. Adj. Not highest—loftiest.

અઈરી-અવર, aîrî-avar. નાં દરજાએ, ભરતથો. ઓધો. Subs. Dignity, rank, station.

હેર્બાદ } હેર્બાદ, hêrbâd. નાં, આતશ કદેહને ભંભાલનાર ;
આતશનો } આતશનો પુંજરો. Subs. A guardian of a fire-temple ; a fire-worshipper.

અર્દુ અઈરીક, aîrîk. વિં બ્રંખો, નેક, કરમાનભરદાર. Adj. Noble, good, virtuous, obedient, submissive to authority. Comp. Av. એરેજ.

એરેજ એરેજ, êrêj. See એરાજ.

અઈર-યજન, aîr-yazân. નાં દીનના કરમાન પર-માણે આરાધના ઈજનને કરનાર. Subs. Reciter of Yâcna or adorer in obedience to the ordinance of the religion.

અદેર-એવાન, adêr-êvân. નાં નીચલો—નીચો મેહેલ. Subs. The lower palace.

એરાજવાન, êrajvân. નાં તાબેદારી રાખનારા—ક-

રનારા. Subs. Those that are obedient—submissive to (authority).

આખીજન, આખીજગાન, અબ્રિજાન, અબ્રિજગાન.
ના० તીર મહીનાના તીરરોજના જશનને કહેછે ;
એમ કેહવાતું ડારણ એક, એક ખુલ્લેરગ પાહાદશાહનાં જખતમાં。
ધણાએક વરસસુધી વરસાદ તનાઈ ગયો, તેથી એ દહાડાઓમાં
હોકમાં તથા ખુલ્લેરગો અને ખાસ વ આમ એક જગામાં એકઠા
થઈ બંદગી તથા દોવા કીધી, તેન વખતે વરસાદ વરસીઓ ;
એજ સખખથી આદમીઓએ ખુશી બોગવી તેથી તે દહાડેથી
એ નામ સુકરર થયું છે. Subs. *Abrijān* is the name
of the festival celebrated on the 13th day of
Tir Māh (the 4th Zoroastrian month). It
owes its origin to a great famine, which, for
want of rain, occurred during the sovereignty
of a certain king for several years; when at
last, on the above-mentioned day, while the
people, from the highest to the lowest, offered
their prayers to Ahuramazda, rain suddenly fell
and gladdened their hearts. In commemora-
tion of this auspicious event a great feast was
celebrated, which has since been known by
the name of *Abrijān*. Comp. Per. ابریجان

અઈરેચે, aîrêchê. ના० એરચ. વિ० ફરમાયરદાર,
તાયેદાર. Subs. Erach (the youngest son of King
Feridoon). Adj. Obedient, submissive.

અગેરેફે, a-gêrêfê. ભૂ० કુ० નહીં પકડેલું. ના०
એક શુનાહતું નામ. Past partic. Not grasped—.

caught hold of. Subs. Name of a crime.

Comp. Av. **આબરિદે**

અભુરીદે, a-bûrîdê. ૧૦ નહીં કપેલું. Adj. Not cut. Comp. Per. **નાબરિડે**

આબેરેતે, આબેરેતે, âbêrête. ૨૦ મોબેદના એક પંથતું નામ. Subs. Name of one of the orders of the sacerdotal tribe. Comp. Av. **અભરિદ્ગિહા**, Pehl. **અભરિદ્ગિહા**

હેલિદન, hêlidan. ૩૦ નીચે સુકૃતું, છોકી દેવું, સુકી દેવું, નાખી દેવું. V. To leave off, to forsake, to cast away. Comp. Per. **હેલિડન**, **હેલિડન**

અભરિદ્ગિહા, a-barîdgîhâ. ૩૦ અ૦ થોક પંદ વેચાન નહીં; છુતક. Adv. Not wholesale, in retail.

આગરેમ, a-garêm. ૩૦ ઐચદાર નહીં, ગુચ્છવણ વગરતું. Adj. Not twisted, not intricate.

આદરેમ, a-darêm. ૩૧ તિપકી—દાઘ વગરતું. Adj. Free from specks—blots.

આરેમા, aérêmâ. See **આરામણ** aîrâmûn.

આઈરિમ-આસિમ, aîrîm-asîm. See **આરામણ** aîrâmûn.

આગ્રેરસ, agreras. ૨૦ એક પરહેજગારતું નામ છે, કુને પાહાદશાહ અકરાસીઓબનો બાઈ થાયછે. Subs. The name of a virtuous person who was a brother to Afrásiáb. Av. **આફ્રાસિયા**

સે-રગલમાન, sê-ragalman. ૨૦ ત્રણ પગ—પગવાળું. Adj. Having three legs.

લાદુ

લાદુ અઈરી, aîrî. ના० કરમાન, આરા, હોકમનાસું. Subs.

Order, command, decree.

લાદે, adarê. See **લાદુ**, adêr, ajêr.

લાદુ આદ્રો, âdrô. ના० ઓદાતાલાતું રૈક નામ છે, કે જે ૧૯૨
કોઈ બીજે યારી—મદદ કરનારો નથી, અને જેથી જુઠો માર્ગ
જહેર નથી. Subs. One of the attributes of God ;
God, save whom there is no other saviour, and
to whom the path of falsehood is unknown.

Comp. Pâz. **લાદુ**

લાદુ ખિરુ, khîrû. ના० જખમ કરનાર, જખમ, ધાહ. Subs.

One that inflicts a wound ; a wound or hurt.

લાદુ અદરે-હખે, adarê-hakhê. See **લાદુ**, adêr-
hakhê.

લાદુ અ-દરુગી, a-darûgî. ના० ભાવ, સચ્ચાઈ. Subs.
Abst. Truth. Contrast Pehl. **લાદુ**

લાદુ અનદર્વાએ, andarvâê. ના० હવા. Subs. Air ; the
region of the air. Comp. Pâz. **લાદુ**-વાય

લાદુ અઈર્વેઈ, aîrvêî. See **લાદુ** aîrvêî.

લાદુ અઈર્વેગી, aîrvêgî. See aîrvêî.

લાદુ અઈર્નાક, aîrnâk. વિ० જીવાન. Adj. Young.

લાદુ અરનાક, érnâk. ના० શાલ, ઉનતું કપક. Subs. A
shawl ; a woollen cloth.

લાદુ અઈર્વાર, aîrvâr. ના० બામદાદ, પરોદ્યું. Subs.
Dawn, daybreak.

અદ્વિતીય } અદ્વિતીય, અદ્વિતીએ, અદ્વિતીર, aêrvârê, aîrvâr. ના० એહુ
ડાન, ડાખું ચાવણીઓ—જડખું. Subs. Both the
ears; the left jaw.

અદ્રંગ અદ્રંગ, aîrang. ના० ચઠકો ભારનાર, દંખ દેનાર, દુઃખ
દેનાર. Subs. One that stings—bites—gives pain.

અદ્રંગ અદ્રંગ, aêrâng. વિ० ગંધાતું, વાસ ભારતું, રોગીછ,
દુઃખ બરેલું. ના० નાખુસી, દલગીરી. Adj. Stinking;
emitting an offensive smell; sickly; painful.
Subs. Displeasure, sorrow.

અદ્રંગ અદ્રંગ, aêrang. વિ० ઉંડું, નીચું. Adj. Deep, low.

અગરોખ અ-ગરોખ, a-garôb. વિ० આજોજ નહીં. Adj.
Not weak—helpless.

અદ્રંગ અદ્રંગ, adrang. ના० રૂઝ, દુઃખ. Subs. Pain;
trouble, affliction.

અરોગ અરોગ, êrôg. ના० ગાર, ખોહ, ઉંડાણ. Subs. A
deep hole—pit, a cavern, depth, bottom.

હેલ્વી હેલ્વી, hêlvî. ના० ખતમ—પૂરું કરેલું; ખંડ પડેલું.
Subs. Finishing, completing; ceasing.

અ-ગરોશ્ટન અ-ગરોશ્ટન, a-garôshtan. ક્રિ० શુનાહથી નહીં
છુટેલું. V. Not to be free from sin.

અ-ગરોશ્ટે અ-ગરોશ્ટે, a-garôshtê. ભૂ० ક્રિ० શુનાહથી નહીં
છુટેલું, શુનાહની ભાકી નહીં મળેલું. Past part. Not
freed from sin; not absolved from crime.

અ-ગરોશેશ અ-ગરોશેશ, a-garôshêsh. વિ० ના પસંદ, પસંદ નહીં
કરવા જેગ. ના० બાવો ના પસંદગી, નાખુશી. Adj. Dis-
agreeable; not such as may be received with

pleasure. Abs. Subs. Disagreeableness ; displeasure.

અ-ગરોગી, a-garôgi. See ગરોગી a-garôghî.

અ-દરોગી, a-darôgi. નિં જુઠાઈ—ઠગાઈ વગરતું ; સાચું, ખરું, વાજખી. ભાવો નાં સચ્યાઈ. Adj. Free from deceit—fraud ; true, just ; genuine. Abs. Subs. Truth.

આદરુગી, âdarugî. નાં જુઠાઈ, ઠગાઈ. Subs. Falsehood, deceit. Comp. Av. આદરુગી + -

એરોગી, êrôgî. નાં ખુશી, ઓરરમી ; તંદરોસ્તી. Subs. Pleasure, cheerfulness, pleasantness ; health. Comp. Sans. આરોગ્ય.

અ-એરોગીહા, aêrôgîhâ. કું અં બદખોઈથી. Adv. With an offensive smell.

અ-દર્વંદીહાદ, a-darvandîhâd. કું આશીં. દર્વંદી—જુઠાઈ—ઠગાઈ—દગા વગરતું હોએ. V. bened. May it be free from deceit—treachery or the influence of the devil.

અ-દરુદીહાદ, a-darûdîhâd. કું આશીં દુષા વગરતું હોએ, બદકુવાવાલું—લીઆનત બરેલું થએ. V. benedic. May (it) be unblessed ; may (it) be cursed—execrated. Contrast Per. દુર્ગા

અ-એરોગીહાદ, aêrôgîhâd. નાં ઈઅ—દુઃખ—કષ્ટ બોગવનારા. Subs. Those that suffer torment—trouble—bodily exertion.

અ-એર્વેઈ, aêrvêî. નાં તાબેદારી, હીનદારી, કરમાખર-

દારી. Subs. Obedience, religiousness; submissiveness to authority.

અદ્રોગી અદ્રોગી, aérôgî. See એરોગી erôgî.

એરોગી એરોગી, erôgî. નાં ઈજ—પીડા બોગવી. Subs. Suffering pain.

આદ્રોગી આદ્રોગી, âdrôgî. વિં જુદું. Adj. False, untrue.

Comp. Av. આદ્રોગી + વિં, Per. د روغی, دروغی

અઈરોગી અઈરોગી, aîrogî. See એરોગી aérôg.

આઈરોઈગી આઈરોઈગી, aîrôîgî. નાં ભાવી ગંધીલાપણું, ખુદ-બોઈ. Subs. Abst. Filthiness ; stink ; bad smell.

Comp. Per. ارغند

અ-ગરોઝેશને અ-ગરોઝેશને, a-garôêshnê. વિં કુણજ વગરતું, અનમતું. Adj. Feeling no solicitude, disregarded.

એરવાદાસ્તાન અઈરવાદસ્તાન, aîrvadastân. નાં શીખવાની જગ્યા, નિશાળ, મદરેસા. Subs. A place of education, a school ; an academy or college. Comp. Pehl.

અદ્રોગિતર } અઈરોગીતર, અએરોગીતર, aîrôgîtar, aérôgî-tar. વિં વધારે જુદું—હલાયદું ; વધારે કરમા-એથું, વધારે વાસી—નાખુશ. Adj. More unconnected—separate ; more decayed—stale ; more displeased.

અદ્રોગિનદ અઈરોગીનદ, અએરોગીનદ, aîrôgînad, aérôgînad. ક્રિં નાખુશ કરે ; જુદું કરે ; વાસી કરે. V. May displease, may separate ; may make stale.

اگرے a-garōbhīnīdan, a-garōbhīnīdan. ڈکھو ڈری—

پکडی نہیں رہوں ; ہٹکنے کا وہی. V. Not to seize—lay hold of, to be separate.

اگرے aîrōgī. ڈکھو ڈری aîrōgī. ڈکھو ڈری واس ماروں, گندھیوں. Adj. Stinking, filthy. Comp. Pehl. دلہ

اگرے aîrōgīdan, aîrōgīdan. ڈکھو ڈری ناسخش کرلوں, چڑکنے کرلوں ; واسی کرلوں. V. To displease, to separate, to make stale.

اگرے aê-rôg, aê-rôg. ڈکھو ڈری رोگ—دراستھی ناتھ، پاک، تاندرے سے. Adj. Free from disease—ailment ; pure, healthy. Comp. Sans. आरोग्य.

اگرے aagarôb, agarôb. ڈکھو ڈری تابیدار. Adj. Obedient ; being under the authority of.

اگرے سارو، sarôb. ڈکھو ڈری سارو، شبد، عصیا، وایا. Subs. A word, sound ; articulate utterance. Comp. Pehl. دلہ

اگرے a-garôbhī, a-garôbhī. ڈکھو ڈری ناٹھ ٹھٹاپھن. Abst. Subs. Liberty.

اگرے a-garôidhan, a-garôidhan. ڈکھو ڈری ایمان نہیں را بھوں ; نہیں جانتوں، پاہنے نہیں کروں. V. Not to keep faith in ; not to know ; not to turn back. Contrast Per. گرائیدن

اگرے khêrôdarôsh, khêrôdarôsh. ڈکھو ڈری بختکھن ہथیا۔ Subs. A dreadful weapon. Comp. Av. دلہ

اگرے aîrûn. ڈکھو ڈری ایرے سے رہیتی ; یا نے. ڈکھو ڈری

ઈરાનદેશ. Adv. In this manner; that is. Subs. Persia.

અડુન, આડુન, adrûn, âdrûn. શાખદો અઠો અંદર, વચ્ચામાં. Prep. In; among, between. Comp. Pehl. ત્રણ, Av. ત્રણ

આર્વન્દ, a-garvand. વિઠો ખાહેશ—ઈરાનાવાણું નહીં. Adj. Not desirous—wishing for.

અબર્વન્દ, abarvand. નાઠ ખોટાતાલાણું એક નામ છે ; કોઈપણ ચોજ નેમાં મલેલી નહીં તેવી ખાહેશ, સ્વચ્છ. Subs. One of the names of God ; something not mixed or compounded. Adj. Pure, guileless, unmixed. Comp. Paz. ધૂર્મ

આર્વની, a-darûnî. વિઠો મધ્યમ નહીંતે; અંદરનું નહીં. Adj. Not in the middle ; not internal. Contrast Per. اندرونی, درونی

આર્વન્દી, a-garvandî. નાઠ ખાહેશ વગરણું. Subs. Want of desire.

આર્વન્દી, a-daryandî. વિઠો ઠગાઈ—લુચાઈ—વગરણું, દીનદારી. Adj. Freedom from deceit—fraud ; religiousness, faithfulness. Contrast Pâz. وَلَمْ

આગુન, અગુન, agarûn, agrûn. નાઠ કોઈ કોઈ વખતે કરણું તે. Subs. Doing a thing occasionally.

આરુનતન, a-darûnatân. કિઠો નહીં ખાવું. V. Not to eat.

આઈરુનતન, અજુનતન, airûnatañ, abrûnatañ. કિઠો

મરણ પાંખવું, આએ હુનીયાંથી ગુજરી જવું. V. To die, to depart this life.

અસુધી અ-ઈરોગ, અએરોગ, a-îrôg, aêrôg. નાૠ નાખુશી, જુદાઈ. Subs. Displeasure, separation.

ગંધાતું અઈરોગ, અએરોગ, aîrôg, aêrôg. વિૠ નજીસ, ગંધાતું રોગીષ, બદખોવાખું. Adj. Filthy, stinking, sickly, emitting an offensive smell. Comp. Pehl. ગુંડા, Av. ધૂમાદ્યા, Per. غند، ا

નહારું અ-દરૂજ, a-darûj. વિૠ તુકસાન—ઠગાઈ નહીં કરનાર, જરૂરું નહીં બોલનાર. Adj. Not doing any harm, not practising deceit, not telling a lie. Contrast Av. ધૂષ, Sans. દુહ, Per. دروج

દુર્લિંસ અખુચ, abrûch. ન્યુૠ સરેદ કંદ. Subs. White yam.

દુર્લિંસ અખુચ, ablûch. નાૠ સરેદ ખાણ ; મિસરી. Subs. White sugar; sugar-candy. Comp. Per. ابلوچ

જુદુરું અ-દરૂજી, a-darûjî. નાૠ જુઠાઈ—લભારી વિનાતું તે; સંચાઈ. Subs. Purity from falsehood—untruth; truthfulness.

જુદુરું અ-દરૂજન, a-darûjashna. નાૠ ભાવું ખો-લાખ—વાણી. Subs. Abst. A true speech-speaking.

જુદુરું આદરૂજન, એદરૂજશના. નાૠ ખોણું ખોલું. Subs. Telling a lie.

જુદુરું અ-દરૂજ રની, a-darûjashnî. નાૠ સંચાઈ; ખો-

ટારા—જીવાઈ વગરતું. Subs. Truthfulness, purity from falsehood.

આરાડુદ્દમ અ-દરાનજશને, a-darûjashnê. ના० પ્રમાણીકપણું, જાચાઈ. Subs. Honesty, truth.

આરાન્જુદ્દમ અ-દરાનજીઓઈશ, a-daranjiôish. ક્રો તુંને પદ્ધતું નહીં બેઈએ. V. Thou shouldst not recite. Contrast Av. આરાન્જુદ્દમ

આરાન્જુદ્દમ અ-દરાનજિદન, a-darûjîdan. ક્રો તુકશાન નહીં કરવું, જરૂર નહીં બોલવું, સાચું બોલવું, ઠગાઈ નહીં કરવી. V. Not to do any harm, not to tell a lie, to speak the truth, not to practise deceit. Av. Rt. ક્રુ

આરાન્જુદ્દમ અ-દરાનજિદન, a-daranjîdan. ક્રો નહીં બોલવું—ભણવું. Not to speak—secite.

આરુદ્દમ અ-દરાનજની, a-darûjanî. નિ० જીહું નહીં, સાચું. Adj. Free from falsehood, truth.

આરુદ્દમ અર્હરોજદન, aîrôzadan. ક્રો હોકમનામું કાહાડવું. V. To issue a decree.

આરુદ્દ અખુ-જદન, abrû-zadan. ક્રો ભવાં ચઢાવવાં ; માથાં અથવા આંખની હૃદયાલથી પમંદગી ખતલાવવી ; આંખ મારવી, રજ આપવી, ઈશારો કરવો. V. To knit the brow ; to approve by motion of the head or eye ; to wink ; to give permission, to suggest. Comp. Per. અરુદ્દ

આરુદ્દ આખુદ, âbrûd. ના० સુમખોલતું કુલ. Subs. A hyacinth. Per. અરુદ્દ

અર્વદ, ërvad. ના० ઉશતાદ, શિક્ષક, પરમશુર. Subs.

A teacher ; a professor ; a religious preceptor.

Comp. Pehl. ۲۰۷، Av. سویل - داده

ଏବ୍ୟାଦାସତାନ, érvadastan. See ଏଵ୍ୟାଦାସି air-vadastan. Comp. Av. *ଏବ୍ୟାଦାସି*.

॥૧૭॥ અ-દર્શન, a-darśan. કું ઉચકી નહી લેવું, કાપેણી
નહી કરવી. V. Not to pick up, not to reap.
Contrast Per. ૧૮, ૧૯

દર્શાવું આદરનમગર, Adarnamgar. નાં ખોદાતાલાના ના-
મોમાંતું એક નામ છે. Subs. One of the names of
God. Comp. Pâz. دارنامگر

۱۰

ਾਂਸੁ ਅਈ-੨੧, ਗਿ-ਰਾਗ. ਸੰਘਾਤ ਵਿੱਚ ਐਕਹਜ਼ਾਰ, ੧੦੦੦. Number. Adj. One thousand; 1000.

અર્દોનું અઈરે, airē. નિં અર્દોનું, કપઠી. Adj. Jealous, spiteful.

અદરે, adarē. શબ્દો અઠ નીચે, હુંથે, તલીઓ. Prep.
Below, under, at the bottom.

અદરેહ, adarêh. વિં ફુર, આયે. Adj. Distant,
remote.

અબ્લક, ablak. નિંઠ તરેહવાર રંગનું; જુદાજુદા રંગનું.
Adj. Piebald; of various colors. Per. ابلق.

اَبْلَغْ, ablagh. ناٹ کوٹھیٹ. Subs. Leprosy.

سُرطُو ابسلے, ablē. ۹۰ نادان, اپٹ, سُرپ. Adj. Foolish,
stupid, silly. Per. ابلے.

અબ્લેક, ablēk. ના० આતરનો શોલો. Subs. Flames of fire.

અબ્લે આખ્લે, ablē. ના० કુલ્લો, સહીઅડ. Subs. A boil, small-pox. Per. آبلے

એરક, érak. ના० ઈન્સાન, માણસ. Subs. Man, an individual.

ખિરે ખિરે, khîrē. વિ० બેંકુંદ, અંધારે; ગભરાએંટું. Adj. Absurd, dark; confused; confounded. Per. خیرہ

એર્કાન અઈકાન, aîrkân. ના० સાથે ચુંદનારા. Subs. Those that knead together.

એર્ગાન અઈર્ગાન, aîrgân. ના० આદમીઓ. Subs. Men.

અબરકાર, abarkâr. વિ० આશ્વર્ય પાનેલો, સરગરદાન. Adj. Astonished, confounded, stupified.

અબરકોફ, Abarkôf. ના० આલદીઆમાં આવેલાં એક શેહેરનું નામ, એ શેહેર પાહાડને મથાળે આવેલું છે. Subs. A town in Chaldea, situated on the summit of a mountain (as the name implies). Comp. Per. ابرکو

અબરવાદ, abarkôvâd. ના० 'કારસ' તથા 'આહોવાન' નામના પરગનાની વચે આવેલા શેહેરનું નામ; એ શેહેર ભિંચાઈએ આવેલું છે. Subs. The name of a city lying between the districts of Fars and Ahavâz; it is situated on a height. Comp. Per. ابرکوباد

અબ્લાઘ, ablagh. See શ્રી ablagh.

અઈ-રધ, એ-રધ, aî-ragh, ê-ragh. See એ aîrag.

સે-રધ, sê-ragh. સં. નિંદા હજર, ૩૦૦૦. Nu-
mer. Adj. Three thousand ; 3000.

અઈરચ, aîrach. નાં ઈજતં ; દરકાર ; બારબોન
લદ્દા Subs. Deference ; regard ; weight ; gravity.

અગર્જ, agarj. કું આં અલાભતે, ખરેખર રીતે ; કારણ
કે; કબી. Adv. Of course ; truly ; because ; ever.

અબર્જ, abarz. નાં ઈશારો, પેતવણી. Subs. Sug-
gestion, hint.

એરચ, érach. નાં ઈરાનના પાહુદશાહ ફરેદુનનાં સ-

ફરેદુન ઉથી નાહનાં છોકરાનું નામ. Subs. The name
of the youngest son of Feridoon, king of Persia.
Comp. Per. જરૂર।

અખર્જા, abarjâ. નાં ખોટાટાખાનું એક નામ છે ; ગુનાહ

માક કરનાર. Subs. One of the names of
God, the Forgiver of crimes. Pâz. માનદ

અઈર્ચશ, aîrhash. નાં તેની ઈજત—દરકાર ;

તેનો બારબોન. Subs. His or her honor—
regard—weight.

આર્વાહ, àrvâh. નૂં કોપરીં. Subs. The elbow.

આર્ફશ, àrfash. નાં કોપરીં ; કાયદો, નક્કો. Subs.
The elbow ; profit, advantage. •

અગર્જિદાન અ-ગર્જિદાન, a-garzidān. કું નહીં પોકારવું, પશ-
તાવો નહીં કરવો, રડવું નહીં, કર્યાદ નહીં કરવી. V. Not
to bawl out, not to repent—weep—complain.
Av. Rt. ગર્યિસ્તન = Per. ગર્યિસ્તન

અબર્જનાદ અખર્જનાદ, abarzanad. કું ઈશારો કરે, ચેતવણી આપે.
V. May suggest—give a hint.

અબર્વનંદ અખર્વનંદ, abarvand. નાં ઓદાતાલાનું એક નામ છે;
કોઈને જુઝ બોલવામાં ભાગીઓ નહીં તે. Subs. One of
the names of God; not being an accomplice in
speaking ill of others. Pâz. અબર્વનંદ

અગેરકૃતાર અ-ગેરકૃતાર, a-geraftâr. કું નહીં સપડાએલો—
પકડાએલો. Adj. Not entrapped—caught in.
Contrast Per. ગ્રન્ફાર

અઈરાજ-વાદ અ-ઈરાજ-વાદ, a-îraj-vad. નાં નાવર—હેરાયદ નહીં
થયલો, ઓસ્તો; જાહેય; ગૃહસ્ય. Subs. One who
has not undergone the *Nâver* ceremony;
Ostâ; a lord, a gentleman. Paz. અઈરાજ-વાદ

સ્લેન્ડો

અબ્રાઝ અખ્રાજ, abraz. See અબર્જનાદ abarzanad.

અબ્રાઝ-સ્લેન્ડો, અબ્રાઝ-સ્લેન્ડો, અબ્રાઝ-સ્લેન્ડો જે-રાજ, sê-
raz. કેવળો સંખ્યા ૦ વિં ૩૦૦. Card. Numer.
Adj. Three hundred; 300.

અબર્જનાદ અખર્જનાદ, abarzanad. See અબર્જનાદ abarzanad.

અબ્રાઝ-સ્લેન્ડુમ, અબર્જનાદ-ઉમ. કુમ સંખ્યા ૦ વિં ૩૦૦થી માટે.
Ord. Numer. Adj. Three hundredth; 300th.

અદ્રા અદેર્જર, aērzūr. ના० દોજખના રસ્તા બિપર આવેલા એક પાહડનું નામ કેજાહાં હેવો તથા ખરાખ ભાષાસો રેહેછે. Subs. The name of a mountain on the way to hell where Devs and other evil persons live. Corrupt form of **અર્જુ** = Av. અર્જુ.

સ્રાક્કા સે-રાજ-જામ; sē-rāz-zām. ના० ચણસે શીઆલા—વરશ. Subs. 300 winters. Av. અર્જુ

અદ્રા

અદ્રા અદેરદ, એરદ, aērad, ērad. ના० એક હાથ. Subs. One hand.

અદ્રા અદે-રદ, aē-rad. ના० ઓ સરદાર—સાહેબ ! અદે ધર્મના વડા ગુરુ ! Subs. Oh leader—lord ! Oh religious preceptor ! Comp. Av. અદ્રા, Per. અદ્રા

અદ્રા આ-બરદ, એ-barad. ના० મોખેદના એક પંથનું નામ જેનું કામ ચોણું પાણી લઈ આપવાનું હોયછે. Subs. One of the orders of the priestly caste, whose business is to bring pure water. Av. અદ્રા

અદ્રા એરદ, ērad. ના० ભીલસ, વેહેત, એક હાથ, અગીઆર આંગલનું ભાપ ; અંદાજે, પરમાણ. Subs. A span, a cubit ; a measure of eleven inches, measure, proportion.

અદ્રા અદેરંગ, aērang. See અદ્રા aērōg.

અદ્રાતાન, આદેરેતાન, અબેરેતાન. Plu. of **અદ્રા** અબારદ, which see.

અદ્રાતાર આદેરેતાર, અબેરેતાર. Another form of **અદ્રા** અબારદ, which see.

અભરતી આભરતી, *âbaratî*. ના० આબેરેતનો ધ્યો—કામ.

Subs. The business—profession of *Aberet*; see
અબરાડ *âbarad*.

ગર્દિનાક અ-ગર્ડિનાક, *a-gardînâk*. વિ० નહીં કરનારું, ર્થીર,
થ્યા, ગેરદેશ નહીં કરનારું. Adj. Not turning round;
still, steady, fixed; not revolving.

ગર્દિદાન અ-ગર્ડિદાન, *a-gardîdan*. ક્રિ० નહીં કરલું. V.
Not to turn (round)—revolve. Contrast Per.
گردیدن

દર્દ અ-દર્દ, *a-dard*. વિ० દરદથી વેગળું, તંદરોસ્ત; કુર—
ધાતકી દીલનું; દયા વગરનું; બે આખર, ઇસવા, બેશંરમ.
Adj. Free from disease; healthy; hard-hearted;
merciless; disgraced, dishonored; shameless.
Comp. Per. دارد

અબરતાન આભરતે, *âbaratâ*. See **અબરતાન**.

એરથન એરથન, *êrathana*. ના० એ વેહેત નેટલું માપ. Subs.
A measure of two spans. Comp. Av. ایر

અઈર્તોખ્મે અઈર્ત-તોખ્મે, *aîr-tôkhmê*. ના० ઈરાની તોખ્મ—
બી. Subs. Iranian descent—origin—extraction.

અઈર્તોખ્મગુન અઈર્ત-તોખ્મ-ગુન, *aîr-tôkhma-gûn*. વિ० ઈરાની
તોખ્મનું—અતનું. Adj. Of Iranian descent—
extraction. Comp. Av. ایرانی

અઈર્તની } અઈર્તની, *aîrtanî*. ના० ખરદારી, સાલિસાર્ફ, ભી-
અન્નદી } લનસારી, કુસમાખ્રૂદારી, તાબેદારી. Subs.
Endurance; urbanity, courteousness, affability;
submissiveness to authority, obedience.

ાઈતિન, aīrtan. નાં આધીનપણું, નેકખસલત, પાક
નઈઅત, ધ્યાર, ખાલેશ નિચાર, પરહેનગાર કેને રેખાજતથી
દુખલા તનનો થયો હોય. Subs. Submissiveness; a
good quality; purity of intention; affection;
sincere opinion; a devotee who has become
physically lean by his austerities. Pāz. માસ્ટ્ય

અ-ગર્ડની, a-gardûnî. વિં વગરસિંગારેણું, આસ-
ભાની નહીં તે. Adj. Unadorned; not heavenly.
Contrast Per. કર્ડવન

અ-ત્રુભ, aīr-tûm. વિં ભર્વેથી ઈમાનદારી ભરેણું—
દીનદાર; ધણું જાણું. Adj. Most faithful—religious;
most noble.

અ-ત્રુભ, azēr-tûm. વિં અતીશય નીચું, ધણું જ
ઉંકુ. Adj. Lowest; deepest. Comp. Per. જર્ત્રીણ

અ-ગર્દગી, a-gardagî, a-gêrdagî, a-gêrdagî. વિં
ગેરદેશ વગરનું, નહીં કરવાવાણું. Adj. Not revolving—
turning round.

અ-તર, aīr-tar. વિં વધારે દીનદાર—ઈમાનદાર;
વધારે ભલો. Adj. More religious—faithful; more
noble.

અ-ગેરપ

અ-ગેરપ, a-gêrap. વિં ભાગેણું; કુમારી, પણ્ઠીવગરનું.
Adj. Broken; unmarried; single. Contrast
Per. કર્વ

આદર્પદિઅાવંદાન, âdarpadîâvandân. નાં
ઓક દસ્તુરનું નામ છે. કે ને “પાદ ખીન પાનીઅાવંદાન” ને નામે

ઓલખાયછે. Subs. The name of a Dustoor otherwise called *Pâd bin Pâdyâvandîn*.

દસ્તુર અઈપદ, હેર્વદ, airpad, hêrvad. ના૧૦ એરવદ; "ચે-
દસ્તુર ૨૧૬" તેને કેહેછે કે ને તમામ "જુરદેહ અવસ્તા,"
દસ્તુર "યનરને," "વિસ્પરદ," "સીરોઅ," તથા "ખાજ ધરણું," અરથ જ્યાં સમજને શીખીએં પછી ૩૦) દાહાડાની કીરીએં જેને નાવરની કીરીએં કેહેછે તે પસાર કરેછે. Subs. *Herbed*; a Herbed is one who has learnt by heart and understood the meaning of the whole of the *Khordeh Avestâ*, *Yaçna*, *Vispered*, *Sirozâh*, and the *Bâj* ceremony, and 'has undergone the *Naver* ceremony for 30 days. See દસ્તુર એરવદ. Comp. Av. आगેરક्षत, Per. آگر

દસ્તુર અ-ગેરકૃત, a-gêraft. ૩૦ વિ૦ નહીં પકડેલું; કોઈ નહીં કૃપેલી; કુમારી. Part. Adj. Not taken hold of; not clasped to the bosom; unmarried. Av. آگر

દસ્તુર આગેરકૃત, âgêraft. ના૧૦ કોઈને મારવાને માટે હાથમાં હથિયાર પકડવાનો શુનાહ; એ શુનાહનો વજન ખાર આસ્તેર. અને તેનીશ દેરમનો થાયછે. Subs. The crime of holding a weapon in the hand with intent to strike some one; the weight of this crime is 12 asters, which is equal to 30 dérems. Av.

દસ્તુર હિર-પદ, hîr-pad. ના૧૦ હેરબદ, ઐદમતગાર, આતશ ઐદમત કરનાર, સુકૃતી, સાંભળ. Subs. Herbed; a servant; a guardian of the sacred fire; a judge or arbiter; a lord or master.

એરવાદાન, érvadân. ના.૦ એરવાદો, સરવારો, ઉસ્તાદો.

Subs. Herbeds, leaders; professors; plu. of એરપદ, *aīrpad*, which see. Comp. Per. એરવાદાન

આગેરકૃતાન, àgéraftâñ. Plu. of એરપતા, *āgéraptâ*, which see.

આગેરકૃતાર, એરકૃતાર, a-géraftâr. See એરકૃતાર, *a-géraptâr*.

આગેરકૃતારી, એરકૃતારી, a-géraftârî. ના.૦ સપડાયા વગરની—પકડાયા વગરની હાલત. Subs. State of being not entrapped—caught in. Contrast Per.

ગુર્ફતારી

એરવાદિ, એરવાદી, érvadi. બા.૦ ના.૦ ઉસ્તાદપણું, રિક્ષકપણું.

એરવાદિ } Abst. Subs. Professorship, teachership.

Comp. Per. એરવાદિ

માણુંએરવાદિ, એરવાદે-ખોડા, એરવાદે-khôdâ. ના.૦ માણસતું નામ છે. Subs. Name of a man.

એરવાદાસ્તાની, એરવાદાસ્તાની, érvadastâñi. બા.૧૦ ના.૦ ઉસ્તાદપણું, ઉસ્તાદનો ભરતખો. Subs. Abst. Professorship; professorial dignity.

એરવાદાસ્તાન, એરવાદાસ્તાન, érvadastâñ. ના.૦ મકતખ, નિશાળ, મદરેસા, એલમતું મથક. Subs. A seminary, a school, an academy or college; seat of learning.

એરવાદાસ્તાન અ-ગેરકૃત-ગદમન, એરવાદાસ્તાન, a-géraft-gadman. ના.૦ નહીં પકડાઈ જોવો જલકાટ, અચોરનાનનો સવાખ, આયોરનાની પેશો—ધંધો. Subs. Lustre which cannot be seized; merit arising from the virtuous actions of a priest; the profession of a priest.

એવદુગ્રમ એવદ-ગદમન, Ervad-gadman. નાં એરવદી અલકાદ—દખદખો ; અથોરનાની કીરતી—પરતાપ. Subs. Priestly lustre—splendour—fame—glory.

એવદુગ્રમ એવદે-અચે, Ervadê-aê. નાં એક હેરખદ. Subs. A Herbed.

એવદુગ્રસ આખ-રક્તન, ab-raftan. કિં પાણી થઈજતું, બેહોરમત —બેઅખરું થતું, અપમાન પામતું. V. To become liquid—water ; to be disgraced—dishonoured ; to be insulted.

એવદુગ્રસ એવદ-વજર, Ervad-vajar. નાં માણસતું નામ છે. Subs. Name of a person.

એવદુગ્રસ અઈર-પદ-જાદ, aîr-pad-jâd. નાં અથોરનાન ભરચો, એરવદનો જણેલો, હેરખદનાં કુઠખતું. Subs. The son of a priest; born of a priest; descended from a priestly family. Comp. Per. એવદજાદ

એવદુગ્રસ એવદ-પેશ-ગાહ, Ervad-pêsh-gâh. નાં એરવદની ડંચી બેઠક. Subs. The exalted seat of a Herbed.

એવદુગ્રસ આદર્ફરોખઘ, âdarfarobagh. નાં એક દસ્તુરનું નામ છે. કે ને “ફરોખજાદ” નો છોકરો થાયછે, એણે “દીન કર્ડ” કેતાખને સુધારી હતી. Subs. The name of a Dustoor (the son of *Farrokhzâd*) who had revised Din-kard.

દસ્તુર

એવદુગ્રમ આ-દરમ, a-daram. See એવદુગ્રમ a-darêm.

અદ્રમ, adram. ના० એક જતનું ઉનનું ડાપડ. Subs. A kind of woollen stuff.

અલ્માસ, êlmâs. ના० તીખું લોહોનું, પોલાદ; હિરો. Subs. Steel; hardened and refined iron; a diamond. Per. الْمَاسُ

અર્માન } અર્દ્માન, aîrmân. ની० કુર્માન, એતેકાદ; ભલાઈ,

અર્માન } સાલેસાઈ, તાબેદારી; અરદીબેહેશ્ત કુરેશ્તાનું નામ; અદ્દસાસ; જલાહ, સુખ, આરામ; દોસ્તી, એકદીલી—મળને નથીનાઈ આપનાર કુરેશ્તો. મેહમાન, એક શેહરનું નામ છે, પૂરોમાની, આરજી, તવાનાઈ, મરદની જત—છુપી ઈંદ્રી.

Subs. Order, command; faith; goodness; courteousness, urbanity; obedience; *Ardibehesht* (an angel); grief; peace, happiness; rest; the angel that brings contentment and tranquillity to the mind; the angel that is instrumental in bringing about amity; a guest; the name of a city; repentance; desire; power, strength; *pudendum viri*. Av. ઉર્માન, Sans. અર્યમન्.

અર્માન } અ-ર્માન, a-darmân. ની० ઉપાય—ઈલાજ—ચારા

અર્માન } વગરનું તે; આજોઝ. Adj. Remediless; destitute of any means—resources; helpless. Per. بِيْ دِرْمَان

એર્માન, ërmân. ની० દીનદાર, તાબેદાર, ભલો. ના० હોકમ, કુર્માન, એતેકાદ, બહશો, ભલાઈ, ધંદેરો, સાલેસાઈ, તાબેદારી, આસમાન યન્દું કુરેશ્તો. Adj. Religious, obedient, noble, good. Subs. A command, an order, faith, confidence, goodness, gentle-

ness; a proclamation; an order, a command; courteousness; obedience; *Asmân yazad* (an angel).

અર્માનદસ અર્માનાન, *aîrmâñâñ*. Plu. of અર્માન, *êrmâñ*, which see.

અર્માનદસ અર્માનિ, *aîrmâñî*. બાવો નાં દીનદારી, તાબે-
દારી, કરમાયરદારી, આક્ષોસપણું. Abst. Subs. Religiousness,
obedience; submissiveness to authority; grief, sorrow.

અર્માનદસ આ-દર્માની, *a-darmanî*. બાવો નાં ઉપાથ—
ઈલાજ વગરતું, લાચારી. Abst. Subs. Remediless-
ness; helplessness.

અર્માનદસ આડર્માની, *âdarmâñî*. નિં નેનો ઈલાજ અહી શકે
તેણું. Adj. Remediableness.

અર્માનદસ અર્માનશને, *aîrmâñashnê*. નાં સુસાધરખાતું,
ધર્મશાળા, મન્જલસની જગ્યા, ખાણેશ, ભરજી, ઈંદ્રા, સારાં
આચરણ. Subs. An inn; a house for the lodging
and entertainment of travellers; a place for a
public assembly; desire, wish; good manners.

અર્માનદસ અર્માની, *aîrmâñi*. નાં શુભાર્થો, કારકુન, કરમા-
યરદાર; નોકર. Subs. An agent, a deputy; a
manager; one who obeys the orders of his
superior; a servant.

અર્માનદસ અર્માનીઅમાન, *aîrmâñîâñ*, plu. of અર્માન,
êrmâñî, which see.

અર્માનદસ અર્માન-સરાએ, *aîrmâñsarâê*. નાં આએ કુનિયાં

—જગત—પૃથ્વી. Subs. This world—universe—earth.

॥૧૪૩૪૪॥ અઈમાનિદન, aîrmânîdan. કું કરમાખરદાર—તાબેદાર—આપીન કરું; કરમાખરદારી કરવી; ગોલામું કરવું. V. To make obedient—submissive; to comply with the commands of a superior; to enslave.

૭૪૩૪૫॥ અઈમાનિદે, aîrmânîdê. બૂં કું કરમાખરદાર—તાબેદાર છીધેલું, ગોલામગીરીમાં લીધેલું. Past partic. Brought to subjection, made obedient; reduced to slavery.

૭૪૩૪૬॥ આઈર-મીનશની, aîr-mînashnî. નિં ખરાખ મનશનીનું, નાકરમાનનીવાલું. Adj. Evil-minded; disobedient.

૭૪૩૪૭॥ અઈર-મીનશની, aîr-mînashnî. નિં કરમાન રાખ-નાર—માનનાર, તાબેદારીવાલું. Adj. Yielding compliance with commands—orders; submissive.

૭૪૩૪૮॥ અઈર-મીનશની, aîr-mînashnî. નાં નેક-ભલી મનશની, પુરોવિચાર. Subs. Good-mindedness; complete thought. Comp. Av. ૭૪૩૪૯

૭૪૩૪૯॥ અનેર-મીનશની, ajér-mînashnî. નાં ઉત્તરતો વિચાર, તાબેદારી, ગોલામગીરી. Subs. An inferior thought; obedience; state of slavery; servility.

૭૪૩૫૦॥ અઈર-મીનશને, aîr-mînashnê. See ૭૪૩૪૪ aîr-minashnuî.

૭૪૩૫૧॥ આઈર-મીનશને. aîr-mînashnê. See ૭૪૩૪૪ aîr-minashnî.

એરમિનશ્નાતર અર્થરૂ-મીનરન-તર, aîr-mînashna-tar. વિ૦ ગ-
ધારે ભલાં વિચારણું. Adj. Pertaining to a nobler
thought.

એર્માન અર્થર્મન, aîrman. ના૦ ભલો વિચાર. વિ૦ રાજ, કરમા
ખરદાર. Subs. A good thought. Adj. Willing-
minded ; obedient to one's order.

એર્માનિ એર્મન, érman. ના૦ મરદી, મરદાનગીની શક્તિ. Subs.
Virility ; virile power.

હિર્મન્ડ હિર્મન્દ, hîrmand. ના૦ પાહાદશાહ ગુસ્તાસ્પની એક લક્ષ
છે; જોદા પરસ્ત, એખાદત કરનાર. Subs. A surname
of king Gushtasp ; God-worshipper ; one who
offers prayers to God.

હેર્મન્ડ હેર્મન્દ, hermand. ના૦ એક નદીનું નામ, તેમજ એક
શેહેરનું નામ છે. Subs. Name of a river—town.
Comp. Pehl. **هَرْمَنْد**, Av. **हर्मन्द**, Per. **حِرْمَانْد**

આરમણની અર્થર-મનરને, એર્મનરને, aîr-manashnê, érmana-
shnê. ના૦ નેક નઈઅત, પાકીનેહ વિચાર, પ્રમાણિક ભાષામ,
રાસ્ત બોલનાર, લાયક આદમી, નેક બખત આદમી, લાયકપણું,
આદમીઅત, ગમગીની. Subs. A good intention ; a
holy—virtuous thought ; an upright man ; one
who speaks the truth ; a worthy man ; a for-
tunate person ; worth ; manliness ; grief.

આરમણની અર્થર-મનરની, aîr-manashnî. વિ૦ ભલા વિચા-
રણું. Adj. Pertaining to a noble idea.

એર્માન અર્થર્મન, aîrman. See એર્માન, aîrmân.

એર્મણ એર્મણ, érman. ના० એક ઘંટગીતું નામ છે. Subs.

The name of a prayer. Comp. Av. એર્મણ.

એર્મોક અ-ગર્મોક, a-garmôk. વિ० મેજુર—કષુલ નહીં તે.

Adj. Not accepted—complied with.

દો-દર્મોક, dô-darmôk. ના० એરીઆવ ; શીઆવ તે સકેદ સુતરના વણેલા કપડાં કે ને શુનરેલાંના રવાનની નઈ-અતે ઈજવાભાં આવેછે. Subs. Two shyâvs ; shyav, that is clothes made of white cotton which are consecrated in honour of the dead.

અ-ગર્મોકી, a-garmôkî. ના० મજુરીઆત—કષુલાત વગરની હાલત. Subs. State of being unaccepted.

એર્મત-રોદ } અઈર્મત-રોદ, aîrmat-rôd. ના० અઈર્મત નામની
નદી. Subs. The name of a river.

એરાર એરાર, érar. ના० શરમ, આખર. Subs. Shame, honour.

એરારા, એરારા, érara. ના० નાહસભાગ, ધર્મશાળા, દેવાનશાળા, ઘેલા આદમીઓને રેહેવાનું મથક. Subs. Flight ; an inn ; a mad-house ; an asylum for the insane.

એલ્લનેદ એલ્લનેદ, ellûnêd. ક્રિ० ગોસલ કરેછે, નાહેછે, સનાન કરેછે. V. Cleanses with water, bathes, makes ablutions (pres. tense).

એદરારનતન એ-દરારનતન, a-dararunâtan. ક્રિ० નહીં. કાડણું, નહીં ચીરણું. V. Net to tear—split.

